

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

2. základní škola – Škola Propojení Sedlčany

Obsah			
1	Identifikační údaje	4	
2	Charakteristika školy	5	
2.1	Úplnost a velikost školy; součásti školy; umístění školy	5	
2.2	Vybavení školy	5	
2.2.1	Prostorové vybavení	5	
2.2.2	Technické a materiální vybavení	6	
2.2.3	Pedagogické a provozní zázemí	6	
2.2.4	Hygienické zázemí, pitný režim, zdraví a bezpečnost	6	
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	7	
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7	
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	7	
2.5.1	Spolek rodičů a přátel školy, Školská rada	8	
2.5.2	Komunikace s rodiči informační bulletin, třídní schůzky	8	
2.5.3	Spolupráce s dalšími partnery školy	8	
2.6	Autoevaluace školy	9	
2.6.1	Hodnocení žáků	9	
2.6.2	Klima školy	9	
2.6.3	Materiálně-technické podmínky	9	
2.6.4	Průběh vzdělávání	10	
2.6.5	Řízení školy, pedagogičtí pracovníci, DVPP	11	
2.6.6	Prezentace školy	12	
2.6.7	Spolupráce s rodinou	14	
3	Charakteristika ŠVP	15	
3.1	Zaměření školy	15	
3.2	Naplnování cílů vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie	17	
3.2.1	Strategie systémového řešení prevence rizikového chování školy	19	
3.2.2	Klíčové kompetence	22	
3.3	Zabezpečení výuky se speciálními vzdělávacími potřebami	25	
3.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	27	
3.5	Zařazení průřezových témat	28	
3.5.1	Zařazení průřezových témat 1. stupeň	28	
3.5.2	Zařazení průřezových témat 2. stupeň	35	
3.5.3	Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013)	36	
4	Učební plán	37	
5	Učební osnovy (charakteristika, vzdělávací obsah)	39	
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	39	
5.1.1	Český jazyk a literatura	39	
5.1.2	Anglický jazyk	74	
5.1.3	Německý jazyk	87	
5.1.4	Mediální výchova	93	
5.2	Matematika a její aplikace	97	
5.3	Informační a komunikační technologie	130	
5.4	Člověk a společnost	135	
5.4.1	Dějepis	135	
5.4.2	Výchova k občanství	147	
5.5	Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět, Přírodověda, Vlastivěda)	158	
5.6	Člověk a příroda	182	
5.6.1	Fyzika	182	
5.6.2	Chemie	201	

5.6.3	Přírodopis	217	5.10.11	Přírodovědné dovednosti	339
5.6.4	Zeměpis	231	5.10.12	Badatelství	341
5.7	Umění a kultura	259	5.10.13	FIE	344
5.7.1	Hudební výchova	259	5.11	Nepovinné předměty	345
5.7.2	Výtvarná výchova	268	5.11.1	Náboženství	345
5.8	Člověk a zdraví	283	5.12	Doplňkové vzdělávací obory	356
5.8.1	Výchova ke zdraví	283	5.12.1	Etická výchova	356
5.8.2	Tělesná výchova	288	6	Školní a mimoškolní aktivity a projekty	359
5.9	Člověk a svět práce	300	6.1	OČMS	359
5.9.1	Pracovní činnosti	300	6.2	Dopravní výchova	360
5.9.2	Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály	306	6.3	Plavání	361
5.9.3	Pracovní činnosti – Příprava pokrmů	307	6.4	Toulky Prahou	361
5.9.4	Pracovní činnosti – Svět práce	311	6.5	Projektové učení v přírodě Častobor	362
5.10	Volitelné předměty	315	6.6	Řetězové provádění Vrchotovy Janovice	363
5.10.1	Konverzace v Aj	315	7	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	365
5.10.2	Přírodovědná praktika	320	7.1	Základní východiska pro hodnocení výsledků vzdělávání a klasifikaci	365
5.10.3	Domácnost - šití	322	7.2	Pravidla hodnocení a klasifikace	367
5.10.4	Technické práce	324	8	Seznam použitých zkratk	370
5.10.5	Informatika	325			
5.10.6	Praktický zeměpis	327			
5.10.7	Seminář z Čj	328			
5.10.8	Čtenářství v zeměpise	330			
5.10.9	Komunikační dovednosti Čj	332			
5.10.10	Komunikační dovednosti Aj	335			

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Š K O L A P R O P O J E N Í

PŘEDKLADATEL:

Název školy: 2. základní škola – Škola Propojení Sedčany, Příkrá 67

Adresa školy: Příkrá 67, 264 01 Sedčany

IČO: 48954004

Identifikátor právnické osoby: 600 054 632

Ředitel školy: PaedDr. Jaroslav Nádvorník

Koordinátor ŠVP: PaedDr. Jitka Jandová

Kontakty: web: www.propojeni.cz; telefon: +420 318 822 403; e-mail: zs@propojeni.cz, jaroslav.nadvornik@propojeni.cz

ZŘIZOVATEL:

Název: Městský úřad Sedčany

Adresa: náměstí TGM 32, 264 01 Sedčany

Kontakty: www.sedlcany.cz; telefon: +420 318 822 742; e-mail: mu@sedlcany.cz

Platnost dokumentu:

Od 1.9. 2017

Projednáno školskou radou bez připomínek dne 7.9. 2017

.....
PaedDr. Jaroslav Nádvorník, ředitel školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy, součásti školy, umístění školy

2. ZŠ Propojení Sedlčany je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky zpravidla po dvou paralelních třídách v ročníku. Její součástí kromě samotné školy je školní družina a školní klub. Školní jídelna, která se nachází v budově školy a zabezpečuje stravování pro žáky a zaměstnance školy, je samostatná organizace.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA	IZO	114 002 029	kapacita	480 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINA	IZO	114 002 037	kapacita	180 žáků
ŠKOLNÍ KLUB	IZO	150 009 755	kapacita	220 žáků

Do budoucna se počítá se zachováním dvou paralelních tříd v ročníku s přibližným počtem žáků okolo 400. Velká část našich žáků je dojíždějících z okolních obcí.

Škola je umístěna v klidné části Sedlčan mezi ulicí Na Potůčku a tzv. jižním sídlištěm. Ze školy je blízko do centra města i do přírody na venkovní aktivity.

2.2 Vybavení školy

2.2.1. Prostorové vybavení

Škola se nachází ve dvou stavebně spojených budovách. Starší část, kde se převážně nacházejí třídy 1. stupně, je z 50. let 20. století, nová část je přistavěna v roce 1996 a 2006.

Každá z 18 tříd školy má svoji kmenovou učebnu a disponuje těmito odbornými učebnami a prostory:

Mediatéka – velká učebna spojující funkce knihovny, studovny, učebny mediální výchovy, projektové učebny, učebny odborných předmětů s využitím interaktivní tabule a přednáškové místnosti. Je vybavena interaktivní tabulí, kopírovacím zařízením, skenerem, počítačem s napojením na internet, tiskárnou, televizí a audio a videopřehrávačem. Nábytek je snadno přemístitelný a je přizpůsoben skupinovému pracím.

Učebna přírodovědných předmětů a laboratoř – učebna sloužící k výuce chemie, fyziky a přírodopisu (vybavená kromě jiného mikroskopem s kamerou) se samostatnou laboratoří vybavenou na fyzikálně chemické pokusy pro běžnou výuku nebo při volitelných předmětech přírodovědného zaměření.

Učebny jazyků – dvě učebny vybavené na výuku cizích jazyků

Učebna jazyků (počítačová) – učebna vybavená 14 pracovišti s PC napojenými na internet na výuku jazyků pomocí výukových programů

Pracovní informační techniky – počítačová učebna na výuku informatiky s 25 pracovišti s PC a dalším technickým zázemím.

Cvičná kuchyně - cvičná kuchyně vybavená třemi kompletními kuchyňskými linkami a stoly s možností prostírání a konzumací uvařených jídel. Součástí kuchyně je 5 šicích strojů na výuku volitelného předmětu šití.

Učebna hudební výchovy – učebna určená k výuce hudební výchovy a nepovinného předmětu sborový zpěv, vybavena klavírem a audiopřehrávačem.

Keramická dílna – učebna sloužící k výuce výtvarné výchovy a kroužkům školního klubu a družiny.

Sauna – využívána v hodinách tělesné výchovy, pro školní družinu, školní klub a pro individuální saunování skupin žáků.

Školní družina – samostatná učebna sloužící pro jedno oddělení školní družiny – vždy pro nejmladší žáky.

Školní dílna – učebna sloužící k výuce pracovních činností a k volitelnému předmětu technické práce.

Školní klub – dvě spojené učebny, ve kterých mají zázemí žáci přihlášení do školního klubu. Je vybaven stolem na stolní tenis, stolním fotbalem, velkým kulečnickem, elektronickými šipkami, dvěma počítači napojenými na internet, stoly se židlemi a odpočinkovým nábytkem.

Školní hřiště – univerzální relaxační plocha s umělým povrchem v areálu školy, vybavená basketbalovými koši, florbalovými brankami a sítí na volejbal, nohejbal nebo badminton; využívána o přestávkách a v odpoledních hodinách

Návštěvní místnost – prostor pro jednání pedagogických komisí, jednání vedení školy, jednání s rodiči, úřední jednání.

Garsoniéra – slouží k ubytování učitele.

Atelier – učebna pro Vv, iPady, vybavena malířskými stojany, grafickým lisem a vodorovnými stoly

2.2.2 Technické a materiální vybavení

Škola celkově disponuje více než 60 počítači napojenými na internet, dvěma počítačovými učebnami, projekční technikou (dataprojektory, zpětnými projektory), videotechnikou (kamery, televize), audiopřehrávací technikou, interaktivní tabulí, dostatečným množstvím učebnic a učebních textů, výukových pomůcek, výukových počítačových programů, tělocvičným a jiným náčiním. Ve škole jsou zasíťovány všechny učebny, ve většině kmenových tříd je pro žáky k dispozici interaktivní tabule. Veškeré materiální a technické vybavení se průběžně doplňuje a obměňuje.

2.2.3 Pedagogické a provozní zázemí

Ve škole se nachází celkem sedm kabinetů s dvěma až čtyřmi místy pro učitele, sborovna s pěti místy, ředitelna pro ředitele a zástupce. Všechny kabinety a sborovna jsou vybaveny počítači napojenými na internet. Pracovnice administrativy (ekonomie, personalistika, účetnictví) má vlastní provozní zázemí stejně jako školník a uklízečky.

2.2.4 Hygienické zázemí, pitný režim, zdraví a bezpečnost

Škola je vybavena dostatečným počtem toalet, umýváren a sprchou. Všechny umývárny a umyvadla ve třídách jsou vybavena mýdlem a

papírovými ručníky, většina umyvadel je vybavena rozvodem teplé a studené vody. Žáci mají oděv a obuv uložené v šatních skříňkách (jedna skříňka pro dva žáky). Každoročně probíhá průběžná obměna školního nábytku. Chodby jsou vybaveny sedacím nábytkem. Režim školy je zajištěn s ohledem na psychické a fyzické zdraví žáků. Během dopoledního vyučování jsou v nové i staré budově zajištěny nádoby s čaji nebo vitamínovými nápoji. Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizačními opatřeními (dozory a uzamykáním školy). V nové budově je umístěn výtah, jsme bezbariérová škola, kromě prostor 1. stupně.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Odborná a pedagogická kvalifikace je 100%. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je dlouhodobě orientováno na inovační procesy ve školství, jazykovou přípravu a odbornou přípravu formou celoškolního vzdělávání (RWCT), celoškolním nebo individuálním vzděláváním nebo kurzy (PAU, TOŠ, DOKÁŽU TO, PŠU aj.). Většina učitelů prošla kurzy RWCT, 1. stupeň kurzy Hejného matematiky.

Učitelé spolupracují nejen při vytváření výchovných a vzdělávacích strategií a tvorbě pravidel hodnocení a autoevaluace a v jiných oblastech školního života, ale mají možnost se ovlivňovat vzájemnými hospitacemi.

Věková struktura sboru je vyvážená, ve škole pracuje přibližně 30 pedagogických pracovníků.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je jednou ze tří pilotních škol projektu financovaného z fondů EU „Kruh spolupracujících škol“, tři roky jsme pracovali v mezinárodním projektu Sokrates se všemi pravidly mezinárodní spolupráce – studijní pobyty učitelů mezi naší školou a školami v Polsku, Rumunsku, Irsku a Německu - a chystáme jeho pokračování. Jsme příjemci grantu ESF: tříleté vedení dalších pěti spolupracujících škol, DUM, nové šablony. Dva roky jsme pořádali výměnné pobyty žáků mezi naší školou a školami v Holandsku a v Rakousku,

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči je jeden ze základních pilířů školy. Rodiče mohou po domluvě s učitelem kdykoli vstoupit do vyučování a vidět své dítě v jiné sociální roli. Tato otevřenost školy je všeobecně známá. Rodiče zveme na akce rodinné zábavy, které pro ně a jejich děti pořádáme (Drakiáda, Setkání při svíčkách, Rodinné klání, Zahradní slavnost, Dny otevřených dveří, Hrajeme si na školáka...). Jsme rádi, pokud nám s organizací různých akcí nabídnou pomoc. Často je využíváme jako doprovod, případně se starají o dopravu nebo samotnou organizaci akce (ples školy, prodej občerstvení při Setkání při svíčkách). O většině akcí informujeme v místním tisku a na webových stránkách školy.

2.5.1 Spolek rodičů a přátel školy, Školská rada

Výbor občanského Spolku rodičů a přátel školy dlouhodobě dobře spolupracuje s vedením školy. Kromě každoročního schvalování rozpočtu Spolek organizuje plesy školy, z jejichž výtěžku se podařilo financovat nebo spolufinancovat řadu aktivit, např. výstavba školního hřiště, sauny, zakoupení kompletního běžeckého vybavení na lyžařské výcviky, nákup počítačů nebo nábytku učebny informatiky, vybavení školního klubu. Školská rada funguje na základě platné legislativy. Svolává ji ředitel školy a jejími členy jsou dva zástupci učitelů, dva zástupci rodičů a dva zástupci zřizovatele. Předsedou rady je zástupce ředitele.

2.5.2 Komunikace s rodiči, informační bulletin, třídní schůzky

Chápeme, že oboustranný tok informací mezi rodinou a školou je pro školní úspěšnost žáka nesmírně důležitý. Snažíme se hledat takové způsoby komunikace, aby o všech důležitých věcech týkajících se výchovy a vzdělání byl rodič v co nejkratší době a prokazatelně informován. Pravidelně vydáváme INFORMAČNÍ BULLETIN, ve kterém zpravujeme nejen rodičovskou veřejnost o školních i mimoškolních aktivitách a o všem, co se týká školního života. Vydáváme 2 – 4 čísla za školní rok a pomocí žáků je distribuován do každé rodiny.

Dvakrát do roka se konají schůzky TRIO; toto setkání učitele, žáka a rodiče je velmi efektivní forma schůzek. Otevřeně na základě pravidel partnerských vztahů si učitelé a rodiče vyměňují názory a informace k jednotlivým žákům. V intimnějším prostředí schůzky se snáze vyjadřují vlastní stanoviska, přání a postřehy. V termínu blízkém termínu TRIO schůzek se uskutečňuje ještě KONZULTAČNÍ DEN, při kterém se schází rodiče s vyučujícími jednotlivých předmětů. Dále zavádíme rodičovské kavárny, setkání rodičů se svým třídním učitelem v příjemném prostředí „školní kavárny“.

2.5.3 Spolupráce s dalšími partnery školy

Se zřizovatelem školy, Městským úřadem Sedlčany, je dlouhodobá pravidelná a dobrá spolupráce. Jednáme se starostou města zejména v projednávání rozpočtu školy a jejího stavebního rozvoje nebo oprav. S pracovníci odboru školství a kultury jednáme zejména po stránce tvorby mzdového rozpočtu školy a výkaznictví. S Městským úřadem Sedlčany úzce spolupracujeme při slavnostních okamžicích života školy – zahájení nového školního roku nebo slavnostním vyřazení žáků, případně při návštěvách zahraničních partnerů. Kromě toho existuje dlouhodobá a dobrá spolupráce při školních i mimoškolních akcích školy s dalšími subjekty, které zřizuje město. Jedná se o Městské muzeum, Kulturní dům Josefa Suka, Městskou knihovnu, Základní uměleckou školu Sedlčany a městskou policii. Dále spolupracujeme s Nadačí patronát Sedlčansko, od které jsme získali prostředky na některé školní projekty – Obnova křížové cesty v Počepicích, Vystěhování Sedlčanska, Období komunistického útlaku, Osudy Židů nebo návštěva Evropského parlamentu ve Štrasburku. Spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami je průměrná a se Střediskem výchovné péče v Příbrami je vynikající. Pravidelná spolupráce existuje se zámek Vrchatovy Janovice, ve kterém žáci 9. (popř. 5.) ročníků absolvují každoroční vícedenní tzv. Retězové provádění.

2.6 Autoevaluace školy

2.6.1 Hodnocení žáků

Na naší škole sledujeme, měříme a hodnotíme podle vlastních následujících kritérií:

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola uznává rozdíly v tempu, myšlení, sociálních dovednostech a kulturních vlivech u jednotlivých žáků	učitel podporuje růst každého dítěte s ohledem na jeho vývojovou úroveň	pozorování (hospitace)	průběžně
	škola s úctou, ohledem a rovnoprávně jedná s dětmi různých ras, etnického původu, kultur a socioekonomické úrovně	Dotazník	dle potřeby
škola uznává individuální potřeby dětí a vychází jim vstříc uzpůsobením vzdělávacích procesů	na základě spolupráce s poradenským zařízením vytváří škola IVP pro integrované žáky a všichni učitelé je respektují	IVP, zprávy z kontroly poraden. zařízení	1x ročně
	dětem s SPU škola nabízí individuální a podle finančních možností skupinovou reedukační péči	dokumentace reeduk.péče (tř.knihy)	1x ročně

2.6.2 Klima školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pracovníci školy, žáci a rodiče se společně podílí na řízení školy a ovlivňují cestu jejího dalšího rozvoje	1x měsíčně se schází Školní parlament a dává podněty vedení školy	zápisy z jednání Školního parlamentu	1x měs.
	minimálně 2x ročně se schází Výbor SRPŠ a minimálně 1 x ročně Školská rada, které navrhuje změny a dávají podněty ke zlepšení chodu školy	zápisy z jednání Výboru SRPŠ a Školské rady	2x ročně
	rodiče, žáci a pedagogičtí pracovníci se mají možnost vyjádřit k práci školy a možným plánovaným změnám	dotazník, rozhovor, diskuse	dle potřeby
členové společenství respektují pravidla školy	žáci ve Školním parlamentu vytvářejí Pravidla slušného chování, jednotliví třídní	existence Pravidel slušného chování a jejich zakomponování	

	učitelé, vedoucí ŠD a ŠK si mohou pravidla dané skupiny konkretizovat	do školního řádu, třídní pravidla	
pedagogičtí pracovníci jdou dětem příkladem vzájemným respektem, spoluprací a komunikací	vzájemná pomoc, důvěra, aktivní naslouchání	pozorování	průběžně
žák má prostor ke komunikaci s pedagogickými pracovníky i mimo vyučování	učitel je po vyučování v prostorách školy dětem k dispozici	Pozorování	průběžně

2.6.3 Materiálně-technické podmínky

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
žáci a učitelé v max. míře využívají didaktickou techniku a pomůcky, které jsou ve škole k dispozici	počítačové učebny a multimediální učebna se běžně využívají ve vyuč.předmětech	záznam v rezervačním archu	4x ročně
	děti v rámci studijních potřeb využívají počítačovou učebnu mimo vyučování	záznam v počítač.učebně	2x ročně
	škola průběžně doplňuje knihy do školní knihovny dle požadavků vyuč.	záznam v seznamu knih knihovny	průběžně
	Učitelé a žáci využívají k práci digitální fotoaparát, DVD přehrávač, CD přehrávač, interaktivní tabuli, tablety apod.	pozorování (hospitace)	průběžně

2.6.4 Průběh vzdělávání

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
učitel zavádí moderní vyučovací metody a formy vyučování	učitelé průběžně používají metody problémového vyučování, kritického myšlení, využívají aktivity kooperativního učení	pozorování (hospitace)	průběžně

žáci jsou stylem výuky vedeni ke vzájemné spolupráci	využití skupinové práce	pozorování (hospitace)	průběžně
	práce na předmětových, skupinových nebo třídních projektech	prezentace, dokumentace	průběžně
	Zpravidla 1x ročně žáci spolupracují na celoškolském projektu	různé formy prezentace, dokumentace	1x ročně
učitelé vytvářejí příležitosti k neformálnímu učení, k upevnění sociálních vazeb	školské a mimoškolské aktivity	zápisy z porad, zápisy v třídní knize	průběžně

2.6.5 Řízení školy, pedagogičtí pracovníci, DVPP

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
pedagogičtí pracovníci se vzájemně respektují a poznávají styly práce, tím vytvářejí pozitivní klima školy	učitelé jednotlivých stupňů a také mezi I. a II. st. vzájemně spolupracují na jednotlivých projektech učitelé mají možnost vzájemných hospitací	třídní kniha, hospitace, dokumentace, zápis v třídní knize	průběžně
všichni pedagogičtí pracovníci školy vytvářejí pozitivní obraz školy, podílejí se na jejím rozvoji a směřování	pedagogičtí pracovníci jsou průběžně seznamováni s plány vedení školy a mají prostor se k nim vyjádřit	zápisy z pedagogických rad nebo porad	4x ročně
	vedení školy podporuje inovativní přístupy ke vzdělávání	kritéria odměňování učitelů	průběžně
	učitelé jsou ke škole loajální	pozorování	průběžně
učitelé zlepšují kvalitu své práce dalším vzděláváním	vedení školy podporuje DVPP a zavádění poznatků z nich do života školy	plán DVPP, kritéria odměňování učitelů	1x ročně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání podle individuálního výběru	potvrzení účasti na vzdělávání	průběžně
	učitelé se účastní dalšího vzdělávání při společných seminářích nebo kurzech	prezenční listina	průběžně
vedení školy pravidelnou kontrolní činností směřuje ke zlepšování kvality výukového procesu	ředitel školy na začátku školního roku seznámí pedagogické a provozní zaměstnance školy s plánem kontrol a hospitací	plán kontrol a hospitací, zápisy z hospitací	1x ročně

	vedení školy ve spolupráci se Školskou radou a zřizovatelem pravidelnými konzultacemi udržuje směr vývoje školy	zápis ze ŠR a výboru SRPŠ	min. 1x ročně
	Provozní porady se konají dle potřeby	zápisy z porad	Aktuálně
	Zpravidla 1x měsíčně se konají porady vedení	zápisy z porad	1x měsíčně
	ve všech kabinetech se týdně obměňuje Program týdne, který obsahuje plán činností školy na konkrétní týden a na týden následující	Program týdne	1x týdně
	další informace se předávají ústně, pomocí internetu nebo vyvěšením na hlavní nástěnce ve sborovně	ve výroční zprávě	průběžně
pedagogičtí a provozní pracovníci informují vedení školy o nápadech, postřehách o skutečných nebo latentních problémech týkajících se chodu školy, výchovy a vzdělání žáků, komunikace s rodiči aj.	vedení školy zajišťuje finanční prostředky k chodu školy ze státní dotace, grantů a sponzorských darů	zápisy z porad	průběžně

2.6.6 Prezentace školy

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola prezentuje výsledky žákovských prací	vystavení prací žáků na chodbách školy, při Setkání při svíčkách a koledě, Zahradní slavnosti	obměna žák. prací	průběžně
	vystavení prací žáků na veřejnosti- KDJS, muzeum	samostatná výstava	příležitostně
	škola vydává šk. časopis	časopis	min. 2x ročně
	prezentace projektů na veřejnosti – KDJS, Zahradní slavnost, náměstí, místní tisk, informační bulletin, www stránky školy	uskutečnění a zveřejnění prezentace	průběžně
škola informuje veřejnost o své činnosti	Vlastní webové stránky, které jsou aktualizovány dle potřeby	www stránky	1x týdně
	vedoucí konkrétní školní nebo mimoškolní	www stránky a články v tisku	průběžně

2. základní škola – Škola Propojení Sedlčany
Příkrá 67, 264 01 Sedlčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

	aktivity k ní umístí anotaci a fotografie na stránky školy, případně zašle do regionálního tisku		
	vedoucí konkrétní školní nebo mimoškolní aktivity k ní umístí anotaci a fotografie na stránky školy, případně zašle do regionálního tisku	www stránky a články v tisku	průběžně
žáci přímo oslovují veřejnost	charitativní akce	prodej artefaktů Nadace Život dětem	2x ročně
	podklady pro dotazníky, ankety a výzkumy v rámci školních nebo třídních projektů	zpracované projekty	průběžně
škola pořádá akce pro žáky z okolních škol	florbalový turnaj, recitační soutěž Carmína, Borec Sedlčan	záznam z akce, fotografie, video	1x ročně
žáci se zúčastňují studijních, sportovních, uměleckých soutěží	předmětové olympiády sportovní soutěže výtvarné, recitační a pěvecké soutěže	umístění žáků	průběžně
škola pořádá akce pro veřejnost a žáky školy	Setkání se zajímavými osobnostmi, Setkání při svíčkách a koledě, Den otevřených dveří, Řetězové provádění, Rodinné klání, Zahradní slavnost, Slavnostní vyřazení, Drakiáda, Hrajeme si na školu, Budu prvňáčkem I-III	záznam z akce, fotografie, video, výsledková listina	min. 1x ročně
škola vytváří pro veřejnost informační a prezentační materiály	informace o škole – prezentační materiál	propagační materiál	průběžně
	školní kalendáře	kalendář	zpravidla 1x ročně
	škola vytváří novoročenky	novoročenka	1x ročně
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	třídní schůzky	pozvánka	min.2 x ročně

2.6.7 Spolupráce s rodinou

KRITÉRIUM	INDIKÁTOR	NÁSTROJE	ČAS
škola nabízí rodičům zhlédnout formy a metody práce běžně užívané ve vyučování	škola 1x ročně uspořádá pro rodiče den otevřených dveří	pozvánka, foto	1x ročně
škola nabízí rodičům návštěvu vyučovacích hodin	návštěva rodičů	domluva	po domluvě
škola zve rodiče na akce pořádané školou	Setkání se zajímavými osobnostmi, Setkání při svíčkách a koledě, Den otevřených dveří, Řetězové provádění, Rodinné klání, Zahradní slavnost, Slavnostní vyřazení, Drakiáda, Hrajeme si na školu, Budu prvňáčkem I-III	Fotodokumentace, prezenční listina	Zpravidla 1x ročně
	Setkání při svíčkách a koledě	Fotodokumentace, prezenční listina	průběžně
škola dostatečně informuje rodiče o organizačních záležitostech a změnách v jejím životě	Den otevřených dveří	Informační bulletin	Zpravidla 1x za 2 měsíce
	Řetězové provádění	www stránky	1x týdně
	Rodinné klání	informační letáky	dle potřeby
škola informuje rodiče o prospěchu a chování žáků	Zahradní slavnost	pozvánka	min.2 x ročně

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Od školního roku 2007/08 probíhá výuka podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ŠKOLA PROPOJENÍ, vytvořeného podle RVP ZV pedagogickým sborem 2. základní školy Propojení, Příkrá 67, Sedlčany. Je zaváděná postupně, nejdříve v 1. a 6. ročníku, v dalších letech se rozšíří do ostatních ročníků.

Školní vzdělávací program ŠKOLA PROPOJENÍ reflektuje dosavadní tradici školy, která je založena na pěti pilířích:

Propojení mezi mladšími a staršími žáky

Žák prvního ročníku si začátkem září vybere z nejstarších dětí svého nového kamaráda, ochránce a pomocníka, který mu pomáhá v počátečním poznávání školního života. Může se pochlubit se svými školními úspěchy, zběžně poznává, co všechno se "velké" děti učí. Díky tomuto vztahu, který se většinou mění na obecnější přátelství mezi mladšími a staršími dětmi, a dále například díky rozmístění učeben - starší děti vedle nejmladších - jsme se zatím nesetkali s agresivními prvky šikany. Nejstarší děti se tak kromě jiného nenásilně připravují na svoje další životní role. Vytváříme tedy bezpečné prostředí a příznivé sociální klima, které je základní podmínkou kvalitního učení. Toto pravidlo se uplatňuje v dalším pilíři školy.

Propojení mezi rodiči, učiteli a žáky

Škola se snaží o naplňování ideálního vztahu, ve kterém by rodina a škola měly směřovat ke vzájemné úctě a oboustranné výměně informací. Základem vztahu je partnerský přístup mezi žáky a učiteli, mezi rodiči a učiteli založený na vzájemném respektu. Tyto vztahové interakce ovlivňují zásadním způsobem celkové působení učitelů na žáky a volbu výukových metod a postupů k hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání. Na škole nemá místo autoritativní ponižování žáků. Vytváříme takové prostředí, ve kterém žáci mohou sdělovat své názory a v relevantních situacích se podílet na spolořozhodování a spoluvytváření pravidel školního života s akceptací stanovení hranic a limitů.

Rodiče, pokud mají zájem, mohou navštěvovat hodiny výuky, kde mohou dítě poznat v jiném než rodinném prostředí. Snáze pak mohou pochopit postup vyučujícího, vztah ostatních dětí a samotné postavení svého dítěte uvnitř kolektivu. Učitel školy si po vzájemné domluvě s rodičem žáka vždy najde čas na setkání i mimo stanovené třídní schůzky. Mnohdy taková setkání sám vyvolává.

Od počátku školy se snažíme vtáhnout rodiče do školního dění buď institucionalizovaně, pomocí SRPŠ a Školské rady, nebo volně pomocí různých školních a mimoškolních aktivit, na jejichž organizaci se buď podílejí, nebo ji vedou či se aktivně zúčastní (Rodinné klání, Zahradní slavnost, Slavnostní vyřazení žáků, Setkání při svíčkách a koledě, Drakiáda, Ples školy, Setkání se zajímavými osobnostmi, semináře, přednášky).

Propojení mezi školou a životem

Role školy se za poslední roky zásadně proměnila. Jedním z nejdůležitějších úkolů školy je její socializační funkce. Sociální gramotnost podle

výzkumů rozhoduje o úspěchu a uplatnění žáka minimálně stejně jako tradiční cíle výuky – vědomosti a dovednosti. Škola vytváří množství aktivit, ve kterých se výuka neodehrává jenom ve školní budově. Intenzivněji se při nich rozvíjejí a upevňují žákovské kompetence. Učíme pomocí PROJEKTŮ s různorodým zařazováním a výběrem témat, forem jejich prezentace, získáváním, tříděním a hodnocením informací. Žáci vycházejí do ulic, knihoven, muzeí, úřadů, a jiných institucí, vytváří a zpracovávají ankety, hovoří s pamětníky, vyhledají exponáty, vizualizují výstupy, vytváří grafy. U těchto projektů se často využívá prvek vnitřního prožitku, který je v klasické výuce těžko dosažitelný. Využíváme tedy prvek vnitřní motivace k efektivnějšímu učení a porozumění. Projekty nevnímáme jako ztrátu času, ale jako jedinečnou příležitost sociálně připravit žáky na reálný život.

Na financování mnohých projektů získáváme prostředky od jiných institucí – např. Nadace patronát Sedlčanska – realizace projektu Obnova křížové cesty, Vystěhování Sedlčanska, Osudy Židů.

K vytvoření specifických dovedností a upevnění získávaných kompetencí slouží dlouhodobé pravidelné aktivity školy, kterými jsou celoškolské čtyřdenní Učení v přírodě, Sportovní kurz pro žáky 9. ročníků, Lyžařský výcvikový kurz pro žáky 7. ročníků a Ozdravné pobyty na horách pro žáky dalších ročníků (i na 1. stupni).

Do této oblasti patří i aktivity CHARITATIVNÍCH AKCÍ, jako je Adopce na dálku, organizování tzv. Srdíčkových dní, případně jiné charitativní akce, jejichž existenci si vynutí mimořádné události (organizování pomoci zničeným Tatrám, oblastem postiženým povodněmi, vlnou tsunami). Školní klub spolupracuje s organizací Člověk v tísni.

Žáci školy se seznamují s realitou života i pomocí aktivit, při kterých se dostávají do různých prostředí a mnohdy na sebe berou role dospělých – např. Toulky Prahou, Řetězové provádění. Nezanedbatelnou součástí výuky a výchovy jsou návštěvy a exkurze zajímavých institucí nebo lokalit.

Propojení mezi domovem a světem

Jedním z předpokladů pro kvalitní profesní uplatnění je kromě jiného jazyková komunikace a počítačová gramotnost. Výuce jazyků je věnována dlouhodobá pozornost. Angličtina se učí od 1. ročníku a ve většině ročníků čtyři hodiny týdně. Od 8. a 9. ročníku pak pro zájemce přibývají dvě hodiny konverzace, od 7. do 9. ročníku učíme druhý cizí jazyk – němčinu po dvou hodinách týdně. V některých ročnících se daří do výuky zapojit rodilého mluvčího v tandemové výuce.

Informační výuka a následná počítačová gramotnost je založena také na smysluplném využívání počítačů ve výuce – nejen při hodinách informatiky.

Žáci školy se podle možností zúčastňují jazykových a poznávacích zahraničních výletů a exkurzí.

Propojení mezi učiteli 1. a 2. stupně

Žák procházející celým základním vzděláváním musí pociťovat jednotnost a sepnutost výchovných strategií a postupů mezi učiteli na 1. a 2. stupni. Předpokladem propojení je kvalitní týmová spolupráce mezi učiteli. Jedním z jejích prvků jsou formy vzdělávání pro všechny pedagogické pracovníky školy, ať se jedná o dlouhodobé vzdělání (Čtením a psáním ke kritickému myšlení – RWCT), nebo krátkodobé semináře a kurzy. Dále to jsou vzájemné hospitace mezi učiteli jednotlivého stupně nebo mezi vyučujícími jednotlivých stupňů.

Klima školy je příznivé, demokratické s jasně vymezenými pravidly chování žáků k sobě navzájem a k učitelům. Jsou dané Pravidly chování, která jsou součástí školního řádu. S jejich tvorbou pomáhal ŠKOLNÍ PARLAMENT, který spolupracuje i v jiných oblastech. Jeho členy jsou zvoleni zástupci 4. –9. ročníků a jednou měsíčně se schází s vedením školy. Škola je řízena na demokratických principech s vnitřní hierarchií a jasnými kompetencemi. Dlouhodobě vyvíjíme pocit sounáležitosti se školou, vytváříme partnerské vztahy, které napomůžou žákům v řešení jejich možných výchovných nebo vzdělávacích problémů. Snáze se pak otevřeně komunikuje s vyučujícím. Vytváříme pocit hrdosti na školu (školní trika, vlajka školy, kalendáře, školní bivaky).

3.2 Naplňování cílů základního vzdělávání, výchovné a vzdělávací strategie

V průběhu povinné školní docházky rozvíjíme klíčové kompetence, tvoříme tak základ pro celoživotní učení, orientaci v praktickém životě, uplatnění na trhu práce. Motivujeme k učení, učíme žáky sebehodnocení. Ve výuce využíváme různých forem a metod práce, vyučujeme jak frontálně, tak i používáme práci ve dvojicích, skupinách. Vyučující zařazují do svých hodin prvky kritického myšlení (např. brainstorming, myšlenkové mapy, Vennovy diagramy, klíčová slova, čtení s předvídaním, pětilístek, diamant, skládkové učení, srovnávací tabulky), vždy s ohledem na vhodnost a četnost použití. Rozvíjí se tandemová výuka.

Aby byly naplněny cíle základního vzdělávání, jejichž smyslem je vyzrálá osobnost žáka na základě jeho individuálních dispozic, vedeme ho na naší škole k tomu, aby:

- v případě konfliktu argumentoval a hledal kompromis
  - neprosazoval jen sebe, dával prostor ostatním, aby se vyjádřili
  - toleroval názor druhého a nevnucoval mu svůj
  - promýšlel sdělení, myšlenky zformuloval jasně, srozumitelně, stručně
  - byl slušný, tolerantní
  - byl empatický vůči svému okolí
  - nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru
  - vyslechl okolí, teprve pak vyjádřil svůj názor, za kterým by měl stát, pokud je přesvědčen o jeho správnosti
  - věcně argumentoval k tématu
  - poznal základní gesta, postoje a prvky neverbální komunikace
-
- volil vhodné způsoby a metody k učení
  - organizoval a řídil vlastní učení
  - vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací

- vyslovoval domněnky
- uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků
- experimentoval
- využíval různé informační zdroje

- poznával smysl a cíl učení
- kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich
- plánoval, jak učení zdokonalovat

- využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování
- využíval metod logických, matematických a empirických
- v případě pochybností ověřoval správnost svého řešení u jiného zdroje (spolužák, učitel, kniha)
- objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se)
- sebekriticky porovnal svůj výkon s ostatními
- sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit :„(ne)povedlo se mi to, protože...“
- předvídal následky svého jednání a předcházel vzniku problému
- nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení

- aktivně spolupracoval ve skupině
- nabízel své a zároveň respektoval názory druhých
- spoluvytvářel a respektoval pravidla
- přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli prezentovat názor
- poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učiteli
- vědomě slovně ani fyzicky neublížoval
- vyslechl názor, a přemýšlel, jak jej využít ve prospěch svůj a celku
- upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu
- formuloval své myšlenky
- pracoval podle svých možností na svém rozvoji

- respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků
- choval se slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí
- si byl vědom svých práv a povinností, plnil své povinnosti

- rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků
- jednal zodpovědně
- poskytl podle svých možností první pomoc, chránil zdraví své i ostatních
- zapojil se dle svých možností do kulturních a sportovních aktivit
- chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související
- respektoval a chránil naše kulturní a historické památky

- udržoval pořádek na pracovním místě
- používal nástroje a vybavení specializovaných učeben
- zbytečně neplýtvál materiálem
- šetřil zařízení učeben, školní prostory
- dodržoval při práci všechna pravidla a řády
- pracoval podle návodu a zadaných instrukcí
- volil efektivní pracovní postup
- se nebál vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli
- byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách
- prováděl běžné pracovní úkony
- pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních
- zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání
- se zodpovědnou a kvalitní prací připravoval na uplatnění ve světě práce

3.2.1 Strategie systémového řešení prevence rizikového chování školy

Aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování 1. a 2. stupeň dle ŠVP

ročník	předmět	učivo	Forma, metoda práce
1.-3.	Člověk a jeho svět	Zdravý životní styl, zdravá strava	Práce s textem, diskuse, výtvarné techniky
	Člověk a jeho svět	Bydliště, Cesty domů	Slohová cvičení, práce s mapou
	Český jazyk	Prevence šikany, násilí	Práce s textem v čítankách - pohádky

	Třídnická hodina	Tvorba pravidel spolužití ve třídě	Řízená diskuse
	Matematika	Zdravá strava	Text, čtení, diskuse
	Tělesná výchova	Zdravý životní styl, hra fair play, dodržování pravidel	Ústní sdělení, následované praxí (sport, hry...)
4.-5.	Přírodopis	Člověk a jeho zdraví – účinky návykových látek	Řízená diskuse, výtvarné techniky, modelové situace – způsoby odmítání, beseda s policií ČR – téma: návykové látky
	Český jazyk	Prevence násilí a šikany ve společnosti	Práce s textem v čítankách nebo příslušné literatuře
	Tělesná výchova	Zdravý životní styl, hra fair play, dodržování pravidel	Ústní sdělení, následované praxí (sport, hry...)
	Třídnická hodina	Tvorba pravidel spolužití ve třídě	Řízená diskuse
6.	Výchova ke zdraví	Nebezpečí zneužívání NL, základní rozdělení a vliv na organismus	Sdělení základních informací, výtvarné techniky, diskuse
		Odolávání tlaku vrstevnické skupiny, řešení problému, asertivita	Modelové situace – odmítání, odolání tlaku, řešení problému
		Zdravý životní styl, nebezpečí poruch příjmu potravy (anorexie, bulimie)	
		Osobní bezpečí	Modelové situace
		OČMS	DVD, práce ve skupinách, diskuse
	Zeměpis	Rasy, rasismus, lokální války, zbraně v rukou dětí, drogy ve školách	Jeden svět nestačí – DVD - dětmi komentované spoty
	Angličtina	Zdravé stravování	Vyhledávání info o stravování ve Velké Británii, čtení a vyhledávání v textu, porovnání strav. návyků, diskuse nad tématem zdravá strava
7.	Výchova ke zdraví	Nebezpečí zneužívání NL, vznik závislosti, vliv na organismus	Sdělení základních informací, výtvarné techniky (postava – vliv drog na jednotlivce), diskuse, skupinové práce (co mi droga dává a co mi bere?), DVD
		Asertivita, citové vydírání...	Modelové situace
		Zdravý životní styl – civilizační nemoci a jak se jim bránit, tělesné a duševní zdraví	Výtvarné techniky, diskuse, beseda na téma postižení mezi námi

		Osobní bezpečí	Diskuse
		OČMS	DVD, práce ve skupinách, diskuse
	Výchova k občanství	Osobní kázeň - Co se mi líbí na nelíbí na chování druhých lidí? Jaká pravidla by měla platit u nás ve třídě?	Tvorba pravidel třídy – skup. práce, diskuse, vyvěšení, práce s pravidly během roku (pravidla, která se nám daří plnit postupně nahrazujeme novými)
		Vandalství	Práce s textem (vyhledávání článků o vandalství), fotky ze školy, okolí školy, místa bydliště, která ukazují na vandalství, diskuse
		Lidská solidarita	Simulační hry (hendikepovaní lidé, pomoc lidem v nouzi)
	Zeměpis	Tibet – lidská práva, Čína, Japonsko	Projektová práce
	Angličtina	Formulace životních cílů, očekávání a žebříčku hodnot	Dotazník, porovnání, diskuse, dialog
8.	Výchova ke zdraví	Závislosti	Diskuse
		Vliv zneužívání NL na organismus – přenosné a pohlavní choroby	Vyhledávání informací, referáty, diskuse
		Volný čas – prevence rizikového chování	Jak se bráním nudě – diskuse, výtvarná technika „Můj koníček“
		Osobní bezpečí, násilí ve společnosti, rasismus	Diskuse, DVD – násilí na ženách
		OČMS	DVD, práce ve skupinách, diskuse
		Rovnost pohlaví - prosazování feminismu, boj za práva žen	Diskuse
		Zodpovědné chování v sexuálním životě	Beseda – prevence HIV/AIDS
	Výchova k občanství	Zásady lidského soužití	Tvorba Charty třídy
		Stereotypy v posuzování druhých lidí	Hra s obrázky různých lidí (jaké pocity ve vás lidé vyvolávají), diskuse (podle čeho posuzovat neznámé lidi, jak se správně chovat při kontaktu s neznámými lidmi)
		Národn. menšiny a etnika	Hra (Cesta vlakem), referáty
		Rasismus, xenofobie, extrémismus	Práce s textem (úryvky z Malého prince), zprávy z tisku, diskuse
	Angličtina	Řešení problému	Skupinová práce, hledání alternativních řešení
	Český jazyk	Sloh na témata drogových i jiných závislostí (např. gamblerství), mezilidských	Úvahy, výklady či diskuse

		vztahů (prevence šikany)	
9.	Výchova k občanství	Komunikace a konflikt	Myšlenková mapa, simulační hry
	Výtvarná výchova	Vliv užívání NL na lidský organismus	Diskuse, koláže, jiné výtvarné techniky
		Rovnost pohlaví - prosazování feminizmu, boj za práva žen	Diskuse
	Český jazyk	Sloh na témata drogových i jiných závislostí (např. gamblerství), mezilidských vztahů (prevence šikany)	Úvahy, výklady či diskuse
	Zeměpis	Globalizace Ek. globalizace: ČR - výroba a vývoz zbraní globální problémy lidstva (hlad, chudoba, AIDS, náboženská nesnášenlivost, xenofobie)	Psaní a prezentace úvah dětí
		DVD Jeden svět nestačí - nášlapné miny a další spoty	Zážitková hodina, dětmi komentované spoty
		Kulturní odlišnosti - Austrálie	Práce s textem, diskuse

3.2.2 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot nezbytných pro rozvoj osobnosti a začlenění do společnosti. Naším cílem je vybavit každého žáka souborem těchto kompetencí tak, aby měl kvalitní základ pro svůj další rozvoj po opuštění základní školy, aby se dokázal dobře orientovat v životě, uplatnit se na trhu práce a byl motivován k celoživotnímu učení.

Kompetence k učení

je důležitou kompetencí pro další vzdělávání a celoživotná učení. Vedeme žáka k tomu, aby:

- vyhledával a třídil informace, využíval dřívějších znalostí a vědomostí jako základny k přijímání nových poznatků a vkládal je do již známých situací
- propojoval informace, volně domýšlel
- vyslovoval domněnky
- aplikoval naučené v praxi
- uváděl věci do souvislostí, propojoval do širších celků
- samostatně pozoroval
- experimentoval

- využíval různé informační zdroje
- poznával smysl a cíl učení
- plánoval si, jak své učení zdokonalovat
- kriticky hodnotil výsledky svého učení a diskutoval o nich

Kompetence k řešení problémů

Využitím projektů ve výuce, na různých zážitkových akcích školy vytváříme podmínky k tomu, aby se žák učil rozvíjet tuto kompetenci. Naším cílem je vést ho k tomu, aby:

- hledal různá řešení problémů v různých situacích, jak ve vyučovacím procesu, tak v životě
- využíval metod logických, matematických a empirických
- předvídal následky svého jednání, předcházel tím vzniku problému
- nenechal se odradit nezdarem a vytrvale hledal konečné řešení
- osvědčené postupy užíval v podobných situacích
- pracoval s PC (výukové programy, internet)
- poznal šikanu (i v začátcích), zaujal stanovisko, zastal se šikanovaného, byl schopen oznámit věc učitelí
- vyhledával informace z knih a časopisů
- pracoval s cizojazyčným slovníkem, s různými atlasy
- využíval metod kritického myšlení, se kterými byl seznámen při vyučování

Při sebehodnocení vedeme žáka k tomu, aby:

- objektivně zhodnotil svůj výkon (nepodceňoval se, nepřeceňoval se)
- sebekriticky porovnával svůj výkon s ostatními
- sledoval vlastní pokrok při zdolávání problémů a dokázal ho slovně vyjádřit: „(ne) povedlo se mi to, protože...“

Kompetence komunikativní

je nezbytná pro úspěšné začlenění jedince do společnosti. Naším cílem je, aby žák:

- dokázal účinně a všestranně komunikovat v různých situacích, s různými lidmi. Využíváme v hodinách skupinové práce, kde se žák učí nejen komunikovat s vrstevníky, ale i toleranci a empatii.
- promyšlel sdělení, myšlenky formuloval jasně, srozumitelně, stručně
- byl při komunikaci slušný při jednání s dospělými
- nedělal ukvapené názory, uměl si porovnat pro a proti při vytváření svého názoru
- vyslechl jiné názory a diskutoval o nich

Kompetence sociální a personální

je založena na mezilidských vztazích, schopnosti fungovat úspěšně v kolektivu. Klademe důraz na respektování a spoluvytváření pravidel, rozvoj aktivní spolupráce ve skupině, vedeme žáka k tomu, aby:

- přispíval k budování motivujícího a pohodového prostředí ve skupině, aby se sám ani ostatní spolužáci nestyděli a nebáli vyjádřit svůj názor
- uměl požádat o pomoc a také ji poskytnout potřebnému
- vědomě neubližoval ani slovně
- upevňoval své sebevědomí, sebedůvěru a sebeúctu
- dokázal být dobrým „týmovým hráčem“

Kompetence občanské

rozvíjejí vztah jedince ke společnosti, právům, povinnostem a k druhým lidem. Vedme žáka k tomu, aby:

- se projevoval jako svobodná osobnost, které si je vědoma svých práv, ale také povinností
- respektoval práva a kulturní rozdíly spolužáků
- se choval slušně a ohleduplně k druhým, nepoužíval násilí
- rozhodoval o svém konání s vědomím možných následků
- jednal zodpovědně
- chránil zdraví své i ostatních
- chránil životní prostředí a dodržoval pravidla s tím související

Kompetence pracovní

zakládá jednu z možností, jak se uplatnit na trhu práce. Vedeme žáka k tomu, aby:

- rozvíjel své schopnosti a prakticky využil nabytých vědomostí tak, aby se v budoucnu dobře uplatnil na trhu práce
- zhodnotil své pracovní výsledky a podle nich volil typ dalšího vzdělávání
- se zodpovědně a kvalitní práci připravoval na uplatnění ve světě práce
- udržoval pořádek na pracovním místě
- dodržoval při práci všechna pravidla a řády
- se nebál vytvářet nové pracovní postupy vedoucí k cíli
- byl schopen odvést dobrý pracovní výkon v různých situacích a podmínkách
- pracoval tak, aby neohrozil zdraví své ani ostatních

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňujeme i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Účelem podpory vzdělávání žáků s SVP je maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Podpůrná opatření 1. stupně

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení; zahrnují také podporu žáků z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností. Obtíže žáka jsou dále vyvolané zejména aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Úpravy ve vzdělávání žáka navrhuji pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole (výchovný poradce, metodik prevence) a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí.

Podmínky k zajištění podpůrných opatření

- Zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP)
- Pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů
- Materiální podpora se poskytuje podle podmínek školy
- V případě potřeby žák může navštěvovat na prvním stupni v rámci výuky českého jazyka třídu individuální péče, a to jedenkrát týdně 1 vyučovací hodinu, se souhlasem zákonných zástupců žáka

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména poradenští pracovníci školy: školní metodik prevence se věnuje péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, výchovný poradce se věnuje podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. Poradenský pracovník školy spolupracuje s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními

učiteli, a zajišťuje pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka. Pravidelně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách.

Klade se důraz na individualizaci výuky (zahrnuje zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.).

Volí se taková forma práce, která umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby, respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů.

Plán pedagogické podpory

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

PLPP obsahuje popis obtíží žáka, podpůrná opatření a cíle podpory. S PLPP seznámí třídní učitel zákonného zástupce. Třídní učitel společně s ostatními vyučujícími daného žáka a výchovným poradcem nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda PLPP vede k daným cílům, případně doporučí zákonným zástupcům žáka návštěvu poradenského zařízení.

Individuální vzdělávací plán

Zařazení žáků do 2. a vyššího stupně pedagogické podpory se děje na základě vyšetření v poradenském zařízení. Podle vyšetření a doporučení poradny je těmto žákům vypracován IVP. Na jeho tvorbě se podílí výchovný poradce, třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů. V IVP uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v ŠPZ, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termíny reedukační péče. Dále je přesně definováno, v jakých předmětech se upravuje obsah, rozsah učiva a způsob hodnocení žáka. Učitelé těchto žáků jsou seznámeni s IVP, který respektuje žákovské potřeby na vzdělávání, a konzultují další záležitosti s výchovným poradcem.

IVP je vyhodnocován 2x ročně. Vyučující zhodnotí, jak jsou naplňovány cíle podpory, a třídní učitel poté konzultuje se zákonným zástupcem na schůzce Trio. 1x ročně vyhodnocuje IVP výchovný poradce s pracovníkem ŠPZ.

Žákům zařazeným do 2. a vyššího stupně podpůrných opatření na základě doporučení ŠPZ poskytujeme pedagogickou intervenci v rozsahu definovaném v tomto doporučení.

Vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP

využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Při vzdělávání žáků s LMP zohledníme jejich problémy v učení.

Mezi podpůrná opatření, která kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením používáme, zařadíme posilování kognitivních schopností, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů, pravidelné a systematické doučování ve škole, podporu přípravy na školu v rodině, podporu osvojování jazykových dovedností, podporu poskytovanou v součinnosti asistenta pedagoga.

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy). V naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti, technické novinky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin či přípravou soutěží do vyučovacích hodin.

Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň. Na 1. stupni žáci reprezentují školu na pěvecké soutěži Dublovický slavík. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách. Žáci nadaní spíše technicky a manuálně zruční jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy, nebo mimo ni. Reprezentují školu ve školní lize a úspěšní žáci jsou odměněni na Zahradní slavnosti.

Usměřňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším a spolupracovat s nimi. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP nebo SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č.

27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.5 Zařazení průřezových témat

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Enviromentální výchova

jsou začleněna do našeho školního vzdělávacího programu formou integrace do výuky. Osobnostní a sociální výchova je také integrována, její prvky však prostupují celým školním životem, od běžných hodin po různé školní a mimoškolní akce. Mediální výchova se vyučuje v devátém ročníku jako samostatný povinný předmět.

3.5.1 Zařazení průřezových témat na 1. stupni

PT musí projít každý žák za celou docházku, pořadí je libovolné

3 formy realizace PT :1.SP samostatný předmět, 2.INT integrace do předmětu/ za lomítkem je název vzdělávacího obsahu,3. PROjekt

Nebo kombinací např. INT/PRO

Osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Osobnostní rozvoj	INT/Čj - Naslouchání, porozumění pokynům	INT/Čj - Význam slov Čtení, přednes	INT/Čj - Výrazné čtení, vyprávění, ilustrace	INT/Čj - Naslouchání, mluvený projev, komunikace	INT/Čj - Mluvený projev, vyprávění, tvorba vlastního textu
	Seznamování s písmeny	M - Řešení slovních úloh	M - Řešení slovních úloh	M - Řešení slovních úloh	M - Slovní úlohy s netradičními postupy
	Čtení a přednes			Čjs - Režim dne, osobní bezpečí	Čjs - Lidské tělo, péče o zdraví, chování v krizových situacích
	M - Čísla, číselná osa			Hv - Rytmus, melodie	Hv - Rytmus, melodie
	Hv - Rytmus, melodie	Hv - Rytmus, melodie	Hv - Rytmus, melodie		
Sociální rozvoj	Čj - Mluvený projev	Čj - Komunikační situace, dramatizace	Čj - Komunikace - písenné, mluvené pokyny	Čj - Vyprávění, dramatizace, volná reprodukce	Čj -Komunikace - základy mluveného projevu, pravidla dialogu
	Čjs - Pravidla chování mezi lidmi	Čjs - Krizové situace	Čj - Pravidla dialogu	Čjs - Návykové látky - prevence	Čjs - Sexuální výchova
Morální rozvoj	Čjs - Vztahy mezi lidmi	Čjs - Vztahy mezi lidmi, základní společenská pravidla chování	Čjs - Vztahy mezi lidmi, pravidla chování Osobní bezpečí	Čjs - Mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	Čjs - Mezilidské vztahy, pravidla slušného chování
Projekty, akce školy	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě
	Rodinné klání	Rodinné klání	Rodinné klání	Rodinné klání	Rodinné klání

Výchova demokratického občana

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Občanská společnost a škola	INT/Čjs - Školní řád, pravidla třídy	INT/Čjs - Školní řád, pravidla třídy	INT/Čjs - Školní řád Naše město	INT/Čjs - Školní řád Náš kraj Školní parlament	INT/Čjs - Školní parlament Školní řád
Občan, občanská společnost a stát				Čjs - Práva a povinnosti občanů	Čjs - Práva a povinnosti občanů
Formy participace občanů v politickém životě				Čjs - Obec, samospráva, volby	Čjs - Orgány státní moci, státní zřízení
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Čjs- Vztahy v rodině		Čjs - Principy demokracie	Čjs - Lidská práva a práva dítěte
Projekty					

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Evropa a svět nás zajímá					Čjs - Evropa - sousední státy
Objevujeme Evropu a svět					Čjs - Evropa a naše vlast, evropské krajiny

Jsme Evropané					Čjs - Evropa - Evropská unie
Projekty					Čjs - Cestovní kancelář - sousedi naší republiky

Multikulturní výchova

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kulturní diference	Čjs - Vztahy mezi lidmi	Čjs - Vztahy mezi lidmi	Čjs - Vztahy mezi lidmi - vzájemná tolerance	Čjs - Lidské vztahy - pravidla soužití	Čjs - Evropa - zkušenosti z cest
					Čjs - Vývoj člověka
				Hv - Hudební styly	Hv - Hudební styly
Lidské vztahy	Čjs - Vztahy mezi lidmi, Rodina	Čjs - Vztahy mezi lidmi, Rodina	Čjs - Rodina, rodinné soužití	Čjs - Lidé kolem nás - rozdíly mezi jednotlivci	Čjs - Lidé kolem nás - rozdíly mezi jednotlivci
Etnický původ			Čjs - Vztahy mezi lidmi - vzájemná tolerance		Čjs - Evropa - obyvatelstvo
Multikulturalita			Cj - Cizí jazyk jako nástroj dorozumění	Cj - Cizí jazyk jako nástroj dorozumění	Cj - Cizí jazyk jako nástroj dorozumění
Princip sociálního smíru a solidarity				Čjs - Lidská práva, práva dítěte	Čjs - Lidská práva, vzájemná solidarita
Projekty					

Enviromentální výchova

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Ekosystémy	INT/Čjs - Les	INT/Čjs - Les, voda	INT/Čjs - Rozmanitost přírody - Přírodní společenstva (les, rybník)	INT/Čjs - Rozmanitost přírody-Přírodní společenstva (les, pole, vodní zdroje, lidská sídla)	INT/Čjs - Rozmanitost přírody - Podnebné pásy
Základní podmínky života	Čjs - Roční období	Čjs - Rozmanitost přírody	Čjs - Živá, neživá příroda Koloběh života	Čjs - Rozmanitost přírody - Základní podmínky života	Čjs - Rozmanitost přírody - Základní podmínky života Energetické zdroje
					Organismy
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Den Země	Den Země	Den Země	Den Země Parky, zahrady, CHKO	Den Země Ochrana přírody, ekologické katastrofy Odpady
					Botanické zahrady, ZOO
Vztah člověka k prostředí	Čjs - Co nepatří do přírody	Čjs - Co nepatří do přírody	Čjs - Místo, kde žijeme - Zásahy člověka do přírody	Čjs - Rozmanitost přírody - Člověk a příroda Odpady	Čjs - Rozmanitost přírody - Životní prostředí Zásahy člověka do přírody
					Šetření energií
					Odpady
Projekty	Den Země	Den Země	Den Země	Den Země	Den Země
				Výlov Musíka	Výlov Musíka
	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě	Učení v přírodě
				Čistička odpadních vod	Čistička odpadních vod

Mediální výchova

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj - Práce s textem - vlastní pocity	Čj - Práce s textem - vlastní pocity, úplnost a neúplnost sdělení, podstatné a okrajové informace	Čj - Práce s textem - vlastní pocity, úplnost a neúplnost sdělení, podstatné a okrajové informace
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj - Reklama - rozdíl mezi reklamou a zprávou, obsah reklamy
Stavba mediálních sdělení		Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba	Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba	Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba	Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba
Vnímání autora mediálních sdělení		Čj - Rozšiřování slovní zásoby, jazykové a mimojazykové prostředky	Čj - Výstižné výrazové prostředky	Čj - Výstižné výrazové prostředky	Čj - Výstižné výrazové prostředky
Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj - Reklama - vliv médií na kulturu života
Tvorba mediálního sdělení a práce v týmu				Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba, formální úprava	Čj - Jednoduchá sdělení - jejich stavba, formální úprava
Projekty		Tvorba pohádky -		Volby - mediální volební	Čj - Tvorba třídních novin představení stran a kandidátů ...

		spolupráce s Měst. knihovnou		kampaň	
				Osobnosti - setkání se známými osobnostmi	

Tematický okruh	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
OSV	1, 5, 8	1, 5, 8	1, 5, 7, 8, 9, 10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
VDO	1	1,4	1	1,2, 3, 4	1,2,3,4
GV					1, 2, 3
MKV	1, 2	1, 2	1, 2, 3, 4	1, 2, 4, 5	1, 2, 3, 4, 5
EV	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4
MV		3, 4	1, 3, 4	1, 3, 4, 6	1,2, 3, 4, 5, 6
Projekty	OSV -Učení v přírodě	OSV - Učení v přírodě	OSV - Učení v přírodě	OSV - Učení v přírodě	OSV - Učení v přírodě
	OSV - Rodinné klání	OSV - Rodinné klání	OSV - Rodinné klání	OSV - Rodinné klání	OSV - Rodinné klání
		MV -Tvorba pohádky - spolupráce s knihovnou		MV - Volby	MV - Volby
	EV - Den Země	EV - Den Země	EV - Den Země	EV - Den Země	EV - Den Země
					GV - Sousedí naší republiky - "Cestovní kancelář"

3.5.2 Zařazení průřezových témat na 2. stupni

Tematické okruhy průřezových témat	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Osobnostní a sociální výchova k 1.9.2016				
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ				
Poznávání	VZ,Aj,VV	Aj,VV,Vz	AJ,VV	AJ,VV
Sebepoznání	VZ,TV	VZ,TV	VZ,VO,TV	TV
Seberegulace	VO,TV,Vz	VO,TV,Vz	TV	TV
Psychohygiena	VZ			
Kreativita	Čj,Aj,VV	Čj,Aj,VV	Čj,Aj,VV	Čj,Aj,VV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ				
Poznávání lidí	Aj,VZ,Nj,VV	VZ,Aj, Nj,VV	VZ,Aj,Nj,VV	Nj,VV
Mezilidské vztahy	VZ,TV	VZ,TV, VO	VO,Vz,TV	TV
Komunikace	VO,Aj,VZ,Nj	VZ,VO,Aj,Nj,	VO,VZ,Aj,Nj	VO,Aj,VP,Nj,VV
Kooperace a kompetice	VZ,TV,Aj,VO,Nj,VV	VZ,TV,VO,Aj,Nj	VO,VZ,TV,Aj,Nj,VV	Aj,Nj,TV,VV
MORÁLNÍ ROZVOJ				
Řešení problémů	Aj,M,VV,Vz	VO,VZ,M,Aj,VV	Aj,VZ,M,VV	Aj,M, VV
Hodnoty a postoje	VO,VZ,Tv,VV	VO,VZ,VV	VO,VZ,TV,VV	TV,VV
Výchova demokratického občana k 1.9.2016				
Občanská společnost a škola	VO	VO,	VO	VO
Občan, společnost, stát	D,VO	VO	D, VO	VO
Formy participace v polit. životě	VO	VO	VO	VO
Principy demokracie	D, VO	VO	D, VO	VO, ČJ
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech od 1.9.2016				
Evropa a svět nás zajímá	VO, Z,Aj,Nj	VO	Z,VO	Z,VO
Objevujeme Evropu a svět	Z, Nj	D,Nj	Z,D,Nj	Z,VO,Př, NJ
Jsme Evropané	D,VO,VV	HV,D,VV	Z,VV,HV	Z,VV,HV,VV

Multikulturní výchova od 1.9.2016				
Kulturní diference	AJ, VO,VV	AJ, D,VV	AJ,VV	AJ,VV
Lidské vztahy	TV	TV	TV, ČJ	TV
Etnický původ	D	D	VO, D	
Multikulturalita	VO, D		ČJ	
Princip soc. smíru, solidarity		VO	VO, D	

Environmentální výchova od 1.9.2016				
Ekosystémy	Př	Př		Př
Základní podmínky života	Př	Př	Ch	Př
Lidské aktivity, problémy životního prostředí	Př	Př	Z	F
Vztah člověka a prostředí	Př		Př	Ch
Mediální výchova, vyuč.předmět, k 1.9.2016				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ
Interpretace vztahu mediál. sdělení a reality				ČJ
Stavba mediálních sdělení				ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení				
Fungování a vliv médií ve společnosti			Nj	
Tvorba mediálních sdělení				ČJ
Práce v realizačním týmu				

3.5.3 Standardy pro základní vzdělávání (od 1. 9. 2013)

MŠMT. 2011. Standardy pro základní vzdělávání [online]. [cit. 12.6. 2013]. Dostupné z www <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-pro-zakladni-vzdelavani-1>>.

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	celkem 1.st.	disponibilní	6.	7.	8.	9.	celkem 2.st.	disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk	8	9	9	8	7	41	8	5	4	4	4	17	2
	anglický jazyk	1	1	3	4	4	13	4	4	3	3	3	13	1
	německý jazyk	x	x	x	x	x	x		x	2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	matematika	4	5	5	5	5	24	4	4	4	4	5	17	2
Inform.a komun.technologie	informatika	x	x	x	x	1	1		1	x	x	x	1	
Člověk a jeho svět	člověk a jeho svět	2	2	2	x	x	6		x	x	x	x	x	
	vlastivěda	x	x	x	2	2	4		x	x	x	x	x	
	přírodověda	x	x	x	1	1	2		x	x	x	x	x	
Člověk a společnost	dějepis	x	x	x	x	x	x		2	2	2	2	8	
	výchova k občanství	x	x	x	x	x	x		1	1	1	1	4	1
Člověk a příroda	fyzika	x	x	x	x	x	x		1	2	2	2	7	1
	chemie	x	x	x	x	x	x		x	x	2	2	4	1
	přírodopis	x	x	x	x	x	x		2	2	2	1	7	1
	zeměpis	x	x	x	x	x	x		2	1	2	2	7	1
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5		1	1	1	1	4	
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	výchova ke zdraví	x	x	x	x	x	x		1	1	1	x	3	1
	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		2	2	2	2	8	
Člověk a svět práce	pracovní činn.	1	1	1	1	1	5		1	x	1	1	3	
Průřezová témata	mediální výchova	x	x	x	x	x	x		x	x	x	1	1	1
Volitelné předměty		x	x	x	x	x	x		x	2	2	2	6	6
Celková povin. časová dotace		20	22	24	26	26	118	16	29	29	32	32	122	18

Poznámky:

Pracovní činnosti: 6.roč.:Práce s materiály (dílky), 7.roč.: Domácnost, příprava pokrmů, 9.roč.: Základy ekonomie a účetnictví, finanční gramotnost

Volitelné předměty nabízíme v 7., 8. a 9. ročníku – viz kap. 5.10 Volitelné předměty

Povinně volitelné předměty pro 7.-9.ročník:

Seminář z Čj
Konverzace v Aj
Čtenářství v zeměpise
Komunikační dovednosti Čj
Přírodovědné dovednosti
Přírodovědná praktika
Badatelství
Praktický zeměpis
Informatika
Technické práce
FIE
Domácnost- šití

Nepovinný předmět:

Náboženství

5 Učební osnovy (charakteristika, vzdělávací obsah)

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován na 1. stupni s touto časovou dotací:

1., 2. ročník - 10 hodin týdně

3. ročník - 8 hodin týdně

4., 5. ročník - 7 hodin týdně

Český jazyk a literatura je na 1. stupni stěžejním předmětem, protože žáci si osvojují dovednosti, které jim umožňují získávání poznatků ve všech dalších předmětech.

Cílem předmětu Český jazyk a literatura je rozvíjet u žáků dovednosti číst, psát a komunikovat. Snažíme se obohacovat slovní zásobu žáků, seznamujeme je se spisovnou podobou českého jazyka a vedeme je tak ke kultivovanému psaní a mluvení.

V hodinách českého jazyka a literatury se prolínají tyto složky:

Komunikační a slohová výchova

Jazyková výchova

Literární výchova

V komunikační a slohové výchově učíme žáky vnímat a porozumět různým sdělením, vyjadřovat vlastní názory vhodným způsobem s využitím elementárních pravidel stylistiky a pravidel spisovného jazyka, vystupovat před lidmi, číst texty s porozuměním.

V jazykové výchově si žáci osvojují základní pravidla spisovné češtiny. Díky tomu si rozvíjí i logické myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování.

V literární výchově seznamujeme žáky prostřednictvím četby se základními literárními druhy, učíme je formulovat vlastní názory o přečteném textu.

K tomu, abychom rozvíjeli klíčové kompetence žáků, uplatňujeme tyto postupy:

- Vyučovací metody, při kterých vedeme žáky k samostatnému řešení problémů

- Skupinová práce, práce ve dvojicích
- Projekty, miniprojekty
- Práce se slovníkem, s naučnými texty, využívání výpočetní techniky
- Návštěvy knihovny, besedy se spisovateli
- Využití dětských časopisů
- Prezentace vlastní četby
- Tvorba vlastních textů
- Návštěvy divadelních představení
- Recitační soutěže

Výchovné a vzdělávací postupy, které pomáhají rozvíjet klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování si pravidel spisovného jazyka
- využívá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chybu v textu a dokázali odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozšiřuje pomocí učiva, čtení textů slovní zásobu žáků
- vede žáky ke správné stavbě větných celků
- podporuje žáky v jejich ústním projevu, vede je k vyprávění
- dává žákům dostatek příležitostí k dotazům, které směřují k pochopení obsahu různých sdělení
- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příležitosti, aby žáci mohli diskutovat ve dvojici, ve skupinách i v rámci celé třídy
- vede žáky, aby dokázali požádat o radu, o pomoc

Kompetence občanské

- vede žáky k respektování jiných názorů
- podporuje pozitivní postoj k literárním dílům
- vede žáky ke vnímání kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vede žáky k přípravě a udržování učebního prostoru

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět:

- v 7., 8. , 9. ročníku - 4 hodiny týdně
- v 6. ročníku - 5 hodin týdně

Součástí hodin literární výchovy ve všech ročnících je čtenářská dílna.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je spjat s *dějepisem* (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, období národního obrození, obraz války v literatuře, období totality...), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, písničkáři, ...).

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,...

VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti,...)

EGS – poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy,...)

EV – lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství,...

MDV – výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, cenzura, manipulace a propaganda

MKV – Češi a národní obrození, světová literatura

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívají svých znalostí v běžné praxi

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

JV - jazykový výchova

LV - literární výchova

KSV - komunikační a slohová výchova

Český jazyk a literatura 1. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte s porozuměním jednoduché texty přiměřeného rozsahu a náročnosti Recituje říkanky, rozpočítadla Orientuje se v textu slabikáře Řekne jednoduchou větu o ilustraci	Texty slabikáře, technika čtení	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti	Naslouchá pokynům Porozumí mluveným pokynům - splní zadaný přiměřený úkol Vyřídí vzkaz, omluvu, požádá o radu, pomoc	Naslouchání	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Vyslechne druhého Začíná respektovat základní pravidla rozhovoru Zdraví dospělého	Zdvořilostní obraty	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	V případě potřeby napravuje vady řeči (logopedie) Dodržuje délky samohlásek	Dlouhé, krátké samohlásky Jazykolamy	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Správně dýchá při čtení Nacvičuje vhodné tempo řeči	Technika čtení, mluvní cvičení, dechová cvičení	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Osloví vhodným způsobem dospělého Zvolí vhodnou sílu hlasu ve svém projevu v dané situaci	Mluvený projev	Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj -komunikace
Na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev	Vypráví na základě vlastních prožitků	Souvislý jazykový projev	
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Správně sedí a drží psací náčiní při psaní	Psaní - základní hygienické návyky	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i	Nacvičuje správné tvary písmen i číslic Správně spojuje písmena i slabiky	Psaní - tvary písmen, číslic	

slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Vyhledá nesprávně napsané písmeno		
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vypráví jednoduchý příběh podle obrázkové osnovy Spojuje obrázek se správným textem Užívá přiměřených výrazových prostředků	Pohádky - ilustrace	

Český jazyk - jazyková výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozezná hlásky podle sluchu i podoby Rozliší jednotlivé hlásky ve slově Odlišuje dlouhé a krátké samohlásky Vyhledá a čte slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě mě	Hlásky, písmena	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání, paměti, soustředění
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Přiřadí slova podřazená k nadřazeným (jednoduché případy) Vyhledá slova opačného významu	Slova nadřazená, podřazená, opačného významu	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	Rozliší slova označující věc a děj Čte správně předložku se slovem	Slova - slovní význam	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvoří jednoduché věty Odpovídá v celých větách Rozliší správný tvar slovesa a podstatného jména pro označení jedné nebo více věcí	Mluvený projev	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Čte věty se správnou intonací Rozezná věty v textu Na začátku jednoduché věty píše velké písmeno Na konci věty píše správné znaménko	Čtení věty	

Český jazyk - literární výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čte literární texty přiměřené věku Přednáší zpaměti říkadla, říkanky, kratší básně Říká jednoduché říkanky se správnou rytmiací Zapojí se do sborové recitace Poslouchá vnímavě texty a reaguje na otázky k textu	Texty v učebnicích Literatura přiměřená věku	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Řeší jednoduché hádanky, rébusy Vyjádří jednoduchou větou pocity z textu Vyhledá v pohádce hlavní pohádkové postavy Zhodnotí vlastnosti postav Seznámí spolužáky s oblíbenou knihou	Pohádky pro nejmenší čtenáře	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Rozliší text psaný v próze a ve verších na ukázkách textů v učebnici, pozná pohádku Rozliší a vysvětlí pojmy spisovatel, čtenář, divadelní představení	Texty v učebnici Pojmy: spisovatel, čtenář, divadelní představení	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Vytvoří výtvarný doprovod k pohádce (ilustraci) Zúčastní se dramatizace pohádky, vyhledá v pohádce hlavní pohádkové postavy	Pohádky pro nejmenší čtenáře	

Český jazyk a literatura 2. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte plynule s porozuměním Orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti Recituje báseň Domýšlí jednoduché příběhy Převypráví krátký příběh	Texty čítanky, literatura pro děti - technika čtení	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti	Porozumí jednoduchým písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti Porozumí významu běžných slov (hry se slovy) Vyřídí vzkaz, omluví se, požádá	Komunikační situace (omluva, žádost, vzkaz)	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání

Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Vybere vhodný komunikační výraz v dané situaci Užívá přijatelné mimojazykové prostředky řeči	Pravidla dialogu	Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Opravuje případnou nedbalou výslovnost (pod vedením učitele) Používá slovní přízvuk Dodržuje délky samohlásek Vyslovuje se správnou intonací	Výslovnost hlásek Jazykolamy Mluvní cvičení	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Nacvičuje přiměřené tempo řeči Správně dýchá při ústním projevu	Technika čtení, mluvní cvičení, dechová cvičení	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Užívá vhodné mimojazykové prostředky řeči (gesta, mimika) v běžných situacích Volí vhodnou sílu hlasu	Dramatizace Mluvený projev	Osobnostní a sociální výchova - komunikace
Na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev	Vypráví souvisle vlastní zážitky Člení svůj projev na jednotlivé větné celky (klesá hlasem na konci věty) Nepoužívá vulgarismy	Mluvený projev	
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Dodržuje hygienické návyky správného psaní Vhodně využívá grafický materiál	Psaní - základní hygienické návyky	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Píše správné tvary malých i velkých písmen abecedy Docvičí méně častá písmena (q,w,x,Q,W,X,Y) Píše čitelně Kontroluje vlastní písemný projev	Psaní všech písmen abecedy	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Napíše (opíše) adresu, blahopřání, pozvánku, pozdrav Ústně formuluje omluvu Jednoduše popíše předmět, osobu	Žánry písemného projevu - formální úprava textu	Mediální výchova - stavba mediálních sdělení
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vypravuje příběh podle obrázkové osnovy Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti Přiřazuje k obrázku příslušný text	Vyprávění pohádky, příběhu Obrázková osnova	

Český jazyk - jazyková výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Odliší dlouhé a krátké samohlásky Rozliší samohlásky a souhlásky Pozná dvojhlásku Pozná slabikotvorné r, l Rozdělí slova na slabiky, rozdělí slovo na konci řádku Rozliší ú, ů na začátku nebo uvnitř a na konci slova Zná dvojice párových souhlásek Zdůvodní pravopis při stejné výslovnosti Odříká abecedu Seřadí slova podle abecedy	Hlásky - samohlásky, souhlásky Slabiky	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Vyhledá slova podle významového okruhu Pozná slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, (seznamuje se s pojmy: slova souznačná, mnohoznačná, citově zbarvená, spisovná, nespisovná)	Slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovnává a roztřídí slova podle významu - děj, věc	Význam slova	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Vyhledá v textu podstatná jména, slovesa, předložky Čte správně předložky se slovem Píše předložky zvlášť	Podstatná jména Slovesa Předložky	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvoří jednoduché i rozvitě věty Odpovídá celou větou	Mluvený projev	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Spojí dvě věty do souvětí s danou spojkou Rozliší větu jednoduchou a souvětí se spojkou (a, ale, protože) Pozná spojky a, i, ale, protože	Věta jednoduchá a souvětí	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i	Rozezná druhy vět podle postoje mluvčího - větu oznamovací, rozkazovací, otázku a přací, píše správná znaménka za větami, velké písmeno na začátku vět	Druhy vět podle postoje mluvčího	

zvukové prostředky	Správně intonuje věty dle obsahu, postoje mluvčího postoje mluvčího Píše správná znaménka za jednotlivými druhy vět Píše velké písmeno na začátku věty		
Odůvodňuje a píše: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhl. ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Rozliší měkkou a tvrdou souhlásku a v psaném projevu. Správně používá i/y po tvrdých i měkkých souhláskách Píše správně u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování velké písmeno Odůvodní psaní ú/ů Píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ve známých slovech	Měkké, tvrdé souhlásky Velká písmena	

Český jazyk - literární výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čte literární texty přiměřené věku Přednáší z paměti básně přiměřené věku Zapojí se do sborové recitace Naslouchá vnímavě textům (poezie i próza) Odpovídá na otázky k textu Řeší hádanky, rébusy, slovní hříčky	Texty v čítance, První čtení	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Seznámí spolužáky s oblíbenou knihou Pozná postavy pohádky, zhodnotí jednání a vlastnosti postav, vyjádří svůj postoj k nim Domýšlí jednoduché příběhy Vyhledá úryvek v textu, který se mu líbí	Literární texty přiměřené věku	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Rozpozná text psaný v próze a ve verších Vyhledá rýmy Odliší pohádku od ostatních vyprávění Vysvětlí základní literární pojmy: spisovatel, básník, ilustrátor, divadelní představení, herec	Literární texty přiměřené věku Základní literární pojmy	

Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Vytváří výtvarný doprovod k textu (pohádce, povídky) Reprodukuje jednoduchý text Dramatizuje pohádku Čte literární text podle rolí	Tvořivé činnosti s literárním textem	
---	---	--------------------------------------	--

Český jazyk a literatura 3. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Plynule čte souvětí a věty nahlas a potichu Člení text, užívá větný přízvuk Odpoví na otázky k obsahu textu Recituje básnický text Domýšlí příběhy Orientuje se v čítankových textech i v textech knih pro děti Rozliší umělecký a naučný text	Praktické čtení - technika čtení Texty v čítance Četba knih určených pro děti	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti	Porozumí pokynům a provede je Omluví se, vyřídí vzkaz, předá zprávu, požádá vhodně, poprosí, oznámí	Komunikační situace	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Dodržuje (většinou) základní komunikační pravidla v rozhovoru Vybere vhodný komunikační prostředek Používá vhodné zdvořilostní obraty Respektuje střídání rolí mluvčího a posluchače	Pravidla dialogu (oslovení, zahájení, ukončení)	Osobnostní a sociální výchova - kooperace, navázání na myšlenku, odstoupení od nápadu
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost Čte správně předložky Odliší čtení přímé řeči a uvozovacích částí věty Používá správně slovní přízvuk a vhodnou intonaci	Výslovnost hlásek Předložky Čtení přímé řeči	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	V mluvených projevech správně dýchá Volí vhodné tempo řeči	Mluvený projev	

Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Využívá vhodné mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) Volí správnou sílu hlasu Odliší užití vhodných výrazů v komunikaci se spolužáky a s dospělými	Mluvený projev	Osobnostní a sociální výchova - komunikace
Na základě vlastních prožitků tvoří krátký mluvený projev	Utvoří mluvený projev na základě vlastních zážitků nebo dle vlastní fantazie Jednoduše popíše pracovní postup, cestu, předmět, činnost, situaci Vypráví na dané téma Užívá výstižné výrazové prostředky Přednese souvislý projev Užívá spisovné tvary při projevu ve škole	Souvislý jazykový projev	Osobnostní a sociální výchova - komunikace Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Dodržuje základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku) Vhodně využívá grafický materiál	Hygienické návyky při psaní	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Píše správné tvary písmen a číslic Píše úhledně a čitelně Kontroluje vlastní písemný projev Automatizuje psací pohyb	Technika psaní	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Sestaví a správně napíše adresu, pozvánku, přání, dopis, jednoduchý popis, pozdrav, vzkaz	Žánry písemného projevu	Mediální výchova - stavba mediálních sdělení
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Srovná do správného pořadí obrázky z obrázkové osnovy Vypravuje příběh podle obrázků nebo na dané téma Užívá přiměřených výrazových prostředků Spojuje obrázek se správným textem	Vyprávění Text a ilustrace	Osobnostní a sociální výchova - kreativita

Český jazyk - jazyková výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje zvukovou a grafickou	Dodržuje délku samohlásek	Hlásky - souhlásky,	

podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Rozdělí slovo na slabiky Rozliší ú/ů na začátku či uvnitř slova Pozná ú po předponě Pozná slabikotvorné r,l	samohlásky Stavba slova	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Vyhledá a utvoří slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená i podřazená Vyhledá slova příbuzná Najde u slova kořen, část předponovou a příponovou (jednoduché případy) Přihadí příbuzné slovo k vyjmenovanému slovu	Slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu Vyjmenovaná slova	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovná a třídí slova podle významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	Druhy slov	
Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Pozná základní tvar podstatných jmen, sloves Rozliší slova ohebná a neohebná Rozliší slovní druhy v základním tvaru U pod. jmen určí rod, číslo Seznámí se s pádovými otázkami	Slovní druhy	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvoří rozvitě věty Odpovídá celou větou Používá správný slovesný tvar podle příslušného času Rozliší spisovnou a nespisovnou koncovku podstatných a přídavných jmen v mluveném projevu	Souvislý mluvený projev Tvary slov	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Rozliší větu jednoduchou a souvětí Najde spojky a některé spojovací výrazy (který, kdo, kde, kdy) Spojuje jednoduché věty do souvětí Utvoří souvětí podle daného vzorce a zapíše ho Určí počet vět v souvětí Určí základní skladební dvojici, zeptá se na oba členy	Věta a souvětí Spojky, spojovací výrazy	

Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího Poznává správný slovosled ve větě Čte, říká věty se správnou intonací	Druhy vět podle postoje mluvčího	
Odůvodňuje a píše: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhl. ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Odůvodní a správně napíše i/y po měkkých a tvrdých souhláskách Rozliší psaní ú/ů na začátku či uvnitř slova Napíše správně slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, Vyjmenuje řady vyjmenovaných slov Zdůvodní a píše správně y ve vyjmenovaných slovech, v jejich tvarech a ve slovech příbuzných Píše velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Měkké, tvrdé souhlásky Velká písmena Vyjmenovaná slova, jejich tvary	

Český jazyk - literární výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čte plynule, výrazně ve vhodném frázování a tempu Čte s porozuměním Přednáší z paměti báseň nebo část jednoduchého prozaického textu	Texty - Čítanka, četba pro děti Recitace	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Seznámí spolužáky s přečtenou knihou Vyjádří pocity a názory na přečtenou knihu Vyhledá hlavní postavy v pohádce i povídce Charakterizuje hlavní postavy Domýšlí příběhy Vybere úryvek, který se mu líbí, a objasní proč	Literární texty - příběhy - hlavní postavy	Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení

Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Rozlišuje texty psané v próze a ve verších Vyhledá rýmy, verše, přirovnání Utvoří rýmy Odliší pohádku od ostatních vyprávění, od pověsti Vysvětlí základní literární pojmy: spisovatel, básník, ilustrátor, divadelní představení, herec, režisér	Próza, poezie Základní literární pojmy	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Vytvoří ilustraci k přečtenému textu Podle svých schopností jednoduše reprodukuje krátký přečtený text Čte podle rolí a dramaturgie po dějových částech	Tvořivé činnosti s literárním textem Dramatizace	

Český jazyk a literatura 4. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čte plynule potichu i nahlas Čte se správným přízvukem Vyjádří jednoduše obsah vlastními slovy Orientuje se v textu Chápe četbu jako zdroj informací Rozumí textu a vyjádří obsah vlastními slovy	Čtení textů v čítance, společné četby, vlastních knih, encyklopedií, učebnic	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace	Vyhledá podstatné informace Vnímá i ostatní okrajové informace Zaznamená klíčová slova	Texty v učebnicích, naučná literatura, encyklopedie	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Orientuje se v textu jednoduchého sdělení Vyhledá a doplní chybějící informace Dokončí závěr příběhu	Čtení - vyhledávání informací	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Vyjádří obsah jednoduchého sdělení vlastními slovy Vybere podstatné informace Vytvoří stručný zápis nejdůležitějších dat	Práce s naučným textem	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Vyslechne druhého, neskáče do řeči Požádá o informaci Podá srozumitelnou informaci Vede stručný, výstižný, jasný telefonický rozhovor	Naslouchání, mluvený projev - základy mluveného projevu	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace

	Zanechá krátký vzkaz na záznamníku		
Volí náležitou informaci, přízvuk, pauzy a tempo podle komunikačního záměru	Čte výrazně přímou řeč Zúčastní se dramatizace pohádky nebo jednoduchého příběhu Frázuje mluvený projev Vystoupí před spolužáky s referátem	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, vzkaz, dialog, mimojazykové prostředky	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Posoudí situaci a dle toho volí výslovnost Nepoužívá vulgární výrazy Vystupuje slušně a zdvořile Používá vhodné oslovení	Základní komunikační pravidla	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační záměry	Popíše stručně pracovní postup, předmět, osobu Sestaví jednoduchou pozvánku Vyjádří blahopřání, pozdrav Sestaví inzerát, vzkaz, SMS, e-mail Napíše dopis	Popis, pozvánka, zpráva, oznámení, dopis, inzerát, formální úprava textu	Mediální výchova - stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení
Sestaví osnovu vyprávění, vytváří krátký mluvený či písemný projev	Utvoří nadpis vyprávění Rozčlení projev na úvod, vlastní vyprávění a závěr Používá vhodné výrazové prostředky	Vypravování, osnova	Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení

Český jazyk - jazyková výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Porovnává významy slov	Porozumí významu Vysvětlí význam slova Vybere slova podobného významu Nahradí slovo slovem podobného významu Určí různé významy slov stejně znějících Pozná slova citově zbarvená	Slovní význam	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Vyhledá kořen u jednoduchých případů (když není změna hlásek) Určí předponovou a příponovou část u jednoduchých případů Rozliší předpony a předložky Porovná tvar podstatného jména se vzorem Odůvodní si pravopis koncovky podstatných jmen	Stavba slova	

Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	Rozliší slova ohebná a neohebná Určí slovní druh plnovýznamových slov Používá gramaticky správné tvary podstatných jmen, sloves v oznamovacím způsobu v mluveném projevu Skloňuje podstatná jména Rozliší pod. jména životná a neživotná Časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím v oznamovacím způsobu Rozlišuje určité a neurčité tvary slovesa (infinitiv), tvary jednoduché a složené Najde zvrtná slovesa	Druhy slov Podstatná jména Skloňování Slovesa Časování	
Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Rozliší spisovná slova a jejich nespisovné tvary Pozná slova vulgární Používá spisovné tvary Volí vhodná slova v určité dané situaci	Slova spisovná, nespisovná	
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty	Zeptá se na podmět Rozliší holý a rozvitý podmět a přísudek Najde sloveso (přísudek) k podmětu Pozná podmět a přísudek - základní skladební dvojici Ví, že se přísudek shoduje s podmětem v rodě a čísle Seznámí se s psaním koncovek přičestí minulého Pozná nevyjádřený podmět a vybere vhodné zájmeno nebo podmět z předcházející věty Pozná několikanásobný podmět v jasných případech	Stavba věty Základní skladební dvojice Shoda přísudku s podmětem	
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Pozná větu jednoduchou Rozliší větu jednoduchou a souvětí Vyhledá přísudek ve větách v souvětí Spojuje věty jednoduché v souvětí Zvolí vhodnou spojku při spojování vět	Věta jednoduchá a souvětí	
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje	Rozliší spojení slov a vět, určí počet vět v souvětí Vyhledá spojku a běžně užívaný spojovací výraz Použije vhodný spojovací výraz při spojování vět Uvědomí si časté opakování některých spojek (a, že, ...) při mluveném projevu spolužáků Zapíše souvětí pomocí větných vzorců	Souvětí Spojky, spojovací výrazy	

Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Určí slova vyjmenovaná, příbuzná - odůvodňuje i/y uvnitř slova Zařadí podstatné jméno ke vzoru a odůvodní tak psaní i/y v koncovce podstatných jmen	Vyjmenovaná slova Podstatná jména	
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Pozná podmět a přísudek Určí rod a životnost u podmětu Uvědomuje si shodu přísudku s podmětem a podle toho si odůvodní psaní i/y u sloves v minulém čase Pozná přítomný čas sloves, v něm píše í	Shoda přísudku s podmětem	

Český jazyk - literární výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyjádřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Vede si čtenářské záznamy Vyjádří svůj názor na přečtenou knihu Uvědomuje si, jak je text knihy členěn - kapitoly nebo jednotlivé ukončené příběhy	Společná četba Vlastní četba	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Převypráví text vlastními slovy podle svých schopností Podílí se na dramatizaci textu Vytvoří vlastní výtvarný doprovod k textu	Próza, poezie Mluvený projev Vyprávění Obrázkové osnovy	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kreativita
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Pozná umělecký a naučný text Vyhledá informaci v naučných textech Pozná pohádku, bajku Navštíví Městskou knihovnu Vyjádří pocity z filmu, televizního pořadu pro děti	Naučná literatura Pohádka, bajka, povídka Lidová slovesnost	
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Rozliší poezii a prózu Pozná hlavní postavy ve vyprávění Najde přirovnání Najde v básni sloku, verš, rým	Próza, poezie literární pojmy	

Český jazyk a literatura 5. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
-------------------------	---------------------------	-------	------------------

Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	Čte plynule potichu a nahlas Rozumí textu a vyjádří obsah vlastními slovy Orientuje se ve čteném textu Zeptá se na to, čemu nerozumí Odpoví na otázky, týkající se obsahu	Čtení čít. textů, vlastních knih, práce s encyklopedií, učebnicí	
Rozlišuje podstatné a okrajové informace	Vyhledá podstatné informace Shrne podstatné informace a zaznamená je Vnímá i ostatní okrajové informace Vystihne a zaznamená klíčová slova	Odborná literatura, encyklopedie	
Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Orientuje se v textu jednoduchého sdělení Zváží, které informace jsou důležité a které chybí Vyhledá doplňující informace Pracuje se slovníky a encyklopediemi	Čtení - vyhledávání informací	
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Vyjádří obsah jednoduchého sdělení vlastními slovy Vybere podstatné informace Vytvoří stručný zápis nejdůležitějších dat Vyjádří obsah v logickém sledu	Práce s odborným textem	
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	Vyslechne druhého, neskáče do řeči Požádá o informaci Podá srozumitelnou informaci Vede stručný, výstižný, jasný telefonický rozhovor	Naslouchání, mluvený projev - základy mluveného projevu	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	Porovnává názory Srovnává na základě dostupných informací Pochopí smysl reklamy	Reklama	Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
Volí náležitou informaci, přízvuk, pauzy a tempo podle komunikačního záměru	Čte výrazně přímou řeč Mluvený projev je dostatečně hlasitý Vystoupí před spolužáky s referátem	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, vzkaz, dialog, mimojazykové prostředky	Mediální výchova - vnímání autora mediálních sdělení
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a	Nepoužívá vulgární výrazy Vystupuje slušně, zdvořile	Základní komunikační	Osobnostní a sociální výchova - sociální

vhodně ji užívá podle komunikační situace	Používá vhodné oslovení	pravidla	rozvoj - komunikace
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační záměry	Popíše stručně pracovní postup, předmět, osobu Sestaví jednoduchou pozvánku Vyjádří blahopřání, pozdrav Sestaví inzerát Sestaví vzkaz, SMS Napíše dopis	Popis, pozvánka, zpráva, oznámení, dopis, inzerát, formální úprava textu	Mediální výchova - stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení
Sestaví osnovu vyprávění, vytváří krátký mluvený či písemný projev	Utvoří nadpis vyprávění Rozčlení projev na úvod, vlastní vyprávění a závěr Člení text na odstavce Používá vhodná slovesa, přirovnání, krátké věty	Vypravování, osnova	

Český jazyk - jazyková výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Porovnává významy slov	Vysvětlí význam slova a správně je užívá Vybere slova podobného významu Nahradí slovo slovem podobného významu Určí různé významy slov stejně znějících Pozná slova citově zabarvená Pracuje s Pravidly	Význam slova Slova jedno- a více- významová, antonyma, synonyma, homonyma	
Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Vyhledá kořen u jednoduchých případů Určí předponovou a příponovou část u jednoduchých případů Rozliší předpony a předložky Správně zapíše přídavná jména tvořená příponou ní, ný, ský Píše slova se skupinami bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně Rozlišuje předpony s, z, vz, v běžně používaných slovech Zkontroluje pravopis pomocí Pravidel	Stavba slova - kořen, předpona, přípona Skloňování pod. a příd. jmen Tvary slov	
Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	Rozliší slova ohebná a neohebná Určí slovní druh plnovýznamových slov Používá gramaticky správné tvary v mluveném projevu Skloňuje podstatná a přídavná jména ve spojení s podst. jménem	Slovní druhy Skloňování pod. a příd. jmen Časování sloves	

	<p>a odůvodní pravopis koncovky Rozliší pod. jména životná a neživotná Časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím Rozliší slovesný způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací a tvoří je V textu určí zájmena Skloňuje osobní zájmena já, ty Zapisuje tvary zájmen já, my - mi Rozliší druhy číslovek Zapíše číslovky slovy i číslicí</p>	<p>Zájmena Číslovky</p>	
<p>Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p>	<p>Rozliší spisovná slova a jejich nespisovné tvary Pozná slova vulgární Používá spisovné tvary Pozná tvary nářečí a slangu v literárním textu</p>	<p>Národopisné oblasti Mluvený projev Slova spisovná a nespisovná</p>	
<p>Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty</p>	<p>Zeptá se na podmět Najde sloveso (přísudek) k podmětu Rozlišuje psaní i/y v koncovce přičestí minulého Pozná podmět a přísudek Pozná nevyjádřený podmět a vybere vhodné zájmeno nebo podmět z předcházející věty Pozná několikanásobný podmět</p>	<p>Věta jednoduchá Základní skladební dvojice Podmět Přísudek</p>	
<p>Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>Pozná větu jednoduchou Rozliší větu jednoduchou a souvětí Vyhledá přísudek ve větách v souvětí Spojuje věty jednoduché v souvětí Zvolí vhodnou spojku při spojování vět Zapíše větné vzorce souvětí</p>	<p>Věta jednoduchá Souvětí Spojovací výrazy</p>	
<p>Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje</p>	<p>Rozliší spojení slov a vět Vyhledá spojovací výraz Použije vhodný spojovací výraz při spojování vět</p>	<p>Spojovací výrazy Spojky Větné vzorce</p>	
<p>Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>Určí slova vyjmenovaná, příbuzná - odůvodňuje i/y uvnitř slova Ovládá pravopis běžně užívaných cizích slov</p>	<p>Vyjmenovaná slova Skloňování pod. a příd. jmen Cizí slova</p>	

Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Pozná podmět a přísudek Určí rod a životnost u podmětu Uvědomuje si shodu přísudku s podmětem a podle toho si odůvodní psaní i/y u sloves v minulém čase Pozná přítomný čas sloves, v něm píše í Pozná větu s několikanásobným podmětem a uvědomí si psaní i/y v přísudku v minulém čase	Shoda podmětu s přísudkem Několikanás. podmět	
--	--	--	--

Český jazyk - literární výchova

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Vede si čtenářské záznamy Vyjádří svůj názor na přečtenou knihu Uvědomuje si časovou posloupnost děje	Společná četba Vlastní četba	
Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Převypráví text vlastními slovy podle svých schopností Podílí se na dramatizaci textu Utvoří vlastní krátký literární text podle svých schopností Vytvoří vlastní výtvarný doprovod k textu	Próza, poezie Mluvený projev Vyprávění Obrázkové osnovy	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Pozná umělecký a naučný text Vyhledá informaci v naučných textech Pozná pohádku, bajku, povídku, pověst Rozliší lyrické a epické dílo Rozliší lidovou slovesnost a autorská díla Navštíví Městskou knihovnu	Naučná literatura Pohádka, bajka, povídka Lidová slovesnost	
Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Rozliší poezii a prózu Pozná hlavní postavy ve vyprávění a charakterizuje je Najde přirovnání Pozná zastaralé výrazy Vysvětlí přenesené výrazy a básnické výrazy Najde v básni sloku, verš, rým	Próza, poezie literární pojmy	

Český jazyk a literatura 6. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Vypravuje ústně příběh, který zažil	Vypravování	KSV 6	Osobnostní rozvoj – kreativita
Zpracuje vypravování zajímavého příběhu, epizody filmu nebo knihy		KSV 4,5	
Sestaví osnovu vypravování		KSV 9	
	Popis		
Popíše svůj oblíbený předmět		KSV 4,5	
Popíše známou osobu		KSV 4,5	
Sestaví popis jednoduchého pracovního postupu		KSV 4,5,9	
	Zpráva a oznámení		
Porovná zprávu a oznámení a najde rozdíly.		KSV 1,2,3	
Sestaví zprávu o události, kterou zažil v posledních dnech		KSV 4,5,9	
Sestaví oznámení o události, která se má uskutečnit		KSV 4,5,9	
	Výpisky		
Vyhledá klíčová slova v textu		KSV 8	
Sestaví výpisky z přečteného textu		KSV 8	
	Dopis		
Sestaví dopis soukromého charakteru		KSV 2,4,5	
Sestaví dopis úředního charakteru		KSV 2,4,5	
Podílí se na hodnocení práce spolužáků			
Rozlišuje hodnocení subjektivní a objektivní			

Český jazyk – jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
-------------------	-------	-------------	-----------------------

	Úvod o ČJ		
Porovná ukázky spis. a nespis. jazyka a přiřadí k obecné češtině, nářečí nebo spis. jazyku		JV 1,8	
Pracuje s PČP, SSČ		JV 3	
	Zvuková stránka jazyka		
Roztřídí hlásky na samohlásky a souhlásky		JV 7	
Určí slovní přízvuk u daného slova		JV 1	
Přečte text a dodržuje větnou melodii, pauzy, tempo a důraz		JV 1	
Dbá na správnou výslovnost		JV 1	
	Tvarosloví		
Procvičuje pravopisné znalosti		JV 7	
Rozdělí slova podle slovních druhů		JV 4	
Najde rozdíl mezi podst. jménem obecným a vlastním		JV 4	
Rozliší podstatná jména konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná a látková			
Doplní do textu vhodné tvary místních a osobních jmen z regionu		JV 4	
Uvědomuje si nepravdivosti při skloňování podst. jmen		JV 4	
Rozdělí do skupin příd. jména podle druhů, najde rozdíly		JV 4	
Určí tvary 2. a 3. stupně příd. jmen		JV 4	
Vyhledá v textu zájmena a určí jejich druh		JV 4	
Vyhledá v textu číslovky a rozdělí je podle druhu		JV 4	
Procvičuje pravopis jmen		JV 7	

Vypíše z textu slovesné tvary		JV 4,7	
Určí u sloves. tvarů osobu, číslo, čas a způsob		JV 7	
Pozná podm. způsob přítomný a minulý		JV 4	
	Skladba		
Určí ve větě zákl. sklad. dvojici		JV 6	
Určí rozvíjející větné členy		JV 6	
Najde rozdíl mezi větou jednoduchou a souvětím		JV 7	
Určí větu hlavní a vedlejší		JV 7	
Spojí věty pomocí vhodných výrazů do souvětí		JV 5,7	
Doplní čárky v souvětí		JV 7	

Český jazyk – literární výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Porovná ukázky a zařadí mezi poezii, prózu, drama		LV 6	
Přiřadí ukázku k žánrům (pohádka, pověst, báseň, bajka, báje, povídka, román)		LV 6	
Vyjádří vlastními slovy obsah ukázky		LV 1	
Přednese referát z vlastní četby		LV 3	
Vypravuje pověst, pohádku		LV 1	
Recituje báseň dle vlastního výběru		LV 1	
Vytvoří vlastní literární text		LV 4	
Sestaví křížovku s literárním tématem		LV 9	

Český jazyk a literatura 7. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
soustředí se na dodržení časového limitu, na srozumitelnost a spis. výslovnost, na udržení tématu, naváže kontakt s posluchači	Mluvní cvičení	KSV 5,6	Osobnostní rozvoj – kreativita
zdokonalí dovednosti z předchozího ročníku	Vypravování	KSV 10	
užije odborné výrazy, dodrží správnou posloupnost při popisu složitějšího pracovního postupu	Popis	KSV 9	
popíše vybrané i zadané umělecké dílo		KSV 9	
popis obrazu rozvrhne na jednotlivé plány, určí hlavní motiv, posoudí využití barev, uvede vlastní hodnocení díla		KSV 9	
vytvoří vnější i vnitřní charakteristiku osoby, použije vhodná přirovnání, využije synonyma, částečně zvládne nepřímou charakteristiku	Charakteristika	KSV 5	
sestaví vlastní životopis, dbá na uspořádanost, popíše své plány do budoucna	Životopis	KSV 9	
seznámí se s podobou strukturovaného životopisu			
připraví výtah z odborného textu, vyhledá důležité informace, rozpozná rozdíl mezi výtahem a výpisky	Výtah	KSV 8	
vyhotoví písemnou žádost, dbá na výstižné, stručné a slušné vyjadřování, vyjádří žádost ústní formou	Žádost	KSV 4	
napiše pozvánku, zpracuje ji výtvarně (popř. na PC)	Pozvánka	KSV 9	

Český jazyk – jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
třídí slovní druhy, určí jejich mluvnické významy	Tvarosloví	JV 4	
vytvoří věty se slovy, která mohou být různými		JV 4	

slovními druhy			
skloňuje substantiva označující části těla (duál)		JV 4	
seznámí se se skloňováním a užíváním vztažných zájmen		JV 4	
rozezná slovesný rod činný a trpný		JV 4	
stupňuje příslovce		JV 4	
zvládá pravopis příslovečných spřežek		JV 7,3	
odliší spojky podřadicí a souřadicí, určí jejich funkci ve větách		JV 4	
s pomocí PČP i bez ní ovládá pravopis velkých písmen ve vlastních jménech	Pravopis	JV 3	
procvičuje si známá pravopisná pravidla		JV 3	
vyhledá významy slov, sousloví, rčení ve SSJČ	Význam slov	JV 8	
rozliší věcný a mluvnický význam slova		JV 8	
definuje slova jednoznačná, mnohoznačná, uvede příklady		JV 2	
vysvětlí pojmy synonymum, antonymum, homonymum, uvede příklady či přiřadí k nim zadaná slova		JV 2	
vybere odborná pojmenování, přiřadí je k oborům		JV 2	
sestaví přehled způsobů obohacování slovní zásoby	Slovní zásoba	JV 2	
vyjmenuje druhy vět podle postoje mluvčího, přiřadí příklady	Skladba	JV 6	
porovná věty jednočlenné a dvojčlenné, vyvodí závěr, vytvoří další příklady		JV 6	
rozezná větný člen holý, rozvitý, několikanásobný		JV 6	

rozliší přísudek slovesný a slovesně jmenný, jednoduchý a složený		JV 6	
určí druhy vedlejších vět		JV 6	
sestaví schéma souvětí		JV 6	
podle zadaného schématu vytvoří souvětí		JV 6	

Český jazyk – literární výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
definuje základní literární pojmy	Zákl. lit. pojmy	LV 6	
seznámí se s nejstaršími literárními památkami	Starověká literatura		
posoudí význam bible pro evropskou civilizaci		LV 8	
pracuje s ukázkami nejstarší české literatury	Počátky českého písemnictví	LV 7	
shrne základní představitele husitské literatury, informace zasadí do souvislostí s hist. vývojem	Husitství	LV 7	
uvede představitele angl., fr., čes. renesanční lit. a jejich hlavní díla	Renesance	LV 7	
zhodnotí význam J. A. Komenského, vybere nejdůležitější myšlenky z jeho díla	J.A. Komenský, baroko	LV 7	
určí hlavní znaky děl ústní lidové tvořivosti, zváží její význam v minulosti i pro současnost, doloží příklady		LV 6	

Český jazyk a literatura 8. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Vytvoří charakteristiku liter. postavy dle vlastního výběru, volí vhodné jazykové a stylistické prostředky	Charakteristika lit. postav	KSV 4,5,9,10	Osobnostní rozvoj – kreativita
Při popisu využívá rozmanité prostředky	Subjektivně zbarvený popis	KSV 2,4,5,9	

Uvědomuje si rozdíl mezi popisem subjektivním a objektivním		KSV 2,4,5,9	
Připraví výklad na zvolené téma, vyhledá důležité informace, uvede prameny	Výklad	KSV 8,9	
Rozpozná rozdíl mezi výtahem a výkladem	Výtah	KSV 8	
Zamýšlí se na základě získaných poznatků nad zvoleným tématem, naznačí řešení problému	Úvaha	KSV 1,4,5,9,10	
Užívá řečnických otázek		KSV 6	
Rozezná a charakterizuje základní styly	Shrnutí o slohu	KSV 2,10	
Popíše rozdíly mezi mluveným a psaným projevem		KSV 2,10	

Český jazyk – jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecné výklady o českém jazyce	JV 8	
Vyjmenuje skupiny slovanských jazyků		JV 8	
Vyjmenuje a rozezná různé způsoby tvoření slov	Nauka o slovní zásobě	JV 2	
Spisovně vyslovuje a píše běžně užívaná slova přejatá		JV 1	
Pracuje se SCS		JV3	
Seznámí se se skloňováním obecných jmen přejatých, cizích vlastních jmen	Tvarosloví	JV 1,4	
Určí slovesný vid, rozezná slovesa dokonavá a nedokonavá, tvoří vidové dvojice		JV 4,7	
s pomocí PČP doplní do vět obtížnější slovesné tvary (dvojí přípony)			
Pozná větu dvojčlennou a jednočlennou i větný ekvivalent	Skladba	JV 6	

Vyhledá a určí ve větě základní větné členy		JV 6	
Vyhledá a rozliší rozvíjející větné členy od několikanásobných		JV 6	
Určí významové poměry v několikanás. větném členu		JV 6	
Procvičuje tvoření vět s několikanásobnými větnými členy v rúz. výz. poměru		JV 6	
Rozliší větu hlavní a vedlejší, souvětí souřadné a podřadné		JV 6	
Rozpozná věty hlavní v souvětí souřadném		JV 6	
Určí výz. poměry mezi hlavními větami		JV 6	

Český jazyk – literární výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Uvede základní literární období a směry, jejich výz. představitele v české i světové literatuře	Klasicismus, osvícenství, romantismus, národní obrození, čes. literatura 2. pol. 19. stol., kritický realismus, literární moderna	LV 7	
Přednese vhodný literární text		LV 7,5	

Český jazyk a literatura 9. ročník

Český jazyk - komunikační a slohová výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Orientuje se v základních slohových postupech, uvědomuje si jejich prolínání v konkrétních projevech	Opak. slohových postupů	KSV 2	Osobnostní rozvoj – kreativita, Výchova dem. občana – principy demokracie
Sestaví vypravování, dodržuje časovou a logickou	Vypravování	KSV 2,4,5,9	

posloupnost děje, využívá přímou řeč, střídání časů			
zdokonaluje se v tvoření již poznaných útvarů, umí je poznat a rozlišit	Popis a charakteristika, výklad, výtah	KSV 2,4,5,9	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbální i neverbální prostředky řeči, udržuje přímý kontakt s posluchači	Proslov	KSV 6	
Zapojí se do diskuse	Diskuse	KSV 7	
Řídí ji		KSV 7	
Využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		KSV 7	
Rozpozná fakta od názorů a hodnocení	Publicistické útvary	KSV 1,2	
Rozliší subjektivní a objektivní sdělení		KSV 1,2	
Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujme k ní kritický postoj		KSV 3	
Pozná základní publicistické útvary		KSV 2	

Český jazyk – jazyková výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	Slovní zásoba a význam slova	JV 2	
Rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		JV 2	
Samostatně pracuje s Pravidly čes. pravopisu, se Slovníkem spis. češtiny a dalšími příručkami	Tvarosloví	JV 3,	
Správně třídí slovní druhy		JV 4	
Tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci		JV 5	

Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jaz. projevů podle kom. situace		JV 5	
Vytvoří odpovídající slovesné tvary z kmene přítomného a minulého		JV 4	
Určí slovesnou třídu a slovesný vzor		JV 4	
Rozlišuje významové vztahy gram. jednotek ve větě a souvětí	Skladba	JV 6	
V písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		JV 7	
Použije zápor větný, členský a slovní		JV 7	
Vytvoří větu s větným členem v přístavkovém vztahu		JV 6,7	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jaz. projevů podle kom. situace	Procvičování pravopisu	JV 5	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální i slovtvorný ve větě jednoduché i souvětí		JV 7	
Zařadí češtinu do indoevropského jaz. systému	Obecné výklady o jazyce		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, uvědomuje si rozdíly v jejich použití		JV 8	

Český jazyk - literární výchova

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Reprodukuje přečtený text a vlastními slovy vyjádří smysl díla		LV 1,3	
Popíše jazyk a stavbu literárního díla		LV 2	

Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora	Jaroslav Hašek, Vladislav Vančura, Karel Čapek, Bohumil Hrabal, Ota Pavel	LV 2	
Vytvoří podle svých schopností a na základě znalostí literární teorie vlastní literární text	Struktura a jazyk literárního díla	LV 4	
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, názor doloží argumenty		LV 5	
Rozlišuje literární druhy a žánry, porovná je s jejich funkcemi	Poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické	LV 6	
Uvádí základní literární směry, významné představitele v české a světové literatuře	Hlavní vývojová období národní a světové literatury 20. stol.	LV 7	
Porovnává různé ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování		LV 8	
Vyhledává informace v katalozích, v knihovně a ostatních informačních zdrojích		LV 9	

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět anglický jazyk na 1. stupni. Hodinová dotace výuky anglického jazyka je definovaná aktuálním Školním učebním plánem (ŠUP). Od 3. ročníku jsou žáci rozděleni do skupin. Maximální počet žáků by ideálně neměl překročit počet 15. Výuka anglického jazyka probíhá buď v kmenových třídách, nebo ve vhodně vybavených jazykových učebnách. Výuka ve skupinách probíhá podle rozvrhu v rámci jednoho ročníku, vždy jednu vyučovací hodinu. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům.

Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce, které jsou formulované v ŠVP, vycházejí ze **Společného evropského referenčního rámce pro jazyky**. Předpokládá se dosažení úrovně **A1** po dokončení 1. stupně a úrovně **A2** po dokončení 2. stupně ZV.

Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické hry a soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu anglický jazyk jsou začleněna průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova.

Žáci se **speciálními vzdělávacími potřebami** dostávají bezplatně podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciací.

Výuka žáků s **LMP** je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žákových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Prakticky zaměřený jazykový základ je předpokladem pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede k toleranci a vytváří podmínky pro spolupráci i mobilitu žáků v jejich osobním životě i budoucím pracovním uplatnění. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žákovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

S žáky **nadanými a mimořádně nadanými** se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Metody a strategie použité ve výuce:

- Poslech
- Doplnění informací získaných poslechem
- Dramatizace příběhu
- Rozhovor ve dvojici
- Popis místnosti, obrázku, spolužáka

- Hry
- Kartičky se slovy, větami, obrázky
- Písničky
- Doplnovací cvičení
- Skupinová, párová práce
- Myšlenková mapa
- Práce s textem
- Práce s PC, popř. s i pady
- Pracovní list
- Brainstorming
- Pexeso
- Projekty
- Pětílístek
- Volné psaní
- Kmeny a kořeny
- Čtení s předvídáním a další práce s textem

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- střídáme různé metody, formy práce (viz metody použité ve výuce výše)
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce v pracovním sešitu, pracovní listy, projekty...) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry...), vedeme žáky k zodpovědnosti
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (slovníky, cizojazyčná literatura, Pc-výukové programy, internet...)
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů - nákupy, restaurace, vaření, rozhovory...), - zařazujeme projektové vyučování

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- vhodně volíme strategie a zaměření činností
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí (projekty o rodném městě, škole, rodině...)

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení

- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, interne...)

- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme...

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně (ústní zkoušení, rozhovory, formování myšlenek, ústní cvičení, písničky...), tak i písemně (písemné kontrolní testy, domácí úkoly, pracovní sešit, projekty, popisy situací a věcí...), vedeme s žákem řízený rozhovor

- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby (slovíčka z lekcí, texty písní, lidové zvyky a tradice...), dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem, řídíme diskusi

- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, pohádky, povídky, recepty, texty písní, dopisy...),

- vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy

- zařazujeme práci na PC-výukové programy, využíváme internetu (slovník...)

- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka ke vhodné komunikaci v různých situacích běžného života (nákupy, restaurace, služby, kultura, sport, lékařství...)

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu anglický jazyk jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce

- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině

- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování

- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

PP – Poslech s porozuměním 1 - 2

M - Mluvení 1 - 3

ČP - Čtení s porozuměním 1 – 2

P – Psaní 1 – 3

2. základní škola – Škola Propojení Sedčany
Příkrá 67, 264 01 Sedčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

Anglický jazyk 1.-3. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozumí jednoduchým otázkám, které jsou sdělovány pomalu a zřetelně	Reaguje na otázky Čte slova v rozsahu slovní zásoby Zopakuje a použije slova, která se používají	Hláskování Slovní zásoba z témat. celků	
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	Rozumí jednoduchým pokynům - vykoná je Používá základní fráze (Jmenuji se..., To je ...) Sestaví jednoduchou větu z jednotlivých slov Počítá do deseti, dvaceti	Jednoduché pokyny, věty Pozdrav, rozloučení Čísla do 10,20	Multikulturní výchova – kulturní diference
Přiřadí psanou a mluvenou podobu slova	Přiřadí vyslovené slovo k napsanému Napíše nejběžněji používaná slova Přiřadí napsané slovo k obrázku	Grafická a mluvená podoba slova v rámci slovní zásoby	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Rozumí obsahu jednoduchého, krátkého psaného i mluveného textu, pokud má vizuální oporu	Přiřadí odpověď k otázce Reaguje na jednoduchou otázku Utvoří jednoduchou otázku k základním typům odpovědi Předvede jednoduchý rozhovor	Otázka, odpověď, souhlas, nesouhlas	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Opíše jednoduchá slova a věty	Texty jednoduché	

Anglický jazyk 4. - 5. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Reaguje na pokyny, udílí pokyny ostatním	Otázky, odpovědi	
Rozumí slovům a jednoduchým větám a jednoduchému poslechovému textu, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat	Přeloží známá slova Přiřadí slova k obrázkům Maluje podle diktátu Předvede činnost vyjádřenou slovně	Slovní zásoba z témat. celků Pokyny	Multikulturní výchova - multikulturalita
Zapojí se do jednoduchých	Předvede jednoduchý rozhovor s kamarádem na	Texty v učebnici	Multikulturní výchova -

rozhovorů	základě vzoru Pozdraví, představí se, poděkuje, rozloučí se		multikulturalita
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Používá sloveso be v jednoduchých větách v přítomném čase Utvoří věty se slovesem have v přítomném čase Používá tato slovesa v záporu Rozlišuje čas průběhový a prostý	Lidské tělo, Rodina, Škola, Volný čas Čas prostý, průběhový, zápor	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Tvoří otázky se slovesem be, have, can v přítomném čase Utvoří krátkou odpověď	Otázky, odpovědi – čas prostý, průběhový	
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Přečte správně jednoduché věty i krátký souvislý text Osvojuje si slovní zásobu probíraných témat	Četba textů Slovní zásoba osvojovaných témat	Multikulturní výchova – kulturní diference
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	Vyhledá v textu k dané otázce odpověď Přiřadí odpověď k otázce Vyhledá a přiřadí k odpovědi správnou otázku	Tvorba otázky, odpovědi	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Sestaví gramaticky správně kladnou, zápornou, otázku Sestaví krátký text na dané téma Používá slovesa být, mít, moci a běžná významová slovesa z dané sl. zásoby v přítomném čase prostém a průběhovém v kladné, záporné větě i otázce Použije správná zájmena k vyjádření podmětu Rozliší jednotné i množné číslo podstatných jmen Používá vazbu There is ..., There are ... při popisu místa Používá správné předložky při popisu místa Počítá do 100	Kladné, záporné věty, otázky Slovesa - čas prostý a průběhový Podstatná jména Vazba There is, are ... Předložky místa Číslo do 100 Zájmena Základní údaje o sobě	
Vyplní osobní údaje do formuláře	Vyplní jednoduchý formulář - jméno, adresa, tel. číslo, oblíbené předměty, volný čas	Rozvíjení slovní zásoby – osobní údaje	

Anglický jazyk 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Zjistí a sdělí inf. o sobě, rodině a kamarádech	Pozdravy, představení	PP1,2, M1,P2	Multikulturní výchova
Shrne tvorbu a použití přítomného času Použije vhodný přítomný čas v běžných, jednoduchých situacích	Přítomný čas prostý, průběhový	M1	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Vyjmenuje měsíce v roce Použije řadové číslovky ve větách, datumech	Řadové číslovky, datum, měsíce v roce	M2	
Použije správně frekvenční příslovce ve větách	Frekvenční příslovce	M2	
Popíše počasí, činnosti v jednotlivých měsících, ročních obdobích Vypravuje spolužákům o své rodině, svých aktivitách	Můj život a moje rodina	M2 M3	
Pojmenuje a popíše známá zvířata Vypravuje o svém oblíbeném zvířeti	Zvířata	M2 M3	
Využije ve větách správná zájmena	Zájmena	M2,P2	
Použije modální sloveso muset ve větách	Modální sloveso muset	M2,P2	
Rozdělí pravidelná a nepravidelná slovesa Naučí se zpaměti tvary nepravidelných sloves Utvoří v minulém čase kladnou, zápornou větu i otázku Sdělí spolužákům, co dělal včera, minulý týden	Minulý čas prostý	M2,P2 M3	
Vyjmenuje dopravní prostředky Vypráví ostatním o svých minulých prázdninách	Cestování, prázdniny	M2 M3	
Pojmenuje jídla a potraviny	Jídlo, potraviny	M2	

Objedná si jídlo v restauraci		M1	
Poznává počitatelná a nepočitatelná podst. jména	Podstatná jména	ČP2	
Uvede pravidla a příklady použití a/an, the, some, any			
Napíše recept na své oblíbené jídlo Přečte nahlas, plynule a správně text	Práce s textem	P2 ČP1	
Poznává pravidelná a nepravidelná přídavná jména Vystupňuje uvedená přídavná jména Použije přídavná jména ve větách Porovná a popíše rozdíly různých věcí (as...as, than)	Stupňování přídavných jmen	ČP2 M2 M2,P3	
Vyjmenuje druhy televizních pořadů	Televizní pořady	M2	
Používá vazbu going to při vyjádření plánované budoucnosti	Budoucnost – going to	M2	
Rozezná příslovce a přídavná jména	Příslovce	ČP2	
Tvoří věty s použitím vazby have to	Have to	M2,P2	
Pohovoří se spolužáky na téma zábava, film, divadlo, volnočasové aktivity	Zábava	PP2,M1	

Anglický jazyk 7. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Hovoří o sobě a školních záležitostech Sám na otázky reaguje	Školní prostředí	M2 PP2,M1	Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova
Dokáže vyprávět o svém životě a rodině	Životní etapy, rodina	M3	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pojmenuje všechny členy rozšířené rodiny		M2
Používá minulý čas pravidelných, nepravidelných sloves	Minulý čas prostý	M2,P2
Rozliší použití prostého a průběhového přítomného času	Přítomný čas prostý, průběhový	ČP2
Popíše své budoucí plány s použitím going to	Going to – blízká budoucnost	M2,P2
Utvoří v budoucím čase kladnou a zápornou větu, otázku	Budoucí čas – will	M2
Sdělí spolužákovi, co bude dělat zítra, příští týden		M3,P2
Je schopen vyjádřit představy o svém bud. životě		M1
Nabídne pomoc spolužákovi		M2
Vyjádří pomocí will své rozhodnutí		
Utvoří v minulém čase kladnou a zápornou větu, otázku	Minulý čas průběhový	P3
Použije minulý čas průběhový ve vhodné situaci		M2
Rozliší v kontextu použití minulého času prostého a průběhového		PP1,M2
Podá základní informace o zemi a jejím hl. městě	Londýn a Velká Británie	M3
Zeptá se na cestu či místo v neznámém městě	Orientace	M1
Sám tuto informaci poskytne		M1
Přítomný čas průběhový použije k vyjádření svých blízkých plánů	Přítomný čas průběhový	M2,P2
Utvoří v předpřítomném čase kladnou, zápornou větu, otázku	Předpřítomný čas	P3
Vybere z textu základní informace	Porozumění textu	ČP1
Pojmenuje běžné zdravotní problémy	Zdraví	M2

Použije v kladné, záporné větě, otázce modální slovesa v přít. čase - must, have to, can, should	Modální slovesa	M2,P2	
Naučí se z paměti základní frázová slovesa Použije frázová slovesa ve větách	Frázová slovesa	M2,P2	

Anglický jazyk 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Používá prostý a průběhový přítomný čas ve větách	Přítomný čas prostý, průběhový	M2,P2	Multikulturní výchova
Používá will a going to ve větách	Budoucí čas	M2,P2	Osobnostní a sociální výchova
Použije used to v kladné, záporné větě a otázce	Used to	M2,P2	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Prohloubí svoji znalost předpřítomného času Nově použije časové předložky since, for Rozliší použití min. a předpřít. času Pozná rozdíl mezi been, gone	Předpřítomný čas	ČP2 M2 ČP2,P2 ČP2,P2	
Rozšiřuje svou slovní zásobu týkající se oblečení Koupí si oblečení v obchodě Rozlišuje použití too, enough	Oblékání	M2 PP1,2,M1 M2,P2	
Tvoří tázací dovětky	Tázací dovětky	M2,P2	
Běžně používá minulý čas ve větách	Minulý čas prostý, průběhový	M2	
Použije modální slovesa v kladné, záporné větě a otázce - had to, could v min. čase	Modální slovesa	M2,P2	

- will be able to, will have to v budoucím čase - should, shouldn't, might			
Pojmenuje předměty běžné potřeby Pojmenuje materiál, ze kterého jsou předměty vyrobeny	Předměty každodenní potřeby	M2 M2	
Prohlubuje svou slovní zásobu týkající se částí těla, stravování Popíše své zdravotní problémy Porozumí pokynům lékaře	Zdraví	M2 M3 PP1,2,M1	
Přečte si text a porozumí jeho obsahu Přečte nahlas plynule a správně text	Čtení s porozuměním	ČP1 ČP1	
Rozlišuje použití -ing tvaru a infinitivu slov po slovesech	sloveso + -ing / infinitiv	ČP2,P3	
Používá vazbu existence v novém kontextu - there's someone ..... - ing (gerundium)	Vazba existence	M2,P2	
Podle formy slova rozpozná podst. a příd. jméno od stejného základu a vhodně použije ve větě	Podstatná, přídavná jména	M2,ČP2	
Tvoří věty vložené Používá who, which a that ve větách	Věty vložené	M2,P2 M2	
Vyjádří krátký souhlas s kladnou, zápornou větou	Souhlas	M1	
Rozšíří svou slovní zásobu o další frázová sl.	Frázová slovesa		
Rozšíří si slovní zásobu v oblasti příroda Porozumí základním problémům životního prostředí	Příroda, počasí, zvířata	M2 PP1,2	
Používá trpný rod ve větách	Trpný rod	M2,P2	
Tvoří podmínkové věty	První podmínka	M2,P2	

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Rozliší použití přítomných časů; časy používá v různých situacích	Přítomný čas prostý, průběhový	M2, ČP2	Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Stručně hovoří o svých koníčcích, co má a nemá rád	"Likes" a "dislikes"	M3	
Rozlišuje minulé časy a čas předpřítomný; časy používá v různých situacích	Čas minulý prostý a průběhový, předpřítomný	M2, ČP2	
Čte foneticky správně základní jednoduchý text Rozumí základnímu textu, najde požadované informace Smysluplně pracuje se slovníkem	Čtení Práce se slovníkem	ČP1 ČP1	
Popíše problémy a závady u věcí Porozumí jednoduché promluvě Porozumí jednoduchému a zřetelnému poslechu Domluví si schůzku, popř. dovede změnit podmínky schůzky Poradí jinému a upozorní na základní rizika činností Požádá jiného o dovolení něco udělat, dostat apod. Zdvořile se zeptá	Každodenní angličtina	M2 PP2 PP1 M1 M2 M1 M1	
Vyjádří se o budoucnosti	Will, going to, přítomný čas průběhový	M2, P2	
Používá první podmínku ve vhodných situacích	První podmínka	M2, P2	
Tvoří věty v podmiňovacím způsobu	Would	M2, P2	
Tvoří věty ve druhé podmínce Použije první a druhou podmínku ve vhodných situacích	Druhá podmínka	M2, P2 M2, P2	
Ve větách použije vhodné zvrtné zájmeno	Zvrtná zájmena	M2, P2	

Vyplní jednoduchý dotazník	Dotazník	ČP2,P1
Gramaticky správně tvoří otázky	Otázka	M2
Rozšíří svou slovní zásobu o další zaměstnání Porozumí jednoduchým inzerátům	Práce	M2 ČP2
Napíše žádost o práci Reaguje na odpověď na žádost o práci	Formální dopis	P1 P3
Rozšíří svou slovní zásobu o další frázová sl.	Frázová slovesa	
Používá trpný rod ve větách a vhodných situacích	Trpný rod	M2,P2
Rozšíří si slovní zásobu v dané oblasti Koupí si jízdenku	Cestování	PP2
Použije pravidla tvoření nepřímé řeči ve větách	Nepřímá řeč	M2,P2

Vysvětlivky:

Očekávané výstupy

ZKRATKY

POSLECH S POROZUMĚNÍM

rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

PP1

rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

PP2

MLUVENÍ

zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

M1

mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

M2

vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

M3

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

ČP1

rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

ČP2

PSANÍ

vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

P1

napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

P2

reaguje na jednoduché písemné sdělení

P3

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jazykové vyučování cizího jazyka vybavuje žáky takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání.

Osvojováním jazyka německého budou žáci vedeni k aktivnímu používání s cílem snižování jazykových bariér a zvyšování jejich mobility v rámci integrované Evropy.

Vyučovací předmět druhý cizí jazyk na 2. stupni pro žáky povinný. Od sedmého ročníku po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo ve vhodně vybavených jazykových učebnách. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům.

Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické, pohybové hry s důrazem na procvičení slovní zásoby. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků. Výuka žáků s LMP je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. S žáky nadanými a mimořádně nadanými se pracuje podle plánu PLPP/IVP. V hodinách jsou používány různé metody práce přizpůsobené žakovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu druhý cizí jazyk jsou začleněna průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova.

V hodinách je využita interaktivní tabule, prezentace v power pointu, DUMky, PC, žáci pracují s I-pady (motivace, hledání informací, slovní zásoby, tvorba plakátů, pozvánek, koláží, projektů)

Klíčové kompetence a strategie učení:

Kompetence k učení:

- vytváříme prostor a organizujeme proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vedeme k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamujeme s různými zdroji informací – časopisy, letáky, noviny, encyklopedie
- střídáme různé metody a formy práce, poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, vedeme k zodpovědnosti, pomáháme žákům s procesem plánování, klademe důraz na sebehodnocení

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na aktivní osvojování jazyka, vedeme žáky k samostatnému vyjadřování a orientaci v základních životních situacích

- zařazujeme poslech jako nedílnou součást osvojování cizího jazyka
- předkládáme texty odpovídající úrovni žáků a přistupujeme individuálně k žákům s poruchami učení nebo žákům nadaným
- vedeme žáky k ústnímu i písemnému vyjadřování
- vedeme žáky k samostatné či týmové prezentaci výsledků

Kompetence sociální a personální:

- zadáváme úkoly, řídíme rozdělení rolí ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, oceňujeme vykonanou práci podle předem stanovených kritérií
- vedeme k sebehodnocení a k sebereflexi

Kompetence k řešení problému:

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení
- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, internet...)
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme...

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

RVP – rámcový vzdělávací program

PT – průřezová témata

OSV – osobnostní a sociální výchova

VMEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VDO – výchova demokratického občana

MDV – mediální výchova

PC – výukové programy

Německý jazyk 1. -3. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozumí jednoduchým otázkám, které jsou sdělovány pomalu a zřetelně	Reaguje na otázky Čte slova v rozsahu slovní zásoby Zopakuje a použije slova, která se používají	Hláskování Slovní zásoba z témat. celků	
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	Rozumí jednoduchým pokynům - vykoná je Používá základní fráze (Jmenuji se..., To je ...) Sestaví jednoduchou větu z jednotlivých slov	Jednoduché pokyny, věty Pozdrav, rozloučení Čísla do 10	

	Počítá do deseti		
Přiřadí psanou a mluvenou podobu slova	Přiřadí vyslovené slovo k napsanému Napíše nejběžněji používaná slova Přiřadí napsané slovo k obrázku	Grafická a mluvená podoba slova v rámci slovní zásoby	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Rozumí obsahu jednoduchého, krátkého psaného i mluveného textu, pokud má vizuální oporu	Přiřadí odpověď k otázce Reaguje na jednoduchou otázku Utvoří jednoduchou otázku k základním typům odpovědi Předvede jednoduchý rozhovor	Otázka, odpověď, souhlas, nesouhlas	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Opíše jednoduchá slova a věty	Texty k probíraným tématům	

Německý jazyk 4. - 5. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Reaguje na pokyny, udílí pokyny ostatním	Slovní zásoba z témat. celků Pokyny, otázky	
Rozumí slovům a jednoduchým větám a jednoduchému poslechovému textu, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat	Přeloží známá slova Přiřadí slova k obrázkům Maluje podle diktátu Předvede činnost vyjádřenou slovně	Četba, říkanky, písničky, Slovní zásoba probíraných celků	Multikulturní výchova - multikulturalita
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Předvede jednoduchý rozhovor s kamarádem na základě vzoru Pozdraví, představí se, poděkuje, rozloučí se	Četba textů - výslovnost	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	Používá sloveso be v jednoduchých větách v přítomném čase Utvoří věty se slovesem have v přítomném čase Používá tato slovesa v záporu Rozlišuje čas průběhový a prostý	Lidské tělo, Rodina, Škola, Volný čas Čas prostý, průběhový, zápor	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho, rodiny, školy, volného času a dalších	Tvoří otázky v přítomném čase Utvoří krátkou odpověď	Otázky, odpovědi	

osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Přečte správně jednoduché věty i krátký souvislý text Osvojuje si slovní zásobu probíraných témat	Četba textů Slovní zásoba osvojovaných témat	Multikulturní výchova – multikulturalita
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu	Vyhledá v textu k dané otázce odpověď Přihadí odpověď k otázce Vyhledá a přiřadí k odpovědi správnou otázku	Tvorba otázky, odpovědi	
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Sestaví gramaticky správně jednoduchou větu ozn., otázku Sestaví krátký text na dané téma Používá slovesa být, mít ve všech osobách v kladné, záporné větě i otázky Časuje významová slovesa z dané slovní zásoby Použije správná zájmena k vyjádření osob Rozliší jednotné i množné číslo podstatných jmen Používá tvary podstatných jmen ve 3. a 4. pádě Používá správné předložky při popisu místa Počítá do 100 Vyplní jednoduchý formulář - jméno, adresa, tel. číslo, oblíbené předměty, volný čas Sestaví blahopřání Sestaví dopis podle předlohy	Kladné, záporné věty, otázky Slovesa - časování Podstatná jména - 3., 4. pád, množ. číslo Předložky místa Číslo do 100 Zájmena Základní údaje o sobě	
Vyplní osobní údaje do formuláře	Vyplní jednoduchý formulář - jméno, adresa, tel. číslo, oblíbené předměty, volný čas	Osobní údaje	

Nj 2. stup.

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Zjistí a sdělí inf. o sobě, rodině a	Pozdravy,	RŘD 2, 4	Multikulturní výchova

kamarádech Popis třídy a školy	představení, abeceda, hláskování, čísla, barvy, dny v týdnu		OSV
Shrne tvorbu a použití přítomného času, koničky a zájmy, e-mail	Přít. čas, min. čas slovesa mít a být, přivlast. zájmena, tázací zájmena, otázka, rozkaz, určitý a neurčitý člen	PŘD 2	VMGS
Zvířata, vyjmenuje a popíše zvířata	přídavná jména, zápor	RŘD 3, PŘD 1	
Vaření podle receptu v kuchyňce	Neurčitá zájmena Způsobová slovesa Nepravidelná slovesa, minulý čas	Y PŘD	
Pohádka, vyprávění, poslech, popíše, co dělal včera			
Čas Charakteristika, můj kamarád	Přesné určování času Popis, osoby, povahové rysy	RŘD 2, 4	OSV
Evropa	Státy Evropy		VMGS
Advent	Koledy, zvyky, přání		Kultura
Advent v Evropě	Srovnání s jinými státy Evropy, zvyky a obyčeje		Tradiční oslava čes. Vánoc
Bydlení, orientace ve městě, práce s mapou	předložky		
Moda	oblečení, balení na cesty		HV
Nakupování	Otázka, podmiňovací věta		Masopust u nás a v Evropě
Masopust	porozumění textu	RŘD 2, 4	VMGS
Cestování, dopravní prostředky	slovesa s odlučitelnou předponou, nepravidelná slovesa	IŘD	VMGS, zeměpis
Na nádraží, koupí si jízdenku, zeptá se na trasu	situační rozhvory	PŘD 2	

Aktivity Sport	komunikační hra překlad textu letopočty		OSV VMGS
Velikonoce, svátky v zemích Evropy Předpověď počasí, měsíce, roční období	rozdíly v zemích Evropy	PŘD 2	Kultura, tradice
Kultura Česká republika Život ve městě a na vesnici	Reálie Spojky	PŘD 1,3	Zeměpis, dějepis, MV OSV
Reálie Lidské tělo	Reálie Spojky	PŘD 1,3	Zeměpis, dějepis, MV Přírodopis
U doktora, popíše svůj zdravotní stav, vyjmenuje nemoci Zdravá výživa, v restauraci	Zápor	PŘD 2 PŘD 1,3	 Rodinná výchova
Opakování			
Léto a prázdniny, volný čas, povolání	Budoucnost, budoucí čas		

5.1.4 Mediální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Mediální výchova se učí na 2.ZŠ Propojení Sedlčany jako samostatný předmět v 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně. Součástí předmětu ve 2. pololetí jsou i Absolventské práce.

Mediální výchova se zaměřuje se na to, aby v žácích soustavně rozvíjela schopnost kriticky a tvořivě nakládat s médii a jejich produkcí, využívat mediální nabídku a udržovat si od ní odstup. Nabízí tedy základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Koncepce mediální výchovy se opírá o představu mediální gramotnosti jako souboru dovedností a vědomostí nutných pro orientaci v neprůhledné a nepřehledně strukturované nabídce mediálních produktů, které vytvářejí celé prostředí, v němž se současný člověk pohybuje. Žáci by si měli osvojit některé základní poznatky o fungování a společenské roli současných médií, získat dovednosti podporující poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Jedná se o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, orientovat se v mediovaných obsazích a získat schopnost zvolit odpovídající médium jako prostředek pro naplnění nejrůznějších potřeb (získávání informací, vzdělávání, naplnění volného času).

Smyslem části předmětu nazvané Absolventské práce je stejně jako u podobných aktivit zvýšení kvality výuky tím, že při použití projektových nástrojů se u žáků podaří negativní jevy tohoto období (nezájem o školu, o studijní výsledky, zhoršení výchovného klimatu) podstatně snížit. Jedná se o výuku, při které žáci procházejí různými řízenými aktivitami efektivního učení, přičemž velký důraz je kladen na jejich individuální práci. Absolventské práce sociálně, odborně a komunikačně připravují žáky 9. ročníků na další studium a přinesou jim ucelenou informaci o charakteru psaní odborných prací a jejich ústních obhajob. Žáci se naučí vyhledávat a třídit informace, zpracovávat je do požadovaného formátu, vytvářet k nim prezentaci, připravit si mluvený projev a dokázat tento projev přednést před komisí i obecně. Zpětnou vazbou pro žáky je hodnocení garantů a celé komise. Tímto značně posilují dovednosti, schopnosti a znalosti týkající se této oblasti, které jsou tak nepostradatelné v jejich dalším profesním i sociálním rozvoji.

Žák je ve 2. pololetí školního roku klasifikován v předmětu Mediální výchova i za jednotlivé úkoly (viz výstupy) vedoucí k napsání a obhájení absolventské práce.

Mezioborové vztahy

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost (masová kultura, prostředky masové komunikace, přirozené sociální rozdíly mezi lidmi, morálka a mravnost, dělba práce a činností, výhody spolupráce...), Informační a komunikační technologie (metody a nástroje vyhledávání informací, internet, věcná správnost, přesnost sdělení, úpravy textu v textovém editoru...), Matematika a její aplikace (procenta, závislosti, data...), Jazyk a jazyková komunikace (vnímání mluveného a psaného projevu, jeho stavby, typů obsahů, uplatňování škály výrazových prostředků, osvojení zákl. pravidel veřejné komunikace, dialogu, argumentace...), Umění a kultura (vnímání specifické „řeči“ znakových kódů a jejich kombinací,

nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku, vnímání, interpretace a kritické hodnocení artefaktů umělecké i běžné mediální produkce).

Klíčové kompetence a strategie učení:

Kompetence k učení:

- žák samostatně pozoruje a experimentuje, výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti, vyhledává informace, třídí je

Kompetence komunikativní:

- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných inf. a kom. prostředků.

Kompetence sociální a personální:

- žák účinně spolupracuje ve skupině, účastní se diskuse, chápe potřebu efektivně spolupracovat

Kompetence k řešení problému:

- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, při řešení problému využívá logické, empirické a matematické postupy

Kompetence občanské:

- žák respektuje přesvědčení různých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí

Kompetence pracovní:

- žák s jistotou používá materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

Mediální výchova 9. ročník			
Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
uvědomí si možnost zkusení informace	Tichá pošta	KČ	
vyjmenuje základní typy masmédií a rozdělí je podle velikosti cílové skupiny	Úzké a široké publikum	F	
vysvětlí pojem komunikace, masová komunikace, masová	Úvod do teorie mas. komunikace	F	

média			
uveďte nejdůležitější mezníky ve vývoji masmédií	Časová linka masmédií	F	
porovná televizní zpravodajství ze stejného dne na jednotlivých TV programech	Rozbor TV programů	KČ, S	
sleduje jejich druh, délku, pořadí		KČ, S	
vybere 1 událost a porovná její prezentaci na více programech		KČ, S	
sleduje počet osob v šotu, slovník moderátorů a reportérů, hodnotící prvky, pořadí záběrů, domněnky		KČ, S	
sestaví komentář podložený informacemi zjištěnými z pozorování TV zpravodajství		TMS	
pozná vliv vlastního vnímání a vnímání názorů druhých na šíření informací	Pokus s fámou	I	
popíše mechanismus šíření neověřené informace		KČ, I	
vytvoří účelový plakát dle zadání	Protichůdné zprávy	S, VA, TMS	
sestaví komentář k dokumentárnímu filmu dle zadání	Jednostranné komentáře	S, VA, TMS	
popíše zkušenosti s TV reklamou	Televizní reklama		
popíše základní cíle reklamy, sleduje a kriticky hodnotí TV reklamu		KČ	
přemýšlí o možných negativních dopadech reklamy		KČ, I, VA	
roztřídí a porovná argumenty pro a proti	Úvod do tiskových sdělení	VA	
rozpozná argumenty v typické ukázce textového sdělení	Argumentace	VA	
rozezná ukázky zpravodajství od publicistiky	Publicistika a zpravodajství	KČ, VA	
sleduje v tisku prezentaci vybraného tématu a hodnotí formy prezentace	Rozbor novinových článků	KČ, VA	
rozlíší prvky „bulvárního“ a „seriózního“ sdělení		KČ	
podílí se na týmové práci při tvorbě mediálního sdělení v	Práce ve školním médiu	TMS, RT	

rámcí školního média			
rozlišuje manipulační působení médií	Ochrana před manipulací, kritický přístup k působení médií, účinná obrana proti manipulaci médií	ETV-5	
žák si zvolí téma AP dle nabídky učitelů nebo navrhne své vlastní téma	Výběr tématu AP		
absolvuje povinné konzultace s vedoucím práce	Konzultace s vedoucím práce		
písemně zpracuje návrh kostry práce	Vytvoření kostry práce		
zpracuje AP nanečisto dle daných kritérií	Zpracování konceptu AP		
vyhledává v odborné literatuře, konzultuje s odborníky			
v textu odkazuje na zdroje či cituje dle zásad bibliografických citací	Práce s prameny		
zpracuje konečnou verzi práce dle formálních, obsahových a jazykových kritérií	Zpracování konečné verze AP		
práci obhájí před komisí s důrazem na jazykovou kulturu projevu	Obhajoba AP		

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět matematika je vyučován na 1. stupni s touto časovou dotací:

- 1. ročník - 4 hodiny týdně
- 2., 3., 4., 5. ročník - 5 hodin týdně

Vyučovací předmět matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Rozvíjí u žáků paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logicky uvažovat.

Vyučovací předmět matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V tematickém okruhu Čísla a početní operace učíme žáky provádět aritmetické operace a vedeme je k jejich porozumění a k propojení s reálnou situací. Učíme je měřit, odhadovat, zaokrouhlovat.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty poznáváme s žáky určité typy změn a závislostí, s kterými se mohou setkat v reálném světě. Učíme je číst z tabulek, diagramů a grafů.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru vedeme žáky k poznávání a znázorňování geometrických útvarů, geometrickému modelování reálných situací. Ve spojení s věcmi kolem nás se žáci učí měřit, odhadovat, porovnávat. Pomáháme jim při zdokonalování grafického projevu.

Tematický okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy je zařazen ve 4. a 5. ročníku. Žákům předkládáme k řešení problémové situace a úlohy z běžného života.

Při výuce matematiky bude také využívána metoda prof. Hejného. Tato metoda je založena na respektování principů, které vedou děti k tomu, aby objevovaly matematiku samy a s radostí. Základem těchto principů je porozumění. Žáci pracují v ovzduší vzájemné důvěry, tím je podporována jejich radost z práce a tvořivost. Jsou respektovány přiměřené možnosti každého žáka. Žáci jsou vedeni k samostatnému hledání řešení, mají hodně prostoru k diskusi mezi sebou. Žáci se stávají badateli, role učitele je motivační a organizační.

Metoda prof. Hejného přispívá k rozvíjení matematického myšlení, intelektuálních a komunikačních schopností a dovedností, tvořivosti a také

sociálního rozvoje žáků. Žáci do světa matematiky vstupují tak, že procházejí různými prostředími, která jsou provázaná s životními zkušenostmi žáků. Tato metoda splňuje všechny požadavky RVP a vede ke splnění cílů, k rozvoji kompetencí.

K tomu, abychom rozvíjeli klíčové kompetence, napomáhají i tyto postupy:

- Skupinová práce
- Projekty, miniprojekty
- Využívání prostředků výpočetní techniky (kalkulátory, počítače)

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- nabízí vhodné způsoby a metody učení, které vzbudí u žáků chuť a zájem
- vede žáky k samostatnému porovnávání výsledků, k sebehodnocení
- vede žáky k pochopení smyslu osvojování si různých aritmetických operací (propojování s reálnou situací)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k samostatné práci
- vede žáky k vnímání problémových situací
- předkládá k řešení problémové situace, které umožňují volbu různých způsobů řešení
- vede žáky k ověřování správnosti řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke vzájemné spolupráci (diskuse, argumentace, naslouchání)
- vede je k výstižnému a logickému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci ve dvojici, skupině
- vede je k dodržování pravidel spolupráce
- podporuje žáky tak, aby získávali sebedůvěru

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování názorů ostatních

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k přesné práci při rýsování a modelování geometrických situací
- vede je k dodržování postupů při měření a porovnávání velikostí a vzdáleností

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty:

- FY – převody jednotek, rovnice
- Z - měřítko, výpočty
- CH - řešení rovnic, převody jednotek

Předmětem prolínají **průřezové téma OSV a téma finanční gramotnosti** :

OSV - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost (práce s mapou, slevy, využití poměru,...)

FG – finanční gramotnost

- 6. ročník – dělitelnost (úlohy o bankovkách a mincích apod.)
- 7. ročník – procenta (úlohy na slevy, zdražení apod.)

8. ročník – statistika (úlohy vedoucí k určení průměrné ceny zboží apod.)

9. ročník – finanční matematika (úrok, jistina ...)

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Matematika směřují k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Používané metody:

- frontální výuka
- skupinová práce
- samostatná práce s počítačem (výukové programy...)
- práce na školních projektech

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

OSV, FG

2. základní škola – Škola Propojení Sedčany
Příkrá 67, 264 01 Sedčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

Matematika 1. ročník

Matematika - číslo a početní operace

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Spočítá předměty v daném souboru do 20 Vytvoří soubor s daným počtem prvků - do 20	Čísla 0 - 20 Manipulace s předměty	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čte, zapisuje a porovnává čísla do 20 Vytvoří soubor s větším nebo menším počtem prvků než je daný počet	Čísla 0 - 20 - čtení, zápis, vztahy větší, menší	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	Vyhledá dané číslo na číselné ose Přečte ukázané číslo na číselné ose Vyhledá čísla, která jsou hned před, hned za daným číslem, jsou větší, menší než dané číslo	Číselná osa	Osobnostní a sociální rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítá a odčítá v oboru 0 - 20	Sčítání a odčítání do 20 bez přechodu	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 Utvoří jednoduché slovní úlohy k danému příkladu Znázorní jednoduchou slovní úlohu Používá mince v oboru do 20 a zahraje si na nakupování Řeší jednoduché slovní úlohy s námětem nakupování	Slovní úlohy Finanční gramotnost – mince	Osobnostní a sociální rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Orientuje se v čase - používá pojmy včera, dnes, zítra - časová posloupnost Rozliší části dne	Den, části dne	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Doplní tabulky Najde posloupnost čísel do 20	Čísla do 20	

Matematika - geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Rozezná a pojmenuje základní rovinné útvary - čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník	Základní rovinné útvary v okolí	
Porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná velikost útvarů - větší, menší Rozliší vztahy - kratší - delší, blíže - dále, užší - širší,	Porovnávání, třídění	

	vyšší - nižší		
--	---------------	--	--

Matematika 2. ročník

Matematika - číslo a početní operace

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Spočítá předměty v daném souboru - do 100 Vytvoří soubor s daným počtem prvků 0 - 100 (počítadlo, peníze, čtvercová síť)	Čísla 0 - 100	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čte čísla do 100 Zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 Utvoří soubor s větším nebo menším počtem prvků než je daný soubor Rozloží čísla na desítky a jednotky	Čísla 0 - 100 Zápis čísel Porovnávání	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	Vyhledá dané číslo na číselné ose Přečte dané číslo na číselné ose Vyhledá čísla, která jsou větší, menší než dané číslo, leží mezi danými čísly, leží hned před, za daným číslem	Číselná osa - obor 0 - 100	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem přes desítku Sčítá a odčítá z paměti dvě dvojciferná čísla v oboru do 100 Násobí a dělí v oboru malé násobilky (1 - 5)	Pamětné sčítání a odčítání do 100 Násobilka 1, 2, 3, 4, 5	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru násobilky 1 – 5 Řeší slovní úlohy zaměřené na nákup a prodej Používá bankovky a mince	Slovní úlohy Finanční gramotnost – bankovky a mince	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Orientuje se v čase - používá slova vyjadřující časovou posloupnost Čte hodiny a jejich části na ciferníku Vyjádří čas v hodinách a minutách	Čas - hodiny, minuty	

Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Uvede příklady jednoduchých závislostí z praktického života (počet kusů - cena zboží)	Závislosti	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel v oboru do 100 Pohybuje se ve čtvercové síti podle značek	Čísla do 100 - tabulky, čtvercová síť	

Matematika - geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Vyhledá ve svém okolí základní rovinné útvary Pozná a ve čtvercové síti vyznačí čtverec, obdélník, trojúhelník Rozezná jednoduchá tělesa - krychle, kvádr, koule, válec	Základní rovinné útvary Tělesa - poznávání	
Porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná velikost základních rovinných útvarů Rozliší druhy čar - křivá, lomená, přímá Porovná pomocí proužku papíru délku úseček Vymodeluje úsečku Narýsuje úsečku dané délky Označí bod a úsečku Změří délku dané úsečky na cm Zapíše délku úsečky Odhadne délku dané úsečky na cm	Druhy čar Úsečka Délka úsečky	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Nakreslí jednoduché útvary souměrné podle osy souměrnosti ve čtvercové síti Rozezná osově souměrný útvar	Osově souměrné útvary	

Matematika - nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Najde logické nesmysly Pozná princip uspořádání	Logické řady	

Matematika 3. ročník

Matematika - číslo a početní operace

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Spočítá předměty v daném oboru 0 - 1 000 Vytvoří soubor s daným počtem prvků 0 - 1 000 (počítadlo, peníze, čtvercová síť)	Čísla 0 - 1 000	
Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 Utvoří soubor s větším nebo menším počtem prvků v daném oboru	Čísla 0 - 1 000	
Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	Vyhledá dané číslo na číselné ose Přečte dané číslo na číselné ose Vyhledá skupiny čísel menší, větší než, hned před, hned za Určí pomocí číselné osy vztahy menší, větší než Rozloží čísla na jednotky, desítky, stovky	Číselná osa 0 - 1 000 Porovnávání čísel	
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Sčítá a odčítá z paměti v oboru 0 - 1 000 (pouze čísla, která mají v řádu jednotek nulu) Sčítá, odčítá násobky 10, 100 Písemně sčítá, odčítá v oboru do 1000 Násobí a dělí v oboru malé násobilky Násobí, dělí z paměti dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilky Vyhledá nejbližší menší násobek Dělí se zbytkem Řeší jednoduché příklady se závorkami Násobí a dělí 10 a násobky 10 Zaokrouhlí čísla na desítky a stovky	Pamětné sčítání a odčítání do 1 000 Násobilka 6, 7, 8, 9, 10 Dělení se zbytkem Zaokrouhlování	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení Řeší a tvoří složené slovní úlohy (max. se 2 početními operacemi) Užívá postup při řešení slovních úloh (přečte, porozumí,	Slovní úlohy - jednoduché i složené Finanční gramotnost – bankovky a mince	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

	odhadne, vyřeší, odpoví) Řeší slovní úlohy zaměřené na nákup a prodej zboží Používá bankovky a mince, modeluje nakupování		
--	---	--	--

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Používá jednotky času Převádí jednotky času (hodina, minuta, sekunda) Přečte čas na ciferníku i digitální čas	Čas - jednotky času	
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Uvede příklady jednoduchých závislostí (počet kusů - cena zboží) Používá jednotky objemu a hmotnosti	Jednoduché závislosti	
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 1 000 Pohybuje se ve čtvercové síti podle značek	Čísla 0 - 1 000 Čtvercová síť	

Matematika - geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary Popíše rovinné útvary - vrcholy, strany Najde příklady rovin. útvarů ve svém okolí Rozliší úsečku, přímku, polopřímku Narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti Určí vzájemnou polohu bodu, úsečky, přímky, polopřímky Vymodeluje jednoduchá tělesa - koule, válec, krychle, kvádr	Úsečka, přímka, polopřímka Čtverec Obdélník Trojúhelník Tělesa - koule, válec, krychle, kvádr	
Porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovná délky úseček měřením Narýsuje úsečku dané délky s přesností na milimetry Změří délku úsečky v mm, cm, dm, m Rozliší úsečku, přímku	Úsečka, přímka, polopřímka Jednotky délky	

Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Nakreslí jednoduché útvary podle osy souměrnosti ve čtvercové síti	Útvary osově souměrné	
--	--	-----------------------	--

Matematika - Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Pozná princip uspořádání	Logické řady	

Matematika 4. ročník

Matematika - číslo a početní operace

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Volí výhodnější postup při výpočtu sčítání a násobení Sdružuje výhodně sčítance nebo činitele v oboru čísel do milionu	Komutativnost asociativnost sčítání, násobení	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Dodržuje zápis číslic podle řádů Používá písemné algoritmy sčítání, odčítání do milionu Sečte písemně tři sčítance v oboru čísel do milionu Násobí jednociferným a dvojciferným činitelem Dělí písemně jednociferným dělitelem	Písemné početní výkony v oboru čísel do milionu	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Přečte a zapíše číslo do milionu Porovnává čísla do milionu Orientuje se na číselné ose Zaokrouhluje až na státisíce Odhadne výsledek početní operace před samotným výpočtem Provádí kontrolu při sčítání, odčítání, násobení i dělení Využívá kalkulačku při kontrole složitějších příkladů	Čísla do milionu Číselná osa Zaokrouhlování	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje	Užívá postup při řešení slovních úloh: Přečte, porozumí,	Slovní úlohy s jednou	Osobnostní a sociální

početní operace v celém oboru přirozených čísel	odhadne, vypočte, vyřeší, zkontroluje, odpoví Vyřeší úlohy jednoduché nebo se 2 početními operacemi Vymyslí úlohu k dané početní operaci (podle svých schopností)	nebo se dvěma početními operacemi	výchova - rozvoj schopnosti poznávání
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě celku	Určí, na kolik částí je útvar rozdělen Rozdělí celek na části, pojmenuje je, zapíše zlomkem Rozezná zlomky v reálných situacích Pojmenuje zlomek a jeho části Přečte a zakreslí zlomek	Zlomky	

Matematika - závislosti, vztahy, práce s daty

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyhledává, sbírá a třídí data	Sbírá a třídí data z praktického života - - zaznamenává teplotu vzduchu - propočítává ceny zboží - propočítává vzdálenosti měst Orientuje se v čase Zapíše jednoduchá čísla a letopočty pomocí římských číslic Seznámí se se základními finančními pojmy – cena a nákup zboží, sleva-původní a nová cena, měna-bankovky a mince, rodinné finance Vytváří si představu čísla na základě ceny zboží	Teplota Cena zboží Vzdálenosti Finanční gramotnost	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Sestaví tabulku různých závislostí Vyhledá v tabulce, diagramu požadované údaje Sestaví jednoduchý sloupkový graf	Tabulky závislostí, diagramy, grafy	

Matematika - geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a	Rozezná základní tělesa	Tělesa	

popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	Pojmenuje jejich vlastnosti, pozná síť krychle a kvádru Modeluje stavby z těles		
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	Znázorní základní rovinné útvary Narýsuje čtverec, obdélník z daných úseček Narýsuje kružnici o daném poloměru Rozliší kružnici a kruh Rozliší poloměr, průměr	Čtverec Obdélník Trojúhelník Kružnice	
Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Přenesení úsečky na přímku pomocí kružítka, pravítka s měřítkem Vyznačí graficky součet a rozdíl Změří délku jednotlivých úseček lomené čáry s přesností na mm Sečte délku úseček lomené čáry Sečte délku stran mnohoúhelníku a zjistí jeho obvod Vyjádří obvod v daných jednotkách Převede mm - cm - dm - m, m - km	Grafický součet, rozdíl úseček Mnohoúhelník Délka úsečky Jednotky délky a jejich převody	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vyhledá rovnoběžky, kolmice v realitě Ověří kolmost pomocí pravoúhlého trojúhelníku Sestrojí rovnoběžku k dané přímce procházející daným bodem Sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou Sestrojí kolmici procházející daným bodem	Kolmice Rovnoběžky	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Vyznačí čtverec, obdélník ve čtvercové síti Určí obsah čtverce, obdélníku pomocí čtvercové sítě, pomocí vzorce Vyznačí čtverec, obdélník ve čtverc. síti o daném obsahu Užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce, obdélníku Jednotky obsahu	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Pozná osově souměrný útvar pomocí překládání papíru Určí osu souměrnosti překládáním papíru Dokreslí útvar, obrazec podle osy souměrnosti ve čtvercové síti	Osa souměrnosti	

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Pozná princip uspořádání Navrhne řešení pomocí logiky	Aplikační úlohy	Osobnostní a sociální výchova-rozvoj schopnosti poznávání

Matematika 5. ročník

Matematika - číslo a početní operace

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Volí výhodnější postup při výpočtu sčítání a násobení Sdružuje výhodně sčítance nebo činitele v oboru přirozených čísel	Komutativnost asociativnost sčítání, násobení	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Dodržuje zápis číslic podle řádů Používá písemné algoritmy sčítání, odčítání v oboru přirozených čísel Sečte tři sčítance v oboru přirozených čísel Násobí jednociferným až trojciferným činitelem Dělí jednociferným a dvojciferným dělitelem	Písemné početní výkony v oboru čísel do milionu	
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Přečte a zapíše přirozené číslo Porovnává přirozená čísla Orientuje se na číselné ose Zaokrouhluje až na miliony Odhadne výsledek početní operace před samotným výpočtem Provádí kontrolu při sčítání, odčítání, násobení i dělení Využívá kalkulačku při kontrole složitějších příkladů	Čísla do milionu Číselná osa Zaokrouhlování	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje početní operace v celém oboru přirozených čísel	Užívá postup při řešení slovních úloh: Přečte, porozumí, odhadne, vypočte, vyřeší, zkontroluje, odpoví Vyřeší úlohy jednoduché nebo se 2 početními operacemi	Slovní úlohy s jednou nebo se dvěma početními operacemi	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání
Modeluje a určí část celku, používá	Zapíše vyznačenou část celku pomocí zlomku Zapsaný	Zlomky	

zápis ve formě celku	zlomek znázorní jednoduchým nákresem Čte a zapíše zlomky		
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Porovnává části celku zapsané zlomkem pomocí nákresu Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	Sčítání a odčítání zlomků, porovnávání zlomků	
Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Zapíše desetinný zlomek desetinným číslem Přečte desetinná čísla, vyznačí je na číselné ose Provádí jednoduché početní výkony s desetinnými čísly	Desetinná čísla	
Porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla	Rozumí znaku „-“ u čísla, vyznačí celé záporné číslo na číselné ose, přečte ho, zapíše ho, seznámí se s římskými číslicemi	Záporná čísla	

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyhledává, sbírá a třídí data	Řeší slovní úlohy z praktického života Převádí základní jednotky hmotnosti, objemu Řeší slovní úlohy s tématem nakupování – cena zboží po slevě	Měření teploty Objem, hmotnost Finanční gramotnost	
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Vyhledá v tabulce, diagramu požadované údaje Sestaví jednoduchý graf v soustavě souřadnic	Diagramy grafy	

Matematika - geometrie v rovině a v prostoru

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	Znázorní základní rovinné útvary Narýsuje čtverec, obdélník z daných úseček Narýsuje čtverec z daného obvodu Narýsuje trojúhelník z daných 3 stran pomocí kružítka Narýsuje rovnostranný, rovnoramenný trojúhelník Narýsuje pravoúhlý trojúhelník z daných odvěsen Narýsuje kružnici o daném poloměru Rozliší poloměr, průměr	Čtverec Obdélník Trojúhelník Kružnice	

Scítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Vyznačí graficky součet a rozdíl Změří délku jednotlivých úseček lomené čáry s přesností na mm a sečte je Zjistí obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku z daných stran Vyjádří obvod v daných jednotkách Převede mm - cm - dm - m, m – km	Grafický součet, rozdíl úseček Mnohoúhelníky Délka úsečky Jednotky délky a jejich převody	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Vyhledá rovnoběžky, kolmice v realitě Ověří kolmost pomocí pravoúhlého trojúhelníku Sestrojí rovnoběžku k dané přímce procházející daným bodem Sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou	Kolmice Rovnoběžky	
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Vyznačí čtverec, obdélník ve čtvercové síti Určí obsah čtverce, obdélníku pomocí vzorce Užívá základní jednotky obsahu	Obsah čtverce, obdélníku Jednotky obsahu	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Pozná osově souměrný útvar pomocí překládání papíru Určí osu úsečky pomocí kružítka Dokreslí útvar, obrazec podle osy souměrnosti ve čtvercové síti	Osa souměrnosti	
Pozná základní prostorová tělesa	Porovná tvary v realitě s modely těles a určí jejich tvar Pozná krychli, kvádr, válec, kužel, kouli Rozliší podle sítě krychli, kvádr	Základní tělesa - krychle, kvádr, válec, kužel, jehlan	

Matematika - nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Vyhledá vztah mezi čísly Řeší slovní úlohy s problémem	Slovní úlohy s netradičními postupy	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

Matematika 6 ročník

Matematika – desetinná čísla

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád	Rozšíření pojmu desetinné číslo Znázorňování desetinných čísel na číselné ose Porovnávání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel na desetiny, setiny	M-9-1-1,2	
Žák násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000	Násobení a dělení desetinného čísla deseti, stem, tisícem	M-9-1-1,2	
Žák převádí jednotky délky a hmotnosti	Převádění jednotek délky, obsahu, hmotnosti	M-9-1-1,2	
Žák písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla	Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinného čísla desetinným číslem z paměti v jednoduchých případech např. $1,2 \cdot 0,2$; $0,4 : 0,1$ apod. Písemné násobení desetinných čísel Písemné dělení přirozených čísel, kde dělenec je menší než dělitel Písemné dělení desetinných čísel	M-9-1-1,2,3	
Žák počítá s kalkulačkou	Užití kalkulátoru při výpočtech s desetinnými čísly	M-9-1-2	
Žák řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly (obvody, obsahy, povrchy – čtverec, obdélník, krychle, kvádr)	Řešení úloh z praxe vedoucích k početním výkonům s desetinnými čísly	M-9-1 1,2,3,4,5,9	
Žák odhaduje a kontroluje výsledky řešení úloh	Řešení úloh z praxe vedoucích k početním výkonům s desetinnými čísly	M-9-1 1,2,3,4,5,9	

Matematika – dělitelnost přirozených čísel

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
-------------------	-------	-------------	-----------------------

žák rozliší prvočíslo a číslo složené	Násobek, dělitel Znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 Prvočísla	M-9-1-1,2,3	
žák rozloží přirozené číslo na prvočinitele	Rozklad čísla na prvočinitele	M-9-1-1,2,3	
žák určí, zda čísla jsou soudělná či nesoudělná	Čísla soudělná a nesoudělná	M-9-1-1,2,3	
žák určí největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel	Společný dělitel, největší společný dělitel (D)	M-9-1-1,2,3	
žák určí nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel	Společný násobek, nejmenší společný násobek (n)	M-9-1-1,2,3	
žák řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určení nejmenšího společného násobku nebo největšího společného dělitele 2 až 3 přirozených čísel	Řešení slovních úloh s využitím největšího společného dělitele a nejmenšího společného násobku 2 - 3 přirozených čísel	M-9-1 1,2,3,4,5,9	FG

Matematika – úhel a jeho velikost

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák narýsuje úhel dané velikosti ve stupních	Přenášení úhlu Konstrukce osy úhlu	M-9-3-3,6	
žák změří velikost úhlu pomocí úhlooměru	Měření velikosti úhlu Užití úhlooměru	M-9-3-3	
žák používá jednotky stupeň, minuta	Převody a užití jednotek velikosti úhlu	M-9-3-1,3,13	
žák odhadne velikost úhlu	Odhady velikosti úhlu	M-9-3-3	
žák graficky sčítá a odčítá úhly	Grafické sčítání a odčítání úhlů	M-9-3-3,6	
žák sčítá a odčítá velikosti úhlu udané ve stupních a minutách	Sčítání a odčítání velikosti úhlů	M-9-3-3,6	
žák násobí a dělí úhel a jeho velikost dvěma	Grafické násobení a dělení úhlů dvěma	M-9-3-3,6	

žák vyznačí úhly vrcholové, vedlejší a určí jejich velikost	Určování velikosti vedlejších a vrcholových úhlů	M-9-3-2,3,6	
---	--	-------------	--

Matematika – osová souměrnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné	Shodnost rovinných obrazců - ověřování pomocí průsvitky	M-9-3-1,6,7	
žák sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti	Konstrukce obrazu v osově souměrnosti	M-9-3-8	
žák určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce	Určování osy osově souměrných obrazců	M-9-3-8	
žák určí počet os souměrnosti daného rovinného obrazce	Určování osy osově souměrných obrazců	M-9-3-8	

Matematika – trojúhelník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák třídí a popisuje trojúhelníky	Popis různých trojúhelníků a jejich vlastnosti	M-9-3-1,2,6	
žák sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku	Výška trojúhelníku Těžnice trojúhelníku	M-9-3-1,2,6	
žák sestrojí kružnici opsanou i vepsanou trojúhelníku	Sestrojování kružnice opsané a vepsané trojúhelníku	M-9-3-1,2,6	
žák určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů	Určování velikostí vnitřních úhlů trojúhelníků	M-9-3-1,2,3	
žák užívá pojem těžiště trojúhelníku a jeho vlastnosti	Těžiště trojúhelníku	M-9-3-1,2,6	

Matematika – objem a povrch kvádru, krychle

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák sestrojí obraz kvádrů, krychle ve volném rovnoběžném promítání	Zobrazování krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání	M-9-3-9,12	
žák vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle	Objem a povrch krychle a kvádrů	M-9-3-10	OSV
žák převádí jednotky objemu	Převádění jednotek objemu	M-9-3-1,13	
žák sestrojí síť kvádrů, krychle	Síť krychle a kvádrů	M-9-3-11	
žák řeší úlohy z praxe na výpočty objemu a povrchu kvádrů, krychle	Výpočty objemu kvádrů a krychle ve slovních úlohách Výpočet povrchu kvádrů a krychle ve slovních úlohách	M-9-3 9,10,11,12,13	

Matematika 7 ročník

Matematika – zlomky

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák uvádí daný zlomek na základní tvar	Zlomky	M-9-1-1,4	
žák porovná dva zlomky	Porovnávání zlomků	M-9-1-1,4	
žák zobrazí daný zlomek na číselné ose	Zobrazování zlomků na číselné ose	M-9-1-1,4	
žák určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků	Sčítání a odčítání zlomků (převádění na společného jmenovatele)	M-9-1-1,4	
žák sčítá a odčítá dva až tři zlomky	Sčítání a odčítání zlomků (převádění na společného jmenovatele)	M-9-1-1,4	
žák násobí a dělí dva zlomky	Násobení a dělení zlomků	M-9-1-1,4	
žák upraví smíšené číslo na zlomek	Převádění smíšených čísel na zlomky	M-9-1-1,4	
žák určí převrácené číslo k danému zlomku	Převrácený zlomek	M-9-1-1,4	
žák převede zlomek na desetinné číslo a naopak	Převádění zlomku na desetinné číslo a naopak	M-9-1-1,4	
žák užívá zlomky při řešení	Řešení slovních úloh na využití početních výkonů se	M-9-1-9	

praktických situací	zlomky		
žák řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky	Řešení slovních úloh na využití početních výkonů se zlomky	M-9-1-9	

Matematika – celá a racionální čísla

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák zapíše kladné a záporné číslo a zobrazí je na číselné ose	Užití záporných čísel v praxi Zápis záporného čísla Kladná čísla a jejich vztah k přirozeným číslům	M-9-1-1	
žák určí číslo opačné k danému číslu	Určování opačného čísla k danému číslu	M-9-1-1	
žák zobrazí dané racionální číslo na číselné ose	Zobrazení racionálních čísel na číselné ose	M-9-1-1	
žák porovná dvě racionální čísla	Porovnávání racionálních čísel	M-9-1-1	
žák určí absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy	Určování absolutní hodnoty daného čísla (geometrický model)	M-9-1-1	
žák sčítá a odčítá více celých čísel	Porovnávání celých čísel Sčítání a odčítání celých čísel	M-9-1-1	
žák sčítá a odčítá dvě racionální čísla	Početní operace s racionálními čísly	M-9-1-1	
žák násobí a dělí celá čísla	Násobení a dělení celých čísel	M-9-1-1	
žák násobí a dělí dvě racionální čísla	Početní operace s racionálními čísly	M-9-1-1	
žák užívá početní výkony s celými a racionálními čísly	Početní operace s racionálními čísly	M-9-1-1	
žák řeší slovní úlohy na užití celých a racionálních čísel	Řešení slovních úloh vedoucích na početní výkony s celými čísly Řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel	M-9-1-9	OSV

Matematika – poměr, přímá a
nepřímá úměrnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák vyjádří dvě veličiny poměrem	Vyjádření poměru dělením, zlomkem	M-9-1-1,2,3,4,5	
žák zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru	Zvětšování a zmenšování v daném poměru	M-9-1-1,2,3,4,5	
žák rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru	Dělení celku na části v daném poměru	M-9-1-1,2,3,4,5	
žák daný poměr zjednoduší krácením	Krácení a rozšiřování poměru	M-9-1-1,2,3,4,5	
žák řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru	Řešení slovních úloh vedoucích k užití poměru	M-9-1 1,2,3,4,5,6,7,8,9	
žák využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map	Určování měřítko plánů a map Rýsování jednoduchých plánků	M-9-1-1,2,3,4,5	
žák zapíše tabulku přímé, nepřímé úměrnosti	Zápis vztahů přímé a nepřímé úměrnosti pomocí tabulek	M-9-2-3	
žák určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost	Určování, zda daný vztah je nebo není úměrnost	M-9-2-3	
žák zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic	Užití soustavy souřadnic Zakreslování bodu s danými souřadnicemi	M-9-2-4	
žák přečte souřadnice daného bodu	Čtení souřadnic bodu	M-9-2-4	
žák sestrojí graf přímé (nepřímé) úměrnosti	Sestrojování a čtení grafů přímé a nepřímé úměrnosti	M-9-2-4	
žák řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti	Řešení slovních úloh z praxe na využití přímé a nepřímé úměrnosti	M-9-2-5	
žák řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky	Užití postupu řešení slovních úloh trojčlenkou	M-9-1-9	

Matematika – procenta, úroky

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí, kolik procent je daná část z celku	Výpočet 1 %, výpočet základu, výpočet procentové části, výpočet počtu procent (provádění výpočtů pomocí přechodu přes 1 %, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel)	M-9-1-6	
žák určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent	Výpočet 1 %, výpočet základu, výpočet procentové části, výpočet počtu procent (provádění výpočtů pomocí přechodu přes 1 %, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel)	M-9-1-6	
žák určí celek z dané části, z daného počtu procent	Výpočet 1 %, výpočet základu, výpočet procentové části, výpočet počtu procent (provádění výpočtů pomocí přechodu přes 1 %, pomocí úměry, pomocí desetinných čísel)	M-9-1-6	
žák řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku	Řešení slovních úloh	M-9-1-6	FG
žák řeší jednoduché příklady na výpočet úroků	Jednoduché úrokování	M-9-1-6	

Matematika – shodnost, středová souměrnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí shodné útvary	Určování shodných útvarů pomocí průsvitky	M-9-3-8	
žák užívá věty o shodnosti útvarů: sss, sus, usu	Žití vět o shodnosti trojúhelníků	M-9-3-7	
žák sestrojí trojúhelník zadaný sss, sus, usu	Konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu	M-9-3-6,7	
žák sestrojí obraz útvaru v osově a	Konstrukce obrazu útvaru ve středové souměrnosti	M-9-3-8	

středové souměrnosti			
žák určí osu osově souměrného rovinného obrazce	Osová souměrnost	M-9-3-8	
žák určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce	Střed souměrnosti	M-9-3-8	
žák užívá shodná zobrazení (osovou a středovou souměrnost) v praxi	Řešení úloh z praxe	M-9-3-13	

Matematika – čtyřúhelníky, hranoly

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a zná jejich vlastnosti	Rozlišování různých druhů rovnoběžníků podle jejich vlastností	M-9-3-2	
žák rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti	Rozlišování různých druhů lichoběžníků a jejich vlastnosti	M-9-3-2	
žák sestrojí rovnoběžník v jednoduchých případech	Konstrukce rovnoběžníků z daných prvků	M-9-3-2	
žák vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku	Výpočty obvodů a obsahů rovnoběžníků	M-9-3-4	
žák sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech	Konstrukce lichoběžníků z daných prvků	M-9-3-6	
žák vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Výpočty obvodů a obsahů lichoběžníků	M-9-3-4	
žák řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku	Řešení slovních úloh na výpočty obvodů a obsahů trojúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků	M-9-3-13	
žák sestojí síť hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou	Hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou základnou	M-9-3-9	

žák vypočte povrch a objem hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou základnou	Výpočty objemů a povrchů těchto hranolů	M-9-3-10	
--	---	----------	--

Matematika 8 ročník

Matematika – mocniny, Pythagorova věta

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí druhou mocninu a druhou odmocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru	určování druhé mocniny pomocí tabulek a kalkulátoru určování druhé odmocniny pomocí tabulek a kalkulátoru	M-9-1-1,2	
žák popíše Pythagorovu větu	Pythagorova věta, její algebraický a geometrický význam	M-9-1-1 M-9-3-1	
žák používá Pythagorovu větu v praxi	Pythagorova věta, její algebraický a geometrický význam	M-9-1-1 M-9-3-1	
žák řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	řešení úloh z praxe na užití Pythagorovy věty	M-9-1-9	

Matematika – mocniny s přirozeným mocnitelem

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí mocniny s přirozeným mocnitelem	mocniny s přirozeným mocnitelem	M-9-1-1	
žák provede základní početní operace s mocninami	sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem mocnina součinu mocnina zlomku mocnina mocniny	M-9-1-1	
žák zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve zkráceném tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$	čtení a psaní rozšířeného zápisu čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin čísla deset	M-9-1-1	

Matematika – mnohočleny

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí hodnotu daného číselného výrazu	určování hodnot číselných výrazů	M-9-1-7	
žák zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých případech	zápis slovního textu pomocí výrazů	M-9-1-7	
žák chápe sčítání a odčítání celistvých výrazů	sčítání a odčítání mnohočlenů	M-9-1-7	
žák násobí výraz jednočlenem	násobení mnohočlenu jednočlenem	M-9-1-7	
žák upraví výraz vytýkáním před závorku	vytýkání před závorku	M-9-1-7	
žák násobí dvojčlen dvojčlenem, trojčlen trojčlenem	násobení mnohočlenu mnohočlenem	M-9-1-7	
žák používá vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů	užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$	M-9-1-7	

Matematika – lineární rovnice

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav	řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav	M-9-1-8	
žák provádí zkoušku správnosti svého řešení	provádění zkoušky správnosti řešení	M-9-1-8	
žák vypočte hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin	výpočet neznámé ze vzorce	M-9-1-8	
žák řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice	řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic	M-9-1-9	OSV
žák užije řešení lineární rovnice v praxi	řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic	M-9-1-9	

Matematika – statistika

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje sloupkovým (případně kruhovým) diagramem	konkrétní provádění statistických šetření, třídění podle kvantitativních nebo kvalitativních znaků, zápis zjištěných údajů do tabulky	M-9-2-1	
Žák čte tabulky a grafy a interpretuje je v praxi	čtení a sestrojování sloupkového diagramu a kruhového diagramu	M-9-2-1	
Žák určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše ji do tabulky	určování četnosti hodnot daného znaku	M-9-2-1	
žák vypočte aritmetický průměr	výpočet aritmetického průměru	M-9-2-2	FG
žák určí z dané tabulky modus a medián	určování mediánu a modusu a jejich užití v praxi	M-9-2-2	
Žák čte různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech	čtení a sestrojování různých diagramů s údaji zadanými v procentech	M-9-2-1	

Matematika – kruh, kružnice, válec

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice	sestrojování kružnice daného poloměru konstrukce tečny kružnice v daném bodě kružnice	M-9-3-1	
Žák sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice	konstrukce tečny ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice	M-9-3-1	
Žák užije Thaletovu větu v praxi	Thaletova věta	M-9-3-1	
žák určí vzájemnou polohu přímky a kružnice	vzájemná poloha přímky a kružnice	M-9-3-1	
žák určí vzájemnou polohu dvou kružnic	vzájemná poloha dvou kružnic	M-9-3-1	

žák vypočte obsah a obvod kruhu, délku kružnice	výpočty obsahu kruhu, obvodu kruhu a délky kružnice	M-9-3-4	
žák sestrojí síť válce	modelování válce konstrukce sítě válce	M-9-3-11	
žák vypočte objem a povrch válce	výpočty povrchu a objemu válce	M-9-3-10	
žák užije pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích	slovní úlohy na výpočet obsahu kruhu, obvodu kruhu řešení slovních úloh na výpočty objemu a povrchu válce	M-9-3-13	
žák řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce	slovní úlohy na výpočet obsahu kruhu, obvodu kruhu řešení slovních úloh na výpočty objemu a povrchu válce	M-9-3-13 M-9-4-2	

Matematika – množiny bodů dané vlastnosti, konstrukce

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák užívá základní pravidla přesného rýsování	základní pravidla přesného rýsování a jejich užití v praxi	M-9-3-6	
žák sestrojí osu úsečky, osu úhlu	sestrojování množin bodů dané vlastnosti	M-9-3-5	
žák sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti	sestrojování množin bodů dané vlastnosti	M-9-3-5	
žák sestrojí soustředné kružnice	sestrojování množin bodů dané vlastnosti	M-9-3-5	
žák sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě, tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice	sestrojování množin bodů dané vlastnosti	M-9-3-5	
žák sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu	řešení konstrukčních úloh na sestrojování trojúhelníků,	M-9-3-6	
žák sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech	řešení konstrukčních úloh na sestrojování trojúhelníků, rovnoběžníků, lichoběžníků	M-9-3-6	

Matematika 9 ročník

Matematika – lomený výraz

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl	definiční obor výrazu	M-9-1-7	
žák krátí a rozšiřuje lomené výrazy	krácení a rozšiřování lomených výrazů	M-9-1-7	
žák sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy	sčítání a odčítání lomených výrazů	M-9-1-7	
žák násobí a dělí dva lomené výrazy	násobení a dělení lomených výrazů	M-9-1-7	
žák převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů	úprava složených lomených výrazů	M-9-1-7	
žák řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	M-9-1-8	
žák řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli	řešení slovních úloh	M-9-1-9	
	soustava lineárních rovnic se dvěma neznámými	M-9-1-8	
žák řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými dosazovací metodou	řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací	M-9-1-8	
žák provádí zkoušku řešení	řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací	M-9-1-8	
žák řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací metodou v jednoduchých případech	řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací	M-9-1-8	

žák řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	řešení slovních úloh vedoucích k řešení soustavy lineárních rovnic řešení slovních úloh nazývaných slovní úlohy "na pohyb", "na společnou práci", "na směsi"	M-9-1-9 M-9-4-1	
--	--	--------------------	--

Matematika – funkce

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák rozezná funkční vztah od jiných vztahů	funkce	M-9-2-4	
žák určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce	definiční obor funkce množina hodnot funkce	M-9-2-4	
žák sestrojí graf lineární funkce, nepřímé úměrnosti $y = k/x$	rostoucí a klesající funkce konstantní funkce lineární funkce a její vlastnosti graf lineární funkce přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce nepřímá úměrnost $y = k/x$ a její graf	M-9-2-4	
žák řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic	grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic	M-9-2-4	
žák používá probrané funkce při řešení úloh z praxe	užití grafu lineární funkce k řešení úloh z praxe, užití nepřímé úměrnosti k řešení úloh z praxe	M-9-2-4,5	

Matematika – podobnost

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák určí podobné útvary v rovině	podobnost	M-9-3-7	
žák určí a použije poměr podobnosti	poměr podobnosti	M-9-3-7	
žák sestrojí rovinný obraz podobný danému		M-9-3-7	
žák rozdělí úsečku dané délky v daném poměru	dělení úsečky v daném poměru	M-9-3-7	
žák používá poměr podobnosti při	technické výkresy, plány a mapy	M-9-1-5	

práci s plány a mapami			
------------------------	--	--	--

Matematika – jehlan, kužel, koule

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák sestrojí síť jehlanu	síť jehlanu	M-9-3-11	
žák vypočte objem a povrch jehlanu a kužele	objem a povrch jehlanu a kužele	M-9-3-10	
žák vypočte objem a povrch koule	koule, poloměr koule objem a povrch koule	M-9-3-10	

Matematika – úrok

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák vypočte úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře	úrok jistina úroková doba úrokovací období úroková míra jednoduché úrokování složené úrokování výpočet úroku, určování počtu dní úrokové doby	M-9-1-6	OSV, FG
žák určí hledanou jistinu	jednoduché úrokování	M-9-1-6	FG
žák provádí složené úrokování	složené úrokování	M-9-1-6	FG
žák vypočte úrok z úroku	řešení slovních úloh z praxe	M-9-1-9	FG

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět je zařazen do učebního plánu pro 5. ročník jednu hodinu týdně.

Vyučovací předmět Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti. Učí je tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Jeho cílem je naučit žáky manipulovat s počítačem na základní uživatelské úrovni a naučit je pracovat s jednoduchými výukovými programy. Výuka probíhá v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které pomáhají rozvíjet klíčové kompetence

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k osvojení si a využívání základních funkcí počítače
- vede žáky k využívání počítače pro získávání informací hodících se k učivu
- vede žáky k vyhledávání informací, jejich utřídění

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- dává žákům prostor k vyhledávání informací vhodných k řešení problému
- umožňuje žákům prostřednictvím počítače ověřit si svůj názor
- vede žáky k ověřování si informací z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správné formulaci problému
- vede žáky k využívání komunikačních prostředků pro účelnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- dává žákům prostor k účinné spolupráci při vyhledávání informací
- vede žáky k dodržování dohodnutých pravidel při práci s výpočetní technikou

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- utváří u žáků odpovědný přístup k vyhledávání informací

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k šetrné práci s výpočetní technikou

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Tento okruh je realizován v 6. ročníku (1 hodina týdně), v 7.a / nebo 8. ročníku jako povinně volitelný předmět Informatika (2 hodiny týdně).

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Programování v prostředí systému SGP Baltík žákům nabízí (na jimi akceptovatelné úrovni) konkrétní představu o významu a funkci softwaru. Zároveň dochází k osvojování a chápání hlubších vztahů mezi předměty a jevy, které úzce souvisí s logikou.

Žáci si osvojují v praxi základy práce s grafikou, textem, tabulkami, jsou vedeni k tvorbě prezentací. Tyto nástroje se žáci učí využívat zejména v souvislosti se zpracováním informací vyhledaných na Internetu. Porovnávají své výstupy s druhými, ověřují validitu zjištěných informací. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů je využívána elektronická pošta.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (Kreativita, Komunikace)

Formy a metody práce:

- samostatná práce
- skupinová práce
- frontální výuka (výklad)
- projektová výuka

- vyhledávání a zpracování informací z internetu
- práce s různými programy (textové a grafické editory, komunikační programy ...)

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k samostatnému objevování možností využití ICT v praktickém životě
- ukazuje žákům, jak pracovat s různými zdroji informací
- vede žáky k získávání dovedností pro zpracování oborových prací či referátů
- zadává úkoly, které je nutno řešit využitím poznatků z různých vzdělávacích oborů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k využívání elektronické komunikace (např. odevzdávání úkolů e-mailem)
- vede žáky k dodržování pravidel a konvencí při komunikaci v rámci určité technologie
- podněcuje žáky k argumentaci a obhajobě vlastní práce

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dokončení práce v dohodnutém termínu a dohodnuté kvalitě
- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vede žáky k využívání ICT jako zdroje informací při volbě povolání
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

- VIK – Vyhledávání informací a komunikace
- ZVI – Zpracování a využití informací
- ZPP – Základy práce s počítačem

Informační a komunikační technologie 5. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	Základy práce s počítačem: zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky základní pojmy informační činnosti: informace, informační zdroje, informační instituce struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	ICT-5-1-02	
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	operační systémy a jejich základní funkce seznámení s formáty souborů (doc, gif)	ICT-5-1-01	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	multimediální využití počítače jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	ICT-5-1-03	
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-01	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)	ICT-5-2-03	
vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	základní způsoby komunikace (email, chat, telefonování) metody a nástroje vyhledávání informací formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	ICT-5-2-02	
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Zpracování a využití informací: Textový editor základní funkce textového editoru Grafický editor základní funkce grafického editoru	ICT-5-3-01	

Informační a komunikační technologie 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Vyhledávání informací a komunikace vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet	ICT-9-1-01	referáty do různých předmětů, tvorba diplomů pro sportovní soutěže, tvorba pozvánek, školních tabulek
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	Zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	textový editor	ICT-9-2-02	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	ICT-9-2-03	
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce		
používá informace z různých informačních zdrojů	prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	ICT-9-2-04	
vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	základy programování	ICT-9-2-04	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	ICT-9-2-05	

5.4 Člověk a společnost

5.4.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku 2 hodiny týdně .

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Vyučovacím předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

MKV – sblížování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,...

MDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika, cenzura, média ve službách autoritativních systémů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- užívá obecně známé termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

- ČD - člověk v dějinách
- PLS - počátky lidské společnosti
- KEK - nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury
- KSE - křesťanství a středověká Evropa
- PND - objevy a dobývání, počátky nové doby
- MS - modernizace společnosti
- MD - moderní doba
- RIS - rozdělený a integrující se svět

Dějepis 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
posoudí význam zkoumání historie pro jedince i pro spol.	Význam historie, prameny	ČD 1	Výchova dem. občana – Občan, společnost, stát, principy demokracie
uveďte příklady zdrojů inf. o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou uloženy		ČD 2	Výchova k myšlení v evrop. souvislostech – Jsme Evropané
orientuje se na časové ose		ČD 3	
řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu		ČD 3	
pracuje s historickou mapou		ČD 3	
popíše různé teorie vzniku a vývoje světa a člověka	Vznik světa a člověka	PLS 1	
	Vývojové typy člověka		
vysvětlí život v rodové společnosti		PLS 1	
vyjmenuje vývojové stupně člověka, přiřadí k nim jejich dovednosti		PLS 1	
porovnává vzhled člověka dn. typu s prvními typy pračlověka		PLS 1	
dá do souvislostí vyspělost pralidí, vznik náboženství a umění		PLS 1	
vysvětlí vliv přír. podm. na vývoj lidské spol., porovná vývoj u nás a na Předním východě, na mapě ukáže zem. oblasti	Vznik zemědělství a řemesel	KEK 1	
objasní význam zemědělství a zpracování kovů pro lidstvo		PLS 2	
uveďte příklady domestikovaných rostlin a zvířat v různých částech světa		PLS 2	

zjistí doklady keltského osídlení v regionu, charakterizuje keltskou spol.	Keltové	PLS 3	
vyhledá na mapě místa vzniku nejstarších civilizací, určí, jaké státy se tam nacházejí dnes	Vznik prvních států	KEK 1	
uvede doklady vyspělosti mezopotámské společnosti (písmo, zákony, kultura, vzdělanost)	Mezopotámie	KEK 2,4	
doloží příklady vyspělosti egyptského státu (písmo, kultura, vzdělanost)	Egypt	KEK 2,4	
shrne přínos české archeologie ke zkoumání starověku		PLS 3	
shrne úroveň vyspělosti Indie a Číny ve starověku	Čína, Indie	KEK 2,4	
vysvětlí postavení Židů ve společnosti v minulosti a dnes v závislosti na dějinách žid. národa, odsuzuje projevy antisemitismu	Palestina	KEK 2,3,4	
porovná Spartu a Athény	Starověké Řecko	KEK 4	
vysvětlí princip antické demokracie a fungování městs. státu		KEK 4	
demonstruje na příkladech přínos antické kultury, posoudí její význam pro souč. evrops. civilizaci (řecká mytologie, základy křesť. morálky)		KEK 3	
zjistí si informace o předchůdcích antické kultury (Kréta, Mykény)		KEK 2	
vysvětlí zákl. rozdíly mezi starověkými náboženstvími a geograficky zařadí jejich vznik, odsuzuje nábož. nesnášenlivost		KEK 3	
zhodnotí význam největších osobností		KEK 3	

antiky			
doloží, jak se z Říma stalo impérium	Starověký Řím	KEK 3,4	
charakterizuje život v římské spol.		KEK 4	
uvede doklady pobytu římských vojsk na našem území		KEK 2	

Dějepis 7. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
vysvětlí význam PVH pro zkoumání historie	Úvod do historie	ČD 2	Výchova k myšlení v evrop. souvislostech – Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané
vyhledává potřebné informace v odborné literatuře, umí pracovat s prameny, zejména k čes. dějinám		ČD 2	
popíše stěhování národů a změny, které po něm v Evropě nastaly, posoudí jejich vliv na současný vývoj	Vytváření středověké Evropy	KSE 1	
porovná základní rysy západoevropské, byzantské, slovanské a islámské kulturní oblasti		KSE 2	
posoudí vliv islámských zásad na současné problémy s terorismem	Islám a křesťanství	KSE 4	
srovná základní rysy křesťanství a islámu, rozpozná hl. rozdíly mezi křesťanstvím východním a západním		KSE 2,4	
vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka		KSE 4	
objasní konflikt mezi církevní a světskou		KSE 4	

mocí, vztah křesťanství k jinověrcům a kacířům			
rozliší pověsti a fakta o příchodu Čechů na naše území a o počátcích Českého státu	Sáмова říše, Velká Morava	KSE 3	
shrne hist. vývoj u nás před vznikem Českého státu (Sáмова říše, Velká Morava)		KSE 3	
definuje pojem Svatá říše římská a analyzuje její vliv na dění v Čes. státě	Vznik říší ve stř. Evropě	KSE 1,3	
sestaví přehled počátků států ve stř. a ve vých. Evropě (Polsko, Uhry, Kyjevská Rus)		KSE 1	
uvede doklady vyspělosti Vikingů, na mapě ukáže jejich objevitelské cesty	Vikingové, severské státy	KSE 1	
popíše postavení Českého státu za vlády Přemyslovců v Evropě	Český stát za Přemyslovců	KSE 3	
vybere nejvýznamnější přemyslovské panovníky a vyjmenuje jejich významné činy		KSE 3	
charakterizuje vládu Lucemburků v Českém státě	Český stát za Lucemburků	KSE 3	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	Struktura středověké společnosti	KSE 5	
uvědomí si vliv změn v zemědělství na život na venkově		KSE 5	
posoudí význam vzniku měst a nové spol. vrstvy		KSE 5	

rozpozná podle charakteristických prvků kulturu románskou, gotickou, uvede příklady umělec. děl	Románská a gotická kultura	KSE 5	
popíše základní rysy polit. vývoje ve Francii, Anglii, Rusku, na Pyrenejs. poloostrově v obd. vrcholného a pozdního středověku	Zákl. rysy polit. vývoje v Evropě v 13.- 15. stol.	KSE 3	
popíše příčiny, průběh, význam husitství	Husitství	PND 2	
vybere největší osobnosti husits. období a zhodnotí jejich význam		PND 2	
objasní vliv husitů na rozvoj válečné techniky a strategie		PND 2	
charakterizuje vládu Jiřího z Poděbrad a Jagellonců	Jiří z Poděbrad, Jagellonci	PND 2	
popíše podstatu renesance, na příkladech ukáže zákl. znaky umělec. děl, jmenuje významné osobnosti	Renesance a humanismus	PND 1,7	
demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Zámořské objevy	PND 3	
posoudí vliv nových poznatků na rozvoj vědy, vzdělanosti a kultury v 16. - 17. stol.		MS 1	
definuje pojmy reformace a protireformace a objasní význam těchto hnutí, vybere významné osobnosti	Reformace, protireformace	PND 1	
charakterizuje postavení Českého státu v habsburské monarchii	Český stát za vlády Habsburků do poloviny 17. století	PND 4	

vysvětlí důvody, průběh a důsledky protihabsburského povstání		PND 5
určí příčiny, popíše průběh a důsledky třicetileté války pro Evropu i české země		PND 5

Dějepis 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
na příkladech z evrops. dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentní monarchii, republiku	Český stát a velmoci v 15. - 18. stol.	PND 6	
rozezná základní rysy uměleckých sloh: baroko, rokoko, klasicismus, romantismus, secese, impresionismus, kubismus	kulturní rozrůzněnost doby, barokní kultura a osvícenství	MS 1	
vysvětlí vliv vědy a techniky na život lidí od 2. pol. 18. stol. do pol. 20. stol.	industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	MS 1	
objasní význam vzniku USA a jejich proměnu ve světovou velmoc	Vznik USA	MS 1	
dá do souvislostí příčiny, průběh, význam francouzské revoluce 1789 - 95 a politický vývoj v Evropě (zejména revoluce 1848 - 49)	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět	MS 2	
popíše význam osobnosti Napoleona Bonaparta	napoleonské období	MS 2	
zhodnotí úspěšnost boje evrops. národů, zejména Čech, za národní a politickou svébytnost	národní hnutí malých a velkých národů, utváření novodob. českého národa	MS 3	
charakterizuje emancipační snahy významných sociálních skupin (dělnická hnutí, feminismus)	sociální otázka, pol. proudy a strany	MS 4	

na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	pol.proudy a strany	MS 5	
popíše soupeření mezi velmocemi a určí význam kolonií	konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	MS 6	
analyzuje příčiny, průběh, důsledky 1. svět. války pro Evropu a české země	první světová válka, její pol., soc. a kult. důsledky, vznik ČSR	MS 6, MD 1	

Dějepis 9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	1. sv. válka a její důsledky	MD 1	Výchova dem. občana – Občan, společnost, stát, Principy demokracie, Výchova k myšlení v evrop. souvislostech – Jsme Evropané
rozpozná a pojmenuje klady a nedostatky demokratických systémů	nové pol. uspořádání Evropy, úloha USA ve světě	MD 2	
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy	Mezinár. situace ve 20. a 30. letech, fašismus, komunismus, nacismus	MD 3	
pojmenuje příčiny nastolení totalitních systémů	2. sv. válka, holocaust, odboj, důsledky války	MD 3	
rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		MD 3	
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		MD 4	
popíše příčiny, průběh a výsledky 2. svět. války			
zhodnotí význam odboje			
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech	Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR	MD 5	

popíše vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ČSR		MD 5	
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa	studená válka	RIS 1	
uvede příklady střetávání obou bloků	vnitřní situace v zemích vých. bloku	RIS 1	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		RIS 2	
posoudí postavení rozvojových zemí	rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	RIS 3	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	problémy současnosti, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport, zábava	RIS 4	

5.4.2 Výchova k občanství

Charakteristika předmětu výchova k občanství

Vzdělávací předmět výchova k občanství vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zaměřuje se především na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostí. Vede žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného)

rozpočtu s ohledem na měnící se životní situace.

Zaměřuje se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vede žáky k respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití. Učí je přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednatelce pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

V předmětu jsou uplatňovány minimální očekávané výstupy v rámci podpůrných opatření.

Výchova k občanství se vyučuje v každém ročníku druhého stupně s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá především v kmenových třídách a v učebně informatiky.

Zařazení průřezových témat:

Osobnosti a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova a environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí).

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

- vytváříme prostor a organizujeme proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vedeme k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamujeme s různými zdroji informací
- střídáme různé metody a formy práce, poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, vedeme k zodpovědnosti, pomáháme žákům s procesem plánování, klademe důraz na sebehodnocení

Kompetence komunikativní:

- umožníme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně
- řídíme diskusi, společně se žáky stanovujeme pravidla diskuse
- zařazujeme práci na PC, využíváme internetu

Kompetence občanské:

- postupně žáky seznamujeme s právním systémem, s možnými následky porušování práv, vedeme k zodpovědnému a k uvědomělému respektování práv

- seznamujeme žáky s právy jak dětskými, tak i základními lidskými, podněcujeme aktivní sledování a pozorování nejen v blízkém okolí, ale i ve světě, vytváříme bezpečné prostředí pro diskusi

- dbáme na dodržování stanovených pravidel, dáváme prostor pro podloženou argumentaci, sami jsme příkladem

Kompetence k řešení problému:

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci
- předkládáme k řešení různé problémové situace, vedeme k vnímání situací, řešíme, diskutujeme, navrhuje a konzultujeme řešení,
- vedeme k prezentaci výsledků

Kompetence sociální a personální:

- zadáváme úkoly, řídíme rozdělení rolí ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, oceňujeme vykonanou práci podle předem stanovených kritérií
- vedeme k sebehodnocení a k sebereflexi

Kompetence pracovní:

- seznamujeme žáky s širokou škálou profesí, spolupracujeme s výchovným poradcem, s úřadem práce
- zprostředkujeme žákům obecné informace o jednotlivých podnikatelských aktivitách, vedeme žáky k vnímání podnikatelské zóny v nejbližším okolí, organizujeme návštěvy podnikatelských subjektů

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

OSV - osobnostní a sociální výchova

VDO – výchova demokratického občana

MV – mediální výchova

MUV – multikulturní výchova

VV – výtvarná výchova

VMEGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

EU – evropská unie

EV – environmentální výchova

NATO – Severoatlantická aliance

OSN – Organizace spojených národů

UNESCO - organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu.

UNICEF – organizace OSN, která se zabývá ochranou a zlepšováním životních podmínek dětí a podporou jejich všestranného rozvoje
WHO – Světová zdravotnická organizace
ND – národní důchod

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> - zná a respektuje práva a povinnosti žáků - volí své zástupce do školního parlamentu - sestaví pravidla pro život ve třídě a aktivně je dodržuje, v každodenních situacích se rozhoduje uvážlivě a vhodně a nevyhýbá se řešení osobních problémů - <i>ve třídě komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci</i> - <i>posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole</i> - na příkladech uvede důležitost vzdělání pro život - <i>popíše svou školu a zařadí ji do systému škol v ČR</i>	naše škola	<p>EV 9-1-09, EV 9-1-03</p> <p>EV 9-1-01</p> <p>VO 9-1-10</p>	<p>VDO – formy participace občanů v politickém životě OSV – sociální rozvoj, seberegulace</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání VDO – občanská společnost a škola</p>
<ul style="list-style-type: none"> - <i>vyjmenuje příklady samosprávních orgánů obce a vysvětlí jejich význam</i> - <i>na příkladu vysvětlí význam spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v obci</i> - <i>vytvoří a prezentuje informační materiál o své obci</i>	naše obec – důležité instituce <p>- zajímavá a památná místa, rodáci, tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p>	<p>VO 9-4-02</p> <p>VO 9-1-10</p>	<p>VDO – formy participace občanů v politickém životě</p> <p>MV – tvorba mediálního sdělení</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě krajů - chápe státoprávní uspořádání institucí podílejících se na správě krajů - vytvoří a prezentuje informační materiál o svém regionu (kraji)	naš region a kraj – důležité instituce - zajímavá a památná místa, rodáci, tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	VO 9-4-02 VO -9-4-02p	MV – tvorba mediálního sdělení
<ul style="list-style-type: none"> - během roku si připomíná význam jednotlivých státních svátků a významných dnů - objasní důležitost státních symbolů a způsoby jejich používání - uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání - vyhledá na mapě zajímavá a památná místa ČR, zpracuje projekt "Co nás proslavilo" a prezentuje ho - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	naše vlast – státní symboly, státní svátky, významné dny - zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti - pojem vlasti a vlastenectví	VO 9-1-01 VO 9-4-02p VO 9-1-10 VO 9-1-02	VDO – občan, občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - porovná různé kulturní zvyky a tradice a respektuje jejich odlišnosti - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti - porovná informace z různých prostředků a vyvodí rozdíly v podání mediálního sdělení - vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	kulturní život – kulturní instituce - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice - prostředky masové komunikace, masmédia	VO 9-1-04 VO 9-1-08 VO 9-1-08p VO 9-1-05 VO 9-1-05, EV 9-1-05	MUV – multikulturalita MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podobnost a odlišnost lidí, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi	lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití	VO 9-1-07, EV 9-1-04 VO 9-1-08p	

<ul style="list-style-type: none"> - respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití, uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých živorních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti, - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům - v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> - národnostní menšiny a etnika - rasismus, xenofobie, extrémismus - lidská solidarita	<p>VO 9-1-07p</p> <p>VO 9-1-08</p> <p>VO 9-1-09, EV 9-1-08</p> <p>VO 9-1-09p</p> <p>VO 9-1-08p</p> <p>VO 9-1-06, EV 9-1-07</p> <p>VO 9-1-08p</p> <p>VO 9-1-06p</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MUV – etnický původ</p> <p>MUV – principy sociálního smíru a solidarity, OČMS</p> <p>OČMS</p>
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - aktivně se účastní na vytváření dobrého prostředí ve třídě, buduje dobré vztahy s druhými lidmi - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - uvědomuje si své dovednosti a schopnosti a rozvíjí je - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálů pozitivně ovlivnit jeho rozhodování	<p>podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní vlastnosti - dovednosti a schopnosti - charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál	<p>EV 9-1-02</p> <p>VO 9-2-01</p> <p>VO 9-2-02, ČPS 9-8-02</p> <p>ČPS 9-8-02</p> <p>VO 9-2-03</p> <p>VO 9-1-01, ČPS 9-8-02</p>	<p>OSV – sebepoznávání</p>

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si vliv stereotypů na posuzování druhých lidí - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - vytváří si žebříček vlastních hodnot, posuzuje důležitost hodnot pro svůj život	vnitřní svět člověka – stereotypy v posuzování druhých lidí <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání, poznávání, sebehodnocení - systém osobních hodnot	VO 9-2-03	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní předpoklady, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním - formuluje své nejbližší plány	osobní rozvoj	VO 9-2-04 VO 9-2-01p VO 9-2-04p	OSV – seberegulace a sebeorganizace
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy majetku a vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - zdůvodňuje nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - přistupuje kriticky k projevům vandalismu - na příkladech vysvětlí, jak může efektivně hospodařit s penězi, majetkem a vlastnictvím	majetek, vlastnictví – majetek, různé formy vlastnictví a jejich ochrana <ul style="list-style-type: none"> - vandalismus - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	VO 9-3-01 VO 9-1-03 VO 9-1-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady různých funkcí a podob peněz - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - uvede příklad použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	peníze	VO 9-3-03 VO 9-3-03 VO 9-3-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a	hospodaření – rozpočet	VO 9-3-02	

<p>výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje</p> <ul style="list-style-type: none"> - zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti s ohledem na měnící se životní situace - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - vysvětlí na příkladu nebezpečnost úvěrů a leasingů při nízkém rozpočtu, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - <i>stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i> - <i>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</i> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	<p>domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing</p> <p>- rozpočety státu a jejich odlišnosti</p>	<p>VO 9-3-02</p> <p>VO 9-3-02</p> <p>VO 9-3-05</p> <p>VO 9-3-02p</p> <p>VO 9-3-02p</p> <p>VO 9-3-07</p> <p>VO 9-3-07</p> <p>VO 9-3-07p</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízí - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	<p>banky a jejich služby</p>	<p>VO 9-3-04</p> <p>VO 9-3-04</p> <p>VO 9-3-04</p>	

- uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům		VO 9-3-04p	
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	výroba, obchod, služby	VO 9-3-08	
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz	princip tržního hospodářství	VO 9-3-06 VO 9-3-06 VO 9-3-06 VO 9-3-06	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
- vyjmenuje symboly našeho státu zná způsoby jejich užívání - uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání - rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky - vyhledá podmínky udělování státního občanství ČR - vyhledá v Ústavě ČR informace o státní moci, uvede význam ústavy jako základního zákona země - popíše, z jakých základních částí se Ústava ČR skládá - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí - chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy - popíše situace, kdy je třeba bránit stát - rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu a navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení	právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - státní moc, jejich orgány a instituce - obrana státu	VO 9-4-02p VO 9-4-01 VO 9-4-02 VO 9-4-02p VO 9-4-05	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

<p>- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>- <i>uvede základní prvky fungování demokratické společnosti</i></p>	principy demokracie	VO 9-4-03 VO 9-4-02p	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
<p>- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí</p> <p>- posoudí význam lidských práv a svobod</p> <p>- vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů</p> <p>- <i>rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy</i></p> <p>- <i>v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací</i></p>	lidská práva	VO 9-4-05 VO 9-4-04p VO 9-4-10p VO 9-4-10p	VDO – občan, občanská společnost a stát
<p>- uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>- uvede příklady voleb v ČR</p> <p>- vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	státní správa a samospráva	VO 9-4-02 VO 9-4-04	VDO – formy participace občanů v politickém životě
<p>- objasní význam právních úprav důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>- <i>uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života, rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i></p> <p>- uvede příklady některých smluv upravující občanskoprávní vztahy</p>	právní řád ČR	VO 9-4-06 VO 9-4-09p VO 9-4-07	
<p>- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	protiprávní jednání	VO 9-4-09 VO 9-4-10	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady korupčního jednání, diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání - <i>uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání</i>		VO 9-4-11 VO 9-4-08p	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje právní ustanovení, které se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky - přiměřeně uplatňuje svá práva spotřebitele - <i>na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu</i> - <i>uvede příklady jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele</i> - <i>vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady, požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu</i>	právo v každodenním životě – právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady	VO 9-4-08 VO 9-4-07 VO 9-4-05 VO 9-4-05p VO 9-4-09p	VDO – občan, občanská společnost a stát
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů v ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - <i>uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování</i>	evropská integrace	VO 9-5-01 VO 9-5-01 VO 9-5-01p	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
<ul style="list-style-type: none"> - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - <i>uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy</i>	mezinárodní spolupráce	VO 9-5-02 VO 9-5-02p	VMEGS – Jsme Evropané
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj	globalizace	VO 9-5-03 VO 9-5-04	EV – lidské aktivity a

<p>osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky na život lidstva</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru - uvede příklady mezinárodního terorismu		<p>VO 9-5-05</p> <p>VO 9-5-06</p> <p>VO 9-5-06p</p>	<p>problémy životního prostředí</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>
--	--	---	---

5.5 Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět, Přírodověda, Vlastivěda)

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je vyučován v 1. až 3. ročníku s touto časovou dotací:

1., 2. ročník - 2 hodiny týdně

3. ročník - 3 hodiny týdně

Předměty Přírodověda a Vlastivěda jsou vyučovány ve 4. a 5. ročníku s touto časovou dotací:

4. ročník - Přírodověda - 1 hodina týdně

Vlastivěda - 2 hodiny týdně

5. ročník - Přírodověda - 1 hodina týdně

Vlastivěda - 1 hodina týdně

Tyto vyučovací předměty otvírají cestu k utváření základních potřebných životních postojů a směřují k dovednostem pro praktický život. Pomáhají při upevňování pracovních a režimových návyků. Vytvářejí základní představy o nejběžnějších skutečnostech v lidské společnosti i v přírodě. Pomáhají formovat vztah k praktickému životu, vlastní osobě, jiným lidem, živočichům i věcem. Přispívají k ujasnění pohledu do historie i současnosti a uvádějí do souvislostí události historie i dneška.

Obsah těchto vyučovacích předmětů je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme poznáváme s žáky nejbližší okolí, vztahy a souvislosti v něm. Vedeme je k chápání zákonitostí, vztahů, souvislostí života v rodině, ve škole, v obci. Ve 4. a 5. ročníku ve Vlastivědě v žácích postupně rozvíjíme národní cítění, vztah k naší zemi a vytváříme v nich povědomí o okolním světě.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás upevňujeme v dětech základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamujeme je se základními právy a povinnostmi, které se dodržují při soužití lidí. Ve Vlastivědě pak u nich začínáme vytvářet povědomí o životě občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas učíme žáky orientovat se v čase a v dějích. Od neznámějších událostí v rodině postupujeme ve Vlastivědě k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Snažíme se u dětí vzbudit zájem o minulost, o kulturní dědictví naší země.

Prostřednictvím tematického okruhu Rozmanitost přírody seznamujeme žáky se životem v přírodě. Od nejbližšího okolí postupujeme k poznání o živé i neživé přírodě v předmětu Přírodověda ve 4. a 5. ročníku. Tyto děti vedeme i k chápání zákonitostí v přírodě, ke sledování vlivu lidské činnosti na přírodu i k hledání cest, jak ji ochránit.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví vedeme žáky k poznání sebe sama jako bytosti, která se vyvíjí, má své funkce a potřeby. Vedeme je i k odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost. Podrobnější informace o lidském těle i jeho zdraví se dovídají v předmětu Přírodověda ve 4. a 5. ročníku.

Předměty Člověk a jeho svět, Přírodověda a Vlastivěda umožňují využívat velkou škálu metod a forem práce:

Projektové vyučování
Práce s encyklopediemi
Vyhledávání informací na internetu
Vycházky, exkurze
Prvky dramatické výchovy
Práce s mapou
Pozorování přírodnin

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětech Člověk a jeho svět, Vlastivěda, Přírodověda směřují k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, které vedou žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání různých skutečností, jevů
- volí metody, které podněcují zájem a chuť poznávat nové skutečnosti
- nabízí žákům různé způsoby a metody učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vnímání a chápání problémových situací ve škole i mimo ni
- zadává úkoly, při kterých žáci sami dojdou k řešení
- nabízí různé druhy informací, které mohou vést k řešení
- vede žáky k ověřování svých názorů

Kompetence komunikativní

Učitel

- rozvíjí u dětí dovednost správně, výstižně formulovat své myšlenky a názory
- ukazuje cestu, jak vhodně komunikovat při řešení problémů mezi dětmi
- vede žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- vede žáky k využívání různých informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke schopnosti spolupracovat ve dvojici i skupině
- vede žáky k dodržování pravidel pro činnost skupiny
- podporuje sebedůvěru žáků a jejich rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektování jiných názorů
- vede žáky k chápání vztahů ve společnosti
- vede žáky k uvědomění si práv a povinností ve škole i mimo

- pomáhá utvářet vztah k tradicím, ke kulturním i historickým památkám
- vede žáky k chápání důležitosti ochrany životního prostředí, ukazuje jim význam jednotlivých složek životního prostředí
- vysvětluje žákům nutnost zodpovědného chování v situacích ohrožujících život a zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování dohodnutých pravidel při práci
- pomáhá vytvářet kladný vztah k výsledkům lidské činnosti

Člověk a jeho svět 1. ročník

Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Orientuje se v budově školy Rozliší možná nebezpečí v okolí školy Přechází na přechodech pro chodce	Škola, její okolí	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Pojmenuje místo svého bydliště Pojmenuje místo, kde navštěvuje školu	Obec, město	

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rozlišuje základní vztahy v rodině Namaluje členy rodiny a jednoduše je popíše Vypráví o oslavě svých narozenin či svátku Respektuje odlišnosti spolužáků Pomáhá spolužákům dle svých možností	Rodina Domov	Multikulturní výchova - lidské vztahy
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Pojmenuje povolání otce, matky Předvede a pozná běžné činnosti praktického života Předvede	Povolání rodičů Režim dne Nakupování	

	nakupování formou hry, používá při tom mince		
--	--	--	--

Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientuje se v čase (teď, zítra, včera, dříve, později) Popíše, co dělal včera, bude dělat zítra, dělá dnes Pojmenuje části dne Vyjmenuje dny v týdnu Rozliší celé hodiny Zařadí Vánoce, Velikonoce do ročního období	Části dne Týden Hodiny	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Rozliší staré a nové budovy ve městě při vycházce	Vycházky v místě bydliště	
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Řídí se základními pravidly společenského chování mezi lidmi (zdravení, poděkování, požádání) Udržuje čistotu pracovního místa a pořádek kolem sebe	Základní pravidla chování mezi lidmi	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - mezilidské vztahy

Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Popíše počasí v jednotlivých ročních obdobích Popíše proměny stromu během roku Přičítá lidské činnosti k jednotlivým ročním obdobím	Roční období	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Rozliší to, co vytvořila příroda a člověk Rozliší ovoce a zeleninu jednoduchým způsobem Rozliší čtyřnohá zvířata a ptáky Pojmenuje členy rodiny domácích zvířat Rozliší stromy jehličnaté a listnaté	Domácí zvířata Ovoce a zelenina Stromy	Enviromentální výchova - ekosystémy

Člověk a jeho svět - Člověk a jeho zdraví

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Objasní zásady osobní hygieny Popíše hygienickou péči o své tělo Vyjmenuje části lidského těla Podle možnosti se zúčastní saunování	Části lidského těla Péče o zdraví Osobní hygiena	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Rozezná zdravou výživu Dodržuje pravidla chování stanovená ve školním řádu Uvědomuje si, jaké nebezpečí ho může ohrozit při trávení volného času Vysvětlí zásady při přecházení vozovky Vysvětlí barvy na semaforu Vyjmenuje dopravní prostředky	Péče o zdraví, Volný čas	Osobnostní a sociální výchova - seberegulace a sebeorganizace
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	Zapojí se do modelové situace - odmítne komunikaci s neznámými lidmi, odmítne návrhy a lákání cizích osob V případě potřeby požádá o pomoc dospělého	Osobní bezpečí Krizové situace	Osobnostní a sociální výchova - komunikace
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Uposlechne pokynů dospělých při mimořádné situaci Účastní se nácviku chování při mimořádných událostech	Chování při mimořádných událostech	

Člověk a jeho svět 2. ročník

Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Rozliší možná nebezpečí v okolí školy a bydliště Ví, jak se má chovat ve škole Zná svoji adresu Poznává základní dopravní značky Přechází po přechodech pro chodce	Škola, její okolí Dopravní výchova	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
Začlení svou obec (město) do	Zná důležitá místa v místě bydliště (nemocnice, lékař, pošta,	Obec - město - důležitá	

příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	nádraží, městský úřad, obchody, kulturní dům, kostel) Popíše, kde bydlí Chápe, co je domov Vyjmenuje dopravní prostředky užívané k dopravě do města Popíše důležité změny v obci Pozná českou vlajku, státní symboly a hymnu	místa	
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Rozliší přírodu a lidský výtvar Popíše rozdíly mezi městem a vesnicí	Přírodniny, lidské výtvar	

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rozlišuje širší příbuzenské vztahy a mezigenerační vztahy Popíše povinnosti členů rodiny Porovná věk rodičů, sourozenců, prarodičů Zná datum svého narození Vypráví o oslavě narozenin či svátků v rodině Přiměřeně se chová ke starším i mladším sourozencům Respektuje odlišnosti spolužáků	Rodina, vztahy v rodině	Multikulturní výchova - Lidské vztahy Výchova demokratického občana
Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Pojmenuje povolání členů rodiny i profese, s kterými se běžně setkává Účastní se hry na řemesla, na nakupování Pojmenuje běžné přístroje a ví, k čemu slouží Chová se přiměřeně k vlastnímu i společnému majetku	Povolání, pracovní činnosti	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	Pomáhá spolužákům Reaguje přiměřeně na odlišné názory spolužáků Pozná nevhodnost hrubých a urážlivých výrazů	Vztahy mezi lidmi	Multikulturní výchova - Lidské vztahy, kulturní diference

Člověk a jeho svět – Lidé a čas

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Orientuje se v čase během roku - minulost, současnost, budoucnost Vyjmenuje části roku, měsíce v roce	Rok, roční období, měsíce Hodina a její části	

	Charakterizuje měsíce, roční období Rozliší kalendářní a školní rok Určí čas na hodinách - celá, čtvrt, půl Sestaví režim dne		
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Pojmenuje významné stavební památky v místě bydliště Vypráví o městských slavnostech (Rosa)	Kultura a historie našeho města	
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Rozliší činnosti dětí a dospělých Rozliší vhodně a nevhodně trávený volný čas Dodržuje základní společenská pravidla chování mezi lidmi Poukáže na nevhodné chování Komunikuje se spolužáky Popíše některé vánoční a velikonoční zvyky	Základní společenská pravidla chování mezi lidmi Volný čas	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - mezilidské vztahy, seberegulace a sebeorganizace

Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Popíše viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích Pozoruje a popíše změny počasí během roku Uvede příklady reakce rostlin a živočichů na změnu počasí v jednotlivých ročních obdobích V přírodě se chová ohleduplně	Roční období - charakteristika	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Seznámí se s živou a neživou přírodou Rozliší přírodninu, surovinu, výrobek Určí, z čeho jsou běžné předměty vyrobeny Rozliší živočichy žijící ve volné přírodě a domácí Rozliší ovoce a zeleninu, byliny a dřeviny Rozliší listnaté a jehličnaté stromy Vysvětlí rozdíl mezi stromem a keřem Vyjmenuje a pozná některé druhy ovoce, zeleniny, obilí Pojmenuje členy zvířecí rodiny u domácích a některých známých volně žijících zvířat Popíše, jak správně pečovat o domácí zvířata Vysvětlí, čím jsou užitečná hospodářská zvířata	Živá a neživá příroda živočiškové volně žijící a domácí Rostliny	Enviromentální výchova - ekosystémy, vztah člověka k prostředí

	Uvede příklady rostlin, živočichů žijících v lese, u vody Rozliší les, louku, pole, zahradu		
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Pozoruje a popíše změny skupenství vody Rozliší stojatou a tekoucí vodu	Voda	Enviromentální výchova - základní podmínky života

Člověk a jeho svět - Člověk a jeho zdraví

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Objasní zásady osobní hygieny Vyjmenuje části lidského těla Vyjmenuje smysly Vysvětlí péči o zrak a sluch Popíše svůj režim dne Vysvětlí, co může dělat pro své zdraví	Lidské tělo Smysly Osobní hygiena Režim dne	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Popíše, jak se chránit před úrazem Rozezná zdravou výživu Popíše vliv pohybu na zdraví Vyjmenuje různé druhy sportů, které jsou typické pro různá roční období Podle možnosti se zúčastní saunování Dodržuje hygienu Vysvětlí význam základních dopravních značek Popíše bezpečnou cestu do školy Rozliší dopravní prostředky a uvede příklady jejich využití	Péče o zdraví, Volný čas, Bezpečná cesta do školy	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	Zapojí se do modelové situace - odmítne komunikaci s neznámými lidmi Požádá o pomoc v případě potřeby Rozezná nebezpečná místa ve svém okolí	Osobní bezpečí Krizové situace	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - komunikace
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Uposlechne pokyny dospělých při mimořádných situacích Nacvičuje chování v situacích hromadného ohrožení (modelové situace) Zná důležitá telefonní čísla	Chování při mimořádných událostech	

Člověk a jeho svět 3. ročník

Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy Vyznačí v plánu cestu na určené místo Rozliší možné nebezpečí v okolí školy Napíše svou adresu Popíše cestu k důležitým budovám ve městě Určí hlavní a vedlejší světové strany Zorientuje mapu	Město - plán města	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Začlení svou obec (město) do příslušného kraje Popíše a pojmenuje památná místa v obci Popíše význačné změny ve městě a nejbližším okolí Popíše možnosti dopravního spojení v okolí svého bydliště Najde na mapě Českou republiku, hlavní město, své bydliště Vysvětlí rozdíl mezi vlastní a cizinou Vypráví o svých cestách	Město - život ve městě Okolí města	
Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Popíše krajinu ve svém okolí Rozliší přírodu a lidský výtvar - uvede příklady Uvede příklad zásahu člověka do přírody (ve městě či jeho okolí)	Příroda v okolí města Zásahy člověka do přírody	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy Popíše povinnosti členů rodiny Chová se přiměřeně ke starším i mladším sourozencům Vypráví o oslavě svátků v rodině Vysvětlí jednoduše význam dětských domovů a domovů důchodců Respektuje odlišnosti spolužáků	Rodina, domov Pravidla rodinného života	Výchova demokratického občana - občan, občanská společnost Multikulturní výchova - lidské vztahy

Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Pojmenuje a jednoduše přiblíží profesi svých rodičů Uvede na konkrétních příkladech rozdíl mezi duševní a fyzickou prací Posoudí důležitost různých povolání a pracovních činností Chová se přiměřeně k vlastnímu i společnému majetku Uvede příklady vhodného využití volného času Vypráví, čím by chtěl být v budoucnu Uvědomuje si hodnotu zboží a výrobků Odhadne náklady na zařízení dětského pokoje	Povolání - fyzická a duševní práce Volný čas Finanční gramotnost – hodnota zboží	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	Rozpozná přirozenou odlišnost lidí (děti cizinců, příslušníci nár. menšin) Reaguje přiměřeně na odlišné názory jiných Usiluje o dobré vztahy ve třídě - pomáhá spolužákům dle svých možností Poznává nevhodnost hrubých a urážlivých výrazů Respektuje pravidla slušného chování Rozlišuje a chápe svoje práva a povinnosti	Vztahy mezi lidmi	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj- řešení problémů a rozhodovací dovednosti Multikulturní výchova - etnický původ

Člověk a jeho svět -Lidé a čas

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Určuje čas podle hodin Zná a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) Využívá kalendář i v souvislosti s ročními obdobími Určuje měsíce, týdny, dny Sleduje významné dny během roku (státní svátky) Rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Čas Státní svátky Kalendář	
Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	Pojmenuje některé významné osobnosti obce nebo kraje (starosta, umělec, sportovec, rodák) Vyjmenuje některé kulturní, historické památky v obci, regionu Porovná dřívější způsob života se současným	Kultura, historie města Život v minulosti	

Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Dodržuje základní společenská pravidla chování mezi lidmi Poukáže na nevhodné chování a diskutuje o něm Vyjmenuje vánoční a velikonoční zvyky Porovná minulost a současnost na příkladech (proměny způsobu života, bydlení)	Pravidla chování mezi lidmi Minulost a současnost Zvyky	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - mezilidské vztahy
--	--	---	---

Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, uvede konkrétní příklady Chová se ohleduplně v přírodě, neničí ji	Roční období - rostliny, živočichové	
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Rozliší živou a neživou přírodu, uvede příklady Určí, z čeho jsou některé výrobky vyrobeny Určí společné a rozdílné vlastnosti známých materiálů Uvede příklady organismů žijících v určitém přírodním společenstvu Vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými skupinami živočichů Vysvětlí rozdíly mezi dřevinami a bylinami, uvede příklady Uvede příklady druhů zeleniny a ovoce, zemědělských plodin Uvede příklady hub jedlých a jedovatých Popíše části těla rostlin Porovná různé živočichy, jejich části těla, způsob života	Živá a neživá příroda Přírodní společenstva - živočichové, rostliny, houby Části těla rostlin, a živočichů	Enviromentální výchova - ekosystémy
Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Pozná svými smysly vlastnosti známých látek Rozliší známé látky podle jejich vlastností Pozoruje vlastnosti vody a popíše je Vysvětlí koloběh vody v přírodě Vysvětlí, jak člověk využívá půdu Změří délku, hmotnost, čas a teplotu pomocí jednoduchých nástrojů Dodržuje zásady bezpečnosti	Vlastnosti látek Voda Vzduch Měření	Enviromentální výchova -základní podmínky života

Člověk a jeho svět - Člověk a jeho zdraví

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Vysvětlí důležitost péče o zdraví Pojmenuje části lidského těla včetně nejdůležitějších vnitřních ústrojí a popíše, k čemu slouží Orientuje se ve změnách lidského života od narození po stáří	Lidské tělo Péče o zdraví	
Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	Dbá na bezpečnost při různých činnostech Uvědomuje si, jak může ohrozit zdraví užívání návykových látek Podle možnosti a zdravotního stavu se zúčastní saunování Vysvětlí důležitost zdravého životního stylu Popíše trávení volného času, rozliší bezpečné a nebezpečné místo pro hru Vysvětlí dopravní značky v okolí školy a svého bydliště Popíše, jak dodržuje dopravní předpisy v běžném životě	Péče o zdraví Předcházení konfliktům	
Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsob komunikace s operátory tísňových linek	Dokáže odmítnout návrhy a lákání cizích osob Požádá o pomoc v případě potřeby pro sebe i jiné dítě Rozpozná, na koho se obrátit v případě pocitu vlastního ohrožení Rozezná nebezpečná místa ve svém bydlišti Popíše nebezpečí manipulace s elektrospotřebiči, chemikáliemi apod. Zná telefonní čísla tísňových linek Předvede rozhovor s operátory tísňových linek	Osobní bezpečí Krizové situace Tísňové linky	Osobnostní a sociální výchova - kooperace a kompetice
Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Zná důležitá telefonní čísla, v modelové situaci je dokáže použít Dokáže komunikovat s operátory tísňových linek Uposlechne pokyny dospělých při mimořádných situacích Účastní se nácviku chování v modelové situaci hromadného ohrožení	Bezpečné chování při mimořádných situacích	

Vlastivěda, Přírodověda - 4. ročník

Vlastivěda - Místo, kde žijeme

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem k významným orientačním bodům ve městě Určí a vysvětlí polohu bydliště vzhledem k okolním městům,	Orientace v místě a prostoru	

	hlavnímu městu Zjistí informace o svém regionu		
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Vyčte z mapy důležité informace Zorientuje mapu podle kompasu Vyjmenuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Světové strany Práce s kompasem	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší rep., Evropy a polokoulí	Rozliší náčrt, plán a mapu Rozliší různé druhy map a ví, kdy kterou použít Orientuje se na mapě s použitím vysvětlivek Vyčte z mapy nadmořskou výšku Najde na mapě místo bydliště, krajská města	Mapy, plány Zeměpisné pojmy	
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Popíše současné územní členění ČR Předá informaci z návštěvy zajímavého místa v regionu, ČR Popíše život na vesnici a venkově Vyhledá základní informace o významných osobnostech pocházejících z našeho regionu Uvede příklady CHKO Orientuje se na vlastivědné mapě ČR - vyhledá známá pohoří, řeky, města Popíše podnebí v ČR Vyjmenuje některé plodiny typické pro různé regiony	ČR - povrch, vodstvo, hospodářství, podnebí Evropa	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Vysvětlí rozdíly v přírodních podmínkách v různých oblastech naší republiky Uvede příklady atraktivních míst z hlediska cestovního ruchu a rekreace	Cestujeme po ČR - cestovní ruch, rekreace	
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Účastní se volby zástupce třídy do školního parlamentu - seznámí se s principy demokracie Uvede jména prezidenta a premiéra ČR Vysvětlí jednoduchým způsobem slovo demokracie Vyjmenuje a popíše státní symboly, státní zřízení ČR	ČR - demokracie, státní zřízení, státní symboly	Výchova demokratického občana – zapojení občanů do politického života

Vlastivěda - Lidé kolem nás

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
-------------------------	---------------------------	-------	------------------

2. základní škola – Škola Propojení Sedlčany
Příkrá 67, 264 01 Sedlčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	Spoluvytváří třídní pravidla pro soužití ve škole Dodržuje pravidla slušného chování	Mezilidské vztahy Pravidla slušného chování	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj, poznávání lidí
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení	Obhájí své názory a respektuje názory ostatních Pomůže dle svých možností ostatním Vnímá odlišnosti mezi jednotlivci (původ, barva pleti, jazyk, schopnosti) Rozliší kladné a záporné vlastnosti Posoudí chování ostatních i své Podílí se na skupinové práci	Pravidla dialogu Komunikace Týmová práce	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - hodnoty, postoje, etika Multikulturní výchova - lidské vztahy, kulturní diference
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Rozpozná jednání a chování, která se nemohou tolerovat - konflikty vyvolané záměrně, násilí, šikana, krádeže, vydírání Uvědomuje si práva dítěte Respektuje práva ostatních Uvědomuje si své povinnosti Účastní se dle svých možností pomoci potřebným	Lidská práva, práva dítěte	Výchova demokratického občana- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova - princip sociálního smíru a solidarity
Rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	Rozlišuje soukromé a společné vlastnictví a respektuje ho Respektuje soukromý majetek Používá peníze v běžných situacích Spočítá cenu nákupu, zkontroluje vrácené peníze, zhodnotí, co je vhodné nakupovat	Základní formy vlastnictví Finanční gramotnost- příjmy a výdaje	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Vnímá změny ve svém okolí a popíše je Zúčastní se akcí pořádaných ke Dni Země Zhodnotí dle svých možností kvalitu životního prostředí v našem městě	Životní prostředí Den Země	Enviromentální výchova- vztah člověka k prostředí
Pracuje s časovými údaji a využívá údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientuje se na časové přímce Zná významné letopočty českých dějin do 16. stol. Seřadí významné události do správného časového sledu	Časová přímka Dějiny českého státu do 16. stol.	

	Uvede příklady kulturního i hospodářského rozvoje		
--	---	--	--

Vlastivěda – Lidé a čas

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	Zjistí zajímavé údaje o historických památkách a významných památných místech (využívá literaturu, sbírky muzea apod.)	Dějiny českého státu do 16. stol.	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Uvede příklady významných historických událostí důležitých pro české dějiny – do 16. stol. Zná významné letopočty českých dějin Seřadí významné události do správného časového sledu Popíše jednoduše život v pravěku Stručně popíše osídlování našeho území Porovná život v pravěku a ve středověku Popíše, jak se vyvíjely kmenové a státní útvary na našem území Popíše život za prvních Přemyslovců Zhodnotí přínos Karla IV. Popíše období husitských válek Vysvětlí, které události v období do 16. stol. měly vliv na život na našem území	Dějiny českého státu do 16. stol.	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území	Porovná život v minulosti se současností - využívá ilustrace, literaturu, filmy Navštíví skanzen, muzeum (dle možností)	Dějiny českého státu do 16. stol.	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Přiřadí události z nejstarších dějin k datu a objasní jeho význam	Dějiny českého státu do 16. stol.	

Přírodověda - Rozmanitost přírody

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy	Vysvětlí základní podmínky a projevy života Vysvětlí vztahy mezi živou a neživou přírodou	Základní podmínky života	Enviromentální výchova - vztah

přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnosti člověka	Vysvětlí závislost živé přírody na neživé přírodě Vysvětlí, jaký vliv má činnost člověka na vzhled přírody Popíše známé horniny a nerosty Popíše svoji jednoduchou představu o vesmíru	Živá a neživá příroda	člověka k prostředí, základní podmínky života
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Zařadí známé živočichy a rostliny do jednotlivých přírodních společenstev Rozliší rostliny a živočichy ve vybrané lokalitě Vysvětlí význam lesů pro člověka	Přírodní společenstva	Enviromentální výchova - ekosystémy
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Popíše stavbu těla živočichů a rostlin Roztřídí organismy do známých skupin Vysvětlí rozdíl stavby těla mezi obratlovci a bezobratlými Uvede příklady organismů, které považuje za užitečné a škodlivé	Živočichové Rostliny	Enviromentální výchova - základní podmínky života, ekosystémy
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Uvede příklady citlivých a necitlivých zásahů člověka do přírody Uvede příklady zásad správného chování při pobytu v přírodě a zdůvodní je Zhodnotí význam CHKO, všímá si péče o parky a zahrady Vysvětlí, které ekologické problémy souvisí se zemědělstvím, těžbou nerostů a průmyslem	Člověk a příroda Odpady	Enviromentální výchova- vztah člověka k prostředí
Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Popíše mimořádné přírodní události Účastní se cvičení, při kterých si osvojuje chování za mimořádných událostí	Mimořádné přírodní události Učení v přírodě	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Připraví výstavku přírodnin Založí jednoduchý pokus a vede jednoduchý záznam o něm	Pokusy - postup práce, jednoduchý záznam	

Přírodověda - Člověk a jeho zdraví

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých	Vysvětlí význam osobní a intimní hygieny denního režimu Vysvětlí význam zdravé výživy	Péče o zdraví Správná výživa	

orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života			
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Popíše pracovní den svůj i členů rodiny Vysvětlí potřebu odpočinku a dostatečného spánku	Režim dne	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Rozpozná možná nebezpečí ohrožující zdraví Účelně se chová v případě osobního ohrožení v modelových situacích (křičí, rychle odejde, svěří se důvěryhodné osobě aj.) Prokáže znalost nejčastějších dopravních značek a základních pravidel účastníků silničního provozu V dopravním provozu se dokáže chovat bezpečně	Osobní bezpečí Dopravní výchova	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - psychohygienu
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Zapojí se do modelové situace zaměřené na nácvik asertivního chování (v souvislosti s návykovými látkami) Uvede příklady vhodnějších činností než je kouření, pití alkoholu a zneužívání návykových látek, hracích automatů	Drogy, návykové látky - prevence	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Uvede základní složky potravin Vysvětlí význam zdravé výživy, pohybu pro lidský organismus Porovná svůj jídelníček s doporučenými zásadami zdravé výživy Sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy Zúčastní se výcviku na dopravním hřišti-dle možnosti školy Prokáže znalosti dopravních značek Vysvětlí předcházení rizikovým situacím v dopravě	Výživa a zdraví Dopravní výchova	
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, rozpozná život ohrožující zranění	Ošetří odřeninu, povrchová zranění (cvičně), pozná vážné zranění a adekvátně reaguje Přivolá lékařskou pomoc v modelové situaci	První pomoc	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi	Poukáže na příklady dobrých vztahů mezi dětmi a dospělými	Vztahy mezi lidmi různého pohlaví	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj -

chlapani a děvčaty v daném věku			poznávání lidí, mezilidské vztahy
---------------------------------	--	--	--------------------------------------

Vlastivěda, Přírodověda - 5. ročník

Vlastivěda - Místo, kde žijeme

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách sídlištích lidí na mapách naší rep., Evropy a polokoulí	Popíše podle mapy polohu daného místa Orientuje se na mapě s použitím vysvětlivek Vyčte z mapy nadmořskou výšku Orientuje se na vlastivědné mapě ČR, Evropy Zná hlavní města sousedních a vyspělých evropských států Určí polohu kontinentů na polokoulích Vyhledá na mapě významná evropská pohoří, řeky, moře, nížiny Zpracuje krátký referát o některém evropském státu	Mapy, plány, zeměpisné pojmy	Enviromentální výchova - vnímání vztahů člověka a přírody Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	Porovná místní krajinu s jinými navštívenými místy Vybere významná přírodní, historická místa v ČR Popíše polohu sousedních států	ČR - zeměpisné, hospodářské, politické údaje Evropa - státy a města Svět - světadíly	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - Etnický původ
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Uvede příklady atraktivních míst z hlediska cestovního ruchu a rekreace v ČR, Evropě Porovná způsob života - všimá si rozdílných i shodných jevů Vyhledá rozdíly v přírodních podmínkách v naší vlasti(regionu) a v jiném místě Zpracuje plakát o cestě do jiného místa	Předávání osobních zkušeností z cest	Multikulturní výchova - kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu

Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Účastní se volby zástupce třídy do školního parlamentu - seznámí se s principy demokracie Zná jména hlavních pol. představitelů naší republiky Vysvětlí jednoduchým způsobem slovo demokracie	ČR - státní zřízení, demokracie, významné osobnosti naší politiky	Výchova demokratického občana - formy participace občanů v politickém životě
---	---	---	--

Vlastivěda -Lidé kolem nás

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	Spoluvytváří třídní pravidla pro soužití ve škole Dodržuje pravidla slušného chování Rozpozná jednání, kterým jsou daná pravidla porušována Rozlišuje práci fyzickou a duševní Chová se slušně ke druhému pohlaví, respektuje ho	Mezilidské vztahy Pravidla slušného chování	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - poznávání lidí
Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení	Obhájí své názory a respektuje názory ostatních Pomůže dle svých možností ostatním Vnímá odlišnosti mezi jednotlivci (původ, barva pleti, jazyk, schopnosti) Rozliší kladné a záporné vlastnosti Posoudí chování ostatních i své Podílí se na skupinové práci	Pravidla dialogu, komunikace	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - hodnoty, postoje, etika chování
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Rozpozná jednání a chování, která se nemohou tolerovat - konflikty vyvolané záměrně, násilí, šikana, krádeže, vydírání Vysvětlí pojem základní lidská práva Uvědomuje si práva dítěte Respektuje práva ostatních Uvědomuje si své povinnosti Vysvětlí pojem pomoc a solidarita mezi lidmi Účastní se dle svých možností pomoci potřebným (např. adopce na dálku)	Lidská práva a práva dítěte Vzájemná solidarita	Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Multikulturní výchova - princip sociálního smíru a solidarity
Rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích,	Rozlišuje soukromé, veřejné, osobní a společné vlastnictví a respektuje ho	Základní formy vlastnictví	

odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Respektuje soukromý majetek Spočítá cenu nákupu Porozumí pojmu spoření – na konkrétní situaci vysvětlí, proč je vhodné spořit Rozhodne, v jaké situaci je vhodné si půjčit peníze Vysvětlí, jak vracet dluhy Sestaví jednoduchý rozpočet příjmů a výdajů domácnosti Uvědomuje si různé způsoby placení Vysvětlí význam banky	Finanční gramotnost- vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje, způsoby placení, banka	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	Vnímá změny ve svém okolí a diskutuje o nich Zúčastní se akcí pořádaných ke Dni Země Zhodnotí dle svých možností kvalitu životního prostředí v našem městě	Životní prostředí Den Země	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí

Vlastivěda - Lidé a čas

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Pracuje s časovými údaji a využívá údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientuje se na časové přímce Zná významné letopočty českých dějin Seřadí významné události do správného časového sledu	Dějiny českého státu od 16. stol. do současnosti	
Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	Zjistí zajímavé údaje o historických památkách a významných památných místech Vyhledá informace (knihovna, muzeum, encyklopedie atd.) Vysvětlí znaky stavebních a uměleckých slohů a porovná je Zdůvodní význam chráněných částí přírody i ostatních památek	Dějiny českého státu od 16. stol. do současnosti	
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Uvede jména významných osobností dějin našeho regionu i naší země, vysvětlí jejich význam Uvede příklady významných historických událostí důležitých pro české dějiny v období od 16. stol. Do současnosti a jednoduše vysvětlí jejich význam	Dějiny českého státu od 16. stol. do současnosti	
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území	Porovná život v minulosti se současností - využívá ilustrace, literaturu, filmy Navštíví skanzen, muzeum	Dějiny českého státu od 17. stol. do současnosti	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Přiřadí událost k významnému datu a objasní jeho význam	Státní svátky, významné dny	

Přírodověda - Rozmanitost přírody

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Vysvětlí základní podmínky a projevy života Pozná rozdíl mezi horninami a nerosty Pozná vybrané nerosty a horniny a vysvětlí jejich užití Vysvětlí vznik, složení a význam půdy Vysvětlí využití energetických surovin (obnovitelné a neobnovitelné zdroje) Uvede příklady šetření energií Vysvětlí koloběh vody v přírodě Najde příklad zásahu člověka do přírody (ohleduplný, neohleduplný zásah)	Voda, vzduch Horniny, nerosty Půda Energetické suroviny Koloběh vody Člověk a příroda	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi Popíše postavení Země ve vesmíru Vyjmenuje planety sluneční soustavy Uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus	Vesmír Slunce Země	
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Uvede příklady organismů žijících v různých podnebných pásích a oceánech	Podnebné pásy	Enviromentální výchova-ekosystémy
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	Roztřídí organismy do známých skupin (obratlovci a bezobratlí) Roztřídí známé rostliny na výtrusné a semenné	Třídění organismů	Environmetální výchova - základní podmínky života
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdravý člověka podporovat nebo poškozovat	Uvede příklady odpovědného přístupu lidí k životnímu prostředí Zhodnotí živelné pohromy, ekologické katastrofy a jejich důsledky Vysvětlí význam botanických a zoologických zahrad	Člověk a příroda - ekologie	Environmetální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
Stručně charakterizuje specifické přírodní	Popíše mimořádné přírodní události Účastní se cvičení, při	Mimořádné přírodní	

jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	kterých si osvojuje chování za mimořádných událostí Vysvětlí pojem evakuace, popíše obsah evakuačního zavazadla	události Učení v přírodě	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Založí jednoduchý pokus a vede jednoduchý záznam o něm, vyhodnotí výsledky pokusu	Pokusy - postup práce	

Přírodověda - Člověk a jeho zdraví

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	Pojmenuje základní části lidského těla (včetně důležitých vnitřních orgánů) Vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav Rozliší zdravý a nezdravý způsob života	Lidské tělo, jeho stavba, orgány Péče o zdraví	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození	Orientuje se v otázkách vývoje dítěte před narozením, při jeho příchodu na svět a v obdobích lidského života až do stáří Vysvětlí základy lidské reprodukce - vztah mezi mužem a ženou Vysvětlí základní příčiny onemocnění AIDS Uvědomuje si rozdílné životní potřeby a projevy v různých etapách lidského života Uvědomuje si rozdíly ras	Vývoj člověka - etapy vývoje	Multikulturní výchova - kulturní diference
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	Plánuje si svůj denní režim Uvede příklady technických prostředků, které usnadňují člověku práci Dodržuje zásady bezpečného zacházení s elektrospotřebiči	Denní režim - plánování volného času Elektrospotřebiče	Osobnostní a sociální výchova - seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu

Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Zúčastní se cvičného poplachu Zná důležitá telefonní čísla Zapojí se do modelových situací simulujících mimořádné události Prokáže svým chováním schopnost účinně se bránit v situacích, které simulují mimořádné události Zhodnotí živelné pohromy, ekologické katastrofy a jiné přírodní jevy a jejich důsledky Prokáže správné chování cyklisty a znalosti dopravních předpisů Dle možností školy se zúčastní výcviku na dopravním hřišti Vyhodnotí rizika, která mohou v dopravě nastat a vysvětlí, jak se v takových situacích chovat Poznává hospodaření s penězi, uvědomuje si funkci peněz Poznává pojmy výdaje, příjmy, spoření, kapesné rozpočet, reklamace zboží, banky, půjčka, investice	Chování v krizových situacích Obrana obyvatelstva proti mimořádným událostem – Učení v přírodě Dopravní výchova Finanční gramotnost – hospodaření s penězi	Osobnostní a sociální výchova - psychohygienu
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Vysvětlí jednoduchým způsobem škodlivé účinky návykových látek Vytvoří vlastní návrh reklamy propagující zdravý způsob života a odmítající návykové látky	Drogy, prevence, návykové látky	Osobnostní a sociální výchova - seberegulace a sebeorganizace
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Uvede základní složky potravin a vysvětlí jejich vliv na lidský organismus Pozná potraviny s negativním vlivem na zdraví Vysvětlí souvislost mezi energetickým příjmem a množstvím pohybu Uvede příklady pohybových činností prospěšných lidskému tělu	Výživa a zdraví	
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, rozpozná život ohrožující zranění	Ošetří (cvičně) odřeninu, povrchová zranění, popáleninu 1. stupně Přivolá lékařskou pomoc, popř. pomoc dospělého v modelové situaci Vysvětlí poskytnutí základní péče nemocnému členu rodiny Pozná vážné zranění a adekvátně reaguje	První pomoc Prevence úrazů	

Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Zapojí se do diskuse (a dramatizace) o příkladech ohleduplného chování k druhému pohlaví Osvojí si základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy včetně pohlavních orgánů Je si vědom změn, které souvisí s pubertou Vysvětlí základní příčiny onemocnění AIDS Uvědomuje si, že o intimních záležitostech se na veřejnosti běžně nehovoří (nevhodnost vulgárních výrazů)	Sexuální výchova	Osobnostní a sociální výchova - poznávání lidí, mezilidské vztahy
---	--	------------------	---

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika je vyučována jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně a v 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Předmět navazuje na učivo matematiky, vlastivědy a přírodovědy. Výuka probíhá střídavě v odborné pracovně a ve třídě.

Vyučování fyziky vede žáky k osvojování nejdůležitějších fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí potřebných k porozumění fyzikálních jevů

vyskytujících se v přírodě i běžné praxi, a to na základě pozorování, měření a experimentů. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od názorného poznání k poznání z části vědeckému, učí žáky přesnému vyjadřování a uvádí je do možností moderních technologií

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (viz přehled metod).

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- problémové vyučování
- experimenty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny – Odborný řád pracovny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět **fyzika** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověka příroda** a s **Matematikou**:

- chemie : jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava
- matematika: výpočty fyzikálních příkladů, úprava fyzikálních vzorců, převody jednotek

Předmětem prolíná **průřezové téma**:

- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
Žáci **se speciálními vzdělávacími potřebami** dostávají podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciacie. Výuka žáků s **LMP** je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností

podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žakových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žakovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

S žáky nadanými a mimořádně nadanými se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Vyučovací předmět: Fyzika 6. - 9. ročník

6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák:			
TĚLESA A LÁTKY			
Rozliší na příkladech pojmy těleso a látka	Tělesa a látky	F-9-1-01	
Určí, jakého je dané těleso (daná látka) skupenství	Složení látek	F-9-1-01	
Vyjmenuje vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek	Skupenství látek	F-9-1-01	
Odvodí společné a rozdílné vlastnosti kapalin a plynů	Atomy a molekuly	F-9-1-01	
Vysvětlí pojmy atom a molekula	Brownův pohyb	F-9-1-01	
Charakterizuje pojem neustálého neuspořádaného pohybu částic a uvede jevy, které jej potvrzují	Částicové složení pevných látek	F-9-1-01	
Vymezí z jakých atomů se skládá molekula	Vlastnosti kapalin a plynů	F-9-1-01	
Porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plyných látek, vzájemné silové působení mezi částicemi a na tomto základě zdůvodní jejich různé vlastnosti		F-9-1-01	
ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK			
Popíše složení atomu	Model atomu	F-9-1-02, F-9-6-03	
Nakreslí schematicky atom daného prvku	Atomy různých chemických prvků	F-9-1-02, F-9-6-03	
Uvede, čím se liší atomy různých chemických prvků	Ionty	F-9-1-02, F-9-6-03	
Uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu	Elektrické pole	F-9-1-02, F-9-6-03	
Vysvětlí pojmy kationt, aniont a jejich vznik	Elektrická síla	F-9-1-02, F-9-6-03	
Určí, zda je daná částice atom, aniont nebo kationt		F-9-1-02, F-9-6-03	

Určí, zda se budou tělesa přitahovat, odpuzovat, či na sebe nebudou elektricky působit		F-9-1-02, F-9-6-03	
Objasní pojmy el. síla, el. pole a elektrování těles		F-9-10-2, F-9-6-03	
MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK			
Stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými	Magnety přírodní a umělé	F-9-6-05	
Nakreslí tyčový magnet a popíše jeho části	Části magnetu	F-9-6-05	
Vysvětlí pojmy magnetická síla, magnetické pole a magnetizace látky	Magnetické pole	F-9-6-05	
Rozliší magneticky měkkou a magneticky tvrdou ocel	Magnetizace látky	F-9-6-05	
Určí druh daného magnetického pólu konkrétního magnetu	Indukční čáry magnetického pole	F-9-6-05	
Načrtne průběh indukčních čar magnetu	Magnetické pole Země	F-9-6-05	
Charakterizuje magnetické pole Země a vysvětlí princip otáčení magnetky		F-9-6-05	
FYZIKÁLNÍ VELIČINY			
Uvede značky veličin	A) DÉLKA TĚLESA	F-9-1-01	
Uvede hlavní (základní) jednotky veličin	jednotky délky, délková měřidla, měření délky	F-9-1-01	
Vyjádří jednotku veličiny jinou jednotkou té veličiny	B) OBJEM TĚLESA	F-9-1-01	
Změří danou veličinu příslušným měřidlem	jednotky objemu, odměrný válec, měření objemu pevného a kapalného tělesa	F-9-1-01	
Vyjádří výsledek měření dané veličiny číselnou hodnotou a jednotkou	C) HMOTNOST TĚLESA	F-9-1-01	
Vypočítá aritmetický průměr z naměřených hodnot	jednotky hmotnosti, váhy, měření hmotnosti pevného a kapalného tělesa	F-9-1-01	
Určí odchylku (chybu) měření dané veličiny	D) HUSTOTA LÁTKY	F-9-1-01	
Vyhledá hustoty látek v tabulkách	jednotky hustoty, výpočet hustoty, výpočet hmotnosti a objemu	F-9-1-04	
Vyjádří vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktického problému	E) ČAS jednotky času, měření času	F-9-1-04	

Experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu	F) TEPLOTA TĚLESA	F-9-1-01, F-9-1-04
Posoudí, zda se změní délka či objem při dané změně teploty	změna objemu kapalného a plynného tělesa při zahřívání a ochlazování, změna délky kovové tyče při zahřívání a ochlazování, teploměry, jednotky teploty, měření teploty	F-9-1-03
Objasní pojem termograf		F-9-1-01
Porovná různé teplotní stupnice		F-9-1-01
Má přibližnou představu o soustavě mezinárodních jednotek SI		F-9-1-01

7. ročník

POHYB TĚLES		
Objasní klid a pohyb tělesa jako stálost jeho polohy vzhledem k jinému tělesu	Klid a pohyb tělesa	F-9-2-01
Na konkrétním příkladu pozná, zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu	Trajektorie a dráha	F-9-2-01
Objasní pojem trajektorie a vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou	Druhy pohybů	F-9-2-01
Uvede značku dráhy a její jednotky	Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb	F-9-2-02
Rozezná různé druhy pohybů (přímočarý a křivočarý, posuvný a otáčivý, rovnoměrný a nerovnoměrný) a dokáže je popsat	Rychlost rovnoměrného pohybu	F-9-2-01
Změří uraženou dráhu tělesa a zapíše výsledek	Dráha při rovnoměrném pohybu	F-9-2-02
Používá s porozuměním vztah mezi dráhou, rychlostí a časem při řešení příkladů	Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	F-9-2-02
Vyjadřuje rychlost při dané jednotce jinou jednotkou rychlosti		F-9-2-02
Znáznorní graf závislosti dráhy na čase při rovnoměrném pohybu a odečítá z něj hodnoty času, dráhy nebo rychlosti		F-9-2-02
Experimentálně určí rychlost rovnoměrného pohybu či průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu		F-9-2-02

Vyřeší složitější pohybové úlohy (skládání dvou rychlostí)		F-9-2-02
Popíše pohyb tělesa z grafického znázornění (pohyb složený z více úseků - rychlostí)		F-9-2-02
SÍLA A JEJÍ MĚŘENÍ		
Charakterizuje gravitační sílu, jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa	<u>A) SÍLA A JEJÍ ZNÁZORNĚNÍ</u>	F-9-2-04, F-9-2-03
Objasní pojem gravitačního pole Země a určí směr gravitační síly	Jednotky síly	F-9-2-04
Uvede přibližnou charakteristiku hlavní jednotky síly Newtonu, uvede násobky a díly této jednotky	Gravitační síla a hmotnost tělesa	F-9-2-04
Používá vztah mezi gravitační silou a hmotností při řešení problémů a úloh	Měření síly	F-9-2-04
Znázorní sílu o známé velikosti, směru a působišti	Siloměr	F-9-2-04
Pracuje s veličinou charakterizující gravitační pole v daném místě a její jednotkou (gravitační tíhové zrychlení)		F-9-2-04, F-9-2-03
Změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek		F-9-2-03
Doloží na příkladech, že působení těles je vždy vzájemné		F-9-2-04
Posoudí v konkrétní situaci, která dvě tělesa na sebe působí		F-9-2-04
Určuje pomocí olovnice svislý směr		F-9-2-04
Stanoví rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa		F-9-2-04
Určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejného směru	<u>B) SKLÁDÁNÍ SIL</u>	F-9-2-04
Určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil opačného směru	Skládání sil stejného směru	F-9-2-04
Vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil a určí, jakou velikost má v tomto případě výslednice	Skládání sil opačného směru	F-9-2-04
Určí graficky výslednici dvou sil různého směru	Rovnováha sil	F-9-2-04
Odvodí závislost velikosti výslednice na velikosti úhlu, který svírají síly	Skládání různoběžných sil	F-9-2-04

Graficky i výpočtem určí výslednici tří a více sil	Těžiště tělesa	F-9-2-04
Graficky rozloží výslednici na složky	Rovnovážná poloha tělesa	F-9-2-04
Charakterizuje těžiště tělesa		F-9-2-04
Experimentálně určí polohu těžiště tělesa		F-9-2-04
Využívá poznatek, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese při objasňování praktických situací		F-9-2-04
Charaktrizuje různé rovnovážné polohy tělesa a uvede příklady		F-9-2-04
Zdůvodní pohyb tělesa při vychýlení z různých rovnovážných poloh		F-9-2-04
Rozliší, zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa	<u>C) ÚČINKY SÍLY, POHYBOVÉ ZÁKONY</u>	F-9-2-04
Objasní podstatu prvního pohybového zákona		F-9-2-05
Objasní podstatu druhého pohybového zákona		F-9-2-05
Objasní podstatu třetího pohybového zákona		F-9-2-05
Použije znalostí pohybových zákonů při objasňování běžných situací		F-9-2-05
Určí rameno síly, je-li dáno působíště síly a osa otáčení	<u>D) OTÁČIVÉ ÚČINKY SÍLY</u>	F-9-2-06
Používá vztah pro moment síly, uvede hlavní jednotku momentu	Účinek síly na těleso otáčivé kolem osy	F-9-2-06
Vyjádří rovnováhu na páce a vypočítá příklady týkající se rovnováhy	Páka	F-9-2-06
Experimentálně určí moment síly ze změřené síly a ramene	Rovnovážná poloha páky	F-9-2-06
Objasní funkci páky v praxi a uvede její využití	Užití páky	F-9-2-06
Charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah pro výpočet tlakové síly a tlaku	<u>E) DEFORMAČNÍ ÚČINKY SÍLY</u>	F-9-2-04
Uvede hlavní jednotku tlaku (její násobky a díly)	Tlak, tTlaková síla	F-9-2-04

Uvede příklady, jak můžeme zvětšit popř. zmenšit tlak v praktických případech	Tlak v praxi	F-9-2-04	
Uvede, na čem je závislá třecí síla	F) TŘENÍ	F-9-2-04	
Vysvětlí, co je tření a jaké druhy tření rozeznáváme	Třecí síla	F-9-2-04	
Odvodí, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit) a popíše na konkrétních příkladech	Tření	F-9-2-04	
Objasní význam tření (užitečného i škodlivého)		F-9-2-04	
MECHANIKA KAPALIN			
Vyjmenuje vlastnosti kapalin	Pascalův zákon	F-9-3-01	
Objasní podstatu Pascalova zákona	Hydraulické zařízení	F-9-3-01	
Ukáže užití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení a vypočítá v příkladech konkrétní hodnoty	Účinky gravitační síly Země na kapalinu	F-9-3-01	
Charakterizuje hydrostatický tlak	Hydrostatický tlak	F-9-3-01	
Používá vztah pro výpočet hydrostatického tlaku	Vztlková síla působící na těleso v kapalině	F-9-3-01	
Popíše účinky gravitační síly Země na kapalinu	Archimédův zákon	F-9-3-02	
Objasní podstatu Archimédova zákona	Potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině	F-9-3-02	
Používá vztah pro výpočet vztlkové síly	Plování nestejnorodých těles	F-9-3-02	
Vysvětlí, kdy se těleso potopí, vznáší či plove na hladině		F-9-3-02	
Objasní plování nestejnorodých těles		F-9-3-02	
Odvodí princip měření hustoty kapalin hustoměrem		F-9-3-02	
MECHANIKA PLYNŮ			
Vyjmenuje vlastnosti plynů	Atmosféra Země	F-9-3-01	
Charakterizuje atmosféru Země	Atmosférický tlak	F-9-3-01	
Charakterizuje atmosférický tlak	Měření a změny atm. tlaku	F-9-3-01	
Uvede změnu atmosférického tlaku s nadmořskou výškou a určí tzv. normální tlak	Vztlková síla v atmosféře	F-9-3-01	
Objasní princip rtuťového tlakoměru a aneroidu	Tlak plynu v uzavřené nádobě	F-9-3-01	

Vysvětlí, kdy těleso v atmosféře stoupá resp. klesá	Manometr	F-9-3-02	
Určí, kdy bude v uzavřené nádobě přetlak či podtlak		F-9-3-01	
Popíše, k čemu se používá manometr a jak toto zařízení funguje		F-9-3-01	

8. ročník

PRÁCE, VÝKON, ENERGIE			
Vysvětlí pojem práce resp. výkon	Mechanická práce, výkon	F-9-4-02	
Uvede hlavní jednotku práce resp. výkonu (jejich díly a násobky)	Práce vykonaná na kladce (popř. na nakloněné rovině)	F-9-4-02	
Používá vztahy pro výpočet práce resp. výkonu při řešení úloh	Pohybová energie tělesa	F-9-4-01	
Objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou resp. polohovou energií	Polohová energie tělesa	F-9-4-03	
Užívá vztahy pro výpočet polohové resp. pohybové energie	Přeměna pohybové a polohové energie tělesa	F-9-4-03	
Charakterizuje pohybovou resp. polohovou energii	Zákon zachování energie	F-9-4-03	
Na pohybu (poloze) tělesa v gravitačním poli Země porovná hodnoty energií a předpoví jejich změnu		F-9-4-03	
Porovná kladku pevnou, volnou a kladkostroj		F-9-2-06	
Objasní, která ze sil koná práci při zvedání tělesa		F-9-4-01	
Vypočítá práci vykonanou pomocí kladkostroje		F-9-4-01	
VNITŘNÍ ENERGIE, TEPLA			
Charakterizuje vnitřní energii tělesa	Vnitřní energie tělesa	F-9-4-03, F-9-4-04	
Určí v jednoduchých případech, zda nastala změna vnitřní energie a co bylo její příčinou	Změna vnitřní energie tělesa	F-9-4-03	
Rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny	Měrná tepelná kapacita látky	F-9-4-04	
Charakterizuje teplo a tepelnou výměnu	Kalorimetr	F-9-4-04	

Vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity látek	Teplo	F-9-4-04
Vypočítá přijaté či odevzdané teplo tělesem	Tepelná výměna	F-9-4-04
Rozdělí látky na tepelné vodiče a izolanty; uvede příklady tepelné izolace resp. tepelného vedení v praxi	Tepelné záření	F-9-4-04
Zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů včetně hlediska vlivu na životní prostředí)	Využití energie slunečního záření	F-9-4-05
Vypočítá hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu, nebo změnu teploty ze vztahu pro teplo		F-9-4-04
ZMĚNY SKUPENSTVÍ LÁTEK		
Rozpozná základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí i v přírodě a dokáže je charakterizovat	Tání a tuhnutí	F-9-4-03, F-9-4-04
Vysvětlí podmínky přeměny skupenství látky	Vypařování a zkapalnění	F-9-4-03, F-9-4-04
Vyhledá v tabulkách teploty tání (varu) a měrná skupenská tepla tání (varu)	Var	F-9-4-03, F-9-4-04
Určí skupenské teplo tání (tuhnutí) tělesa	Sublimace a desublimace	F-9-4-03, F-9-4-04
Vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh	Anomálie vody	F-9-4-03, F-9-4-04
Vymezí rozdíl mezi vypařováním a varem		F-9-4-03, F-9-4-04
Určí podmínky, za nichž nastává kapalnění (desublimace) vodní páry a využívá tyto poznatky k řešení problémů		F-9-4-03, F-9-4-04
Uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin		F-9-4-03, F-9-4-04
Rozpozná (s použitím tabulek) v jakém skupenství se látka nachází za dané teploty a norm. tlaku		F-9-4-03, F-9-4-04
Popíše změny skupenství z grafického znázornění závislosti teploty na čase a odečítá z něj příslušné hodnoty		F-9-4-03, F-9-4-04
Uvede druhy motorů, rozdíl mezi nimi a jejich použití		F-9-4-03, F-

Popíše pracovní cyklus čtyřdobého zážehového motoru		9-4-04 F-9-4-03, F-9-4-04
ELEKTRICKÉ JEVY		
Charakterizuje částice (atom, iont, aniont, kationt, proton, elektron, neutron), uvede jejich náboj a rozdíl mezi nimi	Elektrický náboj, elementární el. náboj	F-9-6-03
Uvede značku, jednotku a druhy elektrického náboje	Elektrické pole zelektrovaného tělesa	F-9-6-03
Vyjadřuje náboj při dané jednotce jinou jednotkou elektrického náboje	Elektroskop	F-9-6-03
Rozhodne, zda se budou dvě tělesa elekticky přitahovat, odpuzovat, či na sebe nebudou působit	Vodiče a izolanty	F-9-6-03
Ověří zda na těleso působí elektrická síla a zda v daném místě existuje elektrické pole	Elektrostatická indukce	F-9-6-03
Rozliší elektrické vodiče a elektrické izolanty	Polarizace dielektrika	F-9-6-03
Objasní podstatu elektrostatické indukce	Siločáry el. pole	F-9-6-03
Objasní podstatu polarizace izolantu	Stejnorodé elektrické pole	F-9-6-03
Popíše elektrické pole pomocí siločar		F-9-6-03
Charakterizuje stejnorodé elektrické pole		F-9-6-03
Rozhodne, jak se chová nabitá částice ve stejnorodém elektrickém poli		F-9-6-03
Vyznačí náboje na elektroskopu v daném elektrickém poli		F-9-6-03
Řeší problémové úlohy týkající se přesunu elektrických nábojů		F-9-6-03
	B) EL. PROUD, EL. NAPĚTÍ	
Podle schématu sestaví elektrický obvod	Podmínky vedení el. proudu v látce	F-9-6-01
Narýsuje elektrický obvod dle zadání	Elektrický proud	F-9-6-01
Rozlišuje rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod	Elektrické napětí	F-9-6-01
Stanoví nezbytné podmínky průchodu elektrického proudu obvodem	Měření elektrického proudu	F-9-6-01
Objasní (kvalitativně) mechanismus vedení el. proudu v pevných, kapalných a plynných látkách	Měření elektrického napětí	F-9-6-03

Uvede značky el. proudu a el. napětí	Zdroje elektrického napětí	F-9-6-03	
Uvede hlavní jednotky el. proudu a el. napětí (i některé násobky a díly jednotek)		F-9-6-03	
Měří el. proud a el. napětí měřidly ve správném zapojení		F-9-6-02	
Vyjmenuje některé zdroje el. napětí a uvede rozdíl mezi el. článkem a akumulátorem		F-9-6-02	
Přibližně charakterizuje el. proud, el. napětí		F-9-6-02	
Určí směr el. proudu v elektrickém obvodu		F-9-6-02	
Vysvětlí pojmy: elektrolyza, katoda, anoda, elektrolyt		F-9-6-02	
Popíše suchý článek		F-9-6-02	
ZÁKONY ELEKTRICKÉHO PROUDU V OBVODU			
Objasní Ohmův zákon	Ohmův zákon	F-9-6-04	
Uvede značku a hlavní jednotku el. odporu (její díly a násobky), vyjadřuje odpor při dané jednotce jinou jednotkou odporu	Elektrický odpor vodiče	F-9-6-04	
Používá vztah mezi odporem, napětím a proudem při řešení problémů a úloh	Sériové a paralelní zapojení spotřebičů	F-9-6-04	
Graficky znázorní závislost proudu na napětí; a naopak odečítá hodnoty z grafického znázornění proudu na napětí	Reostat a potenciometr	F-9-6-04	
Používá s porozuměním poznatek o závislosti odporu na vlastnostech vodiče	Elektrická práce	F-9-6-04	
Vypočítá celkový odpor při sériovém a paralelním zapojení spotřebičů	Elektrický výkon a příkon	F-9-6-04	
Vysvětlí pojmy: rezistor, reostat, potenciometr		F-9-6-04	
Objasní princip reostatu a potenciometru		F-9-6-04	
Používá vztahy pro výpočet elektrické práce a elektrického výkonu		F-9-6-04	
Vysvětlí pojem účinnost el. zařízení a rozdíl mezi výkonem a příkonem		F-9-6-04	
Vypočítá spotřebu el. energie (včetně částky potřebné k jejímu zaplacení)		F-9-6-04	

Objasní využití elektroměru		F-9-6-04	
ZVUKOVÉ JEVY			
A) PERIODICKÉ DĚJE			
Uvede příklady periodických dějů z praxe a přírody a správně k nim určí periodu	Periodický děj	F-9-5-01	
Vysvětlí pojmy: periodický děj, perioda, frekvence, amplituda periodických dějů	Kmitavý pohyb pružiny a matematického kyvadla	F-9-5-01	
Popíše pohyb matematického kyvadla a pohyb tělesa na pružině, určí periodu a frekvenci těchto dějů	Vlnění	F-9-5-01	
Charakterizuje vlnění, jeho vlastnosti a druhy (stojaté, postupné, příčné, podélné); uvede příklady jednotlivých druhů vlnění	Popis a vlastnosti vlnění	F-9-5-01	
B) ZVUK			
Vyjmenuje zdroje zvuku	Vznik a šíření zvuku	F-9-5-01	
Charakterizuje zvuk a jeho vlastnosti (šíření, rychlost, odraz, frekvenci, hlasitost)	Rychlost šíření zvuku	F-9-5-01	
Vysvětlí rozdíl mezi ozvěnou a dozvukem	Tón	F-9-5-01	
Vypočítá příklady na odraz a rychlost zvuku	Hlasitost zvuku	F-9-5-01	
Odlišuje tón od hluku	Hluk a ochrana před ním	F-9-5-02	
Vymezi některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrného hluku na člověka	Přenos zvuku pomocí elektroniky	F-9-5-02	
Vyjmenuje některá akustická zařízení a popíše jejich činnost		F-9-5-01	
Uvede některé nosiče zvuku		F-9-5-01	
Vysvětlí pojmy infrazvuk a ultrazvuk a uvede jejich využití		F-9-5-01	

9. ročník

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY			
Vysvětlí pojmy: magnetická síla, magnetické pole, magnetizace, elektromagnet, indukční čáry	Magnetické pole, části magnetu	F-9-6-05	
Popíše části magnetu	Magnetické pole cívky s proudem	F-9-6-05	

Určí póly cívky s proudem pomocí Ampérova pravidla pravé ruky	Působení magnetického pole na cívku s proudem	F-9-6-05	
Využívá s porozuměním poznatek, že magnetické pole působí na cívku s proudem	Elektromagnet a jeho využití	F-9-6-05	
Uvede využití elektromagnetů v praxi	Elektromotor	F-9-6-05	
Vysvětlí princip elektromotoru	Elektromagnetická indukce	F-9-6-05	
Objasní pojmy: elektromagnetická indukce (+ její vznik), indukovaný proud, indukované napětí		F-9-6-05	
Popíše činnost el. zvonku, jističe, elektromagnetického relé		F-9-6-05	
STŘÍDAVÝ PROUD			
Popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí)	Vznik střídavého proudu	F-9-6-02	
Charakterizuje střídavé napětí (perioda, kmitočet, sinusoida, amplituda, efektivní hodnota)	Měření střídavého proudu a napětí	F-9-6-02	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého	Transformátory	F-9-6-02	
Určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak	Rozvodná elektrická síť	F-9-6-02	
Objasní činnost transformátoru		F-9-6-02	
Používá s porozuměním transformační poměr		F-9-6-02	
Uvede příklady použití transformátorů v praxi		F-9-6-02	
Uvede význam alternátoru a dynama		F-9-6-02	
VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V KAPALINÁCH A PLYNECH ELEKTROMAGNETICKÉ ZÁŘENÍ BEZPEČNÉ ZACHÁZENÍ S ELEKTRICKÝMI ZAŘÍZENÍMI			
Objasní vedení elektrického proudu elektrolytem	Elektrický proud v kapalinách, elektrolyza	F-9-6-05, F-9-6-02	
Uvede využití elektrolyzy	Elektrický proud v plynech, elektrický výboj	F-9-6-05, F-9-6-02	
Rozliší druhy elektrického výboje v plynech	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	F-9-6-05, F-9-6-02	
Vyjmenuje druhy elektromagnetického vlnění, uvede		F-9-6-05, F-	

využití a rozdíl		9-6-02	
Ovládá zásady správného použití elektrických spotřebičů		F-9-6-05, F-9-6-02	
Uvede zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem		F-9-6-05, F-9-6-02	
Uvede hodnoty bezpečného proudu a napětí		F-9-6-05, F-9-6-02	
VEDENÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU V POLOVODIČÍCH			
Charakterizuje polovodič typu N a polovodič typu P	Polovodič typu N a P	F-9-6-03	
Vyjmenuje některé polovodičové součástky, nakreslí jejich značky a uvede jejich využití (termistor, fotorezistor, polovodičová dioda, ledka, fotodioda, sluneční článek, (tranzistor)	Polovodičová dioda	F-9-6-03	
Narýsuje zapojení polovodičové diody v propustném a závěrném směru a její VA charakteristiku; vysvětlí funkci diody	Další polovodičové součástky	F-9-6-06	
OPTIKA			
	A) PŘÍMOČARÉ ŠÍŘENÍ SVĚTLA		
Charakterizuje světelný zdroj; uvede příklad bodového a plošného zdroje	Světelné zdroje	F-9-6-07	
Rozliší optická prostředí (průhledné, průsvitné, neprůsvitné)	Šíření světla	F-9-6-07	
Uvede vlastnosti světla (světelného paprsku)	Vlastnosti světla	F-9-6-07	
Objasní vznik stínů za tělesem	Stín	F-9-6-07	
Objasní vznik zatmění Slunce, zatmění měsíce a měsíční fáze	Zatmění Slunce a Měsíce, měsíční fáze	F-9-6-07	
	B) ODRAZ SVĚTLA		
Vysvětlí zákon odrazu	Zobrazení zrcadlem	F-9-6-07	
Aplikuje zákon odrazu při objasňování principu zobrazení předmětu rovinným zrcadlem	Odraz světla na rozhraní dvou prostředí	F-9-6-07	
Rozpozná duté a kulové zrcadlo a určí na nich pojmy jako	Zobrazení předmětu rovinným zrcadlem	F-9-6-07	

ohnisko a ohnisková vzdálenost			
Popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na kulovém zrcadle a aplikuje je při principu zobrazení předmětu kulovým zrcadlem	Kulová zrcadla	F-9-6-07	
	Odraz paprsků význačného směru na kulovém zrcadle Zobrazení předmětu kulovým zrcadlem		
	C) LOM SVĚTLA		
Určí ze znalostí úhlu dopadu a úhlu lomu nebo ze znalosti rychlosti světla v prostředích, zda nastává lom od kolmice či ke kolmici	Lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí	F-9-6-08	
Rozpozná spojku a rozptylku a určí u nich ohnisko a ohniskovou vzdálenost	Čočky	F-9-6-08	
Popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na tenké spojce (rozptylce) a aplikuje je při principu zobrazení tenkou čočkou	Průchod paprsků význačného směru	F-9-6-08	
Objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich odstranění	Zobrazení předmětu tenkou čočkou	F-9-6-08	
Vyjmenuje některé optické přístroje a uvede k čemu slouží	Optické přístroje	F-9-6-08	
Objasní rozklad bílého světla optickým hranolem	Optické vlastnosti oka Rozklad světla optickým hranolem	F-9-6-08	
JADERNÁ ENERGIE			
Objasní pojmy: jaderná energie, nuklid, izotop, radionuklid, radioizotop, poločas přeměny, radioaktivita	Jaderná energie	F-9-4-03	
Určí, co udávají protonová a nukleonová čísla	Jaderná síla	F-9-4-03	
Rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu	Přirozené radionuklidy	F-9-4-03	
Charakterizuje jednotlivé druhy radioaktivního záření	Štěpení jader uranu	F-9-4-03	
Objasní pojem řetězová reakce	Řetězová reakce	F-9-4-03	
Vyjmenuje hlavní části jaderné elektrárny a vysvětlí	Jaderný reaktor	F-9-4-03	

činnost jaderného reaktoru	Jaderná elektrárna		OČMS
Uvede příklady využití jaderného záření		F-9-4-03	
Vyjmenuje některé problémy související s jadernou energetikou (včetně ničivého účinku jaderného záření)		F-9-4-03	
ASTRONOMIE - VESMÍR			
Vymezí sluneční soustavu a její hlavní strukturu	Sluneční soustava	F-9-7-01	
Objasní střídání dne a noci a střídání ročních období	Vesmír	F-9-7-01	
Objasní pojmy: vesmír, galaxie, hvězda, planeta, hvězdokupa, souhvězdí, družice	Hvězdy	F-9-7-02	
Rozliší druhy hvězd a jejich vývoj	Orientace na obloze	F-9-7-02	
Uvede jednotky délky používané pro měření vzdálenosti ve vesmíru	Vzdálenosti ve vesmíru	F-9-7-01	
Využívá mapu hvězdné oblohy k vyhledávání vyznačených nebeských objektů	Kosmonautika	F-9-7-02	
Vyhledá informace o výzkumu sluneční soustavy a vesmírného prostoru		F-9-7-01	
Ke jménu slavného fyzika přiřadí správně objev		F-9-1 až F-9-7	Objevujeme Evropu a svět

Minimální doporučené výstupy v rámci podpůrných opatření			
Změří v jednoduchých případech délku, hmotnost a čas	Fyzikální veličiny	F-9-1-01p	
Rozezná, zda je těleso v klidu, či v pohybu vůči jinému	Klid a pohyb tělesa	F-9-2-01p	
Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	Rychlost, dráha, čas	F-9-2-02p	
Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	Síla	F-9-2-04p	
Předvídá změnu pohybu těles při působení síly	Působení sil	F-9-2-05p	

Aplikuje poznatky mechaniky u jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů	Páka, kladka	F-9-2-06p
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	Pascalův zákon, hydraulické zařízení, hydrostatický tlak	F-9-3-01p
Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, prací a časem	Práce a výkon	F-9-4-02p
Rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	Energie	F-9-4-03p
Rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané	Teplo	F-9-4-04p
Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Zdroje energie	F-9-4-05p
Rozezná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	Zvuk	F-9-5-01p
Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	Ochrana před nadměrným hlukem	F-9-5-02p
Sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	Elektrický obvod	F-9-6-01p
Vyjmenuje zdroje elektrického proudu	Elektrický proud, elektrické napětí	F-9-6-02p
Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností	Vodiče elektrického proudu	F-9-6-03p
Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými zařízeními	Bezpečnost práce s elektrickými zařízeními	F-9-6-03p
Zná druhy magnetů a jejich praktické využití	Magnety	F-9-6-03p
Rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	Zdroje světla	F-9-6-03p
Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí	Světlo	F-9-6-07p
Rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	Čočky	F-9-6-07p
Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	Slunce, Měsíc	F-9-7-01p

Odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	Hvězdy, planety	F-9-7-02p
Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci	Planety sluneční soustavy	F-9-7-02p
Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese a jejím postavení ve Vesmíru	Země, sluneční soustava	F-9-7-02p

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku časové dotaci 2 hodiny týdně. Navazuje na učivo předmětů prvouka a přírodověda. Výuka se odehrává v odborné učebně (alespoň 1 hod. týdně), ve třídě nebo v laboratoři. Předmět je (může být) rozšířen o volitelný předmět přírodovědné praktikum, nebo badalství, které jsou zaměřeny zejména na praktické dovednosti žáků.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném, ekonomickém a ekologickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně:

- získávali základní poznatky z různých oborů chemie,
- osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chem. jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím,
- poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlaviny, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami,
- byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství, domácnostech a ve výživě člověka). Žák by si měl uvědomit, že chemie je všude kolem nás!

Výuka chemie, tak jako ostatních přírodovědných předmětů, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Formy a metody práce se užívají různé (viz přehled metod), záleží na charakteru učiva, cílech vzdělávání a vyučujícím. Do výuky se začleňují laboratorní práce, z důvodu bezpečnosti však převažují demonstrační pokusy.

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, biochemie, fyzika – vlastnosti látek, teplo, stavba atomu, ionty, jaderná energie, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Žáci se **speciálními vzdělávacími potřebami** dostávají podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciací. Výuka žáků s **LMP** je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žákových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žákovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

S žáky nadanými a mimořádně nadanými se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vyučovací předmět: Chemie 8. a 9. ročník			
Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák:			
BEZPEČNOST PŘI EXPERIMENTÁLNÍ ČINNOSTI			
Uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně	Laboratorní řád	CH-9-1-02	
Poskytne, popř. přivolá první pomoc při úrazu	Bezpečnost práce v chemické laboratoři	CH-9-1-02	
Uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi	První pomoc při úrazu v laboratoři	CH-9-1-02	
Vysvětlí význam H - vět a P - vět a uvede jejich příklady u běžně dostupných výrobků	Nebezpečné látky (hořlaviny, jedy, žíraviny atd.)	CH-9-1-02	
Rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami		CH-9-1-02, CH-9-7-03	
ÚVOD DO CHEMIE, VLASTNOSTI LÁTEK			
Uvede příklady chemického děje a čím se zabývá chemie	Vymezení chemie	CH-9-1-01	
Rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek	Chemické děje	CH-9-1-01	
Uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek	Vlastnosti látek	CH-9-1-01	
Navrhne a provede jednoduché chem. pokusy a zaznamená jejich výsledek (LP)	Změny skupenství	CH-9-1-01	
Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek		CH-9-1-01	
Rozpozná skupenství látek a jejich změny		CH-9-1-01	
Vyhledá v tabulkách hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách		CH-9-1-01	
SMĚSI			

Rozliší různorodé a stejnorodé směsi	Různorodé a stejnorodé směsi (roztoky)	CH-9-2-01	
Objasní pojmy: suspenze, emulze, pěna, dým, mlha, aerosol a uvede příklady z běžného života	Složky směsi	CH-9-2-01	
Uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi	Složení roztoků	CH-9-2-01	
Použije správně v souvislostech pojmy: roztok, složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	Hmotnostní zlomek	CH-9-2-02	
Aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života		CH-9-2-03	
Vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení		CH-9-2-02	
ODDĚLOVÁNÍ SLOŽEK SMĚSÍ			
Rozliší různé metody pro oddělování složek směsí (princip, postup, užití v praxi)	Usazování, odstředování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, extrakce, chromatografie	CH-9-2-04	
Sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci		CH-9-2-04	
Popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace		CH-9-2-04	
Vysvětlí princip usazování a krystalizace		CH-9-2-04	
Navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě		CH-9-2-04	
Uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí		CH-9-2-04	
VODA A VZDUCH			
Rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a plynném skupenství	Voda, druhy vod	CH-9-2-05	

Zhodnotí význam vody pro život na Zemi	Výroba pitné vody	CH-9-2-05	OČMS
Uvede základní vlastnosti vody (fyzikální, chemické) a její využití v praxi	Čistota vody, čištění odpadních vod	CH-9-2-05	
Rozliší vodu destilovanou, měkkou, tvrdou, minerální slanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití	Vzduch - složení, vlastnosti	CH-9-2-05	
Uvede princip výroby pitné vody vodárnách	Čistota ovzduší	CH-9-2-05	
Objasní čištění odpadních vod		CH-9-2-06	
Vyjmenuje hlavní složky vzduchu (procentový obsah)		CH-9-2-06	
Charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek		CH-9-1-01	
Vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů		CH-9-7-02	
Popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší		CH-9-2-06, CH-9-1-03	
Navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu		CH-9-2-06	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK			
Popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů	Atomy, ionty, molekuly	CH-9-3-01	
Vysvětlí pojmy: atom, iont, proton, neutron, elektron, valenční elektron, orbital, protonové číslo, nukleonové číslo		CH-9-3-01	
Vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou		CH-9-3-01	
PERIODICKÁ SOUSTAVA PRVKŮ			
Přiřadí značku prvku k českému názvu a naopak: H, Li, Na, K, Rb, Cs, Fr, Be, Mg, Ca, Sr, Ba, Ra, He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn, F, Cl, Br, I, At, O, S, Se, Te, Po, N, P, As, Sb, Bi, C, Si, Ge, Sn, Pb, B, Al, Ga, In, Tl, Ti, V, Cr, Mn, Fe, Co, Ni, Cu, Zn, Mo, Ag, Cd, In, W, Os, Pt, Au, Hg	Chemické prvky	CH-9-3-02	

Vyhledá v tabulkách názvy prvků k daným protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo	Vybrané názvy a značky chemických prvků	CH-9-3-03
Objasní princip uspořádání prvků v PSP (periodický zákon)	Periodický zákon, PSP	CH-9-3-03
Rozliší periody a skupiny v PSP a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi	Kovy (Na, K, Ca, Mg, Cr, Mn, Fe, Cu, Zn, Ag, Pt, Ag, Hg, Al, Sn, Pb)	CH-9-3-03
Zařadí prvek do skupiny a periody	Polokovy (Si, Ge)	CH-9-3-03
Rozliší kovy, nekovy a polokovy	Nekovy (halogeny, vzácné plyny, O, S, N, P, C, H)	CH-9-3-02
Uvede vlastnosti, výskyt, sloučeniny a použití vybraných chemických prvků		CH-9-3-02, CH-9-3-03
CHEMICKÉ SLOUČENINY, CHEMICKÁ VAZBA		
Používá pojmy chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech	Chemické sloučeniny	CH-9-3-02
Rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny	Chemická vazba	CH-9-3-02
Odvodí složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny		CH-9-3-02
	A) HALOGENIDY	
Určí oxidační číslo atomů v halogenidech	Fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy	CH-9-3-02
Zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy	Názvosloví halogenidů	CH-9-3-02
Popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného, (fluoridu vápenatého, bromidu stříbrného)	Významné halogenidy	CH-9-5-01
	B) OXIDY, SULFIDY	
Určí oxidační čísla atomů prvků v oxidech (sulfidech)	Názvosloví oxidů (sulfidů)	CH-9-3-02

Zapiše z názvů vzorce oxidů (sulfidů) a naopak ze vzorců jejich názvy	Významné oxidy - oxid uhličitý, uhelnatý, siřičitý, sírový, dusnatý, dusičitý, křemičitý, vápenatý, hlinitý	CH-9-3-02	
Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	Významné sulfidy - galenit, sfalerit, pyrit	CH-9-5-01	
Vyjmenuje některé sulfidy vyskytující se v přírodě a uvede jejich využití		CH-9-5-01	
ACIDOBAZICKÉ REAKCE			
	A) KYSELOST A ZÁSADITOST ROZTOKŮ		
Objasní pojmy kyselina a zásada a popíše bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami	Kyseliny a zásady	CH-9-1-02, CH-9-5-01, CH-9-7-3	
Orientuje se na stupnici pH	pH, indikátory pH	CH-9-5-03	
Uvede rozmezí pH kyselin a zásad	Zásady bezpečné práce při manipulaci s kyselinami a zásadami	CH-9-5-03	
Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH		CH-9-5-03	
Změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem			
	B) KYSELINY		
Rozliší kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny	Rozdělení kyselin	CH-9-5-01	
Zapiše z názvů kyselin vzorec a ze vzorců jejich názvy	Názvosloví kyselin	CH-9-3-02	
Uvede vlastnosti a použití vybraných kyselin (HCl, H ₂ SO ₄ , HNO ₃ , H ₃ PO ₄ , H ₃ BO ₃ , , H ₂ CO ₃)	Významné kyseliny	CH-9-5-01	
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet	Kyselé deště	CH-9-5-02	
Posoudí vliv vybraných kyselin na životní prostředí		CH-9-5-05, CH-9-	

		7-03	
	C) HYDROXIDY		
Zapiše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy	Názvosloví hydroxidů	CH-9-3-02	
Popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů (NaOH, KOH, NH ₄ OH, Ca(OH) ₂)	Významné hydroxidy	CH-9-5-02	
CHEMICKÉ REAKCE			
Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je v konkrétních příkladech	Chemický děj	CH-9-4-01	
Zapiše jednoduché chemické reakce chemickými rovnicemi	Reaktanty a produkty	CH-9-4-01	
Provede jednoduché chemické reakce ve školní laboratoři	Zápis chemické reakce	CH-9-4-01, CH-9-4-03	
Uvede některé faktory ovlivňující průběh chemických reakcí, uvede příklady z praxe	Rychlost chemických reakcí	CH-9-4-03	
Dodržováním pravidel bezpečnosti předchází nebezpečnému průběhu chemických reakcí		CH-9-4-03	
HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÉ LÁTKY			
Popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních poživ	Vápenec, vápno, malta, sádra, beton	CH-9-7-03	
Uvede chemický princip výroby páleného a hašeného vápna a princip tvrdnutí malty	Sklo, keramika	CH-9-7-03	
Vyjmenuje některé chemické látky důležité pro výrobu společností používaných produktů (skla, slitin, keramiky, barviv apod.)	Slitiny	CH-9-7-03	
SOLI			

Vysvětlí pojem sůl	Vznik solí	CH-9-3-02	
Uvede vybrané metody přípravy (vzniku) solí	Neutralizace	CH-9-4-01	
Připraví jednoduchým postupem sůl	Názvosloví solí	CH-9-4-01	
Provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi	Využití některých solí	CH-9-4-01, CH-9-5-03	
Zapíše z názvů solí vzorce a ze vzorců jejich názvy	Průmyslová hnojiva	CH-9-3-02	
Uvede příklady uplatnění solí v praxi		CH-9-5-01, CH-9-7-03	
Uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí		CH-9-7-03	
Uvede příklady využití neutralizace v běžném životě		CH-9-5-03	
CHEMICKÉ ROVNICE, CHEMICKÉ VÝPOČTY			
Uvede zákon zachování hmotnosti a využije ho při řešení úloh	Zákon zachování hmotnosti	CH-9 4-02	
Zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce	Látkové množství	CH-9-4-01	
Přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek	Molární hmotnost	CH-9-4-02	
Vypočítá úlohy s užitím veličin m, M, n, V, r a chemických rovnic	Výpočet hmotnosti z chemické rovnice	CH-9-4-02, CH-9-4-03	
REDOXNÍ REAKCE			
Vysvětlí pojmy oxidace a redukce	Oxidace a redukce	CH-9-4-01	
Určí, která ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce	Výroba železa a oceli	CH-9-4-01	
Zapíše redoxní reakci chemickou rovnicí	Koroze	CH-9-4-01, CH-9-4-02	
Pomocí řady reaktivity kovů odhadne, zda bude redoxní reakce probíhat	Elektrolýza, zdroje elektrického napětí	CH-9-4-03	
Popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství		CH-9-7-01	

Vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost a způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí		CH-9-4-03	
Předpoví a ověří vliv různých činitelů na průběh koroze jednoduchým pokusem		CH-9-4-03	
Rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití		CH-9-7-03	
ENERGIE A CHEMICKÁ REAKCE			
Rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické	Exotermické a endotermické reakce	CH-9-4-01	
Uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využívání	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	CH-9-6-02, CH-9-7-01	
Posoudí vliv spalování různých paliv (včetně motorových) na životní prostředí	Fosilní paliva	CH-9-7-03	
Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Průmyslově vyráběná paliva	CH-9-7-01	
Rozpozná označení hořlavých látek a uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami		CH-9-7-02, CH-9-1-02	
Uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, dovede poskytnout první pomoc při popálení		CH-9-7-02, CH-9-1-02	
UHLOVODÍKY			
Rozliší anorganické a organické sloučeniny	Alkany (methan, propan, butan)	CH-9-3-02	
Vyjmenuje prvních deset alkanů a napíše jejich strukturní vzorce	Alkeny (ethylen, propylen, 1,3 – butadien)	CH-9-6-01	
Rozpozná alkany, alkeny, alkyny a areny	Alkyny (acetylen)	CH-9-6-01	
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	Areny (benzen, naftalen, toluen, styren)	CH-9-6-01	
Vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	Průmyslové zpracování ropy	CH-9-6-02	
Vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem		CH-9-7-03, CH-9-1-03	OČMS

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ			
Rozpozná uhlovodíky a deriváty uhlovodíků	Halogenderiváty (chlormethan, chloroform, freony, tetrafluorethylen)	CH-9-6-03	
Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu napříkladech vzorců známých derivátů	Alkoholy a fenoly (methanol, ethanol, glycerol, ethylenglykol, fenol)	CH-9-6-03	
Pojmenuje jednoduché deriváty uhlovodíků daného vzorce a naopak zapíše vzorec k danému názvu	Aldehydy a ketony (acetaldehyd, formaldehyd, aceton)	CH-9-6-03	
Uvede vzorce, vlastnosti a využití významných derivátů uhlovodíků	Karboxylové kyseliny (kys. mravenčí, octová, máselná, palmitová, stearová, olejová)	CH-9-6-03	
Uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	Estery (ethylester kyseliny octové), esterifikace	CH-9-6-03	
Rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny		CH-9-6-03	
PLASTY A SYNTETICKÁ VLÁKNA			
Rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití	Plasty vznikající polymerací	CH-9-6-03, CH-9-7-03	
Vysvětlí pojmy: monomer, polymer, makromolekula	Plasty - polyethylen, polystyren, polyvinylchlorid, polypropylen	CH-9-6-03	
Posoudí vliv používání plastů na životní prostředí	Polyamidová a polyesterová vlákna	CH-6-03, CH-9-7-03	
Rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání		CH-9-6-03, CH-9-7-03	
PŘÍRODNÍ LÁTKY			
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy	Fotosyntéza	CH-9-6-04	
Uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi	Základní živiny a vitamíny	CH-9-6-05	
Rozliší bílkoviny, sacharidy, lipidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Zásady zdravé výživy	CH-9-6-04, CH-9-6-06	

Rozliší sacharidy na mono-, di- a polysacharidy	A) SACHARIDY		
Zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, maltózu, galaktózu, škrob, celulózu a glykogen, uvede jejich výskyt a význam (použití)	Monosacharidy, disacharidy, polysacharidy	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
	Výskyt a význam sacharidů		
Rozliší tuky, oleje a vosky, uvede jejich původ a použití	B) LIPIDY		
Uvede zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu	Tuky, oleje a vosky	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
	Význam lipidů	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
Uvede význam bílkovin pro organismus	BÍLKOVINY		
Objasní princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu	Význam a výskyt bílkovin	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
Vyjmenuje některé známé bílkoviny a uvede jejich výskyt	Aminokyseliny	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
Objasní pojmy: aminokyselina, DNA, RNA, komplementární báze)	Nukleové kyseliny	CH-9-6-04, CH-9-6-06	
Experimentálně ověří faktory poškozující bílkoviny		CH-9-6-04, CH-9-6-06	
	VITAMÍNY		
Uvede zdroje a význam běžných vitamínů		CH-9-6-06	
CHEMIE A SPOLEČNOST			
Doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka	Chemické výroby	CH-9-7-03	
Uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje	Recyklace	CH-9-7-01	
Zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace	Biotechnologie, enzymy	CH-9-7-01	

odpadů, Vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady	Chemie a životní prostředí	CH-9-7-03, CH-9-1-03	OČMS
Zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet	Detergenty	CH-9-7-03, CH-9-1-03	
Uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší	Pesticidy, insekticidy	CH-9-1-02	
Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti	Otravné látky	CH-9-1-02	
Uvede příklady využití různých látek a jejich nebezpečí pro životní prostředí	Léčiva a návykové látky	CH-9-1-03	
Uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim		CH-9-1-02, CH-9-7-03	
Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných látek a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument			PT- 6.5 Vztah člověka k prostř.

Minimální doporučené výstupy v rámci podpůrných opatření			
Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek	Vlastnosti látek	CH-9-1-01p	
Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami	Zásady bezpečné práce, nebezpečné látky	CH-9-1-02p	
Rozpozná únik nebezpečných látek a reaguje na něj	Mimořádné události	CH-9-1-03p	
Rozpozná změny skupenství látek	Skupenství látek	CH-9-1-03p	
Pozná směsi a chemické látky	Směsi	CH-9-2-01p	
Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě	Roztoky	CH-9-2-02p	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití	Voda	CH-9-2-05p	
Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí	Znečišťování vody a vzduchu	CH-9-2-06p	
Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jejich značky	Prvky	CH-9-3-02p	

Uvede jednoduché chemické sloučeniny a jejich vzorce	Sloučeniny	CH-9-3-02p
Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti	Kovy a nekovy	CH-9-3-03p
Pojmenuje reaktanty a produkty nejjednodušších chemických reakcí	Chemické reakce	CH-9-4-01p
Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů a zná vliv těchto látek na životní prostředí	Oxidy	CH-9-5-01p
Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných kyselin a zná vliv těchto látek na životní prostředí	Kyseliny	CH-9-5-01p
Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných hydroxidů a zná vliv těchto látek na životní prostředí	Hydroxidy	CH-9-5-01p
Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí	Soli	CH-9-5-01p
Orientuje se na stupnici pH	pH roztoků	CH-9-5-03p
Změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem		CH-9-5-03p
Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem		CH-9-5-03p
Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie	Paliva	CH-9-6-02p
Vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy	Ropa	CH-9-6-02p
Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Přírodní látky	CH-9-6-06p
Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	Chemické suroviny	CH-9-7-01p

Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	CH-9-7-03p

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět navazuje na prvouku a přírodovědu na prvním stupni, zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a příroda, z průřezových témat se v přírodopise realizují témata Environmentální výchovy.

Je realizován formou přírodopisu s ekologickým zaměřením. Ekologické pojetí zdůrazňuje myšlení ve vztazích, pozorování a poznávání nejen

jednotlivých přírodnin, ale také přírodních jevů a jejich změn v rámci společenstev a ekosystémů. Je vyučován v 6. až 8. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. Přírodopis se vyučuje ve třídě a odborné učebně, hodiny se nedělí. Pro vyučování se dále využívá i učebna výpočetní techniky a část výuky je realizována v přírodě, zejména formou exkurzí a učení v přírodě. Podle možností se několikrát v roce organizuje vyučování v blocích a různé projekty (Den Země...)

Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonitostí pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání, poznání přírody jako celku, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, ekologických podmínek k životu a začlenění člověka do tohoto systému.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus, badatelsky orientovaná výchova (BOV), čtenářská gramotnost, kooperativní techniky, práce s informacemi...

V 7. - 9. ročníku je předmět doplněn o volitelný předmět Badatelství, který rozšiřuje praktické dovednosti žáků.

V předmětu jsou uplatňovány minimální očekávané výstupy v rámci podpůrných opatření. Nejvíce se rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. řešení problému
2. pracovní
3. občanské

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

k vyhledávání, třídění a propojování informací

k používání odborné terminologie

k experimentování a porovnávání získaných informací

Kompetence k řešení problémů

učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy BOV, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů

Kompetence občanské

učitel vede žáky k šetrnému využívání energií, posouzení efektivity energetických zdrojů

učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci v laboratoři a při BOV

Vyučovací předmět: Přírodopis 6.-9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
POZNÁVÁNÍ A ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s lupou a mikroskopem, zhotoví mikroskopický preparát - dodržuje pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé a neživé přírody - využívá metody poznávání přírody osvojené v přírodopisu - dodržuje pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01 P-9-8-02 <i>P-9-8-01p</i> <i>P-9-8-02p</i>	
LES			
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů (populace, společenstvo, ekosystém) - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému	ekosystémy, společenstva	P-9-7-02 <i>P-9-7-02p</i>	PT EV - ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci základních organel - popíše rozmnožování zrněnky	řasa	P-9-1-02	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip fotosyntézy a dýchání a jejich využití při pěstování rostlin	fotosyntéza, dýchání	P-9-3-03	PT EV - základní podmínky života

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje fotosyntézu a dýchání a jejich využití		P-9-3-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystému a místo v potravních řetězcích - nakreslí a popíše plodnici hub - rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků - rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	houby s plodnicemi	P-9-2-02 P-9-2-01 P-9-2-01p	
<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkce organismů v lišejníku - vysvětlí, co znamená přítomnost (nepřítomnost) lišejníků v přírodě - pozná lišejníky	lišejníky	P-9-2-03 P-9-2-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů rostlin - porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin - zná základní funkce hlavních orgánů rostlin - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich význam - porovná rozdíly v rozmnožování nekvetoucích a kvetoucích rostlin - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování rostlin - třídí rostliny a zařadí vybrané zástupce do říše a nižších taxonomických jednotek - popíše rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou	rostliny našich lesů anatomie a morfologie rostlin fyziologie rostlin systém rostlin	P-9-3-01 P-9-3-02 P-9-3-02p P-9-1-03p P-9-3-03 P-9-1-03 P-9-1-04	

<ul style="list-style-type: none"> - pomocí jednoduchých klíčů a atlasů určuje vybrané zástupce rostlin - prakticky pozná vybrané zástupce nahosemenných a krytosemenných rostlin - <i>rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými rostlinami</i> - <i>rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce</i> - uvede význam rostlin v ekosystému lesa - zdůvodní ochranu rostlin v lese	význam rostlin a jejich ochrana	P-9-3-04 P-9-1-04p P-9-3-04p P-9-7-04	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě pozorování rozliší jednotlivé části vnější stavby těla vybraných zástupců a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - <i>porovná vnější stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i> - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů - určí vybrané zástupce živočichů a zařadí je do hlavních taxonomických skupin - <i>rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i> - popíše základní projevy chování živočichů v přírodě, jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - najde rozdíly mezi proměnou nedokonalou a dokonalou - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - shrne nebezpečí klíštěte obecného - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - <i>odvodí základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i> - <i>ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i>	živočichové našich lesů stavba těla systém živočichů projevy chování živočichů	P-9-4-01 P-9-4-01p P-9-4-02 P-9-4-02p P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-4-03p P-9-4-04p	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v lese a vztahy mezi nimi - <i>uvede příklady výskytu organismů v lese a vztahy mezi nimi</i>	vztahy rostlin a živočichů v lese	P-9-7-01 <i>P-9-7-01p</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - utvoří obrázek (diagram) potravních vztahů v ekosystému lesa a zhodnotí jejich význam - <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních vztahů v lese</i>	les jako celek	P-9-7-03 <i>P-9-7-03p</i>	PT EV - ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam lesa - uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na les a příklady narušení rovnováhy lesa - <i>popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i> - <i>pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i> - uplatňuje zásady bezpečného chování v lese - chová se zodpovědně v případě požáru	Význam a ochrana lesů OČMS	P-9-7-04 <i>P-9-7-04p</i> <i>P-9-7-04p</i>	 OČMS
TROPICKÉ DEŠTNÉ LESY			
<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí na mapě výskyt TDL - uvede příklady organismů v TDL - uvede příklady ohrožení člověkem - <i>popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky</i> - <i>pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí</i> - popíše globální význam TDL a význam pro nás	organismy a prostředí ochrana životního prostředí	P-9-7-01 P-9-7-04 <i>P-9-7-04p</i> <i>P-9-7-04p</i>	PT EV – ekosystémy
VODA A JEJÍ OKOLÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady vztahu vlastností vody a života - uvede význam vody pro lidské aktivity - zhodnotí množství a ohrožení pitné vody ve světě a u nás	voda a život	P-9-7-02	PT EV – ekosystémy
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nebezpečí sinic a respektuje pravidla při koupání	sinice		

<ul style="list-style-type: none"> - odvodí na základě pozorování přizpůsobení některých rostlin vodnímu prostředí - prakticky pozná vybrané druhy rostlin žijících ve vodě a rostoucích u vody - zdůvodní význam rostlin pro život ve vodním prostředí - <i>popíše přizpůsobení rostlin podmínkám vodního prostředí</i> 	<p>rostliny</p> <p>stavba rostlin</p> <p>system rostlin</p> <p>význam rostlin</p>	<p>P-9-3-05</p> <p><i>P-9-3-05p</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná a vytkne základní rozdíly mezi jednobuněčnou rostlinou a prvokem - uvede příklad prvoků, objasní funkci základních organel - zdůvodní význam planktonu pro život vodních živočichů - porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánových soustav bezobratlých živočichů - <i>zná základní funkce hlavních orgánových soustav bezobratlých živočichů</i> - z názvů skupin bezobratlých odvodí poznávací znaky (žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, členovci) - zařadí vybrané zástupce do základních taxonomických skupin - <i>rozliší jednotlivé skupiny vybraných bezobratlých živočichů a zná jejich hlavní zástupce</i> - u vybraných zástupců popíše jejich vývoj a vývin - popíše u vybraných zástupců základní projevy chování živočichů v přírodě, jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - popíše zvláštnosti ve vývinu obojživelníků, ví že jsou všichni chráněni - nakreslí a popíše tělo kapra - prakticky pozná vybrané zástupce obratlovců ve vodě a u vody - objasní hospodářský význam ryb 	<p>živočichové vod a okolí</p> <p>plankton</p> <p>bezobratlí živočichové</p> <p>stavba a funkce částí těl živočichů</p> <p>system živočichů</p> <p>vývoj a vývin živočichů</p> <p>projevy chování živočichů</p> <p>obratlovci ve vodě a u vody</p>	<p>P-9-1-02</p> <p>P-9-1-03</p> <p><i>P-9-1-03p</i></p> <p>P-9-4-02</p> <p><i>P 9-4-02p</i></p> <p>P-9-4-03</p> <p>P-9-4-03</p> <p>P-9-4-03</p> <p>P-9-4-01</p> <p>P-9-4-02</p> <p>P-9-4-04</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - popíše odlišnosti ve stavbě těla vodních ptáků - na příkladech objasní přizpůsobení vybraných živočichů vodnímu prostředí - uvede projevy chování vybraných živočichů - uplatňuje zásady bezpečného chování při kontaktu s živočichy - u vybraných zástupců živočichů objasní jejich způsob života a přizpůsobení vodnímu prostředí - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	projevy chování živočichů	P-9-4-01 P-9-4-03 P-9-4-03 P-9-4-04 P-9-4-03p P-9-4-04p	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů ve vodě a u vody a vztahy mezi nimi - uvede příklady výskytu organismů u vody a ve vodě a vztahy mezi nimi - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vodním ekosystému a zhodnotí jejich význam - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vodním ekosystému	organismy a prostředí	P-9-7-01 P-9-7-01p P-9-7-03 P-9-7-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na vodní prostředí a příklady narušení rovnováhy vodního ekosystému - pozná kladný a záporný vliv člověka na vodní ekosystém - navrhne opatření pro ochranu čistoty vod - navrhne opatření pro ochranu chráněných živočichů ve vodě a u vody - popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky na vodní ekosystém	ochrana životního prostředí	P-9-7-04 P-9-7-04p P-9-7-04p	PT EV - problémy životního prostředí
MOŘE			
<ul style="list-style-type: none"> - najde rozdíly mezi druhovou odlišností organismů moře a sladkých vod - uvede příklady různých organismů v moři - vysvětlí vztah mezi mořskými řasami a kyslíkem - vysvětlí význam moře pro biosféru - uvede příklady vlivů člověka na ekosystém moře	organismy a prostředí ochrana životního prostředí	P-9-7-01 P-9-7-04	PT EV – ekosystémy

<ul style="list-style-type: none"> - navrhne opatření pro ochranu chráněných živočichů v moři - uvede příklady organismů v mořích a oceánech a vztahy mezi nimi - pozná kladný a záporný vliv člověka na mařský ekosystém, popíše změny vyvolané člověkem a jejich důsledky		P-9-7-01p P-9-7-04p	
LOUKY, PASTVINY A POLE			
<ul style="list-style-type: none"> - najde rozdíly mezi umělým a přirozeným ekosystémem	organismy a prostředí	P-9-7-02	
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří herbář rostlin travních ekosystémů	poznávání přírody	P-9-8-01, P-9-8-01p	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě pozorování popíše složení půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě a objasní jejich vznik - popíše význam půdy pro výživu rostlin - uvede příklady její devastace a rekultivace - rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik	půda	P-9-6-04 P-9-6-04p	PT EV – základní podmínky života
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje hospodářsky významné pěstované rostliny na našich polích a jejich využití - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - uvede význam hospodářsky významných rostlin a způsob jejich pěstování - zařadí vybrané zástupce do základních taxonomických skupin	hospodářsky významné rostliny	P-9-3-03 P-9-3-03p P-9-3-04, P-9-3-04p	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv pěstování vybraných rostlin na rovnováhu prostředí	biologická regulace	P-9-7-04	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše význam bezobratlých živočichů v potravním řetězci polí - popíše význam hmyzu a ptactva v prostředí - na příkladu bažanta vysvětlí pohlavní dvojtvárnost - najde odlišnosti mezi králíkem divokým a zajícem polním	živočichové a prostředí stavba těla živočichů	P-9-7-03 P-9-4-04 P-9-4-01	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady živočichů, kteří škodí na loukách, pastvinách a polích - uvede různé způsoby ochrany proti přemnožení škůdců a zhodnotí jejich vliv na okolní prostředí - ví o významu živočichů v travních ekosytémech	škůdci	P-9-4-02 P-9-7-04 P-9-4-04p	
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam hospodářsky významných živočichů pro člověka	hospodářsky významní živočichové	P-9-4-04	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv člověka na změny okolní krajiny - rozlišuje vliv různého hospodaření na polích na jejich okolní prostředí a zdraví člověka - pozná kladný a záporný vliv člověka na travní ekosytémy	ochrana životního prostředí	P-9-7-04 P-9-7-04p	PT EV – ekosytémy PT EV – lidské aktivity
LIDSKÁ SÍDLA A JEJICH OKOLÍ			
<ul style="list-style-type: none"> - uvede funkce zeleně ve městě - uvede důvody, proč pěstovat zeleninu a ovocné rostliny - odliší léčivé a jedovaté rostliny rumišť - najde důvody, proč pěstovat pokojové rostliny - pozná význam rostlin v přírodě i pro člověka	význam rostlin	P-9-7-07p	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a funkci jejich základních organel - rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy - uvede na příkladu z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - vysvětlí význam hygieny, očkování a prevence proti nemocem	viry a bakterie	P-9-1-02 P-9-1-04p P-9-1-07 P-9-1-07p	
<ul style="list-style-type: none"> - na základě pozorování popíše kvasinku a plíseň hlavičkovou - popíše pozitivní a negativní vliv kvasinek a plísní v přírodě a na člověka - uvede příklad využití kvasinek a plísní člověkem	houby bez plodnic	P-9-2-02	

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady parazitických živočichů a jejich vliv na zdraví člověka - na příkladu popíše životní cyklus vnitřního parazita - vysvětlí nebezpečí výskytu hlodavců v domácnosti - popíše, jak pečovat o vybraná domácí zvířata, využívá vlastních zkušeností s chovem, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - <i>ví o negativním působení parazitů na zdraví člověka</i> - <i>využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb</i>	živočiškové provázející člověka	P-9-4-04 P-9-4-03 P-9-4-04 <i>P-9-4-04p</i> <i>P-9-4-04p</i>	
OBRATLOVCI			
<ul style="list-style-type: none"> - najde rozdíly v pokryvu těla jednotlivých tříd - porovná velikosti kostry a svalů tříd obratlovců - vyvodí přizpůsobení pohybového aparátu vzhledem k prostředí - najde odlišnosti v přijímání a trávení potravy - vyjmenuje způsoby dýchání obratlovců - vysvětlí zvláštnosti dýchání obojživelníků - popíše stavbu a funkci srdce - na příkladech jednotlivých zástupců živočichů popíše vylučování odpadních látek z těla - nakreslí a popíše nervovou buňku - neuron - porovná rozdíly v řízení těl NS a hormony - na jednotlivých zástupcích obratlovců najde rozdíly v přizpůsobení životu v daném prostředí - porovná způsoby rozmnožování vodních a suchozemských zástupců obratlovců - <i>porovná stavbu vybraných živočichů</i> - <i>vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i>	povrch těla stavba těla funkce jednotlivých částí těla trávení dýchání vylučování celistvost organismu řízení organismu <i>stavba těla</i> <i>funkce jednotlivých částí těla</i>	P-9-4-01 P-9-4-03 <i>P-9-4-01p</i>	

<ul style="list-style-type: none"> - dohledá ohrožené druhy obratlovců - zařazuje vybrané obratlovice do vyšších taxonomických celků - porovná jednotlivé skupiny živočichů - rozliší skupiny živočichů a pozná hlavní zástupce 	<p>ochrana systém živočichů</p>	<p>P-9-4-02</p> <p>P-9-4-02p</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - zhodnotí význam živočichů pro člověka - odvodí projevy chování živočichů v přírodě a jejich způsob života a přizpůsobení prostředí - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - využívá zkušenosti s chovem domácích živočichů 	<p>chování živočichů</p> <p>chování živočichů</p>	<p>P-9-4-04</p> <p>P-9-4-03p</p> <p>P-9-4-04p</p>	<p>PT EV - vztah člověka k prostředí</p>
ČLOVĚK			
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje funkce kůže - do obrázku dopíše názvy kostí končetin, trupu a lebky - na svém těle určí velké svalové skupiny - najde způsoby použití svalového stahu a uvolnění v praxi - napíše stavbu soustav člověka (TS, DS, VS, RS, OS, NS) a vysvětlí jejich funkci, vysvětlí jejich vztahy - vysvětlí vliv zdravé výživy na lidský organismus - najde rozdíly ve stavbě RS muže a ženy - nakreslí a popíše krevní oběh - vysvětlí pojem: srdeční automacie a pomocí modelu vyjmenuje části srdce - pomocí vlastností krevních buněk odvodí funkce krve - najde různé způsoby vylučování odpadních látek z těla - dle obrázku nebo modelu popíše oko a ucho 	<p>anatomie a fyziologie člověka</p>	<p>P-9-5-01</p> <p>P-9-5-01</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu řídicích center člověka - vyjmenuje jednotlivé části mozku - odvodí způsoby příjmu informací z okolního prostředí - popíše princip šíření informací v nervové soustavě - nervový vzruch - <i>popíše stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla</i>	<i>anatomie a fyziologie člověka</i>	<i>P-9-5-01p</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - určí kde a jak dochází k vývoji lidského zárodku - objasní vývin nového jedince až do stáří - popíše fylogenetické stupně vývoje člověka - <i>charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka</i> - <i>popíše vznik a vývin jedince</i>	fylogeneze a ontogeneze člověka	P-9-5-03 P-9-5-02 <i>P-9-5-02p</i> <i>P-9-5-03p</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - zjistí způsoby ochrany před infekčními chorobami - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	zdraví a nemoc, prevence	P-9-5-04	PT EV - lidské aktivity OČMS
<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</i> - <i>zná zásady poskytování první pomoci při poranění</i>		P-9-5-04, P-9-5-04p <i>P-9-5-05p</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - vyvodí důsledky konzumace alkoholu a kouření na funkci lidského těla - objasní význam zdravého životního stylu	životní styl	P-9-5-04	
ZEMĚ			
<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a popíše stavbu Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - <i>popíše jednotlivé vrstvy Země</i>	Země	P-9-6-01 <i>P-9-6-01p</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - napíše stupnici tvrdosti nerostů - na příkladech nebo pomocí určovacích klíčů rozpozná vybrané nerost od horniny	nerosty a horniny	P-9-6-02	

<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí vybrané horniny na vyvřelé, usazené a přeměněné - pozná dle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny			P-9-6-02p	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozdíly mezi vnitřními a vnějšími geologickými ději - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů	vnější a vnitřní geologické procesy	P-9-6-03		P-9-6-03p
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní typy a druhy půd v naší přírodě - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy - rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik	půda	P-9-6-04		P-9-6-04p
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší jednotlivá geologická období - zařadí vůdčí organismy do jednotlivých geologických období	vývoj Země a života	P-9-6-05		
<ul style="list-style-type: none"> - na základě pozorování objasní vliv počasí a podnebí na rozvoj různých ekosystémů a život - zhodnotí dopady mimořádných projevů počasí a dalších přírodních a jejich doprovodných jevů a ochranu před nimi - na příkladech uvede význam vlivu počasí a podnebí na rozvoj a udržení života na Zemi	podnebí a počasí ve vztahu k životu mimořádné události způsobené přírodními vlivy	P-9-6-06		P-9-6-06p

OBEČNÁ BIOLOGIE

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní podmínky a projevy života - orientuje se v přehledu vývoje organismů - vysvětlí pojmy: dědičnost, vloh, gen, genotyp, fenotyp - popíše DNA jako nositele genetické	DĚDIČNOST DNA	P-9-1-01		P-9-1-06
---	-----------------------------	----------	--	----------

informace - uvede příklady dědičnosti v praxi - vysvětlí význam dědičnosti u pohlavního a nepohlavního rozmnožování - rozliší základní podmínky a projevy života - orientuje se v přehledu vývoje organismů		P-9-1-05 P-9-1-01p	
EKOLOGIE			
- uvede příklady kladných a záporných vztahů v přírodě - objasní pojmy ekologie, populace, společenstva, ekologická valence - vysvětlí podstatu potravních řetězců uvede kladné i záporné zásahy člověka do prostředí	organismy a prostředí ochrana prostředí	P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03 P-9-7-04	
uvede příklady kladných a záporných vztahů v přírodě objasní pojmy populace, společenstvo, ekosystém vysvětlí podstatu potravních řetězců pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	organismy a prostředí ochrana prostředí	P-9-7-01p P-9-7-02p P-9-7-03p P-9-7-04p	

5.6.4 Zeměpis

Zeměpis navazuje na poznatky žáků z 1. stupně ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a je vyučován v kontextu s ostatními vzdělávacími oblastmi ŠVP.

Žáci poznávají svět jako celek, učí se chápat a popisovat souvislosti a vztahy mezi přírodní a společenskou a hospodářskou sférou. Cílem předmětu je naučit žáky postupně a úměrně jejich věku a schopnostem pracovat s geografickými informacemi a základními

kartografickými produkty (plán, mapa, atlas). Důraz je kladen na praktické použití atlasu, při osvojování poznatků jsou využívány jak učebnice a atlasy, tak další zdroje (encyklopedie, internet, geografické časopisy...) a pomůcky (např. buzoly).

Při výuce mohou být využívány výukové programy , nejprve k procvičování a osvojování učiva podle individuálního tempa žáka, později také k opakování a případně k prověřování znalostí. Tímto způsobem se procvičuje, opakuje a testuje regionální zeměpis světa a ČR: přírodní útvary, státy, hlavní města.

V hodinách jsou podle potřeby používány všechny vhodné druhy atlasů, které má škola k dispozici, nástěnné mapy, žákovské příruční sady map. V různých fázích vyučovacího procesu, zpravidla při shrnutí či opakování, je některými vyučujícími využívána dataprojekce – vyučujícím zpracovaná prezentace shrnutí látky zpracované na PC v power pointu nebo audiovizuální technika, převážně Dvd prostřednictvím PC a dataprojektoru nebo různých aplikací na iPadu. Je aktivně využíváno společné prostředí moodle jako další možný zdroj informací. Žákům např. ze znevýhodněného sociálního prostředí je po domluvě umožněno vypracovávat potřebné úkoly mimo vyučování na školním PC nebo na žádost potřebné materiály dostat v písemné formě.

Žáci klíčové kompetence rozvíjejí také prostřednictvím referátů, úvah na dané téma (dlouhodobější domácí práce) s následnou prezentací výsledku jejich práce, buď ústně nebo vystavením ve třídě nebo prezentací pomocí PC. Prostřednictvím hodin čtenářské gramotnosti se seznamují s aktuálními událostmi, se společenským děním a změnami v životním prostředí ve svém blízkém okolí, v ČR, v Evropě a ve světě. Žáci jsou vedni k zaujímání postojů k probíraným tématům. Důsledky a rizika přírodních a společenských jevů jsou uváděny do širších souvislostí v třídní diskusi nebo řízeném rozhovorem.

Hodiny čtenářské gramotnosti jsou využívány ve všech ročnících, důraz je kladen na sdílení informací mezi žáky v různých formách skupinové práce a kooperativního učení. Hodiny mohou být ukončeny písemným žákovským projevem, který lze podle předem daných kritérií klasifikovat. V maximální míře jsou využívány metody RWCT. V hodinách zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti ve všech ročnících je kladen důraz na práci s texty z různých zdrojů a jejich sdílení, to vše v bezpečném prostředí. Důraz je kladen na rozvoj a využití čtenářských strategií. Získanými vědomostmi, dovednostmi a postoji jsou žáci směřováni k ochraně životního prostředí a k toleranci vůči jiným kulturám a náboženstvím, zájmu o současné dění. Cíle hodin čtenářské gramotnosti jsou některými vyučujícími připravovány v souladu s čtenářským kontinuem, které vzniklo v rámci projektu nadace manželů Kellnerových Pomáháme školám k úspěchu.

Žáci jsou některými vyučujícími vedeni k práci s portfoliem, jeho třídění, prezentaci úspěšných prací. Portfolio není součástí klasifikace. Slouží potřebám žáka, jsou zde shromážděny jeho zápisy, práce z hodin, projekty, písemné projevy, sebehodnocení a tak dokumentuje vývoj žákov vlastního učebního procesu.

Prověřování znalostí a praktických dovedností žáků se děje různými formami ústně i písemně, může být využíváno i testování pomocí výukových programů.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně PC, případně v okolí školy (na učení v přírodě na Častoboři terénní geografická výuky). V hodinách se příležitostně využívají školní iPady.

Žáci se **speciálními vzdělávacími potřebami** dostávají bezplatně podpurná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciacce.

Výuka žáků s **LMP** je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žakových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Jsou vedeni k odmítání xenofobie a rasismu, sounáležitosti s regionem, vlastí. Získané informace se propojují s reálným životem. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žakovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

S žáky **nadanými a mimořádně nadanými** se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

6. r. obecný zeměpis, Austrálie, Afrika, Amerika 2hod,
7. r. Asie 1hod,
8. r. Evropa, ČR 2hod
9. souhrnné opakování + spol. a hospod. prostředí 2hod

Ochrana člověka za mimořádných okolností je realizována také na učení v přírodě na Častoboři, případně jednorázovými přednáškami, témata jsou zařazena k příslušné látce. Viz tabulka OČZMO.

Učitel prostřednictvím výukových strategií vede žáky k rozvoji všech klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení, k řešení problémů, sociálním a personálním, komunikativním:

Kompetence k učení

Učitel:

- poskytuje žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, vede k zodpovědnosti, klade důraz na sebehodnocení
- podporuje zvědavost, efektivně a vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
- vytváří prostor a organizuje proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vede k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamuje s různými zdroji informací
- vede k aktivnímu osvojení termínů, znaků a symbolů, vyžaduje znalost užívání
- návodnými otázkami vede žáky k pochopení, vytváří prostor pro diskusi
- prací s portfoliem vede žáky k systematickému třídění, ke sledování vlastního procesu učení, prezentaci úspěchů
- vede žáka k popisu a plánování vlastního procesu učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá k řešení různé problémové situace, diskutuje, konzultuje řešení, dává prostor sdělit postřehy
- připravuje podmínky pro samostatnou i skupinovou práci, kontroluje dodržování a respektování pravidel, průběžně kontroluje řešení, sleduje žáky při skupinové práci
- umožňuje žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcuje a usměrňuje diskusi, klade otevřené otázky

- vytváří bezpečné klima při hodinách, vede k sebehodnocení
- povzbuzuje, oceňuje, chválí
- kriticky hodnotí, povzbuzuje, komentuje sebehodnotící vyjádření žáků
- využívá pozitivně při práci vzniklých chyb žáka (odstraněním chyby jsem se naučil...)
- vede k prezentaci výsledků, k vlastní formulaci, k argumentování
- seznámí žáka s právy a povinnostmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, řídí rozdělení rolí ve skupině, motivuje k práci ve skupině, koordinuje práci skupiny, pozoruje práci ve skupině
- navozuje příznivou atmosféru pro spolupráci, bezpečné prostředí
- naslouchá skupině i jednotlivcům, svým jednáním vzbuzuje důvěru
- srozumitelně stanovuje cíle skupinové práce, oceňuje vykonanou práci podle předem stanovených kritérií
- podněcuje vytvoření pravidel pro práci ve skupině, koriguje tvorbu pravidel a vede k jejich dodržování

Kompetence komunikativní

Učitel:

- umožní žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně, používá řízený rozhovor
- vede žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby, jde příkladem vlastním kultivovaným projevem
- zařazuje práci na PC, případně iPadech, využívá internetu
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Vyučovací předmět: zeměpis 6

Očekávané výstupy z RVP : geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie (zkratka GI 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
V zadaném grafu či tématické mapě vyhledá	Mapy, obsah map, rejstřík,	GI/2	

požadovanou informaci	vysvětlivky, měřítko		
Používá obsah, tabulky, vysvětlivky, rejstřík v atlase			
Vypočítá skutečnou vzdálenost podle měřítka mapy	Měřítko mapy	GI/1	
Označí a pojmenuje v zeměpisné síti póly, polární kruhy, obratníky	Zeměpisné souřadnice	GI/2	
Na základě hodin čtenářské gramotnosti žák komentuje současné dění ve světě a zaujímá postoj		GI/3	
Označí a pojmenuje v zeměpisné síti póly, polární kruhy, obratníky	Poledníky, rovnoběžky	GI/2	
Určí zeměpisnou polohu daného místa	Určování zeměpisné polohy	GI/2	
Podle daných souřadnic určí místo na světě			
Vyhledá a interpretuje požadovanou informaci na daném grafu či v tabulce	Tabulky, grafy	GI/3	
			M – polokružnice, určování času
			Ov – režim dne – časová pásma
	Práce s informacemi: vyhledávání, třídění, verifikace, zápis		
V textu vyhledá klíčová slova	Afrika, Amerika, Austrálie	GI/4	

02 p rozumí základní terminologii v kartografii, ukáže v mapě požadovaný jev, znak

04p popíše, co mu prospívá/ škodí v jeho blízkém okolí

Očekávané výstupy z RVP ZV: přírodní obraz Země (zkratka POZ 1-4)

Popíše tvar Země, vyhledá v atlase základní údaje o rozměrech, uvede konkrétní příklady důkazu kulatosti Země	Země jako vesmírné těleso: - tvar, velikost, pohyby	POZ/1, POZ/2	PT: mediální výchova -vyhledávání materiálů, údajů a novinek, práce s geografickými časopisy, využití internetu
Vyjmenuje planety sluneční soustavy, vyhledá v atlase údaje o jednotlivých planetách	-postavení Země ve vesmíru	POZ/1	Mezipředmětové vztahy: - dějepis historie lidského poznání – objevné cesty - fyzika vesmír, vesmírná tělesa
Vyhledá údaje o měsících planet, Měsíci	- Měsíc, měsíce	POZ/1	Encyklopedie, skupinová práce, referáty, internet
Ukáže na globu, jak se otáčí Země, vysvětlí důsledek	- střídání dne a noci, přestupný rok	POZ/2	
Předvede pohyb Země kolem Slunce, vysvětlí důsledky	- střídání ročních období	POZ/2	
Uvede počet časových pásem, v mapě ukáže, jak se projevují jejich důsledky v praxi	- časová pásma, světový čas, pásmový čas	POZ/2	
Vyhledá v atlase mapu časových pásem, ukáže datovou mez, vysvětlí na „cestovatelském“ příkladě její význam	- datová mez, smluvený čas	POZ/2	
Uvede složky přírodní sféry (atmosféra,...)	Krajinná sféra: -přírodní	POZ/3	PT: enviromentální výchova (vztah čítka k prostředí, lidské aktivity a životní prostředí)
Zařadí dané prvky do přírodní nebo společenskohospodářské sféry	-společenská -hospodářská	POZ/3	
Ukáže důležité rovnoběžky, vysvětlí souvislost mezi nimi a podnebnými pásy	Geografické pásy: - podnebné	POZ/3	
V atlase vyhledá požadované údaje o teplotních pásch	- teplotní	POZ/3	
Na příkladu vysvětlí, co je výšková stupňovitost	- výšková stupňovitost	POZ/3	
Popíše části zemského tělesa	Stavba Zemského tělesa	POZ/3	
Uvede, co se těží z litosféry	- zemská kůra (oceánská, pevninská), plášť, jádro	POZ/3	

Vysvětlí na příkladech vliv vnějších a vnitřních sil Země	Vnitřní a vnější síly Země	POZ/4	
Vysvětlí souvislost mezi litosférickými deskami a sopkami a zemětřeseními, důsledky pro lidskou společnost	Litosféra: - sopky, zemětřesení	POZ/4	
Vymodeluje nebo nakreslí, jak vzniká pohoří	-tvary reliéfu, typy pohoří	POZ/3 POZ/4	
Popíše denudační činnost vody, větru	-denudace (zarovnávání)	POZ/4	
Vysvětlí význam atmosféry pro život na Zemi	Atmosféra: - počasí	POZ/3	
Porovná v čem se liší počasí a podnebí	-podnebí -cirkulace atmosféry – vítr	POZ/3	
<i>Vlastními slovy popíše proč vznikají monzuny, v atlase najde monzunové oblasti</i>	-monzuny		
Vysloví hypotézu o významu pravidelných větrů pro mořeplavce v historii	-pasáty		
Zaujme postoj ke znečišťování ovzduší, uvede konkrétní příklad, jak může jednotlivec přispět ke zlepšení ovzduší	-čistota ovzduší a živ.prostředí		PT enviromentální výchova
	Hydrosféra:		
<i>Vysvětlí, proč je cenná artézská voda</i>	- voda na Zemi, artézská voda	POZ/3	
Popíše hospodářské využití sladké vody a případné následky pro životní prostředí, zaujme postoj k šetření vodou	-sladká voda na Zemi		
Vyjádří vlastními slovy jak jsou využívána moře a oceány, vliv na životní prostředí	-oceány, moře		
	Pedosféra:		
Vysvětlí, jak vzniká půda, její význam	-vznik půdy, zvětrávací činitelé	POZ/3	Mezipředmětové vztahy: přírodopis
Na příslušné tematické mapě ukáže půdní typy, vyhledá, co se zde pěstuje	-typy, druhy půd		
Uvede příklady ohrožení půdního fondu,	-ochrana půd, vliv na		

zaujme postoj k tomuto problému, navrhne příklad řešení ochrany půdního fondu	Živ.prostředí		
	Biosféra:		
Popíše jednotlivé přírodní krajiny	-polární pustiny	POZ/3	
Uvede rozdíly mezi jednotlivými přírodními krajinami	-tundra -tajga		
Uvede rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou	-stepi		
Vysvětlí, jak jsou přírodní krajiny ovlivňovány činností člověka	-lesy mírného pásu		
Vyhledá v atlase požadovanou přírodní krajinu	-savany		
	-tropické deštné lesy -polopouště, pouště		
02 p ukáže pohyby Země a popíše jejich vliv na život lidí			
04p uvede některé příklady vnitřních a vnějších geol. sil a některé z jejich důsledků			
04p popíše, jak některé přírodní jevy utvářely zemský povrch			

Očekávané výstupy z RVP ZV: regiony světa(zkratka RS 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy,poznámky
Žák podle svých schopností			
Lokalizuje a pomocí zeměpisné terminologiepopíše vzájemnou polohu kontinentů a oceánů	Kontinenty a oceány	RS/1, RS/2	

Na mapě ukáže přírodní útvary (průliv, průplav,....), vlastními slovy popíše rozdíly mezi nimi	- přírodní útvary	RS/2, RS/3	
Vyhledá údaje o velikosti oceánů, porovná je podle rozlohy	- moře		
Vysloví hypotézu o významu oceánů pro člověka a uvede příklady	- znečištění člověkem	RS/4	
<i>Vysloví hypotézu o tom,co by mohlo způsobit pokračující tání ledovců.</i>	- skleníkový efekt	RS/4	
Pojmenuje rozdíly, lokalizuje na mapě, uvede endemity	Arktida x Antarktida	RS/2	
Lokalizuje na mapě, popíše polohu vůči ostatním kontinentům a oceánům	Afrika	RS/2	
Vyhledá na mapě dané přírodní útvary	-přírodní podmínky a útvary	RS/1, RS/2	
	-vodstvo		
Vysvětlí vlastními slovy rasismus,kolonizace, zaujme postoj	- obyvatelstvo, zalidnění, (rasismus, kolonizace, dekolonizace)	RS/4	Adopce afrického chlapce z Guiney naší školou od roku 2005
Popíše vlastními slovy problémy Afriky	- problémy (AIDS, hlad, desertifikace, kojenecká úmrtnost, války,....)	RS/3	PT:Vkmvgs Sociální spoty Jeden svět na školách: díl GPL: část 1-2: A je po škole + Africká vesnice - diskuse
V dané tématické mapě vyhledá naleziště důležitých nerostných surovin, vysvětlí jejich význam pro hospodářství	- nerostné suroviny	RS/3	
Na mapě ukáže dané státy , v atlase vyhledá požadované údaje, pomocí nichž je porovná	- severní Afrika:Egypt, Tunisko,Libye	RS/3	
	- tropická Afrika:Dem.rep.Kongo (Zair), Keňa, Tanzanie		
	- jižní Afrika JAR,Namibie		

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
	Austrálie		
Lokalizuje na mapě, popíše polohu vůči ostatním kontinentům a oceánům	- poloha, přírodní podmínky a útvary	RS/3	
Na politické mapě ukáže části A.s.	- Australský svaz		
Uvede australské endemity	- fauna a flora		
Na mapě vyhledá a ukáže Oceánii	- Oceánie		
	Amerika		
Lokalizuje na mapě, popíše polohu vůči ostatním kontinentům a oceánům	-severní: poloha, přírodní podmínky a útvary		
Na mapě ukáže dané státy , v atlase vyhledá požadované údaje, pomocí nichž je porovná	- USA, Kanada	RS/3	
	- střední Mexiko		
	- jižní Brazílie, Chile, Argentina		
Z9-3-02p na mapě ukáže světadíly a oceány			
Z9-3-03p rozliší přírodní a společenské znaky požadovaných regionů			
Z9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní a společenské a hospodářské poměry oceánů, světadílů, vybraných států			

Očekávané výstupy z RVP
ZV:společenskohospodářské prostředí
(zkratka SHP 1-6)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
V dané lokalitě vyhledá hustotu obyvatelstva	Afrika Austrálie Amerika	SHP/1	

V atlase vyhledá požadované údaje o obyvatelstvu (např. rasa, jazyk, národnostní složení, ...)			
S pomocí atlasu vyhledá informace o daném státu: poloha, rozloha, hl. město.		SHP/5	
Vysvětlí svými slovy, proč lidé migrují.		SHP/1	
Uvede příklady problémů spojených s přistěhovalectvím, zaujme postoj.		SHP/6	
Vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem.		SHP/2	
Na dané mapě v atlase vyhledá, co se v dané lokalitě těží.		SHP/4	
Uvede pro hospodářství důležité nerostné suroviny a energetické zdroje.		SHP/3	
V atlase vyhledá informace o hospodářství, zemědělství		SHP/4	
Vysvětlí souvislost mezi těžbou nerostných surovin a průmyslem v dané oblasti		SHP/4	
V rámci hodin čtenářské gramotnosti pracuje s texty a seznamuje se s děním ve světě, komentuje a zaujímá postoje		SHP/6	PT Výchova k myšlení v globálních souvislostech: aktuality ze světa, uvádění souvislostí, zaujímání postojů

Očekávané výstupy z RVP ZV: životní prostředí (zkratka ŽP 1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
Podle obrázků porovnává dané krajiny, uvádí specifické znaky, odpoví na otázky ohledně funkce krajin	Přírodní krajiny jednotlivých probíraných regionů: Arktida, Antarktida, Afrika, Austrálie, Amerika	ŽP/1	

Uvádí konkrétní příklady znečištění, zaujme postoj ke znečišťování ŽP, uvede, jak může sám konkrétně chránit ŽP		ŽP/3	
Uvede příklady, jak člověk využívá krajinu, navrhne možnosti ochrany krajiny	Typy krajiny: přírodní, kulturní	ŽP/3	
Vysvětlí, proč vznikají chráněná území	Principy ochrany ŽP	ŽP/2	
Uvede konkrétní příklady ohrožených živočichů a krajin v daných lokalitách světa	Přírodní krajiny jednotlivých probíraných regionů: Arktida, Antarktida, Afrika, Austrálie, Amerika	ŽP/2	
Odpoví na otázky ohledně životního prostředí v dané lokalitě		ŽP/3	

Očekávané výstupy z RVP ZV: terénní geografická výuka, praxe a aplikace (zkratka TP 1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			

V plánu vyhledá požadovaný údaj	Plán	TP/1	
Nakreslí jednoduchý plán (např. náměstí)			
Zorientuje mapu podle buzoly	Práce s mapou	TP/2	
V mapě ukáže vrstevnice a jejich nadmořskou výšku			
Určí nadmořskou výšku daného místa v mapě			
Ukáže, kde vede trasa do kopce, kde z kopce			
Při práci s mapou aktivně používá vysvětlivky			
Zorientuje mapu podle buzoly	Práce s buzolou	TP/2	

Určí v přírodě pochodový úhel			
Projde vytyčenou trasu v přírodě podle daných azimutů			
Uvede důležitá telefonní čísla		TP/3	
V přírodě se chová ohleduplně k fauně i flóře, nezanechává po sobě odpadky	Pohyb a pobyt v přírodě	TP/3	
V přírodě se pohybuje opatrně, chrání zdraví své i svých spolužáků, řídí se pokyny pedagogického dozoru.		TP/3	
Popíše, jak se chránit při nebezpečí zemětřesení, sopečné činnosti, orkánu			OČZMO: zemětřesení, sopky, orkán, chlad+horko, tísňové volání, požár
Uvede, jak se chrání proti extrémnímu chladu a horku.			

02 p rozumí základní terminologii v kartografii, ukáže v mapě požadovaný jev, znak

04p popíše, co mu prospívá/ škodí v jeho blízkém okolí

Z9-7-02p v přírodě se chová tak, aby neohrozil své zdraví ani zdraví spolužáků

Vyučovací předmět: zeměpis 7.

Očekávané výstupy z RVP ZV: geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie (zkratka GI 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
Využívá tematické mapy v atlase, vybírá podle potřeby	Asie	GI/1, GI/2	

Používá potřebné grafy,diagramy,vyčte informace	GI/1, GI/2
Porovná s využitím atlasu daná místa na světě z hlediska přírodních poměrů	GI/3
Vyhledává informace v textu,vytváří si vlastní systém vyhledávání a zápisů	GI/4
Vyhledá místo na Zemi podle dané zeměpisné polohy	GI/2

Očekávané výstupy z RVP ZV:přírodní obraz Země (zkratka POZ 2-4 x)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy,poznámky
-------------------	-------	-----	----------------------

Žák podle svých schopností			
Vysvětlí vliv polohy daného místa na světě na délku dne a noci (hlavně polární den,noc)	Asie	POZ/2	
S pomocí atlasu porovná a určí, jak se liší dvě daná místa na Zemi z hlediska časových pásem		POZ/2	
V daném regionu vyhledá s pomocí atlasu prvky přírodní sféry (přírodní útvary: jezera,pohoří,...)		POZ/3	
V daném regionu vyhledá s pomocí atlasu prvky společenskohospodářské sféry (např.sídla,sítě,ohniska)		POZ/3	

Vyhledá v atlase údaje o podnebí na daném místě		POZ/3	
V dané lokalitě uvede příklady výškové stupňovitosti		POZ/3	
Vyhledá v atlase údaje o biomech na daném místě		POZ/3	
Uvede důsledky vnitřních geologických sil na život lidí v některých regionech	Japonsko	POZ/4	OČZMO
V hodinách čtenářské gramotnosti se seznamuje se státy Asie, přírodními a aktuálními společenskými jevy, komentuje je a zaujímá postoje	Asie		

X POZ1 pouze v 6.roč.

Očekávané výstupy z RVP ZV:regiony světa (zkratka RS 1-14),společenské a hospodářské prostředí (zkratka SHP 1-6)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy,poznámky
Žák podle svých schopností			
Lokalizuje na mapě, popíše polohu vůči ostatním kontinentům a oceánům, vyhledá místa s nejhustším osídlením	Asie	RS/1	
Vyhledá na mapě dané přírodní útvary	-přírodní podmínky a útvary(povrch,podnebí)	RS/3	
	-vodstvo		

Vyjmenuje rasy a míšence, vysvětlí pojem rasismus, zaujme postoj	-obyvatelstvo	SHP/1		
Uvede hlavní náboženství a klíčová slova k nim	-náboženství			
Popíše vlastními slovy problémy Asie	- problémy (hlad, kojenecká úmrtnost, války,....), migrace	RS/4		
V dané tématické mapě vyhledá naleziště důležitých nerostných surovin, vysvětlí jejich význam pro hospodářství	- nerostné suroviny	SHP/3		
Na mapě ukáže dané státy , v atlase vyhledá požadované údaje(hlavní a velká města,přírodní útvary, údaje o NH,demografické údaje),na internetu vyhledá aktuality a porovná podle požadovaných kritérií	Regiony:Blízký východ	RS/3		
	Střední východ	Jižní Asie		
	Zakavkazsko	JV Asie		
	Střední Asie	Východní Asie		
		Čína		
		Japonsko		
	Sibiř a Dálný východ			

Z9-3-03p rozliší přírodní a společenské znaky požadovaných regionů

Z9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní a společenské a hospodářské poměry oceánů, světadílů, vybraných států

Vyučovací předmět: zeměpis 8.

Očekávané výstupy z RVP ZV: regiony světa (zkratka RS 1-4), Česká republika (zkratka ČR 1-5)

,společenské a hospodářské prostředí (zkratka
SHP 1-6)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností:			
Lokalizuje na mapě, popíše polohu vůči ostatním kontinentům a oceánům	Evropa	RS/1	
Vyhledá na mapě dané přírodní útvary	- poloha, přírodní podmínky a útvary	RS/3	
Vyhledá na mapě dané přírodní útvary	-vodstvo		
Vyjmenuje rasy a míšence, vysvětlí pojem rasismus, zaujme postoj	-obyvatelstvo	SHP/1	
Uvede hlavní náboženství a klíčová slova k nim	-náboženství		
Popíše vlastními slovy problémy Evropy (přistěhovalectví, projevy rasismu, odpady, ...)	-problémy	RS/4	PT Vkmvgs:žijí s námi: zjištění počtu přistěhovalců v ČR, diskuse co máme společného
V dané tematické mapě vyhledá naleziště důležitých nerostných surovin, vysvětlí jejich význam pro hospodářství	-nerostné suroviny	SHP/3	
Na mapě ukáže dané státy, v atlase vyhledá požadované údaje (hlavní a velká města, přírodní útvary, údaje o NH, demografické údaje), na internetu vyhledá aktuality a porovná podle požadovaných kritérií	-politické rozdělení, státy a hlavní města Evropy:	RS/3	
	Severní Evropa		
	Západní Evropa		
	Jižní Evropa		
	Jihovýchodní Evropa		

Východní Evropa

Střední Evropa

Z9-3-03p rozliší přírodní a společenské znaky požadovaných regionů

Očekávané výstupy z RVP ZV: Česká republika (zkratka ČR 1-5)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností:			

Na mapě ukáže místo bydliště, školy, vymezí vůči hlavnímu městu s použitím zeměpisných pojmů	Sedčany	ČR/1	
Vyhledá na mapě náš region a vymezí jeho polohu v rámci Stč kraje	Sedčansko	ČR/1	
Zjistí požadované informace prostřednictvím RIS		ČR/2	
Sleduje regionální tisk, případně do něj přispívá		ČR/2	
S pomocí map a dalších dostupných informací navrhne plán cyklovýletu, vyjmenuje atraktivní turistické zajímavosti v okolí		ČR/2	
Podle informací např. z fotografií z muzea ukáže změny, které se udály v poslední době		ČR/2	
Lokalizuje ČR na mapě Evropy, ukáže sousední státy a hlavní města	Základní geografické údaje o ČR	ČR/3	
Zjistí informace o rozloze, počtu obyvatel a hustotě osídlení	Základní demografické údaje o ČR		
Na příkladech uvede rozdíly mezi jádrovou a		ČR/4	

periferní oblastí			
Ročníkové výstupy	Učivo	Hodnocení	PT, přesahy, poznámky
Vyhledává informace na www.stránkách ČSÚ	Práce s atlasem	ČR/3	
Porovnává statistické údaje týkající se ČR a jiných států světa		ČR/3	
Vyhledá na internetu informace o členství ČR v EU, NATO, OSN	ČR a mezinárodní organizace	ČR/5	
Vyhledá na internetu informace o euroregionech	ČR a mezinárodní spolupráce		

Vyučovací předmět: zeměpis 8.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV: regiony světa (zkratka RS 1-4), Česká republika (zkratka ČR 1-5)

přírodní obraz Země (zkratka POZ 1-4), životní prostředí (zkratka ŽP1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností:			
Podle informací z tisku (internet) doloží rozvíjející se odvětví NH (např. strojíř. pr. - automobil., stavebnictví)	Sektorová a odvětvová struktura hospodářství	ČR/3	Práce s tiskem, internetem
Zaujme postoj k rozvoji některých odvětví průmyslu a vlivu na životní prostředí	Vliv hospodářství na životní prostředí	ČR/3	
Zaujme postoj k jaderným elektrárnám	Energie, energetika, těžba	ČR/3, ŽP/3	

	paliv	
Vyjmenuje jiné zdroje pro výrobu elektřiny (vítr, slunce, geotermál....)		POZ/4
V atlase ukáže a vyhledá důležitá naleziště nerostných surovin		ŽP/3
S atlase uvede typy krajiny v ČR	Krajiny	ČR/2, ŽP/2
V atlase vyhledá oblasti v ČR, ohrožené znečištěním		ŽP/3
Vyhledá informace ochraně ŽP v ČR		
Vyhledá v atlase NP, CHKO v ČR		
Odpoví na otázky ohledně životního prostředí v dané lokalitě ČR		
Ukáže na mapě, na internetu vyhledá údaje o územních jednotkách státní správy a samosprávy	Regiony ČR	ČR/4
Ukáže a vyjmenuje jednotlivé kraje ČR	Regiony ČR	
Hlavní město Praha: lokalizuje, vyhledá základní historické a geografické údaje		

Z9-3-03p rozliší přírodní a společenské znaky požadovaných regionů

Z9-4-02p ví, jak souvisí přírodní podmínky s funkcí a rozmístěním lidských sídel, na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě

Vyučovací předmět: zeměpis 8.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV: Česká republika (zkratka ČR 1-5), životní prostředí (zkr. ŽP1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností:			

Zhodnotí význam Prahy z hlediska kulturního, hospodářského, politického,...	Praha	ČR/4	Referát zajímavosti Prahy, případně akce Toulky Prahou
Zaujme postoj k životnímu prostředí v Praze		ŽP/3	
Vyhledá hlavní turistické zajímavosti, připraví si upoutávku		ČR/3	
Ukáže hranice kraje, sousední kraje	Kraje ČR	ČR/4	
Vyhledá největší město, případně zajímavé informace o něm			
Vyhledá ostatní důležitá města kraje, zjistí požadované informace	Kraje ČR		
Na mapě vyhledá daná města, přírodní útvary			
Vybere si jednu turistickou zajímavost kraje a vytvoří upoutávku			
Na příslušné mapě ČR vyhledá přírodní útvary		GI/1	
Na příslušné mapě ČR vyhledá dané prvky společenskohospodářské sféry			

Vyhledá údaje o ČR z hlediska podnebí pásů			
Uvede příklady výškové stupňovitosti v ČR			
Pracuje (procvičuje, testuje, sleduje své pokroky) na výukových programech zeměpis ČR			
Vyučovací předmět: zeměpis 8. praxe			
Vzdělávací obsah			
Očekávané výstupy z RVP ZV:			
Ročníkové výstupy	Učivo		PT, přesahy, poznámky
Vyhledá údaje o ČR z hlediska vegetačních pásů, pojmenuje biomy ČR			
Na mapě ČR lokalizuje a pojmenuje CHKO, NP			
Regiony ČR vymezí na mapě, vyhledá k nim v textu klíčová slova		GI/4	
		POZ/2	
Uvede v kterém časovém pásmu leží ČR, porovná s jiným daným místem na Zemi			

Očekávané výstupy z RVP ZV: terénní geografická výuka, praxe a aplikace (zkratka TP 1-3)

Geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie (zkratka GI 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností:			
Pomocí informačních tabulí se seznámí s přírodními podmínkami Častoboře (Drbákovské tisy, meandry Vltavy, Bartůňkova stezka,...)	Práce s buzolou	TP/1	červen: výlet, vycházka s úkoly, případně plnění zadání v rámci Den Země, lze i na Častoboři
Určuje azimuty			
Určí sever			
V jízdním řádu vyhledá příslušný spoj, autobus, vlak, možnost využití internetu -idos	Práce s informačními zdroji	GI/1	
V tématických mapách ČR vyhledá požadovanou informaci			
Lokalizuje ČR z hlediska zeměpisné polohy			
Využívá dostupných map ČR, používá je podle potřeby			
		GI/2	
		GI/1	

Vyučovací předmět: zeměpis 9.

Očekávané výstupy z RVP ZV: geografické informace, zdroje dat, kartografie, topografie (zkratka GI 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
V atlase vyhledá příslušnou tématickou mapu a vyčte požadovanou informaci	Mapy, dalších kartografické produktů	GI/2	
V grafu či diagramu vyhledá požadovanou informaci	Státy kontinentů	GI/1	

Pracuje s internetovými vyhledávači, porovnává a analyzuje informace, verifikuje z dalšího zdroje	Využití internetu	GI/1
S použitím různých zdrojů (různá vydání atlasů, internet, ...) porovná požadované informace	Práce s informačními zdroji	GI/3
02 p ukáže pohyby Země a popíše jejich vliv na život lidí		
04p uvede některé příklady vnitřních a vnějších geol. sil a některé z jejich důsledků		
04p popíše, jak některé přírodní jevy utvářely zemský povrch		

Očekávané výstupy z RVP ZV: přírodní obraz Země (POZ 1-4)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky
Žák podle svých schopností			
Vysvětlí jak se Země pohybuje, co je důsledkem pohybu kolem své osy a kolem Slunce	Pohyby Země, důsledky	POZ/2	
Vysvětlí pojmy polární den, noc		POZ/2	
<i>Porovná daná místa na Zemi a zdůvodní vliv zeměpisné polohy na střídání ročních období</i>	Zeměpisná poloha	POZ/2	
Vysvětlí, jaký důsledek má cestování na Zemi z hlediska světových stran (časová pásma)	Časová pásma	POZ/2	
Porovná vztah mezi složkami přírodní sféry, uvede jak se vzájemně ovlivňují	Krajinná sféra	POZ/3	
Porovná daná místa na Zemi z hlediska podnebí	Přírodní sféra	POZ/4	
<i>Porovná daná místa na Zemi z hlediska vegetačních pásů</i>	Vegetační pásy	POZ/3	
02 p rozumí základní terminologii v kartografii, ukáže v mapě požadovaný jev, znak			

04p popíše, co mu prospívá/ škodí v jeho blízkém okolí

04p uvede některé příklady vnitřních a vnějších geol. sil a některé z jejich důsledků

04p popíše, jak některé přírodní jevy utvářely zemský povrch

Očekávané výstupy z RVP ZV: Společenské a hospodářské prostředí (zkratka SHP 1- 6)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy, poznámky	
Žák podle svých schopností:				
Podle atlasu určí rozmístění obyvatelstva na Zemi, ukáže místa s nejhustějším osídlením	Obyvatelstvo světa	SHP/1	PT Vých. K myšlení v glob.souvislostech: Sociální spoty Jeden svět na školách, část globální problémy	
Uvede historické důvody pro osídlení		SHP/1		
<i>Nakreslí schéma ras a míšenců, uvede co mají společného</i>		SHP/1		
<i>V atlase vyhledá jazykové skupiny, lokalizuje na mapě, uvede konkrétní státy</i>	Jazyky	SHP/1		
Z věkové pyramidy vyčte požadovaný údaj	Věková pyramida	SHP/1		
Uvede hlavní světová náboženství, vyhledá v mapě lokality	Náboženství	SHP/1		PT Vých. K myšlení v glob.souvislostech: Sociální spoty Jeden svět na školách: díl rasismus část 25-29, diskuse
Vyhledá informace k náboženství, uvede klíčová slova ke křesťanství, islámu, judaismu, hinduismu a buddhismu		SHP/1		
Zaujme postoj k nebezpečí islámského fundamentalismu		SHP/1		
<i>Zaujme postoj k 11.9.2002</i>		SHP/1		
Uvede problémy velkoměst		Sídla		
<i>Vysvětlí rozdíl mezi venkovským a městským</i>	SHP/2			

<i>sídlem(+aglomerace, konurbace, urbanizace)</i>			
<i>Zaujme postoj k problému vylidňování vesnic v ČR, uveďte možné důvody</i>		SHP/2	
Uvede důvody pro migraci, druhy migrace	Migrace	SHP/1	
<i>Vysvětlí problém imigrace a emigrace</i>		SHP/1	
<i>Uvede konkrétní problémy uprchlíků v ČR, navrhne řešení</i>	Migrace, problém imigrantů	SHP/1	
Uvede rozdíl mezi svrchovaným státem a závislým územím, vyhledá v atlase	Politické uspořádání světa	SHP/5	
Ukáže typy hranic-přírodní, umělé	Hranice států	SHP/5	
Vyhledá požadované informace o typech států podle politického uspořádání, velikosti, počtu obyvatel, životní úrovně..., využije různých tematických map v atlase, internetu...	Typy států	SHP/6	
Na internetu vyhledá údaje o daných mezinárodních organizacích (EU, NATO, OSN)	Mezinárodní organizace	SHP/5	
Vysvětlí rozdíl a význam rostlinné a živočišné výroby	Zemědělská výroba	SHP/3	
<i>Pracuje s mapou využití zemědělské půdy ve světě, vyčte požadované údaje</i>		SHP/4	
Ukáže světové obilnice, vyjmenuje nejrozšířenější obilniny		SHP/4	
Na příkladech dokáže význam živočišné výroby, v atlase vyhledá hlavní oblasti		SHP/4	
Uvede příklady vlivu zemědělství na životní prostředí		SHP/4	
Vyhledá odvětví, lokalizuje v mapě, pro	Průmysl		

porovnání požadovaných údajů použije graf,...	-spotřební (textilní, oděvní,kožeděl., obuv., kožeš.,skla, keramiky, dřevozpr., polygr.)	SHP/3	
Vysvětlí rozdíl ve výrobě ve vyspělých a rozvojových zemích	-potravinářský	SHP/3	
Na mapě vyhledá světové zdroje nerostných surovin, vysvětlí význam,uvede příklady	-těžební	SHP/3	
Uvede typy elektráren, jejich vliv na životní prostředí	-energetický	SHP/3	
Vyhledá informace o produktech, vlivech na ŽP	-chemický	SHP/3	
Vysvětlí rozdíl mezi černou a barevnou metalurgií, na mapách lokalizuje místa	-hutnický	SHP/3	
Vysvětlí význam lesů na světě, uvede problémy, zaujme postoj ke kácení deštných lesů	Lesní hospodářství	SHP/4	
V mapě vyhledá údaje o dopravě na světě, porovná dané státy dle daného kritéria	Doprava		
Vysvětlí k proč jsou a ukáže produktovody			
Porovná druhy dopravy a jejich vliv na životní prostředí			
Zaujme postoj k využívání osobních aut, navrhne řešení v městě			
Vyhledá turisticky atraktivní region, připraví upoutávku	Cestovní ruch		
Sleduje dění ve světě,lokální konflikty,problémy v jednotlivých kontinentech	Sledování změn ve světě	SHP/5	

Z9-4-02p ví, jak souvisí přírodní podmínky s funkcí a rozmístěním lidských sídel, na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě

Očekávané výstupy z RVP ZV:životní prostředí (zkratka ŽP 1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy,poznámky
Žák podle svých schopností			
Pracuje s mapou přírodních krajin, vysvětlí rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou	Krajina a člověk	ŽP/1	
Uvede příklady antropogenních typů reliéfu, jejich vliv na krajinu	Typy krajin	ŽP/3	
Na základě hodin čtenářské gramotnosti komentuje dění v regionu, ČR a ve světě,týkající se problémů a ochrany ŽP,zaujímá postoje	Práce s médii, literaturou, internetem	ŽP/2	
Na internetu vyhledá údaje o GPL	Globální problémy lidstva	ŽP/3	

Z9-5-01p popíše rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou

Z9-5-02p vyjmenuje a charakterizuje biomy světa a ukáže je v mapě

Z9-5-03p na základě informací z hodin čtenářské gramotnosti popíše důsledky lidské činnosti na přírodu

Očekávané výstupy z RVP ZV:terénní geografická výuka, praxe, aplikace (zkratka TP 1-3)

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP	PT, přesahy,poznámky
Žák podle svých schopností			
V mapě, plánu vyhledá požadovaný údaj		TP/1	

Při práci s mapou aktivně používá vysvětlivky		TP/2	
Na internetu pracuje s vyhledavačem spojů (např.IDOS)		TP/2	
Uvede důležitá telefonní čísla		TP/3	
Odpoví na otázky ohledně chování v modelových situacích		TP/3	OČZMO
Z9-7-02 p V přírodě se chová ohleduplně k fauně i flóře, chová se tak, aby neohrozil sebe nebo spolužáky			

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně s hodinovou dotací týdně.

Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou, aby ji interpretovali podle svého zájmu a zaměření.

V hodinách hudební výchovy se využívají pěvecké, instrumentální, poslechové i hudebně pohybové činnosti, které jsou vzájemně provázány. K naplňování cílů pomáhají i návštěvy výchovných koncertů.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby rozuměli obecně používaným termínům v hudební oblasti
- vede žáky k vyhledávání informací o hudebních dílech, skladatelích apod.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k utváření vlastního názoru na hudební díla
- poskytuje žákům prostor k vlastnímu hudebnímu projevu

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vyjádření vlastního názoru na hudbu a k respektování názoru ostatních
- vede žáky k pochopení hudby jako komunikačního prostředku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- buduje u žáků zásady slušného chování na kulturních akcích
- vede žáky ke zdokonalování vlastního hudebního projevu
- podporuje v dětech sebedůvěru na základě respektování názorů každého žáka

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní dědictví v hudební oblasti
- buduje v dětech pozitivní postoj k hudebním dílům

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování základních pravidel pro grafický záznam hudby
- vede žáky k dodržování zásad hygieny hlasového projevu

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa a dochází v něm k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Hudební výchova pracuje s estetickým prožitkem vytvořeným audioprezentací a vlastní kreativitou. Tvořivý přístup k práci, vnímání a interpretace vychází z porovnání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Cílem je tedy přispět k sebepoznání žáka a jeho okolního světa prostřednictvím hudebních činností. Pomáhá žákům projevit se a realizovat své představy formou hudebního tvoření. Rozvíjet komunikační dovednosti dítěte a vést k respektování odlišného hudebního názoru a k obhajobě názoru svého. Nedílnou součástí je budování pozitivního vztahu k regionu, jeho pamětihodnostem a esteticky působivým momentům.

Hodiny hudební výchovy se budou realizovat v odborné učebně (aula), event.v prostředí odpovídající náplni hodiny: Sukova síň, kostel, kulturní dům

Časová dotace: 6. – 9. ročník – 1 hodiny týdně

Profil našeho absolventa:

V oblasti znalostí žák:

- pozná základní druhy hudebních forem vokálních i instrumentálních
- určí a demonstuje příklady etapy vývoje hudby
- dle svých možností prakticky využívá znalosti o harmonii a melodii

v oblasti dovedností a schopností:

- ovládá noty v rozsahu jedné až jedné a půl oktávy
- používá hudební terminologii
- samostatně prezentuje výsledky své práce
- spolupracuje
- kriticky hodnotí
- při styku s uměním se chová odpovídajícím způsobem
- zrcadlí své prožitky do hudebního vyjadřování

- hudebně realizuje své myšlenky a představy

v oblasti postojů:

- vnímá estetiku jako nutnou - přirozenou součást životního stylu
- vědomě využívá kulturní podněty ve svém okolí
- zaujme postoj k hudebnímu dílu
- zodpovědně se připravuje do hodin

Klíčové kompetence a strategie jejich rozvíjení:

Kompetence k učení:

- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, pro vlastní hudební realizaci, zařazujeme různé techniky a způsoby hudebního projevu, vedeme žáky k zodpovědnosti, pomáháme žákům s procesem plánování, klademe důraz na sebehodnocení
- vytváříme prostor a organizujeme proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vedeme k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamujeme s různými zdroji informací
- vedeme k aktivnímu osvojení termínů, znaků a symbolů, vyžadujeme znalost užívání, vytváříme prostor pro experimentování, klademe důraz na výsledky vlastního pozorování

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky v realizaci vlastního tvůrčího projevu, povedeme se žákem řízený rozhovor, diskuzi, podporujeme a zařazujeme prezentaci vlastní i skupinové práce
- zařazujeme besedy s významnými osobnostmi nebo besedy o nich
- organizujeme návštěvy kulturních vystoupení
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků, vedem žáky k vyhledávání informací, k porovnávání a formulaci vlastními slovy, zařazujeme práci na PC, využíváme internetu

Kompetence k řešení problému:

- vytváříme prostor pro samostatnou práci, zadáváme adekvátní úkoly, pozorujeme činnost žáka a usměřňujeme ji vzhledem k individuálním schopnostem jedince
- kriticky hodnotíme, chválíme, povzbuzujeme, pomáháme

Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme projektové vyučování, předkládáme rozmanitá témata

Kompetence občanské:

-organizujeme výlety, exkurze, besedy, umožňujeme žákům vytvářet projekty na základě vlastního bádání a pozorování, vedeme k respektování tradic a kulturních památek

Kompetence pracovní:

- seznámíme žáky s bezpečnostními pravidly, dohlížíme na jejich dodržování, seznámíme žáky s řádem odborné pracovny, dbáme na jeho dodržování
- vedeme žáky k zodpovědné přípravě do hodin, dbáme na pracovní zodpovědnost žáka

Hudební výchova 1. - 3. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	Zazpívá v každém ročníku 10 písní Správně dýchá při zpěvu Dodržuje pravidla hlasové hygieny Uvědoměle používá rozezpívání Zazpívá krátkou vzestupnou a sestupnou řadu Zapojí se do zpěvu kánonu ve skupině	Písně - vokální činnost, pěvecké návyky	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) Aplikuje hudební rozhovor Zopakuje zpívané nebo hrané rytmickomelodické motivy	rytmus - melodie, rytmickomelodická cvičení	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj -

	Reaguje na dirigenta Rytmicky doprovází melodii hrou na tělo (tleskání, pleskání, luskání, podupy)		kreativita
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Podle svých možností předvede hru na jednoduché hudební nástroje Zahraje doprovod na improvizovaný nástroj k jednoduché písni	Hra na jednoduché orf. nástroje	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Zapojí se alespoň do tří hudebně pohybových her Pohybem vyjadří melodii, tempo, dynamiku a citový prožitek Pohybuje se chůzí, cvalovým krokem do rytmu	Hudebně pohybové hry - rytmus, tempo, dynamika	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Rozliší zvuk a tón Rozliší zvuky kolem sebe Rozliší hlas sólisty, sboru, mužský, ženský a dětský zpěv Rozliší melodii vzestupnou a sestupnou Rozliší barvu, sílu a tempo melodie	Zvuky, tóny, melodie	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Rozliší píseň a nástrojovou skladbu Rozliší nejznámější hudební nástroje podle zvuku a tvaru Rozliší vážnou a populární hudbu Poslouchá kratší ukázkou hudebního díla nebo vystoupení dětského pěveckého sboru - chápe roli posluchače	Poslech hudebních skadeb	
Orientuje se v jednoduchém notovém zápisu	Rozliší pojmy: notová osnova, nota, houslový klíč	Nota, notová osnova, houslový klíč	

Hudební výchova 4. - 5. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Zapívá 10 písní dle svých individuálních schopností Zapojuje se do zpěvu ve skupině nebo sólo Zapívá se skupinou hymnu ČR Uvede základní údaje o vzniku hymny Chová se důstojně při zpěvu i poslechu hymny Zapívá píseň v durové i mollové tónině Zapívá stupnici s klavírním doprovodem	Zpěv písní - pěvecké dovednosti Hymna ČR	Multikulturní výchova - lidské vztahy

2. základní škola – Škola Propojení Sedlčany
Příkrá 67, 264 01 Sedlčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností je realizuje	Rozliší značky not, pomlk - jejich hodnoty, taktů Čte a píše noty v rozsahu c1 - g2 v houslovém klíči Používá notové písmo v žádoucích tvarech Vytleská podle zápisu jednoduché rytmické cvičení Vysvětlí pojem stupnice Vyjmenuje tóny stupnice C dur Pozná v notovém zápisu repetici	Notový zápis- noty, pomlky, takty Stupnice C dur	
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Doprovodí písně pomocí jednoduchých hudebních nástrojů Reprodukuje jednoduché skladby pomocí Orffových nástrojů	Orffovy nástroje - rytmický doprovod	Osobnostní a sociální rozvoj - osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Rozliší píseň a skladbu Pozná jednoduchou písňovou formu (a - b) Rozliší hudbu vokální a instrumentální Rozliší hudební styly a žánry - taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod. Získává povědomí o hudebních skladatelích (poslechové skladby) Je tolerantní ke všem hudebním žánrům Rozpozná hudební nástroje (dechové, strunné, bicí) Rozliší zvuk orchestru, menšího hud. tělesa a sólisty	Poslechové skladby - hudební skladatelé Hudební styly a žánry Hudební nástroje Orchestr	Multikulturní výchova - kulturní diference
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Zapojí se podle svých schopností do instrumentální hry Zopakuje jednoduchou rytmickou přehru a dohru Zapojí se do jednoduchého rytmického doprovodu ve dvoučtvrtovém a tříčtvrtovém rytmu K hudební otázce vytvoří hudební odpověď (rytmickou)	Rytmizace, melodizace Hudební doprovod	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Rozliší délku, sílu, výšku tónu Rozliší tón akord Rozpozná melodii s různými výrazovými prostředky - popíše melodii, dynamiku, rytmus Upozorní při poslechu na zřetelné harmonické změny	Tón - jeho kvalita Melodie, rytmus, barva, harmonie dynamika	
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností	Taktuje na 2 a 3 doby Při tanci zvládá krok přísunový, cvalový, poskočný Zapojí se do hudebně pohybových her a tanců	Jednoduché taneční kroky Hudebně pohybové hry	Multikulturní výchova - kulturní diference

vytváří pohybové improvizace	Improvizuje při tanci	a tance	
------------------------------	-----------------------	---------	--

Hudební výchova 6

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
na základě svých individuálních schopností se zapojuje do pěveckých aktivit	vokální činnost - písně pro šestý ročník, písně použitelné při Učení v přírodě, koledy, školní písnička	1,2	
dle svých možností vytváří jednoduché doprovody ke známým melodiím	instrumentální činnost – hudební nástroje (Orff) a boohwakery	2	
užívá jednoduché taneční kroky	hudebně- pohybová činnost - jednoduché nepárové tance (např. sirtaki, bosa nova, twist atd.)	5	
sémanticky rozebere úryvek skladby	poslechová činnost - v dané skladbě popíše dynamiku, nástroje, tempo, náladu skladby (problémy a hudba, slavné skladby, Rybova mše, Prodaná nevěsta)	2	

Hudební výchova 7

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
v rámci svých možností užívá většího hlasového rozsahu, s ohledem na hlasové změny u chlapců	vokální činnost - pěvecký projev, hlasové typy, písničky pro sedmý ročník	1,2	VMEGS: lidová píseň naše a menšinová
v rámci svých možností rozvíjí své poznatky a dovednosti v oblasti rytmiky	instrumentální činnost - použití Orffova instrumentáře, boomwhakerů a rytmických pomůcek		

užívá jednoduché taneční kroky při skupinovém tanci	nepárové tance ze šestého ročníku doplněné variacemi (sirtaki) + nové tance (letkis, kankán, macarena)	2	
sémanticky rozebere úryvky známých i méně známých skladeb	skladby týkající se různých hudebních forem (fuga, sonáta, symfonie, muzikál atd.)	3	

Hudební výchova 8

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
rozšiřuje si hlasový rozsah, seznamuje se s melodiemi různých období a žánrů	vokální činnost - písně pro osmý ročník, písně dle výběrů žáků, písně vhodné pro použití během Učení v přírodě, školní písnička	1	VMEGS: Jsme Evropané – rock 60. let Anglie
doprovází písně pomocí rytmické smyčky	využití Orffova instrumentáře, pomůcek, včetně hry na tělo		
užívá jednoduché taneční kroky v párových tancích	seznámení s tanci různých typů (společenské, latinsko-americké, country)- blues, boogie, rufus atd.		
sémanticky rozebere úryvky skladeb různých stylů a období	poslechová činnost - jazz, středověk až 20. století ve vážné hudbě, rock, pop, hip hop atd	3	

Hudební výchova 9

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
dle svých možností se zapojuje do pěveckých aktivit zahrnující repertoár české hudby od středověku po současnost	vokální činnost - písně pro devátý ročník, písně vhodné k Učení v přírodě, školní písnička, písně k poslednímu zvonění	1,2	VMEGS: Jsme Evropané – koledy
volí doprovod k písním podle svého uvážení	použití Orffova instrumentáře nebo jiných vhodných pomůcek		

užívá jednoduché taneční kroky v párových tancích	polka, valčík jako příprava na absol-		
sémanticky rozebere úryvky českých skladeb různých období	poslechová činnost – česká hudba různých stylových období a žánrů	6	
	polka, valčík jako příprava na absolventský ples, slow rock		

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován na 1. stupni s hodinovou dotací v 1. - 3. ročníku a s dvouhodinovou dotací ve 4. a 5. ročníku.

Výtvarná výchova umožňuje rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Naším cílem je umožnit žákům poznávat jejich vnitřní i okolní svět prostřednictvím výtvarných činností, formovat jejich výtvarné myšlení a obohacovat jejich emocionální život.

Žáci si prakticky osvojují různé výtvarné dovednosti, techniky a poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, lidovém umění, pracují s různými materiály, modelují, vytvářejí prostorové objekty. K dalším formám práce patří i besedy s ilustrátory a návštěvy výstav, kde

se žáci učí vnímat umělecká díla.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům ve výtvarné oblasti
- vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby při výtvarných činnostech dokázali volit vhodný postup
- dává žákům prostor k tvořivé práci, k využívání vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- umožňuje žákům vyjádřit prožitý estetický zážitek
- vede žáky k tomu, aby respektovali názory ostatních
- vede žáky k tomu, aby si uvědomili, že vyjádřit se a komunikovat lze i jinak než slovy

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke vzájemné spolupráci při skupinové výtvarné činnosti
- utváří v dětech zásady chování na výstavách či jiných výtvarných akcích

Kompetence občanské

Učitel:

- buduje v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům
- vysvětluje žákům, aby chránili a oceňovali naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vede žáky k tomu, aby se zapojovali do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- vysvětluje žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vede žáky k tomu, aby udržovali čistotu při práci

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa a dochází v něm k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup k práci, vnímání a interpretace vychází z porovnání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Cílem je tedy přispět k sebepoznání žáka a jeho okolního světa prostřednictvím výtvarných činností. Pomáhá žákům projevit se a realizovat své představy formou výtvarného tvoření. Rozvíjet komunikační dovednosti dítěte a vést k respektování odlišného výtvarného názoru a k obhajobě názoru svého. Nedílnou součástí je budování pozitivního vztahu k regionu, jeho pamětihodnostem a esteticky působivým momentům.

Hodiny výtvarné výchovy se budou realizovat v odborné učebně, kmenových třídách a v plenéru.

Časová dotace: 6. - 7. ročník dvě hodiny týdně, 8. a 9. ročník jedna hodina týdně.

Profil našeho absolventa:

v oblasti znalostí žák:

- pozná základní druhy výtvarných technik (malba, kresba, grafika, sochařství, architektura, průmyslový design)
- určí a demonstrovuje příklady etapy vývoje umění
- prakticky používá znalosti o kompozici (barevné, prostorové, lineární)
- vysvětlí a doloží na příkladech pojem a význam užitého umění

v oblasti dovedností a schopností:

- ovládá základy kresby, malby a prostorové tvorby
- používá výtvarnou terminologii
- samostatně prezentuje výsledky své práce
- spolupracuje
- kriticky hodnotí
- při styku s uměním se chová odpovídajícím způsobem

- zrcadlí své prožitky do výtvarného vyjadřování
- výtvarně realizuje své myšlenky a představy

v oblasti postojů:

- vnímá estetiku jako nutnou (přirozenou) součást životního stylu
- vědomě využívá kulturní podněty ve svém okolí
- zaujme postoj k výtvarnému u dílu
- zodpovědně se připravuje do hodin

Zařazení **průřezových témat**:

Klíčové kompetence a strategie jejich rozvíjení:

Kompetence k učení:

- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, pro vlastní výtvarnou realizaci, zařazujeme různé techniky a způsoby výtvarného projevu, vedeme žáky k zodpovědnosti, pomáháme žákům s procesem plánování, klademe důraz na sebehodnocení
- vytváříme prostor a organizujeme proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vedeme k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamuje s různými zdroji informací
- vedeme k aktivnímu osvojení termínů, znaků a symbolů, vyžadujeme znalost užívání,
- vytváříme prostor pro experimentování, klademe důraz na výsledky vlastního pozorování

Kompetence komunikativní:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky v realizaci vlastního tvůrčího projevu, povedeme s žákem řízený rozhovor, diskusi, podporujeme a zařazujeme prezentaci vlastní i skupinové práce
- zařazujeme besedy s významnými osobnostmi
- organizujeme návštěvy výstav a kulturních památek
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků, vedeme žáky k vyhledávání informací, k porovnávání a formulaci vlastního slovy, zařazujeme práci na PC, využíváme internetu

Kompetence k řešení problému:

- vytváříme prostor pro samostatnou práci, zadáváme adekvátní úkoly, pozorujeme činnost žáka a usměrňujeme ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince

- kriticky hodnotíme, chválíme, povzbuzujeme, pomáháme

Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme projektové vyučování, předkládáme rozmanitá témata

Kompetence občanské:

- organizujeme výlety, exkurze, besedy, umožňujeme žákům vytvářet projekty na základě vlastního bádání a pozorování, vedeme k respektování tradic a kulturních památek

Kompetence pracovní:

- seznámíme žáky s bezpečnostními pravidly, dohlížíme na jejich dodržování, vypracujeme "Řád odborné pracovny" a seznámíme s ním žáky, popř. je na základě jejich připomínek upravíme, dbáme na jejich dodržování
- vedeme žáky k zodpovědné přípravě do hodin, dbáme na pracovní zodpovědnost žáka

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

RVP – rámcový vzdělávací program

OSV – osobnostní a sociální výchova

VMEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MUV – multikulturní výchova

EV – environmentální výchova

Výtvarná výchova 1.-3. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti - podobnost, odlišnost, kontrast Přistupuje tvůrčím způsobem k méně obvyklým materiálům Pozná různorodé přírodní a umělé materiály Používá rozličné postupy, techniky a nástroje	Různé výtvarné techniky	
V tvorbě projevuje své vlastní životní	Experimentuje s barvami - tvůrčím způsobem míchá	Hra s barvou	Osobnostní a sociální

zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	a překrývá barvy Rozezná teplé a studené, světlé a tmavé barvy Vyjadřuje se výtvarně v ploše a prostoru Výtvarně vyjádří zkušenosti, zážitky, pocity Dodržuje pravidelné střídání barev, tvarů - rytmus	Tematická malba, kresba Symetrické otisky	výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Vnímá podněty ve svém okolí různými smysly Vyjadřuje se (výtvarně) na základě pohybového a sluchového vnímání Vyhledá významy v náhodných tvarech	Různé výtvarné techniky (frotáž,...)	
Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	Objeví novou výtvarnou hodnotu zdánlivě všedních předmětů Zobrazí tvary a funkce užitkových předmětů (lidských výtvorů) Dotváří přírodniny na základě svých představ Ilustruje literární útvary (pohádky, říkadla, písně) Výtvarně vyjádří jednoduchý děj - posloupnost děje Roztřídí ilustrace nejznámějších dětských ilustrátorů	Práce s krabičkami Užitkové předměty - výtvarné zachycení Ilustrace - ilustrátoři	
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí Vyjadřuje se k tvorbě své i ostatních Toleruje způsoby výtvarného vyjádření ostatních Tvůrčím způsobem spolupracuje s ostatními, respektuje jejich potřeby Vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy		

Výtvarná výchova 4.-5.. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Rozliší kresbu, malbu, tisk Použije vhodnou techniku pro své výtvarné vyjádření Srovnává barvy světlé a tmavé, teplé a studené, odstíny jedné barvy Výtvarně zachytí proporce předmětů bližších a	Kresba, malba, tisk, linie Barva	

	vzdálenějších Pracuje s linií		
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů Rozvrhne objekty do celé plochy Uspořádá objekty do celku na základě jejich výraznosti, velikosti Modeluje podle předlohy, podle vlastní představy	Využití plochy Modelování, reliéf	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	Výtvarně vyjádří vlastní prožitky, zkušenosti, pocity a využívá k tomu vhodné výtvarné prostředky Zachytí postavu v pohybu Rozliší základní tvary lineárního a kresleného písma a užívá ho v nápisech	Prostředky pro vyjádření pocitů, představ, prožitků, fantazie Písmo	
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Výtvarně vyjádří vizuální podněty Vyhledá působivé barevné nebo tvarové kompozice Rozvíjí výtvarnou citlivost pro vztah detailu k celku Objevuje výtvarné hodnoty v barvách, tvarech, přírodninách, přírodních jevech	Různé výtvarné techniky Vnímání okolí - jeho výtvarné vyjádření	
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	Využívá svoji fantazii, tvořivost při výtvarné činnosti Volí a kombinuje prostředky a materiály k výtvarnému vyjádření	Fantazie Různé výtvarné techniky, materiály	
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Pojmenuje malbu, sochu, plastiku, animovaný film, komiks, fotografii - rozliší typy uměleckých děl Vyjádří názor na uměleckou výtvarnou tvorbu, fotografii, film, tiskoviny, elektronická média, reklamu apod Roztřídí ilustrace známých dětských ilustrátorů Rozliší užitek, materiální, technickou a estetickou stránku předmětů	Výtvarné umění Ilustrace - dětské ilustrátory	

Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Zdůvodní a obhájí své výtvarné pojetí Vyjadřuje se k tvorbě své i ostatních Toleruje způsoby výtvarného vyjádření ostatních Tvůrčím způsobem spolupracuje s ostatními a respektuje jejich potřeby Vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy	Komunikace při výtvarné činnosti	Multikulturní výchova - multikulturalita
--	--	----------------------------------	--

Výtvarná výchova 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	Seznámení s pojmy: kresba, malířství, sochařství, architektura	3,4,6,7,1,8,2,8,6,7,5,5,6,1,3	Mezipředmětové vztahy:
Rozliší základní druhy výtvarných technik			dějepis
Určí a demonstruje příklady etapy vývoje umění	Pravěké umění a umění starověku		jazyk český – literatura – kniha
Zaujme postoj k výtvarnému u dílu	Modelování z hrncířské hlíny – jednoduché nádoby, malba, reliéf – práce s papírem, muchláz		matematika – stavby pyramid
Ovládá základy kresby, malby a prostorové tvorby			práce na PC – vyhledávání informací
Samostatně prezentuje výsledky své práce	Písmo – vývoj, funkce, nácvik lineárního grotesku, koláž ze stříhaného písma		
Prakticky používá znalosti o kompozici			Průřezová témata:
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazových vyjádření	Kresba linií – kouře, modelace světlem a stínem – oválné předměty – pojem zátiší		OSV:
Spolupracuje			osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávat, kreativita

Používá výtvarnou terminologii	Lidská postava – proporce, hlava, kresba popř. modelování z hlíny, hlavy loutek		sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
Při styku s uměním se chová odpovídajícím způsobem			morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty
Zrcadlí své prožitky do výtvarného vyjadřování	Koláž – věci kolem nás – kompozice zátiší		
Výtvarně realizuje své myšlenky a představy			VMEGS:
Interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti	Malba: teplé a studené barvy, míchání temperových barev – v pralese		jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření			
Kriticky hodnotí	Práce s informačními technologiemi – vyhledávání na internetu		MUV:
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých vztahů			kulturní diference
	Práce s encyklopediemi, ...		
			EV:
	Prezentace:		vztah člověka k prostředí
	vlastní – popis postupu, jak se podařilo žákovi splnit cíl		
	hodnocení ostatních výstupů formou argumentace s orientací na cíl, osobitou realizaci, materiální připravenost		

	vyhodnocení skupinové práce podle předem stanovených kritérií		
	referát		
	Návštěvy výstav		

Výtvarná výchova 7. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek – výtvarné téma: Lidský duch (pocity, dialogy a postoje)	1,2,3,4,5,6,7,8	Mezipředmětové vztahy:
Poznává základní druhy výtvarných technik			dějepis
Určuje a demonstruje příklady etapy vývoje umění	lidská postava – proporce a pohyb – téma: Lidské tělo – hlava		jazyk český – literatura – kniha
Zaujímá postoj k výtvarnému u dílu			matematika – stavby v proměnách historických slohů
Ovládá základy kresby, malby a prostorové tvorby	výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních popř. fantazií dotvořených prací – téma Vesmír		práce na PC – vyhledávání informací
Samostatně prezentuje výsledky své práce			
Prakticky používá znalosti o kompozici	dekorativní kompozice v užité grafice – využití písma – nácvik grotesku, výtvarná zkratka – piktogram		Průřezová témata:
Vysvětlí a doloží na příkladech pojem a význam užitého umění	klíč – užité umění		OSV:
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazových vyjádření			osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávat, kreativita

Vhodně prezentuje výsledky své činnosti	vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování v experimentálních návrzích – téma: naše třída		sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
Spolupracuje			morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty
Používá výtvarnou terminologii	výtvarné umění – od rotundy po sgrafito (románský sloh, gotika, renesance)		
Při styku s uměním se chová odpovídajícím způsobem			VMEGS:
Zrcadlí své prožitky do výtvarného vyjadřování a výtvarně realizuje své myšlenky a představy	Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, práce s různými materiály (koláž, muchláž, sádrová plastika, kašírování, frotáž,...), kombinované techniky		jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
Interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti	Prezentace:		
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	vlastní – popis postupu, jak se podařilo žákovi splnit cíl		MUV:
Kriticky hodnotí			kulturní diference
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých vztahů	hodnocení ostatních výstupů formou argumentace s orientací na cíl, osobitou realizaci, materiální připravenost		
			EV:
	vyhodnocení skupinové práce podle předem stanovených kritérií		vztah člověka k prostředí
	referát		
	Návštěvy výstav, muzea, procházky po našem městě, památky v našem okolí		

Výtvarná výchova 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek – výtvarné téma: Lidský duch (psychické a fyzické stavy, dojmy a prožitky)	1,2,3,4,5,6,7,8	dějepis
Určuje a demonstruje příklady etapy vývoje umění			jazyk český – literatura
Zaujímá postoj k výtvarnému u dílu	lidská postava – proporce a pohyb – téma: Lidské tělo – proporce – postava v pohybu, studijní kresba ruky		matematika – stavby v proměnách historických slohů
Ovládá základy kresby, malby a prostorové tvorby			práce na PC – vyhledávání informací
Samostatně prezentuje výsledky své práce	výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních popř. fantazií dotvořených prací – téma Živly – jejich projevy, personifikace, důsledky, ničení, spoutání či přemožení)		
Prakticky používá znalosti o kompozici			Průřezová témata:
Vysvětlí a doloží na příkladech pojem a význam užitého umění	dekorativní kompozice v užité grafice – využití písma – návrh přebalu knihy		OSV:
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazových vyjádření			osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávat, kreativita
Vhodně prezentuje výsledky své činnosti	vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování v experimentálních návrzích – téma: můj pokoj, náš byt		sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
Spolupracuje			morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty
Používá výtvarnou terminologii	rozvoj představivosti – téma: mikrokosmos		

Při styku s umění se chová odpovídajícím způsobem			VMEGS:
Zrcadlí své prožitky do výtvarného vyjadřování a výtvarně realizuje své myšlenky a představy	výtvarné umění – baroko, rokoko, realismus		jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
Interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti			
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, práce s různými materiály (koláž, muchláž, sádrová plastia, kašírování, frotáž,..), kombinované techniky, počítačová grafika		MUV:
Kriticky hodnotí			kulturní difference
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých vztahů	Prezentace:		
	vlastní – popis postupu, jak se podařilo žákovi splnit cíl		EV:
			vztah člověka k prostředí
	hodnocení ostatních výstupů formou argumentace s orientací na cíl, osobitou realizaci, materiální připravenost		
	vyhodnocení skupinové práce podle předem stanovených kritérií		
	referát		
	Návštěvy výstav, muzea, procházky po našem městě, památky v našem okolí		
vnímavý k sociálním problémům, dle možností přispívá k jejich řešení	ztvárnění duchovních rozměrů člověka, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, vztah k diverzitám	ETV7	

Výtvarná výchova 9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích	děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek – výtvarné téma: Lidský duch – expresionismus E.Munch	1,2,3,4,5,6,7,8	dějepis
Určuje a demonstuje příklady etapy vývoje umění			jazyk český – literatura
Zaujímá postoj k výtvarnému u dílu	lidská postava – proporce a pohyb – téma: Lidské tělo – proporce – ozvlášťování – pop art, bodyart		práce na PC – vyhledávání informací
Ovládá základy kresby, malby a prostorové tvorby			
Samostatně prezentuje výsledky své práce	výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, popř. fantazií dotvořených prací – téma Stará zeď		Průřezová témata:
Prakticky používá znalosti o kompozici			OSV:
Vysvětlí a doloží na příkladech pojem a význam užitého umění	dekorativní kompozice – návrh potisku látky – P.Gauguin – postimpresionismus		osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávat, kreativita
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazových vyjádření			sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace
Vhodně prezentuje výsledky své činnosti	vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování v experimentálních návrzích – téma: zahradní architektura		morální rozvoj – řešení problémů, hodnoty
Spolupracuje			

Používá výtvarnou terminologii	rozvoj představivosti: z jednotlivostí celek - přezvětšování		VMEGS:
Při styku s uměním se chová odpovídajícím způsobem			jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace
Zrcadlí své prožitky do výtvarného vyjadřování a výtvarně realizuje své myšlenky a představy	výtvarné umění – od impresionismu po postmodernu		
Interpretuje umělecká vyjádření současnosti i minulosti			MUV:
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, práce s různými materiály (koláž, dekoláž, muchláž, asambláž), kombinované techniky, počítačová grafika		kulturní diference
Kriticky hodnotí			
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých vztahů	Prezentace:		EV:
	vlastní – popis postupu, jak se podařilo žákovi splnit cíl		vztah člověka k prostředí
	hodnocení ostatních výstupů formou argumentace s orientací na cíl, osobitou realizaci, materiální přípravenost		
	vyhodnocení skupinové práce podle předem stanovených kritérií		
	referát		
	Návštěvy výstav, muzea, procházky po našem městě, památky v našem okolí, návštěva Prahy		

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah předmětu vychází především ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“ a „Člověk a společnost“.

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty - styl života, zdravotně preventivní chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví vede k sebepoznávání a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Vzdělávání v této oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti. Vede k poznání vlastního chování a napomáhá k jeho zvládnutí. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a jiných společenstvích. Přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Jde tedy o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Žáci si upevňují hygienické, stravovací i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti vědomě odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole, přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi. Respektují změny v období dospívání, význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli. Utváří si a rozvíjí základní sociální dovednosti pro spolupráci i pro řešení situací. Získávají základy uvědomělé komunikace.

Hodiny rodinné výchovy jsou zařazeny do 6., 7., a 8. ročníku druhého stupně a mají dotaci jedné hodiny týdně. Výuka probíhá nejen v kmenových třídách, ale i v učebně informatiky a na škole v přírodě.

V rámci předmětu budeme realizovat primární protidrogový program formou 2–3 hodinových bloků v každém ročníku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

- navozujeme praktické situace, zařazujeme projektové vyučování, vytváříme prostor a organizujeme proces učení tak, aby měl žák možnost

vyhledávat z různých zdrojů, vedeme k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamujeme žáky s různými zdroji informací
- vedeme k sebehodnocení a hodnocení výsledků metod na základě předem a společně stanovených kritérií

Kompetence komunikativní:

- zařazujeme diskusi, společně se žáky vytváříme pravidla diskuse
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů, vedeme žáky k porovnávání a podporujeme je k formulaci vlastními slovy
- zařazujeme práci na PC, využíváme internetu, podporujeme prezentaci výsledků

Kompetence k řešení problému:

- předkládáme k řešení různé problémové situace, vedeme k vnímání situací, podporujeme jejich řešení, diskutujeme, utváříme prostor a bezpečné klima pro sdělování a sdílení jak informací, tak i pocitů
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme

Kompetence sociální a personální:

- zadáváme úkoly, řídíme rozdělení rolí ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, koordinujeme a monitorujeme práci skupiny

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

- RVP – rámcový vzdělávací program
- OSV – osobnostní a sociální výchova
- EV – etická výchova

očekávané výstupy z RVP VZ-9-1-01-16, EV-9-1-01-10			
6.ročník			
Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
vyjmenuje členy rodiny, chápe rodinné vazby, uvědomuje si práva a povinnosti členů rodiny, chápe rozdílné typy výchovy a vliv na rozvoj osobnosti dítěte	rodina, členové rodiny, příbuzenské vztahy, práva a povinnosti, výchova, vliv rodiny na rozvoj osobnosti a sebevědomí dítěte	VZ-01 VZ-01p	
chápe rozdíl mezi pojmy, je si vědom pravidel soužití ve skupině, vyvodí vhodné závěry ohledně pozitivního a negativního vlivu skupiny	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, vztahy a pravidla soužití ve vrstevnické skupině	VZ-01,02 VZ-01p	
chápe rozdíl mezi komunikací verbální a neverbální,	kommunikace – základní techniky, verbální x	VZ-	Modelové hry a situace

komunikací v rodině, mezi vrstevníky, ve společnosti a s neznámými lidmi, procvičuje využívání nabitých komunikačních technik	neverbální, aktivní naslouchání, empatie, asertivita	01,02 EV-01,03,04	zaměřené na osvojení komunikačních dovedností-OSV
rozumí pojmu obtížná, nebezpečná životní situace, uvede na příkladech možnosti zvládnutí, chápe pojmy šikana, kyberšikana, posoudí a adekvátně reaguje na nebezpečné situace	obtížné, nebezpečné situace – zvládnutí, vyjádření emocí, šikana, kyberšikana, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, osobní bezpečí, linky důvěry	VZ-15 VZ-15p EV-09	
vysvětlí a na příkladech uvede základy zdravého stravování, chápe souvislosti mezi stravováním a zdravím, chápe pojmy poruchy příjmu potravy	složení stravy, vliv výživy na zdravotní stav, zásady zdravého stravování, pitný režim, alternativní směry ve výživě, poruchy příjmu potravy	VZ-09 VZ-07p	
chápe pojmy duševní a tělesné zdraví a dává je do souvislostí, vyjádří svůj názor nad pojmem zdravý životní styl a je schopen diskutovat ve skupině, dobrovolně se podílí na programech podporujících zdravý životní styl	duševní a tělesné zdraví, zdravý životní styl, prevence, aspekty zdraví, režim dne, pohybový režim	VZ-05,06 VZ-08p	Režim dne-OSV
rozumí pojmu rizikové chování, je schopen vyjmenovat jednotlivé typy, dává do souvislostí pozitivní cíle a hodnoty a nebezpečí rizikového chování	pozitivní cíle a hodnoty – riziková a autodestruktivní chování	VZ-13 VZ-13p	
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, dává do souvislostí dospívání, intimní hygienu a vhodné sexuální chování	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	Vz-09,11	
vyhodnotí dle svých možností situaci, respektuje daná pravidla a vhodně reaguje v jednotlivých situacích, ví co je evakuační zavazadlo	OČMS – situace, chování, evakuace, základy 1. pomoci, IZS	Vz-16 VZ-16p EV-06	OČMS

očekávané výstupy z RVP VZ-9-1-01-16, EV-9-1-01-10			
7. ročník			
Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
na příkladech vysvětlí problémy v rodině, zamýšlí se nad důvody rozpadu manželství, vysvětlí a uvede příklady náhradní rodinné péče	rodina funkční x nefunkční, problémy v rodině, rozvod, náhradní rodinná péče	VZ-02	
respektuje nabitě znalosti a dovednosti v oblasti komunikace, dokáže přijmout názory druhých, aktivně naslouchat, respektovat druhé nikoli na úkor sebe sama, aplikuje asertivitu	mezilidské vztahy, komunikace, kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující	VZ-05p EV-01,03,04	

v situacích, které si ji vyžadují, je si vědom následků svého chování a jednání, přispívá k vytváření pozitivní atmosféry	dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	,06,07,10	
projevu zodpovědné chování v komunikaci s vrstevníky a neznámými lidmi a rizikovém prostředí, je si vědom nebezpečí elektronické komunikace	bezpečné chování a komunikace – bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	VZ-15	
je schopen vyjmenovat složení zdravé stravy včetně rozložení jednotlivých složek během dne, dává do souvislosti složení stravy, pitný režim a zdraví jedince, je schopen sestavit jídelníček vyvážené zdravé stravy	vliv způsobu stravování na zdraví jedince, obezita, poruchy příjmu potravy	VZ-07	Co jíme?-OSV
posoudí reklamní a jiné klamavé informace, vyvodí správné závěry, nenechá se ovlivnit	manipulativní reklama a informace	VZ-14 EV-05	
chápe pojem zdraví, nemoc, postižení, na příkladech vysvětlí typy onemocnění, příčiny narušení zdraví a možnosti, jak předcházet onemocněním či úrazům, dává do souvislosti pojmy vliv prostředí, zdraví jedince, prevence, respektuje lidi s handicapem, chová se zodpovědně v situacích možného úrazů	člověk ve zdraví a nemoci, typy onemocnění, příčiny narušení zdraví, ochrana před onemocněním či úrazy, vliv prostředí na zdraví jedince, lidé s handicapem, duševní hygiena	VZ-04,06,08 VZ-04p,09	Beseda s člověkem s handicapem-OSV
je schopen vyjmenovat různé typy závislostí, je si vědom důsledků rizikového chování a jejich dopadu na zdraví jedince	autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí zaměřené proti sobě samému, rizikové chování	VZ-13	Zneužívání NL-scénky odmítání NL-OSV
je si plně vědom změn duševních i fyzických v období dospívání, dává do souvislosti se svým chováním a zodpovědným přístupem k sexuálnímu chování, chápe pojem sexuální chování, vysvětlí proč existuje věková hranice pro beztrestný pohl.styk	sexuální dospívání – změny fyzické, duševní, vliv na rozvoj osobnosti, zodpovědný přístup k sexuálnímu chování	VZ-09	
klasifikuje mimořádné situace, chová se adekvátně situaci, správně vyhodnotí situaci i následné postupy, je schopen sbalit si evakuační zavazadlo	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál, jak postupovat, evakuace, 1. pomoc	VZ-16 EV-06	OČMS

očekávané výstupy z RVP VZ-9-1-01-16, EV-9-1-01-10			
8. ročník			
Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
je schopen poznat rozdíly mezi fyzickou a duševní krásou,	hledání vhodného životního partnera, manželství,	VZ-02	

2. základní škola – Škola Propojení Sedčany
Příkrá 67, 264 01 Sedčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

dává do souvislostí vhodné a nevhodné důvody uzavírání manželství, spojuje význam sexuality v kontextu s perspektivním vztahem, založením rodiny a plánovaným rodičovstvím, vyjmenuje faktory stability, je si plně vědom vlivu atmosféry rodiny na rozvoj jedince z hlediska jeho zdraví, zná náležitosti předmanželské smlouvy	rodina, faktory stability, předmanželská smlouva		
rozpozná příznaky šikany či jiného násilí, adekvátně vyhledá či požádá o pomoc, zaujímá odmítavý postoj ke všem formám násilí	násilí ve společnosti – domácí násilí, šikana, sexuální násilí, služby odborné pomoci	VZ-15	Jeden svět na školách – To všechno z lásky - OSV
chápe člověka jako celek, zdraví a nemoc jako složky celostního pojetí člověka, zná základní lidské potřeby a dokáže uvést příklady, chápe pojem civilizační nemoci a je schopen vytvořit preventivní plán onemocnění civilizační chorobou, je si vědom odpovědnosti za své zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie, podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu	VZ-03,07 VZ-03p,14p	
je schopen definovat, co stres způsobuje, jaké jsou jeho následky na zdraví jedince, aplikuje základní techniky předcházení a zvládání stresu	stres a jeho vztah ke zdraví – dovednosti pro předcházení, techniky zvládání stresu a posilování duševní odolnosti, psychohygienu	VZ-10	
zná pojmy, je schopen sebereflexe a sebekontroly, pracuje na vytváření vlastní identity	sebezpoznaní, sebezpojetí - zdravé a vyrovnané sebevědomí a sebezpojetí, utváření identity, seberegulace, sebereflexe-cvičení, zvládání a řešení problémových situací, agrese	EV-02,04,09	
dává do souvislosti pojmy hodnoty, postoje, cíle a vznik závislosti, uvede různé typy závislostí, vyjádří svůj názor na závislosti a diskutuje ve skupině na dané téma	hodnoty, postoje, závislosti, vytváření cílů	VZ-13	Shlednutí filmu s protidrog. tematikou – diskuse-OSV
uvědomuje si odpovědnost za své reprodukční zdraví v souvislosti se zdravým a přístupem k pohlavnímu životu a vyhodnotí rizika předčasného zahájení pohlavního života a nechráněného pohl. styku je si vědom pojmu pohlavní identita a sexualita, analyzuje etické aspekty životních situací, uvědomuje si pojem sexuální zdrženlivost	sexuální dospívání – reprodukční zdraví jedince, sexualita a formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	VZ-12 EV-08	

samostatně využívá osvojené znalosti a dovednosti v oblasti OČMS, rozpozná, reaguje správně, je schopen si sbalit evakuační zavazadlo, ví na koho se obrátit, projevuje odpovědné chování v oblasti poskytnutí 1. pomoci	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, 1. pomoc	VZ-16 EV-06	OČMS
--	--	----------------	------

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Cílem Tělesné výchovy je budovat u dětí pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, poskytnout radostný prožitek z pohybu a vést je k tomu, aby se pohyb stal součástí jejich životního stylu. Pohybové vzdělání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené. Tělesná výchova umožňuje dětem poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení. Učí žáky rozumět těmto omezením a respektovat je u sebe i jiných. Pomáhá vytvářet kolektivní cítění a smysl pro fair play.

Kromě pohybových činností v tělocvičně i na hřišti zařazujeme do hodin tělesné výchovy i kolektivní hry, turistiku, plavání, bruslení, saunování.

Plavecký výcvik

Plavecký výcvik na 1. stupni je povinnou součástí výuky tělesné výchovy. Žáci se účastní výuky plavání, která je realizována ve 2. a 3. ročníku ZŠ v rozsahu 40 hodin. Od 1. 9. 2017 je doprava i výuka hrazena školou.

Výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům v oblasti sportu a tělesné výchovy
- vede žáky k dodržování pravidel sportovních her

Kompetence řešení problémů:

Učitel:

- vede žáky k porovnávání svých výkonů a k hledání cesty, jak je zlepšit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- poskytuje žákům prostor k vyjádření hodnocení svých výkonů
- buduje u žáků kolektivní cítění
- vede žáky k vzájemnému podporování a povzbuzování při dosahování sportovních výkonů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel při sportovních hrách
- ukazuje dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu
- podporuje v dětech sebedůvěru při dosahování sportovních výkonů

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby se zapojovali do sportovních aktivit
- buduje v dětech pocit hrdosti na výkony našich významných sportovců

Kompetence pracovní

Učitel:

- vysvětluje žákům nutnost ochrany zdraví svého i ostatních při sportovních aktivitách
- vede žáky k dodržování pravidel fair play
- vysvětluje potřebu pohybových aktivit pro člověka

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět je na 2. stupni vyučován v časové dotaci 2 hodiny týdně formou vyučovacích dvouhodinových jednotek. Je dělen na skupiny chlapců a

dívek. Kromě toho je obsah předmětu realizován prostřednictvím bloků a kurzů (bruslení 6. až 9. ročník, LVVZ 7. ročník, sportovní kurz 9. ročník; sportovní soutěže a školy v přírodě.). Výuka probíhá v tělocvičně, sportovní hale, na hřišti, na atletickém stadionu, na ledové ploše atd.

Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu a utužovat zdraví. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel jednotlivých sportů, jednání fair-play.

Obsah předmětu se, v případech zdravotního doporučení, realizuje též formou zdravotní tělesné výchovy. Zde se hlavní pozornost klade na správné držení těla, odstranění svalové disbalance (vyrovňovací cviky, jóga, strečink...).

Používané formy a metody: frontální, skupinová, individuální výuka; ukázka, pokus-omyl, výklad. Z průřezových témat jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat OSV, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Znalosti a dovednosti vedoucí k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané v prvouce a hodinách tělesné výchovy na prvním stupni.

Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků sportovních her a dostávají doporučení a příležitost k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

V předmětu se nejvíce rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. sociální
2. komunikativní
3. občanské

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

ČOZ - činnosti ovlivňující zdraví

PD - činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

PU - činnosti podporující pohybové učení

ZTV - zdravotní tělesná výchova

LVK - Lyžařský výcvikový kurz 7. tříd

PT OSV - Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova

OČMS - Ochrana člověka za mimořádných situací

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Předmět je na 2. stupni vyučován v časové dotaci 2 hodiny týdně formou vyučovacích dvouhodinových jednotek. Je dělen na skupiny chlapců a dívek. Kromě toho je obsah předmětu realizován prostřednictvím bloků a kurzů (bruslení 6. až 9. ročník, LVVZ 7. ročník, sportovní kurz 9. ročník; sportovní soutěže a školy v přírodě.). Výuka probíhá v tělocvičně, sportovní hale, na hřišti, na atletickém stadionu, na ledové ploše atd.

Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu a utužovat zdraví. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel jednotlivých sportů, jednání fair-play.

Obsah předmětu se, v případech zdravotního doporučení, realizuje též formou zdravotní tělesné výchovy. Zde se hlavní pozornost klade na správné držení těla, odstranění svalové disbalance (vyrovnávací cviky, jóga, strečink...).

Používané formy a metody: frontální, skupinová, individuální výuka; ukázka, pokus-omyl, výklad. Z průřezových témat jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat OSV, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Znalosti a dovednosti vedoucí k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané v prvnou a hodinách tělesné výchovy na prvním stupni.

Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků sportovních her a dostávají doporučení a příležitost k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech.

V předmětu se nejvíce rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. sociální
2. komunikativní
3. občanské

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

- ČOZ - činnosti ovlivňující zdraví
- PD - činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- PU - činnosti podporující pohybové učení
- ZTV - zdravotní tělesná výchova
- LVK - Lyžařský výcvikový kurz 7. tříd
- PT OSV - Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova
- OČMS - Ochrana člověka za mimořádných situací

Tělesná výchova

1. - 3. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Výstup ZŠ Propojení - Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Zařazuje se pravidelně do pohybového režimu v průběhu Tv i v průběhu vyučování Zapojí se do relaxačně pohybových chviliek během vyučování Dbá na správné držení těla Převléká se samostatně do cvičebního úboru	Pohybový režim, relaxační chvilky	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - psychohygienu

2. základní škola – Škola Propojení Sedlčany
Příkrá 67, 264 01 Sedlčany, tel/fax 318 822 403, www.propojeni.cz

Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Dodržuje pravidla při hrách a soutěžích Zúčastní se utkání podle zjednodušených pravidel minisportu Hází a chytá míč (jednoruč, obouruč) Přihrává jednoruč, obouruč (vrchní, s trčením) Vede míč driblingem Zapojí se do sportovních her - vybíjená, minikopaná Dodržuje pravidla soutěže a jedná a chová se v duchu fair play Účastní se štafetových soutěží Zúčastní se turistických aktivit (chůze v terénu, táboření, ochrana přírody) Zúčastní se plaveckého výcviku a saunování (dle zdravotního stavu) Zapojí se do her na sněhu (bobování, sáňkování) a na ledu - postupně vylepšuje techniku pohybu na bruslích	Hod míčem, přihrávky Míčové hry Turistika Plavání, saunování Hry na sněhu, bruslení	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj - kooperace a kompetice
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Uplatňuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech Uvědomuje si různá nebezpečí a snaží se jim zabránit Dbá na bezpečnost v šatnách, umývárkách a na bezpečnou přípravu a ukládání náradí, náčiní a pomůcek Upozorní na případný úraz nebo zdravotní problém svůj nebo kamaráda	Bezpečnost	
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Reaguje na základní pokyny a gesta učitele Reaguje na pokyny k vlastním chybám Dohodne se na spolupráci družstva		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	Reaguje na základní pokyny a gesta Pojmenuje základní používané náčiní a náradí Reaguje na názvy osvojených cviků Soustředí se na cvičení Zapojí se do pohybových her (honičky apod.) Gymnastika: - Předvede v rámci svých možností kotoul vpřed, skoky prosté z trampolíny snožmo, odraz z můstku, chůze po lavičce i kladince, lezení a posilování na žebřinách, přeskakování, podlézání a přetahování lana, zdolávání překážkové ("opičí") dráhy Rytmická a kondiční cvičení: - Zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty) -Zapojí se do nácviku jednoduchých tanečních kroků -Skáče přes švihadlo snožmo	Gymnastika - viz výstupy Jednoduché taneční kroky (přísunný, poskočný, přeměnný)	

	Atletika: -Reaguje na základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem -Zaujme základní startovní postavení (polovysoký, nízký start) -Zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem -Zlepšuje kvalitu a výkony běhu díky zvládnutí průpravných cvičení -Běhá delší vzdálenosti a zvyšuje uběhnutou vzdálenost podle svých možností	Běžecská abeceda, indiánský běh, rychlý běh - 60m, skok do dálky, vytrvalostní běh hod míčkem	
--	--	--	--

Tělesná výchova 4. - 5. ročník

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	Vysvětlí význam každodenního pohybu pro zdravý vývoj Zapojí se do kondičně zaměřených částí hodin tělesné výchovy Zapojuje se podle svých možností do tělovýchovných činností Projevuje snahu o zlepšení svých výkonů	Význam pohybu pro zdraví	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - psychohygiena
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Zapojuje se do nápravných cvičení během vyučování Popíše a pozná správné držení těla, správné zvedání zátěže, správné dýchání Dbá na přípravu organismu před pohybovou činností a na uklidnění po výkonu Koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele Upozorní samostatně na činnost, která je v rozporu s jeho případným oslabením	Nápravná a protahovací cvičení	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Reaguje na základní pokyny a gesta, signály učitele Uplatňuje základy pravidel bezpečnosti a hygieny při všech sportovních činnostech Uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních činnostech a snaží se jim předcházet Používá vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity Řídí se pokyny při bezpečném uklidu náradí a náčiní	Hygiena a bezpečnost při Tv	

	Upozorní na případný úraz nebo zdravotní problém svůj nebo spolužáka Vysvětlí a popíše vhodné a nevhodné prostředí pro pohyb a sport		
Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Provede podle svých možností nápravu dle pokynů pro zlepšení kvality výkonu, pohybu a jiné sportovní činnosti Opraví spolužáka při chybně provedeném pohybu a poradí mu, jak výkon vylepšit		Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
Jedná v duchu fair-play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Dodržuje pravidla her a soutěží Reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele) Uplatňuje zásady fair-play Chová se ohleduplně ke spolužákům opačného pohlaví Upozorní na přestupky proti pravidlům Reaguje přiměřeně na upozornění na přestupek	Zásady jednání a chování při sportu	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace, sociální rozvoj - kooperace a kompetice
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Rozumí běžně používanému tělocvičnému názvosloví a správně na ně reaguje Cvičí podle jednoduchého popisu Reaguje na pokyny a povely	Základní tělocvičné názvosloví	
Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	Připraví jednoduchou rozcvičku Připraví jednoduchou hru, soutěž pohybovou činností		
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách Porovná výkony s předchozími výsledky Vyhodnotí podané výkony	Měření a posuzování výkonů	

<p>Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</p>	<p>Zajímá se o sportovní výsledky známých sportovců na úrovni školy, regionu, republiky a zapojí se do debaty o nich Vysvětlí myšlenku, smysl a symboly olympijských her</p>	<p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p>Reaguje na pokyny a gesta učitele Gymnastika Reaguje na názvy osvojovaných cviků Poskytne základní pomoc a ochranu při cvičení Předvede kotoul vpřed, vzad, stoj na ruce s pomocí</p>		<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace</p>
	<p>Odrazí se z můstku Předvede roznožku, skrčku přes nářadí odpovídající výšky Předvede chůzi na lavičce, kladině bez pomoci <u>Rytmická gymnastika:</u> Zapojí se do nácviku jednoduchých tanečních kroků a tanců Pohybově vyjádří bytost, zvíře, předmět, náladu Nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví Skáče přes švihadlo <u>Atletika:</u> Pomáhá při přípravě sportovišť - upraví doskočiště, připraví start běžeckých disciplín, vydává povely pro start Skáče do dálky s rozeběhem Zaujme základní startovní postavení (nízký, polovysoký start) Předvede základní techniku běhu, skoku do dálky, hodů míčkem Zlepšuje kvalitu a výkony atletických disciplín díky zvládnutí průpravných cvičení Zapojí se do vytrvalostního běhu a zvyšuje podle svých možností</p>	<p>Gymnastika Jednoduché taneční kroky Běh - rychlý, vytrvalostní Skok daleký Start Hod míčkem</p>	

<p>uběhnoutou vzdálenost Zapojí se do štafetového běhu Předá štafetový kolík <u>Pohybové hry:</u> Zapojí se do pohybových her Reaguje na změnu pravidel známých pohybových her Uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet Dohodne se na spolupráci, jednoduché taktice družstva a dodržuje ji Zapojuje se do jednoduchých herních činností Zapojí se do štafetových soutěží Hází a chytá míč - jednoruč, obouruč (vrchní, s trčením) Vede míč driblingem, nohou Střílí jednoruč, obouruč na koš Zapojí se do sportovních her - vybíjená, minikopaná, přehazovaná, základy softbalu <u>Jiné aktivity:</u> Zúčastní se plaveckého výcviku, saunování dle zdravotního stavu a dle možností školy Účastní se turistických aktivit (chůze v terénu, táboření), dbá při něm na ochranu přírody Zapojí se do her na sněhu (bobování, sáňkování) Postupně vylepšuje techniku pohybu na bruslích</p>	<p>Štafetový běh Míčové hry Přihrávky Vedení míče Plavání Turistika Hry na sněhu Bruslení</p>
---	--

Tělesná výchova 6.-9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
	ATLETIKA		
uplatní atletické dovednosti jako vhodnou přípravu pro další sporty	běhy, skoky, hody, vrhy	TV-9-1-02	

užívá základy techniky jednotlivých disciplín			
rozpozná základní startovní povely			
aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti		TV-9-1-03	
při vytrvalostních bězích uplatní vůli		TV-9-1-02	
náročnější techniky atletických disciplín aplikuje do dalších sportovních oborů		TV-9-2-01	
	SPORTOVNÍ HRY		
při pohybových hrách navazuje a upevňuje mezilidské kontakty	fotbal, basketbal, volejbal, házená, florbal, ringo, frisbee...	TV-9-1-01	PT OSV - sociální rozvoj
hraje fair play		TV-9-3-02	PT OSV - morální rozvoj
rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.)		TV-9-3-01	
základní pravidla uplatňuje je ve hře		TV-9-3-04	
rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře		TV-9-2-01	
aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru		TV-9-3-03	
uplatňuje zkušenosti ze sportovních her v dalších sportech			
řídí sportovní utkání svých vrstevníků	trojboj Borec a Skokan Sedlčan	TV-9-3-06	
rozvíjí rychlost, sílu, vytrvalost, odraz		TV-9-2-02	
	GYMNASTIKA		
aplikuje bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích	akrobacie, přeskok	TV-9-3-06	
provede stoj na ruce, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk	hrazda, bradla	TV-9-2-02	
používá strečinková cvičení k zahřátí a protažení svalstva		TV-9-1-03	Výchova ke zdraví
	BRUSLENÍ		

provede ošetření bruslí	jízda vpřed, vzad, obraty, zastavení, změny směru	TV-9-1-03	
respektuje bezpečnostní pokyny		TV-9-2-01	
bezpečně se pohybuje na bruslích		TV-9-2-02	
	LYŽOVÁNÍ - LVK 7. ročník		
provede ošetření lyží		TV-9-2-01	
zvládá klasickou techniku běhu na lyžích	lyže -sjezdovky, běžky, snowboard		
provede bezpečné zastavení na lyžích		TV-9-2-02	
sjede bezpečně sjezdovku	Činnosti a inf. podporující korekce zdrav. oslabení	TV-9-1-05	
ukáže jednoduché prvky techniky při jízdě			
předvede první pomoc při úrazu na lyžích	Speciální cvičení		LVK
	ČLOVĚK A SPORT		
	zdraví		
používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je využít v denním režimu	denní režim	ZTV-9-1-02	Výchova ke zdraví
posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...)		TV-9-1-04	
pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví	Činnosti a inf. podporující korekce zdrav. oslabení	TV-9-1-02	
zvládá úpravu pohybové zátěže podle podmínek a aktuálního zdravotního stavu		ZTV-9-1-02	
uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdrav. oslabení		ZTV-9-1-01	
aktivně se vyhýbá činnostem zhoršujícím zdravotní oslabení		ZTV-9-1-03	
vyjmenuje významné představitele vybraných sportovních odvětví v historii a současnosti, vyjmenuje některé zásady olympijské charty		TV-9-3-02	

MINIMÁLNÍ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V RÁMCI PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

Činnosti ovlivňující zdraví

<i>usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí</i>		TV-9-1-02p	
<i>cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy</i>		TV-9-1-03p	
<i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem</i>		TV-9-1-04p	
<i>vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity</i>		TV-9-1-04p	
<i>uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného</i>		TV-9-1-05p	
<i>uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování</i>		TV-9-1-05p	
	<i>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</i>		
<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i>		TV-9-2-01p	
<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků</i>		TV-9-2-02p	
	<i>Činnosti ovlivňující pohybové učení</i>		
<i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka</i>		TV-9-3-01p	
<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka</i>		TV-9-3-04p	
<i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je</i>		TV-9-3-05p	
<i>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>		TV-9-3-06p	

	Zdravotní tělesná výchova		
vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení		ZTV-9-1-03p	

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika učebního předmětu - 1. stupeň

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje v každém ročníku 1. stupně jednu hodinu týdně. Dle potřeby jej spojujeme s hodinami výtvarné výchovy.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vede k utváření pozitivního vztahu k vlastní práci i k práci ostatních a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce. Vede k dalšímu rozvoji životní i profesní orientace. Cílem je i osvojit si základy bezpečnosti zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce a hodnocení své práce.

Pracovní činnosti se zaměřují na základní praktické dovednosti a návyky při práci s různými materiály. Je to složka nezbytná pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové činnosti žáků.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti zahrnuje práce s drobným i přírodním materiálem, modelínou, papírem, kartonem, textilem, montážní a demontážní práce, pěstitelské práce, přípravu pokrmů - stolování, seznámení s lidovými řemesly. Nezbytnou součástí je udržování pořádku a čistoty při práci a dodržování pravidel bezpečnosti při zacházení s různými nástroji.

Výchovné a vzdělávací postupy, které napomáhají rozvíjet klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k plánování činností při náročnější práci
- vede žáky k dodržování pracovního postupu
- vede žáky k poznávání vlastností běžných materiálů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům různé varianty postupů, ti pak zvolí ten nejvhodnější
- vede žáky k využívání již získaných dovedností

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke vzájemné pomoci při práci s různými materiály
- dává žákům podněty a příležitosti pro prezentaci vlastní práce

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke vzájemné spolupráci ve dvojici i ve skupině
- vede žáky ke vzájemné ohleduplnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k pochopení vlivu různých činností na životní prostředí
- vytváří u žáků pozitivní vztah k výsledkům lidské práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- utváří u žáků základní pracovní návyky
- vede žáky ke správnému a bezpečnému používání různých nástrojů
- vede žáky k tomu, aby odváděli dle svých možností co nejkvalitnější práci
- vede žáky k hospodárnému využívání materiálů

Pracovní činnosti 1. - 3. ročník

Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Pozná různé druhy materiálů, jejich vlastnosti a různé způsoby zacházení s nimi (mačkání, trhání, skládání, stříhání, lepení...) Zhotoví jednoduché výrobky Rozpozná jednoduché pracovní pomůcky (nůžky, jehla, špejle, textil, drátek...), přírodní materiály (šišky, kamínky, listy, jeřabiny...) a zachází s nimi podle pokynů	Práce s různými materiály - papír, textil, model. hmota, plasty, přírodniny	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Provádí tyto činnosti: přehne, složí, slepí, vystřihne, obkreslí, navlékne, přišije, vymodeluje Podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročním obdobím Dodržuje pravidla bezpečnosti při zpracování materiálů a zásady hygieny Udržuje pořádek na pracovním místě Zachází opatrně s pracovními nástroji Hlásí každé poranění	Jednoduché pracovní postupy	

Pracovní činnosti - Konstrukční činnosti

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Zachází s díly dostupných stavebnic Zhotoví dle fantazie jednoduché výrobky Demontuje výrobek a uklidí díly stavebnice Dodržuje pravidla bezpečnosti a zásady hygieny při práci	Sestavování modelů, montáž a demontáž	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

Pracovní činnosti - Pěstitelské práce

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
-------------------------	---------------------------	-------	------------------

Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	Zaznamená počasí, jeho změny a zhodnotí ho Jmenuje a popíše činnosti a práce na poli a zahradě v jednotlivých ročních obdobích Vypěstuje rostlinu ze semene, pozoruje její růst	Práce na poli a na zahradě Pěstování hrachu	
Pečuje o nenáročné rostliny	Pečuje o nenáročné pokojové rostliny - zalévá, otírá prach, kypří půdu, přesazuje Dodržuje zásady hygieny a pravidla bezpečnosti při práci se zemí	Péče o pokojové rostliny	

Pracovní činnosti -Příprava pokrmů

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Prostře stůl pro jednoduché stolování Uklidí stůl, své místo po stolování	Příprava jednoduché tabule	
Chová se vhodně při stolování	Používá správně příbor Dodržuje pravidla stolování	Pravidla stolování	

Pracovní činnosti 4. - 5. ročník

Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	Pozoruje jednotlivé materiály a popíše jejich vlastnosti Vytvoří výrobky z různých materiálů Dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu Pracuje i podle své vlastní představy Dbá na bezpečnost práce	Práce s různými materiály Vlastnosti materiálů	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	Vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím podle jednoduchého návodu Podílí se na zhotovení Moreny Uvede příklady lidových řemesel	Lidové tradice	
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a	Vybere k danému materiálu vhodnou pomůcku Popíše pracovní postup	Pomůcky, nástroje, náčiní	

náčiní vzhledem k použitému materiálu	Upraví si pracovní plochu, aby nedošlo k poškození		
Udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Udrží pořádek na svém pracovním místě Dodržuje zásady hygieny Zachází s pracovními nástroji opatrně a bezpečně Dodržuje důsledně pracovní řád při práci s nástroji a pomůckami Hlásí každé poranění Ošetří jednoduché zranění	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	

Pracovní činnosti - Konstrukční činnosti

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Dle možností sestaví z dílů stavebnice výrobek podle návodu i podle vlastní představy Demontuje výrobek a uloží díly stavebnice	Práce se stavebnicí - montáž a demontáž	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	Využívá návod při montáži Dodržuje pracovní postup podle slovního návodu i náčrtku	Práce s návodem	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Udrží pořádek na svém pracovním místě Dodržuje zásady hygieny při práci Spolupracuje s ostatními při montáži i demontáži Hlásí každé poranění Ošetří jednoduché zranění	Zásady hygieny a bezpečnosti	

Pracovní činnosti - Pěstelské práce

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
-------------------------	---------------------------	-------	------------------

Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Dle možností vypěstuje rostlinu ze semene Pozoruje růst rostliny Provádí jednoduché pokusy, vedoucí ke zjištění základních podmínek pro růst rostlin	Práce s rostlinami	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Dle možností pečuje o nenáročnou pokojovou rostlinu	Pokojové rostliny - péče o ně	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Pojmenuje nástroje a pomůcky pro pěstitelské práce Zapojí se příležitostně podle potřeby do úpravy okolí školy, zvolí k tomu vhodné nářadí	Nářadí, náčiní	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Zachází bezpečně s nářadím pro pěstitelské práce Hlásí každé poranění, ošetří jednoduché zranění	Bezpečnost a hygiena při práci	

Pracovní činnosti - Příprava pokrmů

Očekávaný výstup - Žák:	Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	Pojmenuje základní vybavení kuchyně a zná jeho uložení Vhodně využívá vybavení kuchyně	Vybavení kuchyně	
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Připraví jednoduchý pokrm Popíše postup přípravy jednoduchého pokrmu Připraví dle receptu suroviny na přípravu pokrmu Udržuje čistotu a pořádek pracovní plochy Uklidí pracovní plochu	Příprava jednoduchých pokrmů	
Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Chová se vhodně při stolování (v jídelně, restauraci) Dodržuje pravidla stolování	Pravidla stolování a společenské-ho chování	

Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Udržuje pořádek a čistotu v kuchyni Dodržuje zásady bezpečnosti při zacházení s elektrickými spotřebiči používanými v kuchyni Je poučen o různé dlouhé době trvanlivosti potravin a nezávadnosti ovoce a zeleniny Zachází bezpečně s kuchyňským náčiním Hlásí každé poranění v kuchyni Poskytne první pomoc při malém úrazu v kuchyni	Bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni Zacházení s elektrickými spotřebiči První pomoc	
--	--	--	--

Charakteristika učebního předmětu Pracovní činnosti - 2. stupeň

Tematické okruhy vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* jsou na druhém stupni v rámci předmětu *Pracovní činnosti* vyučovány takto:

- 6. ročník – *Práce s technickými materiály* (1 hodina týdně)
- 8. ročník - *Příprava pokrmů* (1 hodina týdně)
- 9. ročník – *Svět práce* (1 hodina týdně)

Tematický okruh *Design a konstruování* je obsažen ve volitelném předmětu *Technické práce*

5.9.2 Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály

Charakteristika učebního předmětu

Hlavními cíli výuky jsou:

- získání základních a praktických pracovních dovedností a návyků při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů, mj. také s ohledem na bezpečnost při práci
- seznámení se s vybranými materiály a jejich základními vlastnostmi, volba vhodných pomůcek a nářadí
- osvojení jednoduchých pracovních postupů a technik
- orientace v různých oborech lidské činnosti, utváření představ o další profesní dráze

- vytváření pozitivního vztahu k práci

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žák vybírá, vyhledává a užívá vhodné postupy při práci, experimentuje, výsledky porovnává a svou praxi uvádí v soulad s osvědčenými postupy a metodami bezpečné práce

Kompetence pracovní

- žák vhodně volí strategie a zaměření činností

Kompetence k řešení problému

- žák vnímá, rozpozná a chápe problém a snaží se naplánovat nejvhodnější řešení
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, obhájí svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- dokáže zhodnotit svůj podíl na případné skupinové práci
- poskytne pomoc a poradí spolužákovi

Kompetence občanské

- žák chápe ekologické souvislosti a rozhoduje se v zájmu ochrany zdraví svého i ostatních
- dodržuje vymezená pravidla (dílenský řád), plní své povinnosti a závazky

Pracovní činnosti – Práce s technickými materiály 6. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Dbá na bezpečnost práce v dílně, při práci s nářadím a nástroji, s materiály, dbá na bezpečnost práce s elektrickým proudem, dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny, bezpečnostní předpisy Poskytne první pomoc	Bezpečnost práce Vybavení dílny	ČSP-9-1-05 ČSP-9-2-04	
Provádí jednoduché práce s technickými materiály Dodržuje technologickou kázeň	Základy práce s materiály (dřevo, plasty, kov)	ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02	

Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů a pracovních pomůcek Organizuje a plánuje svoji činnost Užívá technickou dokumentaci, připraví si jednoduchý náčrt výrobku	Vlastnosti materiálů Technická dokumentace	ČSP-9-1-03 ČSP-9-1-04	
Sestaví podle návodu, náčrtku, plánu, programu daný model Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří jejich funkčnost Provádí montáž a demontáž a údržbu jednoduchých zařízení	Práce se stavebnicemi a modely Montáž a demontáž Technická dokumentace	ČSP-9-2-01 ČSP-9-2-02 ČSP-9-2-03	

5.9.3 Pracovní činnosti – Příprava pokrmů

Charakteristika učebního předmětu

Tematický okruh Svět práce se zaměřuje na utváření a rozvíjení těch praktických dovedností a znalostí žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života. Přípravuje žáky na přechod ze základní školy na školu střední a do zaměstnání, učí je přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování, rozvíjí jejich samostatnost při rozhodování a upevňuje jejich adaptační schopnosti v nezvyklých životních situacích. Rozšiřuje poznatky žáků o světě práce a učí je se na základě dostupných informací správně rozhodovat o volbě budoucího profesního zaměření a o výběru vhodného povolání. Rozvíjí komunikativní dovednosti žáků. Důležitým prvkem výuky je prevence negativních životních postojů a psychických selhání žáků v případě neúspěchu, nácvik různých způsobů chování, jednání a reagování v situacích spojených se vstupem do zaměstnání.

V 9. třídě je vyučována 1 hodina týdně, nebo dvouhodinový blok jednou za 14 dní. Výuka probíhá ve kmenových třídách, nebo ve vhodně stanovených specializovaných učebnách (aula, počítačová učebna). Protože si žáci v průběhu výuky osvojují důležité dovednosti, využívají se činnostní a aktivizační vyučovací metody. Tyto metody se střídají a vždy je uplatňován individuální přístup ke každému žákovi. Využívané metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

V předmětu jsou uplatňovány minimální očekávané výstupy v rámci podpůrných opatření.

Metody a strategie použité ve výuce:

Speciální testy (inventáře zájmů, hodnot, osobních předpokladů, vlastností, dovedností a schopností)

Úřední i osobní dotazníky, rozmanité formuláře a tiskopisy

Práce s rozmanitými informačními materiály (letáky, prospekty,)

Práce s inzeráty z tisku, sestavování vlastních inzerátů, formulování vlastních nabídek

Sestavování životopisů, úředních dopisů případným zaměstnavatelům

Modelové situace, případové studie, scénky
Návštěva ÚP
Exkurze do různých podniků
Metody RWCT (myšlenková mapa, brainstorming, volné psaní)
Rozhovor, sebehodnocení
Diskuse
Skupinová, párová práce
Práce s PC
Pracovní listy
Projekty

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- střídáme různé metody formy práce (viz metody použité ve výuce výše)
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce s pracovními listy, projekty...) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry...), vedeme žáky k zodpovědnosti
  - seznamujeme žáky s různými zdroji informací
  - navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů, rozhovory...), zařazujeme projektové vyučování

Kompetence pracovní

- vhodně volíme strategie a zaměření činností
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí

Kompetence k řešení problému

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení
- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, PC, internet.....)
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme....

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně, vedeme s žákem řízený rozhovor
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby, dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem

- řídíme diskusi
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, dopisy, formuláře, letáky...), vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy
- zařazujeme práci na PC, využíváme internet
- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka k vhodné komunikaci v různých situacích běžného života

Kompetence občanské

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe

Kompetence sociální a personální

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce
- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině
- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování
- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

SP – Svět práce

Pracovní činnosti - Příprava pokrmů 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
žák pojmenuje zásady zdravé výživy, je schopen se jimi řídit při přípravě pokrmů	výživa člověka zásady zdravé výživy studená kuchyně	ČSP-9-5-01,02 ČSP-9-5-03,04	
žák získá základní teoretické znalosti a praktické dovednosti a návyky při přípravě domácí stravy, používá vhodné suroviny	příprava stravy v domácnosti polévky		

aplikuje zásady správného stolování, dodržuje zásady společenského chování	zásady správného stolování, spol.chování u stolu saláty		
žák se orientuje při výběru potravin, vhodných k přípravě příslušného pokrmu (studená kuchyně, polévky, saláty, sladké pokrmy, hlavní pokrmy, moučníky...)	nákup a skladování potravin vánoční cukroví		
žák si sám volí vhodné pomůcky a náradí při přípravě pokrmů	přípravné práce v kuchyni přílohy		
osvojí si jednoduché pracovní postupy a techniky (práce v kuchyni, tepelná úprava potravin, nákup a skladování potravin...)	tepelná úprava pokrmů sladké pokrmy		
připraví jednoduchý pokrm z potravin jak živočišného, tak rostlinného původu, včetně přílohy	potraviny živočišného původu a jejich zpracování hlavní pokrm		
	pochutiny hlavní pokrm		
vyjmenuje různé způsoby uskladňování potravin, pojmenuje jejich výhody a nevýhody	polotovary, konzervy, zmrazené potraviny moučníky		
	stravování za mimořádných podmínek nepečené dezerty		
žák používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje elektrické spotřebiče	vybavení kuchyně obsluha spotřebičů		
žák dodržuje pravidla bezpečnosti při práci	zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci v kuchyni		
žák vyhledá informace o stravovacích návycích a zvycích jiných krajů	stravování ve světě		člověk a jeho svět člověk a společnost člověk a příroda
vytváří si pozitivní vztah k práci			člověk a svět práce

žák aktivně pracuje samostatně při shánění potřebných informací žák spolupracuje se skupinou, komunikuje a spolupodílí se na přípravě pokrmů	samostatná práce žáků (různé zdroje shánění informací, receptů...) práce ve skupinách (společné vaření ve skupinách, nákupy, hospodaření s financemi....)		
---	--	--	--

5.9.4 Pracovní činnosti – Svět práce

Charakteristika učebního předmětu

Předmět Základy ekonomiky a účetnictví se zaměřuje na utváření a rozvíjení těch praktických dovedností a znalostí žáků, které jsou předpokladem pro jejich budoucí úspěšné začlenění do pracovního života. Učí je přebírat osobní odpovědnost za vlastní rozhodování, rozvíjí jejich finanční gramotnost, samostatnost při rozhodování a upevňuje jejich adaptační schopnosti v nezvyklých životních situacích. Rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, ekonomice, finanční gramotnosti a učí je se na základě dostupných informací správně rozhodovat ve světě financí. Důležitým prvkem výuky je prevence negativních životních postojů v případě obtížné životní situace a nácvik různých způsobů chování, jednání a reagování v situacích spojených s řešením finančních problémů. Důraz je kladen na rozumné hospodaření s penězi.

V 9. třídě je vyučována 1 hodina týdně, nebo dvouhodinový blok jednou za 14 dní. Výuka probíhá ve kmenových třídách, nebo ve vhodně stanovených specializovaných učebnách (počítačová učebna). Protože si žáci v průběhu výuky osvojují důležité dovednosti, využívají se činnostní a aktivizační vyučovací metody.

Metody a strategie použité ve výuce:

Úřední i osobní dotazníky, rozmanité formuláře a tiskopisy
Práce s rozmanitými informačními materiály (letáky, prospekty, www stránky)
Práce s inzeráty z tisku, sestavování vlastních inzerátů, formulování vlastních nabídek
Modelové situace
Metody RWCT (myšlenková mapa, volné psaní)
Rozhovor, sebehodnocení
Diskuse
Hry

Práce s PC Pracovní listy

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- střídáme různé metody formy práce (viz metody použité ve výuce výše)
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce s pracovními listy, ...), vedeme žáky k zodpovědnosti
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (literatura, Pc – tabulkový procesor, internet...)
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů, ...)

Kompetence pracovní

- vhodně volíme strategie a zaměření činností
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí

Kompetence k řešení problému

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení
- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, PC, internet.....)
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme....

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby, dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem
- řídíme diskusi
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, formuláře, letáky...), vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy
- zařazujeme práci na PC, využíváme internet

Kompetence občanské

- využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, demonstrujeme ukázky z praxe

Kompetence sociální a personální

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce

- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině
- předkládáme rozmanitá témata
- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

SP – Svět práce

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
SVĚT PRÁCE			
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech, prostředcích a objektech vybraných profesí - vyhledá požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní u vybraných profesí - posoudí rovnost příležitostí na trhu práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách	trh práce	ČSP 9-8-01 ČPS 9-8-01p	
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - <i>posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlednutím k potřebám běžného života</i>	volba profesní orientace	ČPS 9-8-02 ČPS 9-8-02p	OSV – seberegulace a sebeorganizace
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v systému vzdělávání - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání - vyhledá náplň vybraných učebních a studijních oborů - zjišťuje informace o přijímacím řízení vybraných škol	možnosti vzdělávání	ČPS 9-8-03 ČPS 9-8-03p	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá pracovní příležitosti v obci (regionu)	zaměstnání – příležitosti v obci (regionu)		

<ul style="list-style-type: none"> - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - navrhne různé způsoby hledání zaměstnání - napíše strukturovaný životopis - aktivně se účastní modelového pohovoru u zaměstnavatele - orientuje se v problémech nezaměstnanosti a možnostech nabízených úřadem práce - uvede příklady práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů <p><i>- prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání</i></p> <p><i>- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů</i></p> <p><i>- byl seznámen s možnostmi využití poradenské možnosti v případě neúspěšného hledání zaměstnání</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - způsoby hledání zaměstnání - životopis - pohovor - úřad práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	ČPS 9-8-04	
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s druhy a strukturou organizací - orientuje se v nejčastějších formách podnikání <p>- uvede výhody a nevýhody podnikání</p> <p>- vyhledá různé možnosti drobného a soukromého podnikání v obci (regionu)</p>	podnikání	ČPS 9-8-04p	

5.10 Volitelné předměty

5.10.1 Konverzace v Aj

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět anglický jazyk na 2. stupni. Od 8. ročníku jsou vyučovány 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve skupinách, maximální počet žáků by ideálně neměl překročit počet 12. Výuka konverzace v anglickém jazyce probíhá ve vhodně vybavených jazykových učebnách, popř. v běžné třídě. Výuka ve skupinách probíhá podle rozvrhu v rámci jednoho ročníku vždy dvě vyučovací hodiny. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům.

Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené

především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické hry a soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou začleněna průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova.

Žáci **se speciálními vzdělávacími potřebami** dostávají bezplatně podpůrná opatření, rozčleněná do pěti stupňů. Je uplatněn princip individualizace a diferenciací.

Výuka žáků s **LMP** je ovlivněna mírou jejich postižení, žákům je dán potřebný čas pro pochopení látky, spojený s praktickou činností podle tématu. Při stanovování konkrétních cílů se vychází z žakových aktuálních možností (specifikováno v PLPP), tyto cíle a očekávané výstupy mají činnostní povahu. Žáci s LMP jsou motivováni k samostatnému myšlení a získávání informací. Prakticky zaměřený jazykový základ je předpokladem pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede k toleranci a vytváří podmínky pro spolupráci i mobilitu žáků v jejich osobním životě i budoucím pracovním uplatnění. Metody, formy a tempo práce je přizpůsobeno žakovým aktuálním možnostem. Žáci jsou motivováni pochvalou a pozitivním hodnocením.

S žáky **nadanými a mimořádně nadanými** se pracuje podle plánu PLPP/ IVP.

Metody a strategie použité ve výuce:

Poslech

Doplnění informací získaných poslechem

Dramatizace příběhu

Rozhovor ve dvojici

Získávání a poskytování informací různého charakteru

Popis místnosti, obrázku, spolužáka

Hry

Kartičky se slovy, větami, obrázky

Písničky

Doplňovací cvičení

Skupinová, párová práce

Myšlenková mapa

Práce s textem

Práce s PC

Pracovní list

Brainstorming

Pexeso

Projekty
Pětílístek
Psaní s nápovědou
Volné psaní
Kmeny a kořeny
Čtení s předvídáním
Čtení s porozuměním
Překlad (z mateřského jazyka do cizího i naopak)

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- střídáme různé metody a formy práce (viz metody použité ve výuce výše)
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce s pracovními listy, projekty...) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry...)
- vedeme žáky k zodpovědnosti
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (slovníky, cizojazyčná literatura, Pc-výukové programy, Internet.)
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů - nákupy, restaurace, vaření, cestování, rozhovory.), zařazujeme projektové vyučování

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

vhodně volíme strategie a zaměření činností

zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí (projekty o rodném městě, škole, rodině...)

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení
- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, Internet..)
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme....

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky především ústně (ústní zkoušení, rozhovory, formování myšlenek, ústní cvičení, písničky...), ale také písemně (písemné kontrolní testy, domácí úkoly, pracovní listy, projekty, popisy situací a věcí...), vedeme s žákem řízený rozhovor
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby (slovíčka z každodenních situací, texty písní, lidové zvyky a tradice...), dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem
- řídíme diskusi
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, pohádky, povídky, recepty, texty písní, dopisy...), vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy
- zařazujeme práci na PC-výukové programy, využíváme Internet (slovník...)
- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka k vhodné komunikaci v různých situacích běžného života (nákupy, restaurace, služby, kultura, sport, lékařství...)

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce
- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině
- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování
- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu

Seznam zkratk, používaných v učebních osnovách (výstupy RVP)

PP – Poslech s porozuměním 1 - 2

M - Mluvení 1 - 3

ČP - Čtení s porozuměním 1 – 2

P – Psaní 1 – 3

Konverzace AJ 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Na daná témata čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Introducing Giving information about yourself Meeting new people, Everyday expressions Shops, Shopping At the clothes shop Food, Meals At the restaurant Travelling At the hotel Daily routines Free time activities Family and friends Making a phone call Culture, TV, Films Holidays, Festivals English speaking countries (GB)	ČP 2	Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Rozumí obsahu jednoduchých textů a autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky		ČP 1, PP 1	
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci		PP 2	
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu či promluvy		PP 1, 2	
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova		ČP 1	
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se možných situací souvisejících s danými tematickými okruhy, ústní sdělení v přiměřené kvalitě prezentuje		M 2, P 2	
Používá gramatické jevy a struktury odpovídající jazykové úrovni předpokládané u průměrného žáka jeho věku		M 3, P 3	
Používá přiměřenou slovní zásobu		M 3, P 3	
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		M 1	
Vyžádá jednoduchou informaci		M 1, P 1	
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích		M 1	
Jednoduchým způsobem hovoří na daná témata		M 1	

Konverzace AJ 9. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Na daná témata čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Asking for and giving instructions Directions Health	ČP 2	Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Rozumí obsahu jednoduchých textů a autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	At the doctor Describing appearances, characters The Czech Republic My town	ČP 1, PP 1	
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	Education, School Sports and games Jobs, Career	PP 2	
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu či promluvy	My future plans Weather	PP 1, 2	
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova	Environmental protection The media, Culture Nature, Animals, Plants	ČP 1	
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se možných situací souvisejících s danými tematickými okruhy, ústní sdělení v přiměřené kvalitě prezentuje	Holidays English speaking countries (USA, American English)	M 2, P 2	
Používá gramatické jevy a struktury odpovídající jazykové úrovni předpokládané u průměrného žáka jeho věku		M 3, P 3	
Používá přiměřenou slovní zásobu		M 3, P 3	
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		M 1	
Vyžádá jednoduchou informaci		M 1, P 1	
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích		M 1	
Jednoduchým způsobem hovoří na daná témata		M 1	

5.10.2 Přírodovědná praktika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodovědná praktika si mohou zvolit žáci 7. – 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně. Vyučovací předmět přírodovědná praktika doplňuje a prohlubuje učivo vzdělávacího oboru Člověk a příroda o praktické pozorování a zkoumání přírodních zákonitostí a komplexní rozšíření vědomostí. Je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě a vytváření postojů, které jsou v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.

Nejčastější formy realizace předmětu jsou přírodovědné vycházky, badatelská činnost, krátkodobé projekty, skupinová práce, pokusy a laboratorní práce.

Předmět Přírodovědná praktika úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a s průřezovým tématem Environmentální výchova.

V předmětu se nejvíce rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. řešení problému
2. pracovní
3. občanské
4. komunikativní

Vyučovací předmět: Přírodovědná praktika 7.-9. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV - praktické poznávání přírody

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
- účastní se aktivně exkurzí a terénních pozorování, sbírá materiály a data pro další pozorování	praktické metody poznávání přírody	P-9-8-01	
- pracuje bezpečně s biologickými, chemickými a fyzikálními pomůckami		P-9-8-02	CH – laboratoř

- připravuje, zhotovuje a pozoruje mikroskopické preparáty	tvorba preparátů	P-9-8-01	PŘ - preparační sady
- na základě předloženého pracovního postupu vypracuje laboratorní práci, zpracuje výsledky laboratorní práce a vytvoří protokol	laboratorní práce	P-9-8-01	CH - laboratoř
- prakticky určuje organismy v okolí školy - pracuje s určovacími klíči, atlasy a odbornou literaturou, vyhledává potřebné informace pro další ověřování hypotéz - popíše vztahy mezi jednotlivými organismy	organismy v okolí školy	P-9-8-01 P-9-7-03	
- určuje ekosystémy na Sedlčansku - na základě pozorování popíše podmínky a nároky na život a běžné organismy ve vybraných ekosystémech	ekosystémy	P-9-7-02	
- diskutuje o otázkách životního prostředí ve světě, ČR, regionu a obci - hledá souvislosti mezi globálními problémy a jejich dopadem na životní prostředí	ochrana přírody a životního prostředí	P-9-7-04	
- zpracovává krátkodobé projekty na zadané téma	projekty		

5.10.3 Domácnost - šití

Povinně volitelný předmět Domácnost – šití pracuje se základními znalostmi a dovednostmi v kultuře odívání a rozvíjí tvůrčí činnost a vlastní pohled na současnou módu a osobitý vkus.

Cílem je získat základní dovednosti v oblasti zhotovování a úpravy textilních oděvů a práce s různými textilními materiály.

Hodiny předmětu Domácnost – šití se budou realizovat v odborné učebně – v kuchyňce, kde jsou umístěny šicí stroje.

Časová dotace: 7. – 9. ročník dvě hodiny týdně.

Profil našeho absolventa:

V oblasti znalostí žák:

rozliší základní druhy textilních materiálů /plátno, hedvábí, polyester, směsové tkaniny/
určí druhy stehů ručního šití /přední, zadní, perličkový/
přišije knoflík, patentek
používá při strojovém šití přední a začíšťovací steh
prakticky pojmenuje druhy oblečení

v oblasti dovedností a schopností:

ovládá šití strojem
určí svou velikost oděvu
vykopíruje stříh z časopisu, předlohy
nastříhne jednodušší oděv / sukni, kalhoty, halenku/
ušije jednodušší oděv
používá žehličku jak při mezioperačních pracích / rozžehlování/, ale i v konečné fázi žehlení
určí správnou teplotu pro různé materiály
kriticky hodnotí své výrobky

v oblasti postojů:

vnímá textilní oděv jako součást životního stylu
zaujme postoj k módním trendům
zodpovědně se připravuje do hodin
vytváří spoluzodpovědnost k osobní hygieně
rozvíjí osobitý vkus k vlastnímu odívání

Zařazení průřezových témat:

Klíčové kompetence a strategie jejich rozvíjení:

Kompetence k učení:

vedeme k aktivnímu osvojení termínů, znaků, symbolů ve stříhové příloze a při strojovém šití i následně na oděvním materiálu
poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci, pro vlastní realizaci při zhotovení oděvu, seznamujeme s různými technikami a způsoby zhotovení

a úpravy oděvů, vedeme žáky k zodpovědnosti
pomáháme žákům s výběrem stříhu i materiálu, stříháním i zhotovením oděvu

Kompetence komunikativní:

umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor na odívání, povedeme rozhovor o jeho vlastní činnosti

Kompetence k řešení problému:

vytváříme prostor pro samostatnou práci, pozorujeme činnost žáka
hodnotíme, povzbuzujeme, pomáháme

Kompetence sociální a personální:

předkládáme vzorníčky, stříhy, časopisy

Kompetence občanské:

návštěva knihovny / vyhledávání knih o historii i současnosti odívání

Kompetence pracovní:

seznámíme žáky s bezpečnostními pravidly, dohlížíme na jejich dodržování
vedeme žáky k zodpovědné přípravě do hodin
dbáme na pracovní zodpovědnost žáka

5.10.4 Technické práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Technické práce (a technické kreslení) je volitelný předmět, který je vyučován dvě hodiny týdně v 8. nebo v 9. ročníku. Předmět reflektuje tematický okruh *Design a konstruování* vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*. Dále navazuje na vzdělávací oblasti *Matematika* a *Informační a komunikační technologie*. Výuka probíhá v odborné pracovně dílen a v počítačové učebně. Cílem předmětu je získat nové poznatky v oblasti práce s modely, orýsování a kótování materiálů, získat schopnost orientace v technické dokumentaci a v neposlední řadě pomoci žákům devátých ročníků s jejich budoucí profesní orientací. Mimo jiné žáci kreativně pracují s různými programy pro tvorbu návrhů, plánek apod.

Vzdělávání v předmětu technické kreslení

- podporuje prostorovou představivost
- rozvíjí technické myšlení
- učí žáky používat normalizované znaky a písmo
- upevňuje a rozvíjí poznatky z matematiky (poměr, měřítko, geometrie)

Výstup - žák	Učivo	RVP	poznámky
<p>Sestaví podle návodu, náčrtku, plánu, programu daný model Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří jejich funkčnost Provádí montáž a demontáž a údržbu jednoduchých zařízení zvládá základy práce se dřevem, kovem, plastem používá různé druhy nářadí v dílně podle vhodnosti jejich použití chová se v dílně v souladu s bezpečností práce spolupracuje s ostatními na společném výrobku kriticky hodnotí své výrobky tvoří technickou dokumentaci (ručně, za pomoci výpočetní techniky) chová se podle zásad bezpečnosti práce v dílně a poskytne první pomoc orientuje se v technických náčrtech a výkresech ovládá základy kótování, pozná druhy čar a jejich použití popíše, co je pravoúhlé promítání a k čemu slouží určí základní materiály a jejich vlastnosti navrhne správné pracovní postupy</p>	<p>Práce se stavebnicemi a modely Montáž a demontáž Technická dokumentace</p>	<p>ČSP-9-2-01 ČSP-9-2-02 ČSP-9-2-03</p>	

v oblasti postojů:

- vnímá ruční výrobu i z estetického hlediska
- zodpovědně přistupuje ke svěřenému úkolu

- dbá na hygienu práce
- rozvíjí svůj vkus

5.10.5 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Informatika je volitelný předmět, který navazuje na předmět Informační a komunikační technologie. Informatika je vyučována v časové dotaci 2 hodiny týdně v sedmé a osmé třídě. Výuka probíhá v počítačové učebně.

Cílem předmětu je upevnit a rozšířit znalosti a dovednosti získané v předmětu informační a komunikační technologie.

Profil našeho absolventa:

V oblasti znalostí žák:

- popíše prostředí textového editoru (dokument, panel nabídek, panely nástrojů, stavový řádek, měřítko zobrazení)
- popíše prostředí tabulkového kalkulátoru (buňka, list, sešit, ukazatel myši, buňkový kurzor, textový kurzor, řádek vzorců ...)
- ovládá základy počítačové grafiky
- orientuje se v pojmech - rastrový obrázek (počet bodů obrázku, rozlišení, barevná hloubka), formáty (BMP, GIF, JPG, PNG)
- využívá možnosti počítačové prezentace
- ovládá základy programování v prostředí adekvátním schopnostem žáka ZŠ (např. SGP Baltík, Karel)

v oblasti dovedností a schopností žák:

- zvládá zásady psaní textu v textovém editoru (stavební prvky dokumentu - písmeno, slovo, odstavec, přiřazení stylu odstavce)
- používá výběr části textu (pomocí myši, klávesnice), kopírování, přesun a odstranění části textu, pracuje se schránkou
- pracuje s několika otevřenými dokumenty (přepíná mezi nimi)
- ovládá základy formátování písma (písmo, řez, velikost, podtržení, barva, styl), formátování odstavce (zarovnání, odsazení, mezery, řádkování)
- edituje vzhled stránky (okraje, záhlaví a zápatí, datum a čas, číslování stránek, vložení konce stránky)
- vytváří v textovém editoru jednoduché tabulky

- ovládá základní operace - puštění programu, otevření dokumentu, uložení dokumentu, využití nápovědy
- používá základní datové struktury (číslo, měna, datum, čas, procenta, text), formát buňky (zarovnání, písmo, ohraničení, vzorky)
- aplikuje jednoduché funkce (SUMA, zápis funkce, zadání funkce dialogovým oknem)
- vytváří jednoduché grafy (automatické vytvoření grafu, vytvoření grafu pomocí průvodce, základní typy grafů, úpravy grafů)
- získá nebo vytvoří obrázek (malování, sejmutí obrazovky, digitální fotografie, skenování)
- prohlíží a upravuje obrázky (prohlížení, lupa, jas, kontrast atd.)
- vytvoří jednoduchou prezentaci
- vytvoří jednoduchý program, používá cykly

v oblasti postojů:

- vnímá dokument i z estetického hlediska
- zodpovědně přistupuje ke svěřenému úkolu
- dbá na hygienu práce
- rozvíjí svůj vkus

5.10.6 Praktický zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Praktický zeměpis je volitelný předmět pro žáky 7. ročníku, týdenní dotace je jedna až dvě vyučovací hodiny. Výuka probíhá nejčastěji v kmenové třídě, někdy v počítačové učebně, některá témata se procvičují v terénu. PZ patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Tento předmět prohloubí dovednosti a znalosti žáků získané v hodinách zeměpisu v 6. ročníku a podrobněji je seznámí s rozšiřujícím učivem. Žáci se mají zdokonalit zejména v praktických dovednostech, naučit se teoretické znalosti lépe uplatnit v praxi – orientace v terénu s mapou, buzolou i bez nich, odhad vzdáleností, hledání v jízdnicích řádech, plánování jednodenní túry i vícedenního výletu apod. Též se podrobněji obeznámí s procesem vzniku map a s dalšími způsoby zachycování zemského povrchu. Část výuky je zaměřena na poznávání regionu.

Úzce souvisí s ostatními předměty této oblasti (fyzika - sluneční soustava, vesmír, přírodopis - orientace v terénu s přihlédnutím k výskytu určitých

druhů organismů, počasí), s matematikou (měřítko mapy, odhady vzdáleností), s oblastí Člověk a společnost (dějepis - porovnávání názvů současných s historickými) a s ICT (vyhledávání informací).

Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, rozvoj osobnosti), Environmentální výchova (ekologie).

Formy a metody práce závisí na probíraném učivu, nejčastěji žáci pracují ve dvojicích či trojicích s využitím pracovních listů, map, pomůcek, odborných příruček a internetu. Velmi často pracují v terénu. Lze využít exkurze (Zeměměřický úřad, hvězdárna), lze se zapojit do projektů (i celorepublikových).

Praktický zeměpis rozvíjí kompetence komunikativní a sociální, protože žáci pracují nejčastěji v malých skupinách, tudíž jsou nuceni si rozdělit úkoly a domluvit se, aby práci odevzdali v daném termínu. K rozvíjení těchto kompetencí přispívají i exkurze či projekty. Dále rozvíjí kompetence k řešení problémů, neboť zadávané úkoly musí dvojice či trojice vypracovat samostatně (popř. s mírnou pomocí vyučujícího) na základě již nabytých vědomostí, nebo za pomoci různých příruček (hledání v mapách, v autoatlase, jízdních řádech), u vybraných témat lze též využít internet. Kompetence k učení prohlubuje poukazováním na skutečnost, že teoretické vědomosti lze uplatnit v praxi. V terénu se uplatňují kompetence pracovní, neboť je nutno dodržovat zásady bezpečného chování.

V tomto volitelném předmětu se rozvíjejí především dovednosti, žák podle svých schopností:

- vytvoří vlastní plán okolí, mapu regionu
- určí daný azimut
- vytvoří plán trasy s využitím azimutů
- projde danou trasu podle azimutu
- připraví trasu s využitím azimutů
- orientuje se v přírodě podle mapy
- určí sever podle hodinek
- odhaduje v terénu vzdálenosti
- vyhledává potřebné informace
- navrhne trasu výletu, vyhledá informace o místních zajímavostech
- připraví prezentaci pro spolužáky na dané téma

5.10.7 Seminář z Čj

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka se vyučuje jako volitelný předmět v 7. - 9. ročníku 1-2 hodiny týdně (podle aktuální potřeby, viz ŠUP).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Seminář z českého jazyka je zaměřeno na:

rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
procvičování základních stylistických dovedností
pochopení role v různých komunikačních situacích
porozumění různým druhům jazykových projevů
prohloubení dovedností při práci s textem
rozvíjení kreativity
upevňování dovedností získaných v běžných hodinách ČJ

Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka je těsně spjat s předmětem Český jazyk a literatura.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám jiných lidí a vhodně na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Ročníkové výstupy	Učivo	
vyhledá v textu potřebné informace, vyvodí z nich závěry	Práce s texty, s příručkami	
interpretuje myšlenky vyjádřené v textu		
vybere vhodné jazykové prostředky s ohledem na komunikační situaci	Stylistika	
upevňuje znalosti pravopisu lexikálního i slovtvorného ve větě jednoduché i v souvětí	Pravopis	

procvičuje určování mluvnických kategorií slovních druhů, zaměřuje se zejména na nepravidelnosti ve skloňování a časování	Tvarosloví	
rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i v souvětí	Skladba	

5.10.8 Čtenářství v zeměpise

Tento volitelný předmět je určen pro žáky osmého nebo devátého ročníku. Navazuje na poznatky žáků 2.stupně v předmětech z oblasti Člověk a příroda. Je vyučován v kontextu s ostatními vzdělávacími oblastmi ŠVP. Je vyučován podle potřeby v hodinové dotaci 1 až 2 hodiny týdně, ve dvouhodinových blocích jednou týdně nebo čtrnáctidenně.

Žáci poznávají svět jako celek, učí se chápat a popisovat souvislosti a vztahy mezi přírodní a společenskou a hospodářskou sférou. Jsou seznamováni s aktuálními událostmi ve světě prostřednictvím textů z různých zdrojů.

Cílem předmětu je naučit žáky postupně a úměrně jejich věku a schopnostem pracovat s geografickými informacemi a texty, rozvíjet čtenářské strategie. Pro stanovování cílů jednotlivých hodin je využíváno čtenářské kontinuum, vytvořené v projektu Pomáháme školám k úspěchu.

Důsledky a rizika přírodních a společenských jevů jsou uváděny do širších souvislostí v diskusi nebo řízeném rozhovoru. Důraz je kladen na sdílení informací mezi žáky v různých formách skupinové práce a kooperativního učení. Hodiny mohou být ukončeny písemným žakovským projevem, který lze podle předem daných kritérií klasifikovat. V maximální míře jsou využívány metody a prvky Kritického myšlení (RWCT). Získanými vědomostmi, dovednostmi a postoji jsou žáci směřováni k ochraně životního prostředí a k toleranci vůči jiným kulturám a náboženstvím, zájmu o současné dění. Jsou vedeni k zaujímání postojů k současným aktuálním tématům.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně PC, případně v okolí školy.

V hodinách se příležitostně využívají školní iPady.

Učitel prostřednictvím výukových strategií vede žáky k rozvoji všech klíčových kompetencí, zejména kompetence k učení, k řešení problémů, sociálním a personálním, komunikativním:

Kompetence k učení

Učitel:

- poskytuje žákům prostor pro samostatnou práci i práci ve skupinách, vede k zodpovědnosti, klade důraz na sebehodnocení

- podporuje zvědavost, efektivně a vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
- vytváří prostor a organizuje proces učení tak, aby měl žák možnost vyhledávat z různých zdrojů, vede k posuzování informací z různých úhlů pohledu, seznamuje s různými zdroji informací
- vede k aktivnímu osvojení termínů, znaků a symbolů, vyžaduje znalost užívání
- návodnými otázkami vede žáky k pochopení, vytváří prostor pro diskusi
- prací s portfoliem vede žáky k systematickému třídění, ke sledování vlastního procesu učení, prezentaci úspěchů
- vede žáka k popisu a plánování vlastního procesu učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá k řešení různé problémové situace, diskutuje, konzultuje řešení, dává prostor sdělit postřehy
- připravuje podmínky pro samostatnou i skupinovou práci, kontroluje dodržování a respektování pravidel, průběžně kontroluje řešení, sleduje žáky při skupinové práci
- umožňuje žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcuje a usměrňuje diskusi, klade otevřené otázky
- vytváří bezpečné klima při hodinách, vede k sebehodnocení
- povzbuzuje, oceňuje, chválí
- kriticky hodnotí, povzbuzuje, komentuje sebehodnotící vyjádření žáků
- využívá pozitivně při práci vzniklých chyb žáka (odstraněním chyby jsem se naučil...)
- vede k prezentaci výsledků, k vlastní formulaci, k argumentování
- seznámí žáka s právy a povinnostmi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, řídí rozdělení rolí ve skupině, motivuje k práci ve skupině, koordinuje práci skupiny, pozoruje práci ve skupině
- navozuje příznivou atmosféru pro spolupráci, bezpečné prostředí
- naslouchá skupině i jednotlivcům, svým jednáním vzbuzuje důvěru
- srozumitelně stanovuje cíle skupinové práce, oceňuje vykonanou práci podle předem stanovených kritérií
- podněcuje vytvoření pravidel pro práci ve skupině, koriguje tvorbu pravidel a vede k jejich dodržování

Kompetence komunikativní

Učitel:

- umožní žákovi vyjádřit své myšlenky jak ústně, tak i písemně, používá řízený rozhovor

- vede žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby, jde příkladem vlastním kultivovaným projevem
- zařazuje práci na PC, případně iPadech, využívá internetu
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

5.10.9 Komunikační dovednosti Čj

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Komunikační dovednosti se vyučuje jako samostatný předmět:

v 8. nebo 9. ročníku jako volitelný předmět 1 hodinu týdně buď v celém školním roce nebo vždy v jednom pololetí 8. a 9. ročníku

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu komunikační dovednosti je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- získání základních rétorických dovedností
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- rozvíjení kreativity
- prohloubení dovedností získaných v běžných hodinách ČJ

Vyučovací předmět Komunikační dovednosti je těsně spjat s předmětem Český jazyk a literatura.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení

- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Komunikační dovednosti 8. ročník		
Komunikační a slohová výchova KSV 1-10		
Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP
1. Interpretuje myšlenky vyjádřené v textu	Práce s textem	KSV 8
2. Rozezná fakta od názorů a hodnocení		KSV 1
3. Vyhledá v textu potřebné informace, vyvodí z nich závěry		KSV 8
1. Dodržuje pravidla smysluplné diskuse	Diskuse	KSV 7
2. Tvoří argumenty k doložení vlastního názoru		KSV 7
3. Toleruje názory ostatních		KSV 7
4. Střídá role v diskusi		KSV 7
5. Sám vybere téma k diskusi		KSV 7
1. Dbá na práci s dechem, správnou výslovnost, intonaci	Rétorika	
2. Ve vhodné míře používá mimiku, gestikulaci		KSV 6
3. Užívá řečnické otázky		KSV 6
4. Vytvoří proslov k různým příležitostem		KSV 6
5. Zaměří se na výběr vhodných jaz. prostředků s ohledem na posluchače a situaci		KSV 4
6. Rozlišuje projev mluvený a psaný		KSV 5
7. Uvědomuje si rozdíly mezi projevy připravenými a nepřipravenými		KSV 6
1. Dotvoří předložený neúplný text	Kreativita	KSV 10
2. Vyjádří tutéž skutečnost různými slohovými útvary		KSV 10
3. Tvoří vlastní literární texty podle svých schopností na základě poznatků z literární teorie		KSV 10

5.10.10 Komunikační dovednosti Aj

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět komunikační dovednosti v anglickém jazyce na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět anglický jazyk na 2. stupni. V 8. ročníku je vyučována 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve skupinách, maximální počet žáků by ideálně neměl překročit počet 12. Výuka komunikačních dovedností v anglickém jazyce probíhá ve vhodně vybavených jazykových učebnách, popř. v běžné třídě. Výuka ve skupinách probíhá podle rozvrhu v rámci jednoho ročníku vždy jedna vyučovací hodina. Ve výuce je praktikován individuální přístup ke všem žákům. Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj jazykových znalostí a komunikačních dovedností žáků. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na komunikaci a skupinovou práci žáků, na řešení problémů, didaktické hry a soutěže s důrazem na činnostní charakter učení. V hodinách jsou používány různé metody práce. Vyučované metody jsou volně kombinovatelné a učitel je volí na základě schopností žáků.

Metody a strategie použité ve výuce:

Poslech

Doplnění informací získaných poslechem

Dramatizace příběhu

Rozhovor ve dvojici

Získávání a poskytování informací různého charakteru

Popis místnosti, obrázku, spolužáka

Hry

Kartičky se slovy, větami, obrázky

Písničky

Doplňovací cvičení

Skupinová, párová práce

Myšlenková mapa

Práce s textem

Práce s PC

Pracovní list

Brainstorming

Pexeso

Projekty

Pětílístek

Psaní s nápovědou

Volné psaní

Kmeny a kořeny

Čtení s předvídáním

Čtení s porozuměním

Překlad (z mateřského jazyka do cizího i naopak)

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- střídáme různé metody formy práce (viz metody použité ve výuce výše)
- poskytujeme žákům prostor pro samostatnou práci (práce s pracovními listy, projekty...) i práci ve skupinách (rozhovory, pracovní skupinové listy, didaktické hry...), vedeme žáky k zodpovědnosti
- seznamujeme žáky s různými zdroji informací (slovníky, cizojazyčná literatura, Pc-výukové programy, Internet...)
- navozujeme praktické situace (simulace skutečných stavů - nákupy, restaurace, vaření, cestování, rozhovory...), zařazujeme projektové vyučování

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- vhodně volíme strategie a zaměření činností
- zařazujeme projekty a aktivity vedoucí k aplikaci získaných znalostí (projekty o rodném městě, škole, rodině...)

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- podněcujeme vznik podmínek pro samostatnou i týmovou práci, monitorujeme dodržování a respektování pravidel, kontrolujeme řešení

- umožňujeme žákům přístup k různým informačním zdrojům, podněcujeme diskusi (audiovizuální technika, poslechy, práce se slovníky, PC-výukové programy, Internet.....)
- povzbuzujeme, oceňujeme, poukazujeme na možné komplikace, chválíme, kriticky hodnotíme, pomáháme....

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- umožňujeme žákovi vyjádřit své myšlenky především ústně (ústní zkoušení, rozhovory, formování myšlenek, ústní cvičení, písničky...), ale také písemně (písemné kontrolní testy, domácí úkoly, pracovní listy, projekty, popisy situací a věcí...), vedeme s žákem řízený rozhovor
- vedeme žáka k obohacování a rozšiřování slovní zásoby (slovíčka z každodenních situací, texty písní, lidové zvyky a tradice...), dáváme žákovi příklad svým kultivovaným projevem
- řídíme diskusi
- využíváme a zařazujeme různé druhy komunikačních prostředků a různé formy textů (články, pohádky, povídky, recepty, texty písní, dopisy...), vedeme žáky k porovnávání a formulaci vlastními slovy.
- zařazujeme práci na PC-výukové programy, využíváme Internet (slovník...)
- na základě situačních rozhovorů vedeme žáka k vhodné komunikaci v různých situacích běžného života (nákupy, restaurace, služby, kultura, sport, lékařství...)

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- zařazujeme prvky dramatické výchovy, využíváme výukových programů a techniky, vedeme k toleranci, empatii pomocí situačních her, demonstrujeme ukázky z praxe

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu komunikační dovednosti v anglickém jazyce jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- navozujeme příznivou atmosféru pro práci ve skupině, zařazujeme různé druhy aktivit na nácvik spolupráce
- zadáváme úkoly, rozdělujeme role ve skupině, motivujeme k práci ve skupině, monitorujeme práci ve skupině

- předkládáme rozmanitá témata, zařazujeme projektové vyučování
- vytváříme zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikujeme třídu

Komunikační dovednosti AJ 8. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Výstupy RVP	PT, přesahy, poznámky
Na daná témata čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	Introducing Giving information about yourself Meeting new people, Everyday expressions Shops, Shopping At the clothes shop Food, Meals At the restaurant Travelling At the hotel Daily routines Free time activities Family and friends Making a phone call Culture, TV, Films Holidays, Festivals English speaking countries (GB)	RŘD 1	Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Rozumí obsahu jednoduchých textů a autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky		RŘD 2	
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci		RŘD 3	
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu či promluvy		RŘD 4	
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova		RŘD 5	
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se možných situací souvisejících s danými tematickými okruhy, ústní sdělení v přiměřené kvalitě prezentuje		PŘD 1	
Používá gramatické jevy a struktury odpovídající jazykové úrovni předpokládané u průměrného žáka jeho věku		PŘD 2	
Používá přiměřenou slovní zásobu		PŘD 1	
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace		PŘD 3	
Vyžádá jednoduchou informaci		PŘD 4	
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	IŘD 1		

Jednoduchým způsobem hovoří na daná témata

IŘD 1

5.10.11 Přírodovědné dovednosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Přírodovědné dovednosti může být vyučován jako samostatný volitelný předmět v 8. nebo 9. ročníku. V učebním plánu je vymezen v časové dotaci jednou hodinou týdně buď v celém školním roce nebo vždy v jednom pololetí 8. a 9. ročníku. Vyučovací předmět Přírodovědné dovednosti doplňuje a prohlubuje učivo ekologického přírodopisu, chemie, fyziky o praktické pozorování a zkoumání přírodních zákonitostí. V kombinaci se čtenářskou gramotností a matematikou komplexně rozšiřuje vzdělávací obor Člověk a příroda.

Nejčastější formy realizace předmětu jsou krátkodobé projekty, skupinová práce, laboratorní práce (pozorování, pokus, experiment), práce s textem, rozšiřující úkoly, myšlenkové mapy, exkurse.

Předmět Přírodovědné dovednosti úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda.

V předmětu se nejvíce rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. řešení problému
2. pracovní
3. občanské
4. komunikativní

Vyučovací předmět: Přírodovědné dovednosti

Očekávané výstupy z RVP ZV - praktické poznávání přírody

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
připravuje, zhotovuje a pozoruje mikroskopické preparáty	tvorba trvalých preparátů	P-9- 8-01	PŘ - preparační sady
pracuje bezpečně s biologickými, chemickými a fyzikálními pomůckami	praktické metody poznávání	CH-9-1-02, P-9-8-02	CH – laboratoř

na základě předloženého pracovního postupu vypracuje laboratorní práci, zpracuje výsledky laboratorní práce a vytvoří laboratorní protokol	laboratorní práce	CH-9-1-02, P-9-8-02, F-9-1-01	CH - laboratoř
na základě provedených měření vytváří grafy a z již vytvořených či předložených grafů vyčte potřebné údaje, se kterými dále pracuje	grafická znázornění	F-9-1-01, F-9-1-04	PC
pracuje s určovacími klíči, atlasy a odbornou literaturou	práce s textem	P-9-8-01	ČG
účastní se exkurze a terénních pozorování	exkurze	CH, F, P	
vyhledává v tabulkách hodnoty různých veličin a dokáže s nimi komplexně pracovat	práce s tabulkami	F-9-1-04, CH-9-2-02, CH-9-4-02	
hledá souvislosti mezi globálními problémy (odpady, energie, obnovitelné zdroje...) a jejich dopad na život	trvale udržitelný rozvoj	CH-9-5-02, CH-9-7-01, CH-9-7-03	PT EV - problémy životního prostředí
zpracovává krátkodobé projekty na zadané téma	projekty		

5.10.12 Badatelství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Badatelství si mohou zvolit žáci 7. – 9. ročníku a v učebním plánu je vymezen dvěma hodinami týdně. Vyučovací předmět badatelství doplňuje a prohlubuje učivo ekologického přírodopisu o praktické pozorování a zkoumání přírodních zákonitostí a komplexní rozšíření vědomostí vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Je založen na přirozené zvědavosti žáků, kteří objevují svět kolem sebe pomocí pokusů, které si sami plánují. Učitel nepředává učivo výkladem v hotové podobě, ale vytváří znalosti cestou řešení problému a systémem kladených otázek. Žáci se učí přemýšlet o tématu, klást otázky, formulovat hypotézu, plánovat a připravovat pokusy a pozorování, pozorovat, provádět pokusy a zaznamenávat výsledky, analyzovat data, formulovat závěry, prezentovat a hledat souvislosti.

Nejčastější formy realizace předmětu jsou krátkodobé a dlouhodobé projekty, přírodovědné vycházky, pokusy a laboratorní práce. Badatelství využívají aktivující metody (heuristickou metodu, kritické myšlení, problémové vyučování, zkušenostní učení, projektovou výuku a učení v životních

situacích).

Předmět Badatelství úzce souvisí se všemi předměty vzdělávacího oboru Člověk a příroda a zejména s průřezovým tématem Environmentální výchova.

V předmětu se nejvíce rozvíjejí tyto klíčové kompetence:

1. řešení problému
2. pracovní
3. k učení
4. komunikativní

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k experimentování a porovnávání získaných informací

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání energií, posouzení efektivity energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci v laboratoři a při mikroskopování

**Vyučovací předmět: Badatelství 7.-
9.ročník**

Očekávané výstupy z RVP ZV - praktické poznávání přírody

Ročníkové výstupy	Učivo	RVP ZV	PT, přesahy, poznámky
- účastní se aktivně exkurzí a terénních pozorování, sbírá materiály a data pro další pozorování	praktické metody poznávání přírody		
- navrhuje metody pro řešení problému, provádí pokusy a zaznamenává výsledky, vysvětluje data, diskutuje a hledá argumenty	pokusy		
- připravuje, zhotovuje a pozoruje mikroskopické preparáty, vytváří tralé preparáty	tvorba preparátů		PŘ - preparační sady
- pracuje bezpečně s biologickými, chemickými a fyzikálními pomůckami	praktické metody pozorování		CH – laboratoř
- na základě navrženého a zkontrovaného pracovního postupu vypracuje laboratorní práci, zpracuje výsledky laboratorní práce a vyvodí závěry	laboratorní práce		CH - laboratoř
- pracuje s fotoaparátem (zdokumentování pokusu a pozorování v přírodě), zapisuje data do tabulek v počítači, vytváří grafy, prezentace	práce s ICT a médií		
- na základě provedených měření vytváří grafy a z již vytvořených či předložených grafů vyčte potřebné údaje, se kterými dále pracuje	grafická znázornění		
- používá jednoduché měřicí přístroje k zjišťování dat, orientuje se v základních fyzikálních jednotkách	práce s měřicí technikou		

- pracuje s určovacími klíči, atlasy a odbornou literaturou, vyhledává potřebné informace pro další ověřování hypotéz	práce s odbornou literaturou		
- k prezentaci výsledků používá spíše kreativní metody (výtvarné, grafické), ICT, interaktivní tabuli, své výsledky prezentuje před ostatními spolužáky a žáky nižších ročníků, tvoří článek pro školní časopis či školní webové stránky	prezentace výsledků		
- zpracovává krátkodobé projekty na zadané téma	projekty		

5.10.13 FIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět, je nabízen podle aktuální situace v 7.-9.ročníku v dotaci 1 hodiny týdně nebo jako **předmět speciálně pedagogické péče pro žáky 1. a 2. stupně**.

Rozvíjí kompetenci k učení, k řešení problému, kompetence sociální a personální a komunikativní. Při práci s Feuersteinovou metodou je kladen důraz na **rozvíjení řeči**. Řeč je nástrojem každé intelektuální činnosti. Jedinec řečí kontroluje a upřesňuje informace, které dostává. Žáci se učí **reflektovat své myšlení a vhled a hodnotit své poznávací dovednosti**.

FIE je metoda, která akceleruje naše myšlení, zvýší efektivitu učení, naučí pracovat s chybou, přinese radost a klid do naší práce.

Motto: "Nechte mě chvíli... , já si to rozmyslím"

U dětí se podporuje **vnitřní motivace** k učení prostřednictvím slovní formulace : „**Rozmysli si to.**“ V **logu celého programu stojí**: „**Nechte mě, já si to rozmyslím...**“ Jedinci jsou k tomu vybízeni u každého úkolu, takže se to postupně stává součástí jejich strategie. Tím je také kontrolována a omezována jejich hyperaktivita. Jedinec kromě toho přijímá podíl odpovědnosti z učení. Učitel působí proti pasivitě žáků, demonstruje, že jsou schopní

a umí podat výkon. Děti jsou motivovány způsobem práce. Každé dítě má možnost být úspěšné. Jsou stimulovány otázkami. Nepoužívá se soutěžení, protože se respektuje osobnostní tempo každého dítěte. Klade se důraz na spolupráci a naslouchání. Obsahem sdílení je i strategie řešení úkolů. Předpokládá se dokonce, že každé dítě může vidět určitý problém ze svého úhlu pohledu, který je dán jeho zkušeností, který je ovlivněn kulturou a sociálním prostředím, v kterém vyrostlo. Tak se mají děti učit věcné a intelektuálně opodstatněné toleranci k druhým. Takové vedení má přímý dosah na orientaci v osobním i společenském životě.

/Text upraven podle <http://www.ucime-se-ucit.cz/o-metode/>

5.11 Nepovinné předměty

5.11.1 Náboženství

Právní zakotvení výuky nepovinného předmětu náboženství

Náboženství se vyučuje jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství uskutečňovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí alespoň 7 žáků školy. Zákon č. 561/2004 Sb. §15 zákon upravuje podmínky vyučování náboženství tohoto nepovinného předmětu a vychází z ustanovení čl. 16 Listiny práv a svobod. Výuka nepovinného předmětu náboženství probíhá v souladu se zásadami a cíli vzdělávání stanovenými daným zákonem.

Vyučující nepovinného předmětu náboženství

Vyučující nepovinného předmětu náboženství je v pracovněprávním vztahu ke škole, kde vyučuje, a disponuje pověřením statutárního orgánu církve pro výuku náboženství, přičemž splňuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka podle zákona 563/2004 Sb. §14.

Průběh a periodika výuky:

Náboženství je vyučováno v 1. - 9. ročníku v časové dotaci jedna hodina týdně. Výuka bude probíhat spirálovitě ve třech cyklech. Při dostatečném

počtu přihlášených žáků na nepovinný předmět náboženství bude výuka probíhat ve vyučovacích skupinách. Na základě přihlášených žáků z jednotlivých tříd je možné skupinu realizovat z tříd nejbližší k sobě tak, aby mohl být zachován školní vzdělávací program:

Varianta A: 1. skupina 1. – 4. třída 2. skupina 5. – 9. třída

Varianta B: 1. skupina 1. – 3. třída 2. skupina 4. – 5. třída 3. skupina 6. – 9. třída

Charakteristika předmětu náboženství

Nepovinný předmět náboženství se v širším slova smyslu orientuje na důstojnost a jedinečnost každé lidské osoby s odkazem na duchovní, duševní a tělesný rozměr člověka. Zaměřuje se na obecné lidské jevy, jako je důvěra, vytrvalost, vděčnost, uznání svého provinění, prosba za odpuštění, lítost, odpouštění druhému, láska, ochota pomoci. V tomto pojetí kultivuje duchovní rozměr osobnosti, který je vlastní každému člověku, a to v duchu římskokatolického náboženství.

Doprovází žáka v jeho otázkách po smyslu života, které jsou vyjádřeny v těchto existenciálních potřebách: být přijímán a milován, být seznámen s důstojností a jedinečností každého člověka – od početí po přirozenou smrt, být motivován k správnému jednání, být obeznámen měřítkem správného jednání, být seznámen s historií a vědeckostí svého náboženského vyznání tak, aby mohl svůj život orientovat na základě rozumu a víry.

Rozvíjí a podporuje v žácích základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Vybízí žáka skrze kritické myšlení nacházet pravdivé teze a posuzovat výsledky svého jednání tak, aby měl dostatek příležitostí k výchově svého svědomí.

Umožňuje seznámení s biblickým k poselstvím, s magisteriem katolické církve, učením ostatních křesťanských církví, židovství, aj. Nepovinný předmět náboženství zachovává princip vzájemného vztahu mezi současným životem a vírou předávanou tradicí, inspiruje a udržuje dialog mezi oběma rovinami.

Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů a podporuje přijetí křesťanských hodnot, na nichž stojí současná demokratická Evropa. Na základě poznání důstojnosti každého člověka, zvláště skrze poznání osobní důstojnosti, je rozvíjena tolerance, respektování lidských práv, hodnota role mužské a ženské v rodině, ve společnosti, úcta k rodinnému, přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Předmět rozvíjí zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu. Svobodné rozumové rozhodování vychází z konkrétních transcendentních hodnot. Předmět se podílí na strategii rozvíjení klíčových kompetencí školy, vedle toho nabízí i své vlastní strategie.

Zařazení průřezových témat:

Sociální rozvoj (osobnosti historické i současné), **morální rozvoj** (důstojnost lidského jedince bez ohledu na jeho výkon), **rozvoj environmentální výchovy** (zodpovědnost člověka za životní prostředí a lidské jednání), **rozvoj v oblasti práva** (zákonodárné právo a kanonické právo), **rozvoj myšlení v evropských a globálních souvislostech** (počátky křesťanství v Evropě a v naší vlasti, pozitivní vývoj českého království v kontextu Evropy za vlády Karla IV. a nezkresleně doba reformace a protireformace), **rozvoj morálních postojů a skutků** („Každé zlo se skrze lásku dá proměnit v dobro“, problematika „alternativního“ svědomí, vědomí - každým morálním zlem zasahujeme do života druhého, druhých)

Rozvoj na základě mezipředmětových vztahů:

Rozvoj v oblasti dějiny českého národa (porovnání historických dějinných pramenů), **rozvoj v oblasti slohové práce** (úvaha, životopis, portrét, referát),

rozvoj v oblasti aplikované matematice (vyhledávání a porovnávání statistik, vytváření statistického údaje), **rozvoj v oblasti sexuální zodpovědnosti** (důstojné sexuální chování, zodpovědné rodičovství na základě poznání přirozené ženské a mužské plodnosti – symptotermální metoda, počátek lidského života) **rozvoj v oblasti fyziologie a anatomie** (komplexnost organismu, mozková smrt) **rozvoj výtvarné a dramatické výchovy** (motivační představení, zobrazení, aj.), **rozvoj mediální výchovy** (hodnota slova, význam mediálního slova pro společnost a jedince, mediální slovo ve stylu „nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému“, orientace v mediálních službách, média s křesťanskou tematikou – možnost využití v oblasti sebevzdělání i osobním životě, vyhledávání informací)

Možnosti doprovodného a projektového programu:

- každé pololetí, nebude-li v osnově výjimka, je zaměřeno na jednu historickou či biblistickou postavu, skrze kterou se budou moci žáci dozvídat obsah jednotlivých témat, tvořit si k nim osobní postoj a závěr
- celodenní projektový den zaměřený na významné místo, historii, historickou osobu či biblický příběh
- zapojení do projektu vikariátního charakteru: dobrovolné výtvary, dramatizace za účelem soutěže, motivace, spolupráce
- účast na akcích školy, obce, regionu
- host – odborník ve své profesi, významná osobnost, osobnost se zajímavou životní zkušeností; pozvání na výuku, na akci školy, na projekt v rámci ŠVP
- několik návštěv místního liturgického prostoru, např. kostela s odborným výkladem nebo v rámci projektu v liturgickém období: advent, Vánoce, postní doba, Velikonoce; významné události, svátky: vysvěcení kostela, svátek patrona kostela, aj.; prohloubení poznatků v chrámové symbolice, seznámení s kulturním dědictvím obce
- účast na celostátní biblické olympiádě, na výtvarných, literárních a dramatických soutěžích „Lidé dobré vůle na Velehradě.“
- zapojení do aktivit školy: svíčková slavnost, zahradní slavnost, aj.
- spoluvytváření prostředí školy – výzdoba propojená s liturgickým obdobím

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků dle výukových skupin:

1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

Kompetence k učení – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Třídí informace a na základě jejich propojení je efektivně využívá v procesu učení a ve svém praktickém křesťanském životě.

Obsahem učební látky je objevit na základě biblických příběhů schopnost žáků promýšlet události svého života.

2. Žák operuje se základními termíny, znaky a symboly a pomocí učitele je dokáže vysvětlit a uvést do souvislostí.

Předmět poskytuje žákům základní porozumění symbolickému způsobu vyjadřování v biblických příbězích a průběhu liturgického roku.

3. Samostatně pozoruje a kriticky posuzuje výsledky svého jednání, z nich pak vyvozuje závěry pro využití v budoucnosti.

Předmět rozvíjí schopnost kritického posouzení výsledků svého jednání tím, že dává dostatek příležitostí k výchově svědomí.

Kompetence k řešení problémů – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém.

Výuka vede k pozornosti na morální konflikty v rozsahu dětských zkušeností a ke konfrontaci s Desaterem.

2. Učí se kritickému myšlení, s ohledem na věk a schopnosti činí rozhodnutí, která je schopen obhájit a nést za ně zodpovědnost.

Předmět dává dostatek příležitostí k diskuzím o sociálních kontextech, v nichž se odehrává křesťanské morální rozhodování, žáci se v nich dále učí obhájit svá etická rozhodnutí a jsou vedeni k připravenosti nést za tato rozhodnutí odpovědnost.

Kompetence komunikativní – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Vyjadřuje své myšlenky a názory, poslouchá „promluvám“ druhých lidí, rozumí jim, vhodně na ně reaguje.

Předmět dává dostatek příležitostí k slovním či výtvarným projevům žáků, v nichž mohou vyjádřit svůj názor.

2. Rozlišuje různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, symbolů, znaků, hloubku nonverbální komunikace a jiných informačních a komunikačních prostředků.

Předmět pomáhá v rozlišování mezi typy předmětů a záznamů biblických, modlitebních, liturgických a mezi uměleckou literaturou a odbornými texty; vede k rozvinutí nonverbální komunikace a k porozumění symbolice liturgického jednání.

3. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie.

Předmět seznamuje s možnostmi mediálních prostředků a jejich využívání pro získávání informací.

Kompetence sociální a personální – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Obsah předmětu je zaměřen na skutečnost, že člověk je Bohem přijímán a milován. Ovlivňuje vnitřní svět své osobnosti, vnímá sociální význam událostí zažitých ve svém okolí a uvědomuje si, že patří do konkrétní sociální skupiny, v ní je schopen pozitivně působit.

2. Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

V předmětu je žák veden k promyšlení svého vlastního postoje vůči pluralitě světonázorů svých spolužáků.

Kompetence občanské – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Žák si váží vnitřních hodnot člověka, je schopen se vcítit do situace ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Tento bod rozvíjí předmět náboženství v budování uvědomělého postoje žáka vůči násilí fyzickému a psychickému, přičemž se zaměřuje na sociální rozměr víry a hříchu; součástí je idea křesťanské lásky.

2. Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu a chová se zodpovědně v krizových situacích, v situacích ohrožujících život či zdraví člověka.

Předmět rozvíjí zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu. Svobodné rozhodování vychází z konkrétních transcendentních hodnot.

Kompetence pracovní – 1. skupina (1. – 3. třída) / (1. – 4. třída)

1. Ve vyučovacích hodinách používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a pomůcky, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky.

Žáci se v rámci výuky učí pracovat s různými materiály, nástroji a pomůckami, při zpracovávání daných témat ve výuce vytváří konkrétní účinný výrobek. Při této činnosti se seznamují se základy bezpečnosti a nutnosti dodržovat vymezená pravidla. Žák získá základní porozumění o možnosti

zneužití moci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků dle výukových skupin:

2. skupina (4. – 5. třída)

Kompetence k učení – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Žáci pracují s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými atd.) týkajícími se Bible, a to tak, aby jejich poselství nejen pochopili, ale také dokázali realizovat ve svém životě; učitel zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků.

2. Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Obsahem učební látky je rozvíjení schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V tomto směru se systematicky zabývá etickým rozměrem života žáků.

3. Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení.

Učební látka nepovinného předmětu náboženství umožňuje projektovou práci (advent nebo postní doba), kdy si žáci stanoví konkrétní cíle a po ukončení projekt společně vyhodnotí.

Kompetence k řešení problémů – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách. Promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.

Tuto kompetenci rozvíjí předmět náboženství tím, že učí vnímat a řešit nejrůznější problémové situace podle příkladu biblických postav.

2. Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení.

Předmět vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické úlohy evangelizačního rozměru v místě bydliště.

3. Samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů analogie, logické a empirické postupy.

Předmět náboženství nabízí pro řešení současných problémů příklad biblických postav. Zařazuje do výuky modelové příklady, kde se žáci učí vlastnímu úsudku a zkušenosti

Kompetence komunikativní – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně.

Ve vyučování je kladen důraz na týmovou práci, při níž žáci vedou diskuzi a učí se formulovat své myšlenky. Využívá metody verbální a neverbální komunikace obsahující prvky prezentace výsledků.

2. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Žáci využívají informačních technologií pro získávání informací. Zapojují se do soutěží a aktivit mezi školami a regiony v náboženských a komunikativních dovednostech.

Kompetence sociální a personální – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která dále podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování

tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Tento bod rozvíjí předmět náboženství v tématických celcích „Bible, průvodce naším životem“.

2. Přispívá k diskuzi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Obsah předmětu náboženství rozvíjí schopnost žáků žít ve společenství, které se vytváří společnou diskuzí a společným řešením daných úkolů. Žák si cení a respektuje jiný názor na základě seznámení se s evangelním blahoslavenstvím. Chápe, že tyto zkušenosti pomáhají při řešení jeho osobních vztahů i dalších personálií v životě.

3. Na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi dokáže v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat.

Tématické celky předmětu náboženství vedou k uvědomování si podílu na spoluvytváření světa. Žáci se učí vnímat svět jako společný domov, ve kterém má každý své místo, za který jsme zodpovědní, a který vypovídá o svém Tvůrci.

Kompetence občanské – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, uvědomuje si jejich povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Obsah předmětu seznamuje žáka s klady i zápory života společnosti, ve které žijeme. Učí vcítit se do situace trpících lidí, vede k postoji milosrdenství, ke kreativnímu a iniciativnímu řešení situace a k nabídnutí účinné pomoci druhým lidem. K prezentaci názorů žáků se využívá diskusního kruhu či panelové diskuze, je poskytována možnost projevit své pocity a nálady a upozornit na psychické a fyzické násilí, se kterým se setkávají.

2. Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Žák pochopí základní principy života člověka skrze učební látku vycházející ze židovsko - křesťanské tradice, o níž se opírá Kodex základních lidských práv (Listina základních práv a svobod).

Kompetence pracovní – 2. skupina (4. – 5. třída)

1. Adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Předmět náboženství nabízí rozvoj kreativity, učí novým cestám a netradičním způsobům práce s materiály tak, aby výsledek pracovní činnosti byl nejen kvalitní a funkční, ale aby současně přinesl žákovi radost; vede k samostatnému rozhodování se mimo vyučování, zapojení se do přípravy akcí pro mladší spolužáky i rodiče.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků dle výukových skupin:

3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. tř)

Kompetence k učení – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Pro efektivní učení vybírá a využívá vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.

Předmět vede k potřebě umět si naplánovat, zorganizovat a zároveň vyhodnotit svůj život podle evangelijních pravd. Ve vyučování využíváme různé vyučovací metody a strategie: zážitkovou pedagogiku, metody kritického učení, skupinovou práci, aktivní učební metody, návštěvy a exkurze,

projektovou práci. Tyto aktivity vedou k celoživotnímu růstu podle křesťanských zásad a pravidel.

2. Samostatně pozoruje a experimentuje, zjišťuje a tvoří statistiky, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Předmět poskytuje dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení učitel se žáky diskutuje a vede je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení a byli schopni hledat kritéria pro volbu různých řešení s pozorností vůči učení církve.

Kompetence k řešení problémů – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Žák se učí od prvního stupně rozpoznávat problémy, jít důsledně k jejich kořenům, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky a navíc si uvědomovat jejich možné důsledky, a to nejen z pohledu přítomnosti, ale i z horizontu věčného života. Získané vědomosti z života světců jsou příkladem pro opravdový křesťanský život, motivují k překonání nezdarů a k trpělivému vyhledávání své osobní cesty životem do budoucnosti.

2. Ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Náplň učiva v tomto vzdělávacím období objasňuje řešení problémů očima křesťana v tomto světě; žáci s vyučujícím diskutují a prakticky si ověřují správnost řešení problémů, na základě toho rozvíjí své duchovní postoje křesťana ve víře, naději a lásce a aplikují je i v jiných oborech své činnosti. Vytváříme praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy spojené s novým prožíváním svátostí a Božího slova ve společenství církve.

3. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí. Vyučování vede k umění činit uvážlivá rozhodnutí, k uvědomování si jejich důsledků a k osobní zodpovědnosti za ně skrze výchovu a formaci k osobní svobodě a lásce, k růstu vlastního svědomí a k odpovědnosti za své skutky. Toto vede ke schopnosti je obhájit na základě lásky k bližnímu a z hlediska spásy na veřejnosti.

Kompetence komunikativní – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.

Předmět náboženství využívá narativního způsobu předávání učební látky tak, aby to podněcovalo ke společným diskuzím a vhodným reakcím na dané téma, to vede ke schopnosti udržet si a obhájit svůj křesťanský názor tváří v tvář současné pluralitě světa.

2. Rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Obsahově předmět prohlubuje porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vede žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace je v tomto předmětu obohacena o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Přitom předmět využívá zážitkových prvků ve výuce. Předmět využívá informačních a komunikačních technologií pro přípravu diskuzí,

prezentací aj. a také ke komunikaci v rámci celosvětové církve i mimo ni.

3. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi. Předmět náboženství klade důraz na vytváření společenství. Základem každého společenství je vzájemná komunikace mezi lidmi a také s Bohem. Žák je připraven být otevřen pro druhé a dávat něco ze sebe sama, aby mohl být připraven milovat bližní nezištnou bliženeckou láskou.

Kompetence sociální a personální – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy – tvořený z různých ročníků – jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňující vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. Zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci. Žák pravdivě vidí své schopnosti a je připraven nasadit je pro bližní. Seznámení s konkrétními formami organizované pomoci potřebným lidem skrze křesťanské a humanitární organizace.

2. Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.

Na rozvíjení této klíčové kompetence se předmět náboženství podílí zvláště systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který učí žáky asertivnímu chování. Rozvíjíme princip „starší a silnější pomáhají slabším a mladším“. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, tímto zvyšujeme schopnost přijímání rolí v praktickém životě.

Kompetence občanské – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Předmět náboženství rozvíjí odpovědnost žáků jednak vůči světu samotnému, jednak vůči lidem, ale také vůči Bohu. Postoj zodpovědnosti žáci dávají do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledají jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě. Předmět vychovává žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí. Zároveň v nich rozvíjí ohleduplnost a schopnost účinné pomoci v různých situacích, a to na základě příkladu učitele, který je připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.

2. Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Žák v předmětu náboženství porozumí vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství, ale i v jiných náboženstvích ve vztahu ke křesťanství. Z hlediska školy tak dostává žák šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Učivo interpretuje tradice a kulturní i historické dědictví skrze životy světců, na základě úcty k nim si žáci budují pozitivní vztah k uměleckým dílům s prioritním zaměřením na místní či regionální kulturní památky.

3. Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Obsahy předmětu rozvíjejí postoj křesťanské odpovědnosti za svět zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen

požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě. Žáci jsou v předmětu motivováni k vlastnímu aktivnímu šetrnému chování vůči světu a ke společným reflexím tohoto svého jednání

Kompetence pracovní – 3. skupina (6. – 9. třída) / (5. – 9. třída)

1. Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.
Žáci se učí v hodinách pravdivě dívat na své schopnosti a kvality. Zároveň jsou vedeni k uvědomění si, že skutečná hodnota člověka není dána jeho výkony, ale tím, že ho Bůh bezpodmínečně miluje, a proto jeho pracovní činnost dostává jiný rozměr. Zakouší radost z práce ve prospěch druhých. Žák poznává, že není v Božím plánu, abychom svými nemoudrými rozhodnutími, často jen v zájmu vyšších zisků, devastovali zemi bez omezení.
2. Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Tento předmět vede žáky k samostatnému organizování akcí mimo vyučování, přípravě akcí pro mladší spolužáky i jejich rodiče. Umožňuje žákům podílet se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentovat výsledky vlastní práce žákům mladších ročníků. Zapojuje žáky do pastoračních projektů, kde mohou rozvíjet svou kreativitu.

Ročníkové výstupy pro I. ročník

Žák na konci roku

1. oceňuje principy křesťanského jednání v duchu solidarity a lásky a to i v jeho širších sociálních kontextech a je připraven je podle svých sil uskutečňovat ve svém životě
2. objevil hodnotu daru, rozezná atmosféru slavení od běžného setkání
3. vnímá, že může milovat, jelikož je milován
4. zná a rozumí základní biblické události vztahující se k adventu, Vánocům v kontextu s životem Ježíše
5. uvědomuje si, co obsahuje křesťanská identita a křesťanské povolání
6. popíše základní symboly postu a Velikonoc a uvědomuje si jejich hodnotu v křesťanství
7. chápe skutečnost modlitby a umí ji použít ve svém životě
8. objevil a poznal hlavní biblické postavy a chápe je jako vzory jednání pro svůj život

Ročníkové výstupy pro II. ročník

Žák na konci roku

1. na základě prožívání liturgických slavností, náboženských symbolů a biblických příběhů pochopil, jak lidé žijí ve vztahu s Bohem
2. orientuje se v biblické zprávě o stvoření a v základech dějin spásy, které se dotýkají samých základů lidského i křesťanského života
3. disponuje základními znalostmi o Ježíšově životě
4. objevuje vnitřní rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků duchovního života: ztišení, vnitřní soustředění, dokáže vyjádřit svůj postoj k modlitbě, vnímání významu událostí zažitých ve světě kolem
5. rozpoznává stav svého svědomí, začíná si uvědomovat obsah slova „hřích“, projevuje solidaritu s trpícími jak duchovně, duševně, tak tělesně

Ročníkové výstupy pro III. ročník

Žák na konci roku

1. poznává a praktikuje základní pravidla pro svou osobní modlitbu, pro vzájemné soužití mezi lidmi; dokáže rozlišit lidský rozměr člověka a duchovní rozměr člověka
2. uvědomuji si hodnotu: rozpoznání a přiznání hříchu, lítosti nad svým jednáním, vyznáním – přiznáním svého hříchu, omluvy a touhy se polepšit ve svém jednání, smýšlením
3. začíná si plně uvědomovat, kdo je jeho „bližní“
4. chápe Desatero jako pravidla ke správné a šťastné jízdě do cíle - ke šťastnému životu
5. rozumí hloubce eucharistie
6. umí se vědomě soustředit na vykonání skutku lásky vůči svému bližnímu, bez nároku na odměnu

Ročníkové výstupy pro IV. ročník

Žák na konci roku

1. poznává objektivně základní hierarchickou strukturu ŘKC (farnost, vikariát, diecéze, arcidiecéze, provincie, ...)
2. je seznámen s hloubkou a přínosem jednotlivých svátostí aplikuje je do konkrétních situací svého života
3. rozumí základnímu křesťanskému postoji víry, naděje a lásky, oceňuje je a je připraven vnitřně se na něm angažovat
4. disponuje základními vědomostmi o biblické zvěsti a o křesťanském učení
5. je pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet

Ročníkové výstupy pro V. ročník

Žák na konci roku

1. je schopen odpovědět na životní výzvy – podle příkladu Ježíše a životem ve společenství církve spoluvytvářející tento svět
2. je otevřený pro spolupráci v místním regionu, který ho obklopuje v jeho celistvosti, nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i z pohledu dějin spásy
3. je schopen si klást otázky, řešení hledá nejen v plnosti možností seberealizace, ale uvědomuje svoji ohraničenost a své vlastní rozpory
4. nachází řešení a odpovídá na výzvy svého života skrze základní existenciální zkušenost s otevřeností pro jejich náboženskou hloubku
5. chápe základní historické souvislosti vzniku a rozvoje křesťanských slavností a svátků, národních světců a je otevřený k přijetí příkladu jejich života
6. chápe základní rozdíly v učení různých křesťanských církví; získává toleranci k lidem majícím jiné náboženské smýšlení

Ročníkové výstupy pro VI. ročník

Žák na konci roku

1. má systém v základních znalostech křesťanské víry, seznamuje se s ikonami
2. objevuje vztah k Bohu jako vztah důvěry, přátelství a z toho vyplývající hierarchii hodnot
3. má schopnost rozhovoru s Bohem – zvládá verbální i neverbální komunikaci

4. zná a chápe symboly víry (Credo)
5. seznamuje se s pašijemi - zpěv, recitace
6. rozumí pohledu na člověka a svět ve světle křesťanské víry, vnímá církev jako otevřenou vůči světu

Ročníkové výstupy pro VII. ročník

Žák na konci roku

1. osvojil si kritický a diferencovaný přístup k vlastní osobě, přijímá sám sebe a je připraven si na tomto základě stanovovat nové životní cíle
2. oceňuje principy křesťanského jednání v duchu solidarity a lásky, seznamuje se s nadacemi
3. osvojil si základní prvky komunikace, schopnost vidět ve viditelném světě přítomnost Boží, rozvíjet s Ním vztah skrze svátosti jako symbolické jednání a skrze hlubší prožívání liturgie
4. otevřeně zakouší životní zkušenosti; zkušenost vlastní identity a vzájemné ocenění a přijetí mezi mužem a ženou
5. umí popsat základní historické události z života naší církve a národa a chápe klady i zápory těchto období
6. zřetelně rozumí, že mezi biblickými obrazy a vědou nedochází ke konfrontaci, ale ke vzájemnému doplňování se
7. křest: svátost víry, symbolika křtu
8. - bířmování: svátost dospělosti ve víře, související symbolismy
9. - smíření: skutečnost odpuštění a smíření jako poznání Boha a sebe sama
- 10.- eucharistie: jako hostina – Abrahám a tři muži; pascha
- 11.- manželství: manželský slib a symboly
- 12.- kněžství: úkol a poslání kněží a biskupů
- 13.- pomazání nemocných: pomazání olejem, významy v dějinách spásy a s tím související symboly

Ročníkové výstupy pro VIII. ročník

Žák na konci roku

1. má základní vhled do psychických, sociálních a historických souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu a je otevřen jeho transcendentní hloubce
2. aplikuje ve svém životě jednotlivé oblasti života křesťanské spirituality
3. osvojil si na základě znalostí a zkušeností principy křesťanské etiky a je připraven k jejich osobnímu i společenskému uskutečňování
4. uvědomuje si vlastní existenci svědomí a má odpovědnost za své skutky – učí se ovládat na veřejnosti i v soukromí
5. umí na své úrovni do hloubky vysvětlit Desatero a starověké zákoníky, Listinu lidských práv a svobod
6. uvědomuje si hodnotu svých rodičů, vědomě se rozhoduje pro upevňování vztahu k nim
7. má znalost ohledně židovského šabatu a křesťanská neděle
8. uvědomuje si závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi
9. umí popsat základní historické souvislosti vzniku a rozvoje křesťanských slavností a svátků
10. poznání podstaty bioetiky

Ročníkové výstupy pro IX. ročník

Žák na konci roku

1. aplikuje ve zralé osobnosti zralou křesťanskou spiritualitu
2. má osvojené znalosti biblických odpovědí a existenciální otázky člověka
3. rozumí rozdílům a společenským prvkům v učení světových náboženství a postojem vzájemné úcty chápe zásady jejich života
4. osvojil si kritéria pro rozlišení mezi učením různých náboženských sekt a umí popsat jejich techniky manipulace
5. vzhledem k historii evropského křesťanství posoudí důležité pozitivní i negativní události a vyvodí z nich závěry pro hledání svých náboženských odpovědí v současnosti
6. dovede se orientovat a uvědomuje si ekumenický rozměr křesťanství a co je mezináboženský dialog
7. zná pojmy jako evangelizace, misijní poslání, katecheze, pastorační činnost a společenství
8. hodnota manželství, zasvěceného života, kněžství
9. syntéza utrpení, smrti a zmrtvýchvstání
10. biblistika – vědecké důkazy 20. a 21. století
11. péče hospicová, o matky v nebezpečí, o opuštěné matky s dětmi, o bezdomovce, o mládež a děti, o rodiny, o seniory, o nemocné a duševně vyprahlé
12. definování bioetického postoje vůči eutanázii, interrupci, post potratovému syndromu, antikoncepci, oplodnění in vitro

5.12 Doplnkové vzdělávací obory

5.12.1 Etická výchova

Charakteristika předmětu

1. Mezilidské vztahy a komunikace
2. Důstojnost lidské osoby, pozitivní hodnocení sebe
3. Pozitivní hodnocení druhých
4. Kreativita a iniciativa, řešení problémů a úkolů, přijetí vlastního a společného rozhodnutí
5. Komunikace citů
6. Interpersonální a sociální empatie
7. Asertivita, zvládnutí agresivity a soutěživosti, sebeovládání, řešení konfliktů

8. Reálné a zobrazené vzory

9. Prosociální chování v osobních vztazích, pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství

10. Prosociální chování ve veřejném životě, solidarita a sociální problémy

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků diskuse, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světového názoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa. Doplnující vzdělávací obor etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samotné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce, mravní stránku osobnosti žáků.

Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů, prolíná průběžně výukou, proto si jednotliví vyučující zařadí do svého předmětu vždy vhodný očekávaný výstup, dle RVP výstupů a učivo přizpůsobí učivu v RVP. Je také pravděpodobné, že se konkrétní očekávaný výstup objeví ve více předmětech a vždy bude označen EV (01-10) dle RVP.

Etická výchova prolíná všemi předměty a je nedílnou součástí každodenního života. Rozvíjí mravní stránku osobnosti žáků, jejich sociální dovednosti, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům i přesvědčení jiných lidí, schopnost empatie i pozitivní představu o sobě samém. Budou využívány nejen jednotlivé učební celky, ale i literatura, příklady ze života jiných lidí a každodenní běžné situace.

Na 1. stupni EV prolíná všemi předměty, u žáků jsou úměrně věku rozvíjeny sociální a komunikativní dovednosti, jsou vedeni k rozvoji zdravého sebevědomí stejně tak jako k soužití s ostatními ve společnosti. Na 2. stupni prolíná EV především těmito předměty: VZ, VO (viz tabulky očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech, označeny zkratkou EV 01-10)

Etická výchova - předmět : Výchova k občanství

6. ročník

učivo VO výstup ETV učivo ETV

- sestavování pravidel chování

ve třídě 1. komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci 10. aplikace postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy aktivní naslouchání

sebehodnocení 2. objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si vlastní sebevědomí jedinečnost a identita člověka

7. ročník

učivo VO výstup ETV učivo ETV

lidská práva 2. respektuje velikost a důstojnost lidské osoby úcta k lidské osobě - lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost

masmédiá 5. rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory podpora pozitivního působení televize a médií

rovnost, nerovnost, lidská

solidarita, pomoc lidem v nouzi 3. analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost

8. ročník

učivo VO výstup ETV učivo ETV

osobní vlastnosti, dovednosti,

schopnosti, charakter, vrozené

předpoklady 2. objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si vlastní sebevědomí jedinečnost a identita člověka

9. ročník

učivo VO výstup ETV učivo ETV

mezinárodní spolupráce, pomoc

v nouzi 7. je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení iniciativa ve stížených podmínkách -

pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost

principy komunikace 1. komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci komunikace, asertivní chování

6 Školní a mimoškolní aktivity a projekty

6.1 OČMS

Obsah upravených očekávaných výstupů uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Charakteristika

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Cílové zaměření

ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Očekávané výstupy

projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci

bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení

dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání

agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)

manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt

ochrana člověka za mimořádných událostí – , terorismus klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

6.2 Dopravní výchova

Obsah upravených očekávaných výstupů

- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Očekávaný výstup se skládá ze tří významových částí:

- *odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy*
- *aktivní předcházení situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí*
- *poskytnutí první pomoci*

Dílčí výstupy

- v konkrétních situacích silniční a železniční dopravy (vycházky, výlety, akce školy) uplatňuje bezpečné chování, které neohrožuje jeho osobu ani jiné účastníky (6. a 7. ročník)

- vyhodnocuje konkrétní rizikové situace v silniční a železniční dopravě a vyvozuje bezpečné chování (8. a 9. ročník)

- diskutuje o příčinách dopravních nehod a o jejich předcházení, argumentuje pro správné řešení situací (8. a 9. ročník)

- aktivně se zapojuje do akcí školy (obce) podporujících snižování rizik a nehodovosti a podporující bezpečné chování v dopravě (7. až 9. ročník)
- cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky – jako chodec, cyklista (6. a 7. ročník)
- ošetří drobná i závažná poranění (6. a 7. ročník)
- poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech (8. a 9. ročník)

Charakteristika

Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných...

Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech

Cílové zaměření

- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Očekávané výstupy

projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Učivo

dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)

6.3 Plavání

Plavecký výcvik na 1. stupni je povinnou součástí výuky tělesné výchovy.

Žáci se účastní výuky plavání, která je realizována ve 2. a 3. ročníku ZŠ v rozsahu 40 hodin. Od 1.9. 2017 je doprava i výuka hrazena školou.

6.4 Toulky Prahou

Dvou - čtyřdenní výjezdní poznávací zájezd do hlavního města Prahy se zaměřením na lepší poznání našeho hlavního města, poznávání památek a získání orientace ve městě, na rozvoj jazykových dovedností a komunikace. Délka výjezdu záleží na zabezpečení financemi.

Cílová skupina: žáci 9. ročníků, ředitel školy, 1 vyučující / 1 třídu (garanti)

Časové zařazení: květen: 2-4 dny

Charakteristika: Toulky Prahou jsou jednou z mnoha aktivit, které pomocí inovativních metod ve výuce mohou eliminovat krizi učení, která je fenoménem druhého pololetí 9. ročníků na základních školách.

V aktivitě se prolínají tyto vzdělávací oblasti:

- jazyk a jazyková komunikace (český jazyk, anglický jazyk) – výtah, referát, odborná literatura, přednes
- informační a komunikační technologie – získání pramenů a zdrojů, zápis
- člověk a společnost (dějepis, výchova k občanství) – historie konkrétního místa v souvislostech s dějinnými událostmi a osobnostmi, výchova k vlastenectví
- člověk a příroda (zeměpis) – orientace ve městě
- umění a kultura (výtvarná výchova) – výtvarné styly, charakteristika, datace, představitelé
- průřezové téma (dopravní výchova, turismus) – používání MHD, vyhledávání spojů, tarifů, vyhledávání a objednávka ubytování, vyplnění ubytovací karty

Cíl: Smyslem Toulek Prahou je stejně jako u podobných aktivit zvýšení kvality výuky tím, že při použití projektových nástrojů se u žáků podaří negativní jevy tohoto období (nezájem o školu, o studijní výsledky, zhoršení výchovného klimatu) podstatně snížit. Jedná se o netradiční výuku, při které žáci prochází různými řízenými aktivitami efektivního učení, přičemž velký důraz je kladen na jejich individuální práci.

Přínos: Toulky Prahou sociálně, odborně a komunikačně připravují žáky 9. ročníků na další studium a další cestu jejich životem. Přinesou jim ucelenou informaci o základních památkách a strukturách našeho hlavního města, hrubou představu o pohybu a orientaci po městě. Žáci se naučí vyhledávat a třídit informace, zpracovávat je, připravit si mluvenou prezentaci získaných informací a následně projev prezentovat před obecními (ostatní spolužáci, vyučující). Své znalosti si pak ověří v předem vypracovaných pracovních listech. Tímto značně posilují sociální dovednosti, schopnosti a znalosti týkající se této oblasti, které by měly být součástí nezbytného všeobecného přehledu každého občana ČR.

Obsah aktivity: Podrobný popis v MANUÁLU TOULKY PRAHOU, který vznikl jako výstup grantového projektu Kompetence v praxi registrační

číslo CZ.1.07/1.1.32/02.0098

Uložení MANUÁLU TOULKY PRAHOU: ředitelna školy, webové stránky školy
http://www.propojeni.cz/wp-content/uploads/loga-projekty/kompetence_v_praxi/vystup-toulky1.pdf

6.5 Projektové učení v přírodě Častoboř

Týdenní mimoškolní aktivita v oblasti rekreačního střediska Častoboř u řeky Vltavy. Příprava je dlouhodobá, poměrně časově náročná ze strany učitelů, ze strany dětí je příprava minimální.

Cílová skupina: žáci 1. - 9. ročníků, třídní učitelé, netřídní učitelé, zaměstnankyně ŠD a ŠK, garant projektu

Časové zařazení: červen– 1 týden

Charakteristika: Projektové učení v přírodě je jednou z mnoha aktivit, která pomocí inovativních metod ve výuce může eliminovat krizi učení, která je fenoménem druhého pololetí a to nejen u žáků 9. ročníků na základních školách.

Cíl: Smyslem Projektového učení v přírodě je stejně jako u podobných aktivit zvýšení kvality výuky tím, že při použití projektových nástrojů se u žáků podaří negativní jevy tohoto období (nezájem o školu, o studijní výsledky, zhoršení výchovného klimatu) podstatně snížit. Jedná se o netradiční výuku v menších skupinách (cca 17), při které žáci prochází různými řízenými aktivitami efektivního učení, přičemž velký důraz je kladen na jejich individuální práci, zodpovědnost za skupinu a následnou prezentaci.

Přínos: Projektové učení v přírodě sociálně, odborně a komunikačně obohacuje žáky všech ročníků na další studium a další cestu jejich životem. Rozšiřuje jejich obzory vědomostní, dovednostní i sociální vždy v oblasti daného tématu PUP. V průběhu celého týdne se pak potýkají s překonáváním různých úkolů ať už v oblasti kognitivní (vyhledávání, zpracování, přenos a prezentace informací), výtvarné (kreslení, malování, koláže, tvorba výrobku, literární tvorba, keramika, pohybové zpracování) nebo v oblasti fyzické (rychlostní úkoly, hod, skok, běh...). Též si musí uvědomit zodpovědnost nejen za sebe, ale i za ostatní, která je jim tímto svěřena a nutnost spolupráce se spolužáky, se kterými tvoří celek - skupinu. Výsledek je vždy obrazem celé skupiny, nikoli jednotlivce. Jednoznačně tak posilují své sociální dovednosti, schopnosti a znalosti a nabyté zkušenosti mohou uplatnit v dalším studiu a životě.

6.6 Řetězové provádění Vrchotovy Janovice

Několikadenní (max. 6-ti denní) mimoškolní aktivita na místním zámku Vrchotovy Janovice. Projekt řetězové provádění je určen teenagerům a jeho základní nápad spočívá ve výměně rolí průvodců. Příprava je krátká, intenzivní a klade velké nároky na různé stránky jejich osobnosti.

Cílová skupina: žáci 9. (popř. 5.) ročníků, třídní učitelé žáků 9. ročníků, další vyučující (D, Čj, Př), garant projektu

Časové zařazení: květen – 1 týden

Charakteristika: Řetězové provádění je jednou z mnoha aktivit, která pomocí inovativních metod ve výuce může eliminovat krizi učení, která je fenoménem druhého pololetí 9. ročníků na základních školách. Žákům 5. ročníku zlepšit kompetence komunikativní a usnadnit přechod na 2. stupeň.

Cíl: Smyslem Řetězového provádění je stejně jako u podobných aktivit zvýšení kvality výuky tím, že při použití projektových nástrojů se u žáků podaří negativní jevy tohoto období (nezájem o školu, o studijní výsledky, zhoršení výchovného klimatu) podstatně snížit. Jedná se o netradiční výuku, při které žáci prochází různými řízenými aktivitami efektivního učení, přičemž velký důraz je kladen na jejich individuální práci.

Přínos: Řetězové provádění sociálně, odborně a komunikačně připravují žáky 9. ročníků na další studium a další cestu jejich životem. Přines jim ucelenou informaci o roli průvodce, regionální památce zámku Vrchotovy Janovice, životě a historických událostech 19. a první poloviny 20. století. Žáci se musí během poměrně krátké přípravné doby naučit dlouhý text, zpracovat ho a naučit se ho prezentovat před návštěvníky. V průběhu celého týdne se pak potýkají s překonáním stresu, případnou kritikou návštěvníků, učí se pohotově reagovat a především si musí uvědomit zodpovědnost, která je jim tímto svěřena a nutnost spolupráce s ostatními, se kterými tvoří celek – řetěz. Jednoznačně tak posilují své sociální dovednosti, schopnosti a znalosti a nabyté zkušenosti uplatní v dalším studiu a životě.

7 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

7.1 Základní východiska pro hodnocení výsledků vzdělávání a klasifikaci

Hodnocení prospěchu a chování se řídí těmito zásadami:

- Být otevřený k dětem i rodičům, stanovit a vysvětlit jasná kritéria pro hodnocení.
- Umožnit žákům účast na hodnotícím procesu.
- Hodnotit individuální pokrok

Základními východisky hodnocení a klasifikace, které je v metodických kabinetech podrobněji rozpracováno, se řídí vyučující v konkrétních předmětech.

Vycházíme z těchto našich obecných kritérií hodnocení a klasifikace žáka:

Stupeň 1:

- žák samostatně plní zadaný úkol
- aktivně se zapojuje do výuky, jeho aktivní vstupy jsou přínosné
- navrhuje vlastní řešení

Stupeň 2:

- žák řeší úkoly většinou samostatně s malou pomocí
- ovládá podstatnou část učiva, rozumí souvislostem
- projevuje vlastní aktivitu

Stupeň 3:

- žák ovládá učivo s návodnými otázkami
- myšlenky vyjadřuje, formuluje neúplně, nepřesně
- často se dopouští méně závažných chyb, samostatný úkol nedořeší

Stupeň 4:

- úkoly zvládá s obtížemi a s pomocí, nedokáže bez pomoci aplikovat
- úkol nevyřeší samostatně
- své myšlenky formuluje velmi těžkopádně a s obtížemi

Stupeň 5:

- úkol nezvládá ani s výraznou dopomocí
- nerozumí zadanému úkolu ani po opakovaném výkladu
- velmi často chybuje

Jednou z podmínek efektivního učení je zpětná vazba, která poskytuje žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku jeho procesu učení. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost, nikoliv hodnocení osoby) – přednost dáváme pozitivnímu vyjádření a doporučujeme postupy zlepšení.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy.

Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby a následná práce s ní je příležitost naučit se to lépe.

Nedílnou součástí procesu učení žáka je i domácí příprava jakékoli formy. Domácí úkoly mají za cíl procvičovat a upevňovat probrané učivo a rozvíjet dovednosti.

K hodnocení, klasifikaci používají žáci od 4. ročníku elektronickou žákovskou knížku.

V 1. ročníku jsou žáci hodnoceni slovně. Ve 2. ročníku jsou žáci hodnoceni slovně, popř. známkami.

Od 3. ročníku hodnotíme známkou - klasifikujeme. Při klasifikaci používáme pěti klasifikačních stupňů.

Slovní hodnocení může být rozšířeno v konkrétních předmětech na základě vzájemné dohody vyučujících, rodičů a výchovných poradců od 3. do 9. ročníku. Pokud žák přestupuje na jinou školu, kde se nepoužívá slovní hodnocení, převede vyučující slovní hodnocení do známek.

Ve 3. a 4. ročníku je pololetní klasifikace doplněna slovním hodnocením formou tzv. PSANÍČKA. V 5. ročníku dostávají žáci Psaníčko na konci školního roku. V 6. – 9. ročníku je Psaníčko součástí buď pololetního nebo závěrečného vysvědčení.

Psaníčka píše třídní učitel žákovi formou osobního dopisu, ve kterém vyjadřuje a formuluje svůj vztah, postoj a názor na žáka. Chválí, oceňuje, povzbuzuje, případně kriticky a motivačně reflektuje sociální a osobnostní růst žáka. Obsahují také doporučení případně výzvu k sebereflexi.

Žák na 2. stupni má právo před zjišťováním znalostí využít tzv. ŽOLÍKA, tzn., že mohou odmítnout prověření učiva (test, písemnou práci, zkoušení) v daném předmětu jednou za pololetí, resp. že předem oznámí učiteli, že tato konkrétní práce nebude pro něj klasifikovaná. Toto neplatí při souhrnnějších písemných opakovacích celcích. Nevyužitého žolíka nelze využít v dalším pololetí.

7.2 Pravidla hodnocení a klasifikace

(Zde jsou uvedeny obecná pravidla, podrobnosti jsou uvedeny v klasifikačním řádu školy)

Známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování. Znamená to, že hodnocení není prostředkem k upevňování kázně a známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování (pokud toto chování není přímo kritériem v požadovaném výkonu – např. spolupráce ve skupině, komunikace s ostatními apod.).

Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají dostatek prostoru k naučení, procvičení a zažití učební látky. Znalosti, vědomosti a dovednosti žáků se prověřují pouze ze základního učiva, rozšiřující učivo se neklasifikuje.

Pokud je součástí ústního zkoušení, písemné práce nebo testu kromě otázek za základního učiva i otázka z učiva rozšiřujícího, tzv. „doplňková“, nezapočítává se odpověď této otázky do známky; správná odpověď může výsledek ovlivnit maximálně k lepší známce.

Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení: vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.

Podklady pro hodnocení získává učitel s ohledem na charakter daného předmětu z písemných, ústních nebo jiných projevů žáka. S konkrétními způsoby seznámí učitel na začátku školního roku žáky.

Učitel vždy žákům včas předem oznámí, že se bude psát společná klasifikovaná písemná práce v rozsahu větším než polovina vyučovací hodiny, aby se žáci na tuto práci mohli připravit. V jednom dnu nesmí docházet ke kumulaci takových písemných prací.

Učitelé uplatňují efektivní způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků. Uplatňujeme pozorování zejména při plnění úkolů, kdy mají žáci mnoho příležitostí k prokázání svých znalostí a dovedností, při interakci s ostatními, používáme testy, žáci vypracovávají práci na dané téma.

S pravidly hodnocení jsou žáci i jejich zákonní zástupci seznámeni při přijetí do školy. Žákům jsou vždy zopakována na počátku školního roku. S pravidly a kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech seznámí učitel žáky i zákonné zástupce vždy na počátku školního roku.

Žák musí předem vědět, jaké dovednosti, schopnosti a znalosti od něj budou požadovány.

Žák je se svým hodnocením seznamován v co nejkratší možné době od hodnoceného výkonu. S žáky je vždy proveden rozbor práce, jsou seznámeni se správným řešením, systémem bodového hodnocení a dalšími kritérii. Žákům je umožněno do opravené práce nahlédnout, případně je práce zaslána k nahlédnutí rodičům.

Známky se zapisují průběžně; při zápisu se konkretizuje forma a obsah prověřovaného učiva.

Učitel informuje prostřednictvím elektronické ŽK zákonného zástupce tak, aby záznamy v co nejkratší lhůtě zobrazily případné výrazné zhoršení a aby zákonný zástupce žáka mohl ze záznamů usuzovat na závěrečné hodnocení žáka na vysvědčení (v kontextu s kritérii hodnocení, se kterými byl seznámen na počátku školního roku). Zákonní zástupci bez přístupu k internetu dostávají na požádání výpis z elektronické ŽK.

V případě ztráty žákovské knížky je žák povinen si potřebné zápisy klasifikace od jednotlivých učitelů obstarat.

Pokud dochází k trvalému výraznému zhoršení prospěchu žáka, informuje o této skutečnosti rodiče vyučující daného předmětu nebo po konzultaci výchovný poradce.

Žák je hodnocen co nejčastěji, a to se zaměřením na jeho pozitivní motivaci. Při celkovém hodnocení učitel také přihlíží i ke změnám ve výkonu, tj. k osobnímu pokroku žáka. Hodnocení formální (písemné) je vhodné co nejčastěji doplňovat hodnocením ústním.

Hodnocení vždy probíhá s ohledem na věková specifika žáků a na individuální možnosti žáků a s ohledem na jeho případná trvalá nebo momentální znevýhodnění a závažné indispozice, prodlužuje se čas na odpovědi (viz individuální plány). U žáků se specifickou poruchou učení (SPU) se náročnost zkoušení přiměřeně zmenšuje, prodlužuje se čas na odpovědi (viz individuální plán). Pro tyto žáky se podle druhu a stupně jejich handicapu volí přiměřené formy zkoušení; jejich specifická porucha učení nemůže zapříčinit nepochopení otázky.

Se seznamem integrovaných žáků s SPU jsou výchovnými poradci seznámeni všichni učitelé.

V případě dlouhodobé nepřítomnosti žáka ve vyučování není žák hodnocen z učiva, které zameškal, nejméně po dobu 1 týdne. Prodloužení této lhůty při absencích delších než 1 měsíc zváží vždy učitel příslušného předmětu a domluví s žákem termíny případných mimořádných doplňujících zkoušek nebo písemných prací. Další aktivita ohledně získání hodnocení je na straně žáka. Při absencích delších než 1 měsíc třídní učitel vždy koordinuje postup vyučujících různých předmětů.

Pokud učitel v písemné práci zadává varianty (A,B,C...), dbá na stejnou náročnost jednotlivých variant.

Rozsahem větší písemné práce žáků za školní rok jsou archivovány u učitele do konce školního roku (tj. do 31. srpna).

Větší písemné práce nebo i malé prověrky si žáci mohou podle uvážení učitele ukládat do portfolií.

Učitelé v rámci metodických komisí rozpracují písemně své hodnotící postupy a kritéria. Tyto postupy jsou vyučujícími podle potřeby konzultovány a upravovány, viz zápisy ze schůzek metodických kabinetů.

Zákonný zástupce má možnost se s hodnocením dítěte seznámit prostřednictvím třídních schůzek a konzultačních dnů (v oznámených termínech) nebo jindy po dohodě s vyučujícím.

V každém pololetí a předmětu je žák hodnocen samostatně, bez ohledu na dřívější výsledky v jiném pololetí. A v ostatních předmětech.

V případě plánované nepřítomnosti (rodinná dovolená, sportovní soustředění,...) žák upozorní s dostatečným předstihem všechny vyučující na tuto skutečnost a je-li to potřeba, domluví si termíny pro získání hodnocení (viz informace na žádance o uvolnění).

Pravidla pro použití slovního hodnocení

1. Slovní hodnocení poskytuje zpětnou vazbu o průběhu a výsledku práce žáka. Dává mu také informace o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech.
2. Učitel hodnotí individuální pokrok žáka, porovnává jeho výkon s předchozími výsledky.
3. Hodnocení se vždy obrací ke konkrétnímu žákovi.
4. V průběhu vzdělávání a výchovy jsou rodiče žáků 1. a 2. ročníku informováni slovním zápisem s měsíční pravidelností. Rodiče mají možnost získávat další informace kdykoli při návštěvě školy.
5. S formami hodnocení během vyučovacího procesu jsou rodiče seznámeni třídními učitelkami.

8. Seznam použitých zkratk

Průřezová témata:

OSV-Osobnostní a sociální výchova

Or-Osobnostní rozvoj

Sr-Sociální rozvoj

Mr-Morální rozvoj

VDO-Výchova demokratického občana

VMEGS-Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

MkV -Multikulturní výchova

EV-Enviromentální výchova

MV -Mediální výchova

ETV – Etická výchova

OČMS-Ochrana člověka za mimořádných situací (okolností)

OČZMO-Ochrana člověka za mimořádných situací (okolností)